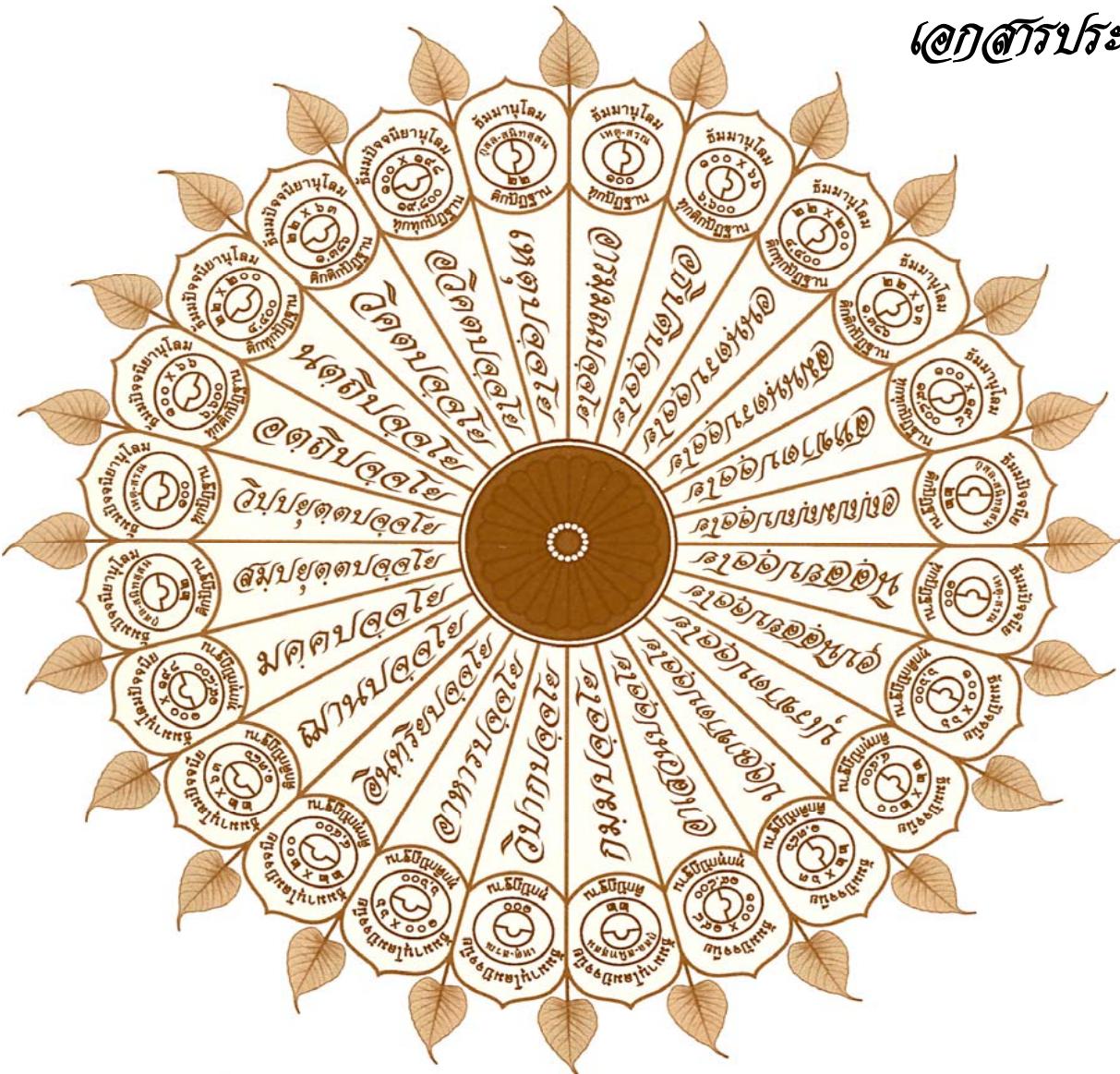

ໂຄສະນະປະກອບການຕຶກສາ ຫົ້ມພາລາວິທີຣົມໄກໂກ

ມາຫາປູດສານ ລາວສັນນິງຕີ ລົ້ນຕົຮງຕີ

ໄຕ ລາງວົ້ວສູງຕົກລະໄວ ຕັ້ງຕະຫຼານພົນ

สารบัญ

ข่าวมณฑลชาติ ๔ ปัจจัย									
จุลทรรศน์การดำเนินงานพัฒนาฯ									
๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐
๑) ขารัมมณเป็จจัย		๗)	๑๕'	๑๖	๑๖	๒๓	๒๓	๒๓	๗๕
๒) ขารัมมณเออปติปัจจัย		๒๔'	๒๖	๒๗	๒๙	๓๓	๓๓	-	๗๗
๓) ขารัมมณปุนิสสยปัจจัย		๓๕'	๔๐	๔๑	๔๒	๔๒	๔๗	๔๗	๗๗
๔) ขารัมมณปุเรชาติปัจจัย		๔๘'	๕๔	๕๔	๕๔	๕๔	๕๔	๕๔	๑๐๑
๕) ขารัมมณปุเรชาติตติปัจจัย		๕๗'	๖๓	๖๔	๖๔	๖๗	๖๗	๖๗	๑๐๑
๖) ขารัมมณปุเรชาตอวิคติปัจจัย		๖๘'	๗๑	๗๓	๗๔	๗๖	๗๖	๗๖	๑๐๑
๗) วัตถาวัรัมมณปุเรชาตินิสสยปัจจัย		๗๗'	๗๗	๘๐	๘๓	๘๕'	๘๕'	-	๑๐๐
๘) วัตถาวัรัมมณปุเรชาติวิปปุยตปัจจัย		๘๖'	๘๘	๘๘	๘๙	๙๑	๙๑	-	๑๐๐
ก อนัตตรชาติ ๖ ปัจจัย									
๑) อนัตตรปัจจัย / ๒) สัมนัตตรปัจจัย		๑๐๒							
๓) อนัตตรปุนิสสยปัจจัย		๑๐๕	๑๑๙	๑๑๙	๑๑๙	๑๒๓	๑๒๓	๑๒๓	
๔) อาเจ่วนปัจจัย		๑๓๑	๑๓๑	๑๓๑	๑๓๑	๑๔๒	๑๔๒	๑๔๒	
๕) นัตติปัจจัย		๑๔๔'	๑๔๖	๑๔๖	๑๔๖	๑๔๘'	๑๔๘'	๑๔๘'	
๖) วิคตปัจจัย		๑๔๗'	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๐	๑๔๑	๑๔๑	๑๔๑	
แล่ดงการช่วยอุปการะโดยพิล์ดาว (วิธี)		๑๔๘'							
ตารางลักษณะกรรรมจາน ๔๐		๑๖๕'							

โครงสร้างการเรียนมหาปัญฐาน

บันทึกการสอนเชิงบรรยายโดย อ.ณัฐรักษ์ ตันตยานุพนธ์ นี้ ใช้หนังสือประกอบการเรียน ๒ เล่ม คือ

- หลักสูตรมหาปัญฐาน อชว.

- คู่มือการศึกษาตามภาระมหาปัญฐาน บรรยายโดย อ.ณัฐรักษ์ ตันตยานุพนธ์ รวบรวมโดย คุณลูก้า คุณลินท

ทั้งนี้ แนวทางการเรียนการสอนของ อ.ณัฐรักษ์ ตันตยานุพนธ์ นั้น แบ่งการบรรยายตามลำดับชาติและปัจจัย โดยแต่ละปัจจัยเรียงตามลำดับเรื่อง ดังนี้ คือ

๑) อุทเทส

หลักสูตร น. ๑๔ - ๑๙

๒) นิพเทส

หลักสูตร น. ๒๐ - ๓๗

๓) ภภนา

หลักสูตร น. ๒๐ - ๓๗

๔) สรุปเนื้อความ ๓ ประการ

หลักสูตร น. ๓๘ - ๑๖๗

๕) ปัญหาการวิวัังค์

หลักสูตร น. ๑๖๘ - ๓๗๐

๖) វຈនຕតและគោចិបាយ

หลักสูตร น. ๓๗០ - ៤១៣

๗) ស្រុបប្រជាធិបាយ

หลักสูตร น. ៤១២ - ៤១៧

៨) រោបាលី

หลักสูตร ន. ៤៣០ - ៤៥៧

□ อารัมณ์ณาติ

□ ข้อควรกำหนดในอารัมณ์ณาติ

ปัจจัยธรรม เป็นอารมณ์, ปัจจัยบันธรร� เป็นผู้รู้อารมณ์ ปัจจัยที่เป็นอารัมณ์ณาติ นี้ ๔ ปัจจัย คือ

๑.) อารัมณ์ปัจจัย	(๑) อา
๒.) อารัมณ์นาธิปติปัจจัย	
๓.) วัดอารัมณ์ปุ่เรขาตันส์สัญปัจจัย	(๒) อิน
๔.) อารัมณ์ปุ่นสัญปัจจัย	
๕.) อารัมณ์ปุ่เรขาตปัจจัย	(๓) ถ.๒
๖.) วัดอารัมณ์ปุ่เรขาตวิปปุตปัจจัย	
๗.) อารัมณ์ปุ่เรขาตตัตติปัจจัย	(๔) อาบุ.๓
๘.) อารัมณ์ปุ่เรขาตอวิคตปัจจัย	

□ ปัจจัยในอารัมณ์ณาติ ๔ ปัจจัยนี้ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม

- กลุ่มที่ ๑ อา อารัมณ์ปัจจัย
- กลุ่มที่ ๒ อิน อารัมณ์นาธิปติปัจจัย และ อารัมณ์ปุ่นสัญปัจจัย
- กลุ่มที่ ๓ อาบุ.๓ อารัมณ์ปุ่เรขาตปัจจัย, อารัมณ์ปุ่เรขาตตัตติปัจจัย, อารัมณ์ปุ่เรขาตอวิคตปัจจัย
- กลุ่มที่ ๔ ถ.๒ วัดถารัมณ์ปุ่เรขาตันส์สัญปัจจัย และ วัดถารัมณ์ปุ่เรขาตวิปปุตปัจจัย

□ ปัจจัยที่เป็นอารัมณ์ณาติ มีนิทเทลส์ ดังต่อไปนี้

๑.) อารัมณ์ปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๔ ข้อ ทั้งหมดของอารัมณ์ปัจจยันิทเทลส์ ข้อ ๑-๖, ๗, ๙
๒.) อารัมณ์นาธิปติปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๑ ข้อ ในอธิปติปัจจยานิทเทลส์ ข้อที่ ๕
๓.) วัดถารัมณ์ปุ่เรขาตันส์สัญปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๑ ข้อ ในนิสสัญปัจจยานิทเทลส์ ข้อ ๑๑
๔.) อารัมณ์ปุ่นสัญปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๗ ข้อ ในอุปนิสสัญปัจจยานิทเทลส์ ข้อที่ ๑-๓, ๔, ๗-๙
๕.) อารัมณ์ปุ่เรขาตปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๗ ข้อ ในปุ่เรขาตปัจจยานิทเทลส์ ข้อที่ ๖-๑๐, ๑๓
๖.) วัดถารัมณ์ปุ่เรขาตวิปปุตปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๑ ข้อ ในวิปปุตตปัจจยานิทเทลส์ ข้อ ๑
๗.) อารัมณ์ปุ่เรขาตตัตติปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๗ ข้อ ในอัตติปัจจยานิทเทลส์ ข้อที่ ๑๑-๑๖, ๑๗
๘.) อารัมณ์ปุ่เรขาตอวิคตปัจจัย	มีนิทเทลส์ ๗ ข้อ ในอวิคตปัจจยานิทเทลส์ ข้อที่ ๑๑-๑๖, ๑๗

□ ส្តรุปองค์ธรรมของปัจจัยทั้ง ๔ ที่เป็นอารัมณ์ณาติ

กลุ่มที่ ๑. (อา) อารัมณ์ปัจจัย

อารมณ์ ๖ คือ ๔๗, ๕๒, ๒๔ ที่เป็นเตกาลิกะ และนิพพาน บัญญัติ ที่เป็นกาลวิมุต เป็น ปัจจัย
๔๙, ๕๒ เป็น ปัจจัยบันธรร�

คตาแสดงจิตที่รับอารมณ์แనน่อน ๔ ประเภท และไม่แనน่อน ๓ ประเภท

๑. ปุ่นรูส ปริตรุตมทิ	๙ จิตตานิ มหาศุภะ	รับอารมณ์ได้
เอกวีสติ โวหาร	อภูร นิพพานโคจเร ฯ	
๒. วีสาหุตตรุมุตตมทิ	อคุคุมคุคผลลุ่มมิเต	รับอารมณ์ได้
ปุ่นช สพุตตนา ฉวเจติ	สตุตตยา ตตุต สงค์โก ฯ	

๔๗ ๕๒ ๔๙
๕๒ ๕๒
๕๒ ๕๒
๕๒ ๕๒

๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑ ๑
๑ ๑ ๑

๖ ๖ ๕๕

๖ ๖ ๕๕

๑ ๑ ๑ ๑

๗ ๗ ๕๕

๗ ๗ ๕๕

๑ ๑ ๑ ๑ ๑/๖
๑ ๑ ๑ ๑ ๑/๖
๑ ๑ ๑ ๑ ๑/๖

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒
๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑ ๒ ๓ ๒ ๒ ๒ ๒

๑. จิต ๔๙ ดวง คือ ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ โมเนอ่าต ๓

ลั้นต์รอนจิต ๓ หลิทตุปปทาจิต ๑ มหาวิปากจิต ๔

เกิดได้ใน อารามณ์ ๖ ที่เป็น กามธรรม อย่างเดียว

๒. จิต ๖ ดวง คือ วิญญาณัญญาตตนามา.๓ แควรัญญาณาลัญญาตตนามา.๓

เกิดได้ใน ธรรมารามณ์ ที่เป็น มหัคคต อย่างเดียว

๓. จิต ๒๑ ดวง คือ รูปาวರจิต ๑๕ (เว้นอภิญญาจิต ๒)

อาກาสานัญญาตตนามา.๓ อาภิญญาจัญญาตตนามา.๓

เกิดได้ใน ธรรมารามณ์ ที่เป็น บัญญัติ อย่างเดียว

๔. จิต ๔ ดวง คือ โลกุตตรจิต ๔ เกิดได้ใน ธรรมารามณ์

ที่เป็น นิพพาน อย่างเดียว

๕. จิต ๒๐ ดวง คือ อภุคลจิต ๑๒ มหาภุคลญาณวิป.๔ มหาภิริยาญาณวิป.๔

เกิดได้ใน อารามณ์ ๖ ที่เป็น กาม มหาภุคต บัญญัติ (เว้นโลกุตตรธรรม ๙)

๖. จิต ๕ ดวง คือ มหาภุคลญาณลัมปุตตจิต ๔ กุศลօภิญญาจิต ๑

เกิดได้ใน อารามณ์ ๖ ที่เป็น กาม มหาภุคต โลกุตตระ บัญญัติ (เว้นอรุณ อรุณ)

๗. จิต ๖ ดวง คือ มหาภิริยาญาณลัมปุตตจิต ๔ กิริยาอภิญญาจิต ๑ โนทการวาร์ชั่นจิต ๑

เกิดได้ใน อารามณ์ ๖ ที่เป็น กาม มหาภุคต โลกุตตระ บัญญัติ โดยไม่มีเหลือ

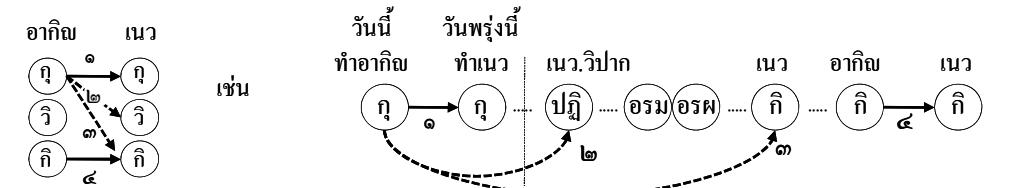
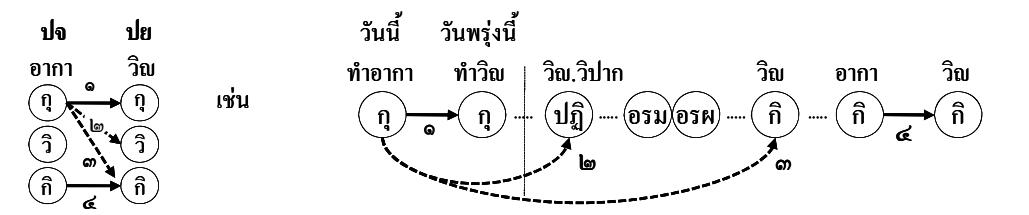
◦ แสดง อ.ธ. จากค่าถ้าแสดงจิตที่รับอารมณ์ แนวอน ๔ ประเภท ไม้แนวอน ๓ ประเภท

ปัจจัย (อาการณ์)	→ ปัจจัยปั้น (ผู้รู้อาการณ์)
การธรรม จำแนกอาการณ์เป็น - ปัญจารมณ์ - อาการณ์ ๖ ที่เป็น การธรรม (๔๔ ๕๒ ๒๘)	๑. โดยแนวโน้ม : จิต ๒๕ ดาว จำแนกผู้รู้อาการณ์เป็น → ๑๓ [ทว.๑๐ / ม.โนธาตุ ๓] บาลี ๑-๕ / ๖ → ๑๒ [ณ.๓ ม.ว.๔ (=ตพ.๑๑) หลี.๑]
ธรรมารมณ์ ที่เป็น มหัคคด อย่างเดียว - อาการลักษณะจายตนภาน กุ/กิ - อาการลักษณะจายตนภาน กุ/กิ	จิต ๖ ดาว → วิญญาณลักษณะจายตนภานจิต ๓ → เนรลักษณะลักษณะจายตนภานจิต ๓
ธรรมารมณ์ ที่เป็น บัญญัติ อย่างเดียว	จิต ๒๑ ดาว → รูป.๑๕ (-อภิ.๗) อาการ.๓ อาการ.๓
ธรรมารมณ์ ที่เป็น นิพพาน อย่างเดียว	จิต ๔ ดาว → โลภุตรจิต ๔
- อาการณ์ ๖ ที่เป็น การะ มหัคคด บัญญัติ (เงินโลกุตรธรรม ๙) คือ ๔๑ ๕๒ ๒๘ บัญ.	๒. โดยไม่แนวโน้ม : จิต ๒๐ ดาว → อกุ.๑๒ ม.กุ.วิป.๔ ม.ก.วิป.๔
- อาการณ์ ๖ ที่เป็น การะ มหัคคด โลภุตระ บัญญัติ (-อร. อร.) คือ ๔๗ ๕๒ ๒๘ น. บัญ.	จิต ๕ ดาว → ม.ก.ส.๔ ก.อภิ.๑
- อาการณ์ ๖ ที่เป็น การะ มหัคคด โลภุตระ บัญญัติโดยไม่มีเหลือ คือ ๔๙ ๕๒ ๒๘ น. บัญ.	จิต ๖ ดาว → ม.ก.ส.๔ ก.อภิ.๑ ม.โนทัวรา.๑

◦ สรุป อ.ธ. ทั้งหมดรวมกัน อาเร้มมณเปรี้ยง

ប័ណ្ណយោង (អារមណ៍)	→ ប័ណ្ណយុប៉ាន៍ (ផ្តូវការមន៍)
ជិត នៅ ខេ.៥២ រូប ២៤ ទីបើកពាក្យលិក និងនិភពាន បញ្ជូនិតិ ទីបើករាលវិមុំ	→ ជិត នៅ ខេ.៥២

หมายเหตุ : แล้วดง อิรรภารมณ์ ที่เป็น มหัคคตະ อย่างเดียว (จิต ๖ ดาว)

กลุ่มที่ ๒. (ต่อ) הארัมณาธิปัติปัจจัย และอรัมณ์ปัญปันสสขปัจจัย

๒.๑) อารัมณาธิปัติปัจจัย อ.ธ.ได้แก่

- อารัมณ์ ๖ ที่เป็น อิภ្យรูนิปัตตันรูป ๑๔ จิต ๔ (เว้นໂທ.๒ ໂມ.๒ ທ.ກາຍ.๑)
 - ๑๔.๑) ที่ประกอบ (ເວັ້ນໂທ.๔ ວິ.๑) ที่น่า ฝักใฝ่นักແນ່ນอย่างยิ่ง ที่เป็นเตกาลิกะ และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต
- จิต ๒๔ ดวง គីໂລກມູລຈີຕ ໄ ມທາກຸລຈີຕ ໄ ມທາກີຣີຢາງໝາດລັ້ມປຸດຈີຕ ໄ ໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ
 - ๑.๔.๔) ที่ประกอบ (-ໂທ.๔ ວິ.๑ ອັບ.๒) เป็นຜູ້ ฝักใฝ่นักແນ່ນอย่างยิ่ง เป็นປັຈຍຸປັນດຽມ

เป็นปัจจัย

๗. ๑๒)	ส่วน
ນິພພານ ๓)	ນິພພານ
ອົບປິດ ກາວ (๕)	เป็น อารัมณาธิปัติปัจจัย ຈ່າຍຄຸປກາຣະແກ
ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນ ๑๑)	ມທາກຸລຈີຕ. ມທາກີຣີຢາດລັ້ມປຸດຈີຕ ໄ [๔+๔]
ອຸດຕຣສ໌ ๑๔)	ແລ້ວໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ

๐ แสดง อ.ธ. จากรากฐาน แยกเป็นปัจจัย และປັຈຍຸປັນດຽມ

ปัจจัย (อารัมณ์)	→	ປັຈຍຸປັນ (ຜູ້ຂອາມໝ່າ - ດ.ຮ.ດ.ດ.ດ)
๑) ເສົ້າ ๒) ຕີປາກໍ ๓) ຕິກຸຣີຍໍ ๔) ຕິປຸນຸ່ນໍ ๕) ການປຸ່ນຸ່ນສຸ່ສ ๖) ອຸດຕ່າວໍ ๗) ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ	→ ๑) ເສົ້າ ๒) ຕີປາກໍ ๓) ຕິກຸຣີຍໍ ๔) ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ ๕) ກີຣີຢາ ๒๐ ๖) ອິກູຈຸນີປັນນຽຸປ ๑๔ ที่ນ່າ ດັນນະຍໍ. [ຮູບ ໨.๔ = ນິພພານ.๑๔ ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ ນິພພານ.໨.๔ = ອິກູຈຸນີປັນນຽຸປ]	→ ๑) ເສົ້າ - ໂລກມູລຈີຕ ໄ
๘) ຕີປາກໍ ๙) ຕິກຸຣີຍໍ ๑๐) ດັນນະຍໍ ๑๑) ອຸດຕ່າວໍ ๑๒) ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ ๑๓) ນິພພານ ๑๔) ອຸດຕຣສ໌ ๑๕) ຕ	→ ๙) ດັນນະຍໍ - ດ.ຮ.ດ.ດ.ດ	→ ๙) ດັນນະຍໍ - ດ.ຮ.ດ.ດ.ດ
๑) ຕີປຸນຸ່ນໍ - ລົກີຍຖ.๑๗ [ກາມຖ.ດ ຮູບ.ຖ.ດ ອູນ.ຖ.ດ]	→ ๑) ຕີປຸນຸ່ນໍ - ລົກີຍຖ.๑๗	→ ๑) ການປຸ່ນຸ່ນສຸ່ສ ๒) ເສົ້າສຳເປີຕິ ກາວ (๕) - ມ.ຖ.ດ ໂລກ.ດ
๑) ອຸດຕ່າວໍ - ໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ > ມຮຣຄຕໍ່າ ໩ ພລຕໍ່າ ໩ > ອຣມ. ອຣມ.	→ ๑) ອຸດຕ່າວໍ - ໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ	→ ๑) ອຸດຕ່າວໍ - ມ.ຖ.ດ - ມ.ກີ.ລົ້.ດ
๑) ນິພພານ - ນິພພານ	→ ๑) ນິພພານ - ນິພພານ	→ ๑) ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ - ມ.ຖ.ດ - ມ.ກີ.ລົ້.ດ
๑) ນິພພານ - ນິພພານ	→ ๑) ນິພພານ - ນິພພານ	→ ๑) ອຸດຕຣສ໌ ๑๕) ຕ - ໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ [ມຮຣຄຈີຕ ໄ ພລຈີຕ ໄ]

ແປລ	ເສົ້າ ๑) ໂລກມູລຈີຕ ໄ ກີດ ຕີປາກໍ ๒) ວິບາກ ๓ ອ່າຍ່າງគື້ ກາມວິບາກ ໨.໢ (-ຖ.ກາຍ.๑) ຮູປວິບາກ ໤ ອຽບວິບາກ ໫ ກີດ ຕິກຸຣີຍໍ ๓) ກີຣີຢາ ๓ ອ່າຍ່າງគື້ ກາມກີຣີຢາ ໭ ຮູປກີຣີຢາ ໫ ອຽບກີຣີຢາ ໫ ກີດ ຈຕຽບປຸນ່າ ໤) ອິກູຈຸນີປັນນຽຸປ ໭ ທີ່ເກີດຈາກສຸ່ມກຽກຮານທີ່ ໬ ກີດ ອົບປິດ ກາວ (๕) ເປັນ ອາຮັມນາເອີປີປັຈຸຍ ຈ່າຍຄຸປກາຣະແກ ເສົ້າ ๖) ໂລກມູລຈີຕ ໄ
ຕີປຸນຸ່ນໍ ๗) ກຸ່ລົດ ๓ ອ່າຍ່າງគື້ ກາມກຸ່ລົດ ໪ ຮູປກຸ່ລົດ ໫ ອຽບກຸ່ລົດ ໪ ອົບປິດ ກາວ (๕) ເປັນ ອາຮັມນາເອີປີປັຈຸຍ ຈ່າຍຄຸປກາຣະແກ	
ການປຸ່ນຸ່ນສຸ່ສ ໫) ມທາກຸລຈີຕ ໄ ເສົ້າສຳເປີຕິ ກາວ (໭) ໂລກມູລຈີຕ ໄ	
໭) ອຸດຕ່າວໍ ໧) ໂລກຸຕຣຈີຕ ໄ ອົບປິດ ກາວ (๕) ເປັນ ອາຮັມນາເອີປີປັຈຸຍ ຈ່າຍຄຸປກາຣະແກ ອື່ນຫຼຸດກົງຈຸນໍ ໑) ມທາກຸລຈີຕ. ມທາກີຣີຢາດລັ້ມປຸດຈີຕ ໄ [໤+໫]	

◦ สรุป อ.ร. จากคณาที่แสดงถึงอารัมณาริปดิปจัจย์ และปัจจัยบันธรรรม โดยเฉพาะฯ

ปัจจัย (อารามณ์)	→	ปัจจัยบัน (ผู้รู้อารามณ์ - อ.ส.อ.ด.)
๑. อารามณ์ ๖ คือ - อิภูรณินิปั้นறรูป ๑๔ - จิต ๗๙ (-โถล.๒ โม.๒ ทุกช.ก.าย.๑) เ.๔.๗ (-โถ.๔ วิ.๑) [จิต ๗๙ ได้แก่ - โลภมุลจิต ๘ เ.๒.๗.๒ - โลเกียกุศลจิต ๑๙ (กามก.๔ รูปก.๔ อรูปก.๔) เ.๓.๙ - โลเกียริปากจิต ๓๑ (กามว.๒(-ทุ.ก.าย.) รูปว.๔ อรูปว.๔) - กิริยาจิต ๒๐ (กามก.๑๑ รูปก.๕ อรูปก.๕)]	→	โลภมุลจิต ๘ เ.๒.๗.๒ [จิต ๗๙ ได้แก่ - โลภมุลจิต ๘ - โลเกียกุศลจิต ๑๙ (กามก.๔ รูปก.๔ อรูปก.๔) เ.๓.๙ - โลเกียริปากจิต ๓๑ (กามว.๒(-ทุ.ก.าย.) รูปว.๔ อรูปว.๔) - กิริยาจิต ๒๐ (กามก.๑๑ รูปก.๕ อรูปก.๕)]
๒. โลเกียก.๑๗ (กามก.๔ รูปก.๔ อรูปก.๔) เ.๓.๙	→	ม.ก.วิป.๔ เ.๓.๒ (-ปัญ. วิรต.๓ อป.๒)
๓. โลเกียก.๑๗ โม.๒ ผด.๓ เ.๓.๙ นิพพาน	→	ม.ก.ล.๕.๔ เ.๓.๓ (-วิรต.๓ อป.๒)
๔. อร.๓ อร.๔.๑ เ.๓.๙ นิพพาน	→	ม.ก.ล.๕.๔ เ.๓.๓ (-อป.๒)
๕. นิพพาน	→	โลกุตตรจิต ๘ (ม.๔ ผ.๔) เ.๓.๙

◦ สรุป อ.ร. รวม อารัมณาริปดิปจัจย์ (คณาเลื่.)

ปัจจัย (อารามณ์)	→	ปัจจัยบัน (ผู้รู้อารามณ์ - อ.ส.อ.ด.)
- อิภูรณินิปั้นறรูป ๑๔	→	โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๕.๔ โลกุต.๔
- จิต ๔๔ (-โถล.๒ โม.๒ ทุกช.ก.าย.๑) เ.๔.๗ (-โถ.๔ วิ.๑) ที่นำผ่านนัยย.ที่เป็นเตกาลิกะ - และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต	→	เจ.๔.๔ ที่ประกอบ (-อป.) เป็นผู้ ผ่านนัยย.

๒.๒) อารัมณปนิสัยปัจจัย อ.ร.ได้แก่

- อารามณ์ ๖ ที่เป็น อิภูรณินิปั้นறรูป ๑๔
- จิต ๔๔ (-โถล.๒ โม.๒ ทุกช.ก.าย.๑) เ.๔.๗ ที่ประกอบ (-โถ.๔ วิ.๑)
ที่นำ ผ้าไฝทันกแน่นอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต เป็นปัจจัย
- จิต ๒๔ ดาว คือ โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๕.๔ โลกุต.๔ เ.๔.๔ ที่ประกอบ (-โถ.๔ วิ.๑ อป.๒)
เป็นผู้ ผ้าไฝทันกแน่นอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

◦ การหา อ.ร. ของอารัมณปนิสัยปัจจัย (๔. ๔๔-๕๐)

ปัจจัย (อารามณ์)	→	ปัจจัยบัน (ผู้รู้อารามณ์ - อ.ส.อ.ด.)
๑.ก.-ก. ๑. ก.จิตต. ๒๐ (-อร.) ที่นำ ผ่านนัยย. ที่เกิดก่อนฯ	→	๑. ม.ก.จิตต.๔ เป็นผู้ ผ่านนัยย. ที่เกิดหลังฯ
๑.๑ โลเกียกุศลจิตต.๒๗ " "	→	๑.๑ มหากุศลญาณวิป.๔ " "
๑.๒ ก.จิตต.๒๐ (-อร.) " "	→	๑.๒ มหากุศลญาณล.๔ " "
๒.ก.-อกุ ๒. โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๑ " "	→	๒. โลภมุลจิตตุปบาท ๘ " "
๓.ก.-อพ ๓. อรหัตกรรมคิจิตตุปบาท (ที่นำ ...) ที่เกิดก่อนฯ	→	๓. มหากริริยาญาณล.๔ " "
๔.อกุ-อกุ ๔. โลภมุลจิตตุปบาท ๘ ที่นำผ่านนัยย.ที่เกิดก่อนฯ	→	๔. โลภมุลจิตตุปบาท ๘ " "
๕.อกุ-กุ -	→	-
๖.อกุ-อพ -	→	-
๗.อพ-อพ ๗. อรห.จิตตุปบาท (ที่นำ ...) ที่เกิดก่อนฯ และนิพ.	→	๗. ม.ก.ล.๕.๔ และผลจิตต.๔ " "
๗.๑ อรห.จิตต. (ที่นำ ...) ที่เกิดก่อนฯ และนิพ.	→	๗.๑ ม.ก.ล.๕.๔ " "
๗.๒ นิพพาน	→	๗.๒ ผลจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้ ...) ที่เกิดหลังฯ
๘.อพ-กุ ๘. ผลจิตตุ.เบื้องตัว ๓ (ที่นำ ...) ที่เกิดก่อนฯ และนิพ.	→	๘. ม.ก.ล.๕.๔ และมรคจิตต.๔ เป็นผู้ ... ที่เกิดหลังฯ
๘.๑ ผลจิตตุ.เบื้องตัว ๓ (ที่นำ ...) ที่เกิดก่อนฯ และนิพ.	→	๘.๑ ม.ก.ล.๕.๔ " "
๘.๒ นิพพาน	→	๘.๒ มรคจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้ ...) ที่เกิดหลังฯ
๙.อพ-อกุ ๙. อิภูรณินิปั้นறรูป ๑๔ และโลเกียริปาก ๓๑ กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ (-ทุกช.ก.าย.๑) ที่นำ ผ่านนัยย. ที่เกิดก่อนฯ	→	๙. โลภมุลจิตตุปบาท ๘ เป็นผู้ ผ่านนัยย. ที่เกิดหลังฯ

◦ สรุป อ.ร. รวม อารัมณปนิสัยปัจจัย

ปัจจัย (อารามณ์)	→	ปัจจัยบัน (ผู้รู้อารามณ์ - อ.ส.อ.ด.)
- อิภูรณินิปั้นறรูป ๑๔	→	โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๕.๔ โลกุต.๔
- จิต ๔๔ (-โถล.๒ โม.๒ ทุกช.ก.าย.๑) เจ.๔.๗ (-โถ.๔ วิ.๑) ที่นำผ่านนัยย. ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต	→	เจ.๔.๔ ที่ประกอบ (-โถ.๔ วิ.๑ อป.๒) เป็นผู้ ผ่านนัยย.

กลุ่มที่ ๓. (อาบุ.๓)

ขาวั้นமநுரைத்தப்பாஜ்ய / ขาวั้นமநுரைத்திப்பாஜ்ய / ขาวั้นமநுரைத்தயிவிடப்பாஜ்ய
 - รูปอารมณ์ ๖ คือ นิปัตต์ธรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน
 - การจิต ๕๔ อภิญญาจิต ๒ เจ.ที่ประกอบ ๕๐ (-อป.)

เป็นปัจจัย
 เป็นปัจจัยปั้นธรรม

◦ การหา อ.ธ. ของ อาบุ.๓

ปัจจัย (อารมณ์ ๖)	→ ปัจจัยปั้น (ผู้รู้อารมณ์)
๑. รูปอารมณ์	→ จักษุวิญญาณ ๗ มน.๓ มนโนวิญญาณ.๕๓
๒. สัทธารมณ์	→ ஸ்த்ரவிஷ්ய.๒ มน.๓ มนโนวิญญาณ.๕๓
๓. ศันธารมณ์	→ พฤษภาคม.๒ มน.๓ มนโนวิญญาณ.๕๓
๔. รลัตaramṇ	→ ชีวหายาเวส.๒ มน.๓ มนโนวิญญาณ.๕๓
๕. போவுச்சப்ரமண்	→ காயவிஷ්ய.๒ มน.๓ มนโนวิญญาณ.๕๓
๖. சிங்மரமண் சித ๔๘ + ๕.๔๒	→ மனவிஷ්யானாடு ๔๓ เ.๕๐ (-อป.๒)
பஸ्तรูป ๕ นิปัตต์ธรูป ๖	(มนโนทารவाच्चनित ๑ การชวนนิต ๒๙
อะนิปัต्तेस्त्रुमरูป ๓๓ นิพพาน บัญญัติ	தறர்மனநித ๑๑ อภิญญาจิต ๒)
(นับเฉพาะรูปอารมณ์ เว้นนามอารมณ์)	

◦ สรุป อ.ธ. รวม อาบุ.๓

ปัจจัย (อารมณ์)	→ ปัจจัยปั้น (ผู้รู้อารมณ์)
- รูปอารมณ์ ๖ คือ นิปัตต์ธรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน	→ การจิต ๕๔ อภิญญาจิต ๒ เจ.๕๐ (-อป.๒)

กลุ่มที่ ๔. (วัดถก.๔)

วัดถากัมมமநுரைத்திஸ்தயப்பாஜ்ய / วัดถากัมมமநுரைத்தิப்பியுடப்பாஜ்ய

- ปัจจุบัน หทัยวัตถุ

- จิต ๔๓ คือ มโน.๑ การชวน.๒๙ ตท.๑๑ อภิ.๒

เจ.ที่ประกอบ ๕๔ (เว้น อิส. มัจ. กุก. วีรตี อป.)

เป็นปัจจัย

เป็นปัจจัยปั้นธรรม

◦ การหา อ.ธ. ของ วัดถก.๔

ปัจจัย (อารมณ์ ๖)	→ ปัจจัยปั้น (ผู้รู้อารมณ์)
๑. รูปอารมณ์	→ ஜக்ஷுவிஷ්ய.๒ மன.๓ மனோவிஷ්ய.๕๓
๒. สัทธารมณ์	→ ஸ்த்ரவிஷ්ய.๒ மன.๓ மனோவிஷ්ය.๕๓
๓. ศันธารมณ์	→ அமைவிஷ්ய.๒ மன.๓ மனோவிஷ්ය.๕๓
๔. รลัตaramṇ	→ சீவஹவிஷ්ய.๒ மன.๓ மனோவிஷ්ය.๕๓
๕. போவுச்சப்ரமண்	→ காயவிஷ්ய.๒ மன.๓ மனோவிஷ්ය.๕๓
๖. சிங்மரமண் சித ๔๘ + ๕.๔๒	→ மனவிஷ්யானாடு ๔๓ (มน.๑ การชวน.๒๙ นิปัตต์ธรูป ๑ (อาป.๒ karma.๒ ทท.๑๔ ชีวตรูป อาหารรูป) อะนิปัตต์ธรูป ๓๓ นิพพาน บัญญัติ (คงเหลือเฉพาะ ทท.๑๔)

◦ สรุป อ.ธ. รวม วัดถก.๔

ปัจจัย (อารมณ์)	→ ปัจจัยปั้น (ผู้รู้อารมณ์)
- ชิঙ்மารமண் คือ หทัยรูป ที่เป็นปัจจุบัน	→ มน.๑ การชวน.๒๙ ตท.๑๑ อภิ.๒ เจ.๕๔ ที่ประกอบ (-อิส. มัจ. กุก. วีรตี อป.)

◦ แสดงการเปรียบเทียบว่าทะแห่ง วัตถุรัมณสุเรขาตโนสสข. / วิปปัญชต.

ກາລ	ຕາມມີຂອງ ທ່ານໂບຮາণຈາກຍໍ	ຕາມມີຂອງ ທ່ານອາຈາຣຍໍກາຍຫຼັງ
ປວັດຕິກາລ	<ul style="list-style-type: none"> ◦ ໄນ້ກີ່ການແສດງໃນທັກສູດໂດຍເພາະແຕ່ອາຈະຂະອນໂລມແສດງໄດ້ຕັ້ງນີ້ <p>ທ້າຍວັດຖຸປະ ປຶກເກີດພຣ້ອມກັນກັບຈົດຕວາກອນ → ຈົດ ۴۳ ດວງ ຕື່ອ ມໂນທວາຮ້າວ້່າໜົດ ۱ ການໜ່ວນຈົດ ۲۲ (๑ ຄວັ້ງ) ຕທກຮັມມັນຈົດ ۱۱ (໨ ຄວັ້ງ) ອີທອິວອອກົມູນໝາຈົດ ۲ ເຊ.ດັດ</p>	<p>ສືບປັດທ້າຍວັດຖຸປະ ۴۷ → ຈົດ ۴۳ ດວງ ຕື່ອ ມໂນທວາຮ້າວ້່າໜົດ ۱ ການໜ່ວນຈົດ ۲۲ (໧ ຄວັ້ງ) ຕທກຮັມມັນຈົດ ۱۱ (໨ ຄວັ້ງ) ອີທອິວອອກົມູນໝາຈົດ ۲ ເຊ.ດັດ</p>
ມຽນາລັ້ນກາລ	<p>ກ້າທທ້າຍວັດຖຸປະ ປຶກເກີດພຣ້ອມກັນກັບຈົດຕວາທີ ۱۷ ທີ່ນັບຄອຍຫຼັງຈາກຈຸດຈົດໜີ່ໄປ → ຈົດ ۴۳ ດວງ ຕື່ອ ມໂນທວາຮ້າວ້່າໜົດ ۱ ມຽນາລັ້ນການໜ່ວນຈົດ ۲۲ (໨ ຄວັ້ງ) ຕທກຮັມມັນຈົດ ۱۱ (໨ ຄວັ້ງ) ເຊ.ດັດ</p>	<p>ສືບປັດທ້າຍວັດຖຸປະ ۴۷ → ຈົດ ۴۳ ດວງ ຕື່ອ ມໂນທວາຮ້າວ້່າໜົດ ۱ ມຽນາລັ້ນການໜ່ວນຈົດ ۲۲ (໨ ຄວັ້ງ) ຕທກຮັມມັນຈົດ ۱۱ (໨ ຄວັ້ງ) ເຊ.ດັດ</p>

១.) ការអំណែងចេញព័ត៌មាន (អ.៣៣)

๔. ๔) ย่อ ชื่ อามง ๕) ภารพก ๑) เย เย อามา ๗) อยู่ปูรชันติ ๒) จิตตเจตสิกา อามา

๙) เต เอ อามา ๕) เทส เตล อามาน ๘) ขารมณบุจเนน ๙) ปุจจัย.

๑) อรรมทั้งหลายไดๆ ๒) คือ จิต และ เจตสิก ๓) ย่อมเกิดขึ้น ๔) เพราะอาศัย

๕) อารมณ์ได้อารมณ์ที่สั่งในบรรดาอาการณ์ ๖ ๗) บรรดาอาการณ์ ๖ อันได้อันหนึ่งเหล่านั้น

๘) เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ ๙) แกจิต เจตสิกทั้งหลายนั้น ๑) ด้วยอำนาจอารัมณ์ปัจจัย.

ตาราง แสดงการหาอำนาจปัจจัย ใน อารัมณ์ปัจจัย (น. ๓๒-๓๓)

พระบาลี	อารัมณ์ - ผู้รู้อารัมณ์	อา.	ธ. ปุ. ส.	อาปุ.๓	ถ.๑.๒	รวม
๑.	รู้ปารามณ์ → จักษุวิญญาณจิต ๒ ลัพพ.๗	๑	-	๓	-	๔
๒.	ลักษารามณ์ → โลตวิญญาณจิต ๒ ลัพพ.๗	๑	-	๓	-	๔
๓.	คันธารามณ์ → หวานวิญญาณจิต ๒ ลัพพ.๗	๑	-	๓	-	๔
๔.	รลัษณ์ → จีวรวิญญาณจิต ๒ ลัพพ.๗	๑	-	๓	-	๔
๕.	โภภรรพารามณ์ → กายวิญญาณจิต ๒ ลัพพ.๗	๑	-	๓	-	๔
๖.	รูป.-โภภรรพ. → มนต์ราก ๓ อัญญา.๑๐	๑	-	๓	-	๔
๗.	อารามณ์ ๖ ได้แก่ จิต ๔๙ เ.๔๒ รูป ๒๔ ที่เป็นปัจจุบัน อดีต อนาคต และนิพพาน บัญญัติ ที่เป็นกาลวิมุต → มนต์ราก (-ทว.๑๐ มนต์.๓) เ.๔๒ ที่ประกอบ	๑	๒	๓	๒	๔
๘.	อารามณ์ ๖ คือ จิต ๔๙ เ.๔๒ รูป ๒๔ นิพพาน บัญญัติ → จิต ๔๙ เ.๔๒	๑	๒	๓	๒	๔
๙.	อารัมณ์ปกิณณกາณนา (๕) ถ้าอรามณ์ ๖ ที่น่ารักน่าயินดี คือ อิภ្យ.นิป.๑๔ จิต ๔๙ (-ໂທ.๒ ໂມ.๒ ຖ.ກາຍ.๑) เ.๔๗ ที่ประกอบ (-ໂທ.๔ ວິຈ.๑) ที่เป็นເຕກະລິກະ และນີພພານ → นามขันธ์ ๕ ที่มีความຍືນດີພອໃຈ ໄດ້ແກ່ ໂລກ.๔ ມ.ກ.๔ ມ.ກ.ລ.๔ ໂຄງ.๔ เ.๔๕ ที่ประกอบ (-ໂທ.๔ ວິຈ.๑ อັປ.๒)	๑	๒	-	-	๓

พระบาลี	อารามณ์ - ผู้รู้อารามณ์	อา.	ธ. ปุ. ส.	อาปุ.๓	ถ.๑.๒	รวม
๔.๑	ถ้าอรามณ์ ๖ คือ นิป.๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → นามขันธ์ ๕ ได้ແກ່ ການຈົດ ๕๔ ອກິຫຼາຍຸາຈິຕ ๒ ເ.๔.๐ (-ອັປ.๒) ຂະໜາທີ່ເກີດໃນປັ້ງໂວກາງຸມີ	๑	-	๓	-	๔
๔.๓	ถ้าอัมมารามณ์ คือ ທ້ຍ້ວັດຖຸທີ່ເກີດພຣ້ອມກັນກັບອຸປະກຳທັກຂອະ ຂອງຈົດຕວາທີ່ ๑๗ ທີ່ນັບຄອຍຫລັງຈາກຈຸດຕື່ນີ້ໄປ → นามขันธ์ ๕ ໄດ້ແກ່ ມໂນທວາຮ່າງໆນະຈິຕ ๑ ມຽນສັນການໝ່ວຍ ๒๙ ຕທກ.๑๑ ເ.๔.๔ ທີ່ປະກອບ (-ອິສ໌ສໍາ ພັຈສະວິຍະ ຖຸກຖຸຈະ ວິວຕີ ອັປ່ມໝູ້)	๑	-	๓	๒	๖
๔.๔	ถ้าอรามณ์ ๖ ທີ່ນ່າຮັກນ່າຍິນດີ คือ ນີປ.๑๔ ທີ່ເກີດປັ້ງ → นามขันธ์ ๕ ທີ່ມີຄວາມຍືນດີພອໃຈ ໄດ້ແກ່ ໂລກ.๔ ເ.๔.๒ ທີ່ປະກອບ	๑	๒	๓	-	๖
๔.๕	ถ้าอัมมารามณ์ ທີ່ນ່າຮັກນ່າຍິນດີ คือ ທ້ຍ້ວັດຖຸ ທີ່ເກີດພຣ້ອມກັນກັບອຸປະກຳທັກຂອະຂອງຈົດຕວາທີ່ ๑๗ ທີ່ນັບຄອຍຫລັງຈາກຈຸດຕື່ນີ້ໄປ → นามขันธ์ ๕ ທີ່ມີຄວາມຍືນດີພອໃຈ ໄດ້ແກ່ ມຽນສັນໂລກໝ່ວຍ ๔ ເ.๔.๒ ທີ່ປະກອບ	๑	๒	๓	๒	๔

หมายเหตุ - ພັກນາຮັມໃນອາຮັມມັນຈາດີ ສີ ๒๗ ພັກນາ ຕື່ອ

- ๑. อາຮັມມັນປັ້ງ
๒. อາຮັມມັນອີປິດ ແລະອາຮັມມັນລົສລ່ຍປັ້ງ
ນີປັ້ງລະ ๓ ພັກນາ = ๖ ພັກນາ
- ๓. อາຮັມມັນປຸເຮົາຕ ອາຮັມມັນປຸເຮົາຕຕົ ແລະອາຮັມມັນປຸເຮົາຕອົວຄົດປັ້ງ ນີປັ້ງລະ ๔ ພັກນາ = ๑๒ ພັກນາ
- ๔. ວັດກາຮັມມັນປຸເຮົາຕນີລ໻ສລ່ຍ ແລະວັດກາຮັມມັນປຸເຮົາຕວົປຢຸດປັ້ງ
ນີປັ້ງລະ ๒ ພັກນາ = ๔ ພັກນາ

จำแนกบท และเนื้อความของคํารอม

การแสดงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน อารัมมณเป็จจันทิเทลพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและ
เนื้อความของคํารอมแล้ว ก็เป็นดังนี้

อารมณปจดิ **แสดงให้รู้สึก นิพทิสตัพพะ (บทที่ยกนี้แสดงก่อน)**

รูปยตน จกุวิญญาณธาตุยา เป็นตน จนถึง

ย ย ธรรม อาการ เย เย ဓมมา อยุปชุชนติ จิตตเจตสิกา ဓมมา

เต เต ဓมมา เตส เตล ဓมมาน อาการมณปจดเยน ปจดิ.

แสดงให้รู้สึก นิพสันาการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิพสันาการะพระบาลีน

พระบาลีข้อที่ ๑ รูปยตน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันรูปธรรม

**จกุวิญญาณธาตุยา ตํสมปุญตุกานณุ ဓมมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม
คือ จักขุวิญญาณจิต ๒ สัพเพจิตล่าสารณเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ**

อารมณปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกสำนึปัจจัย ๔ คือ

**อารัมมณ อาการมณปุเรชาต อาการมณปุเรชาตตติ อาการมณปุเรชาตอวิคต
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนี้ สำนึของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ**

ปจดิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๒ สทุทายตน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันสททกรรม

**ໂສຕวิญญาณธาตุยา ตํสมปุญตุกานณุ ဓมมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม
คือ ໂສຕວິນຍານຈົດ ๒ ສັພພົຈົດລ່າສຳຮະນຸເຈດສຶກ ๗ ดาว ที่ประกอบ**

อารมณปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกสำนึปัจจัย ๔ คือ

**อารัมมณ อาการมณปุเรชาต อาการมณปุเรชาตตติ อาการมณปุเรชาตอวิคต
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนี้ สำนึของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ**

ปจดิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

**พระบาลีข้อที่ ๓ ศนุธายตน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันคันธรรมณ
ກາຍວິญญาณธาตุยา ตํสมปุญตุกานณุ ဓมมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม**

คือ ຂາຍວິນຍານຈົດ ๒ ສັພພົຈົດລ່າສຳຮະນຸເຈດສຶກ ๗ ดาว ที่ประกอบ

อารมณปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกสำนึปัจจัย ๔ คือ

อารัมมณ อารัมมณปุเรชาต อาการมณปุเรชาตตติ อาการมณปุเรชาตอวิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนี้ สำนึของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจดิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๔ ရสายตน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันຮ່າສຳຮັມ

ຈົວຫາວິນຍານธาตุยา ตํสมปุญตุกานณุ ဓมมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม

คือ ຈົວຫາວິນຍານຈົດ ๒ ສັພພົຈົດລ່າສຳຮະນຸເຈດສຶກ ๗ ดาว ที่ประกอบ

อารมณปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกสำนึปัจจัย ๔ คือ

อารัมมณ อารัมมณปุเรชาต อาการมณปุเรชาตตติ อาการมณปุเรชาตอวิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนี้ สำนີของอารົມມະນະອຍ່າງເດືອນເທົ່ານີ້ແມ່ນພິເສດ

ປຸຈິໂຍ - เป็นนามກิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ປັຈຍຸປັນธรົມ โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๕ ໂພນສຸພາຍທນ - เป็นກัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ປັຈຍຸບັນໂພນສຸພາຍມະ

ກາຍວິນຍານธาตุยา ตํสมปุญตุกานณุ ဓມມານ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกປັຈຍຸປັນธรົມ

คือ ກາຍວິນຍານຈົດ ๒ ສັພພົຈົດລ່າສຳຮະນຸເຈດສຶກ ๗ ดาว ที่ประกอบ

อารมณปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกสำนີປັຈຍຸ ๔ คือ

อารົມມະນະ อາຣົມມະນປຸເຮົາຕ อาการມະນປຸເຮົາຕຕົມ ଆຣົມມະນປຸເຮົາຕອວິກຕ

ທີ່ทำการช่วยອຸປະກະໃນຄຽວເດືອນເທົ່ານີ້ ສຳນັກຂອງອາຣົມມະນະອຍ່າງເດືອນເທົ່ານີ້ແມ່ນພິເສດ

ປຸຈິໂຍ - เป็นนามກิริยาบท แสดงการช่วยອຸປະກະແກ່ປັຈຍຸປັນธรົມ โดยความปราศຈາກຕັດ

พระบາລື້ຂໍ້ທີ ๖ ຮູປ່າຍຕນໍ ສົຖາຍຕනໍ ດນຮາຍຕනໍ ຮສ່າຍຕනໍ ໂພນສະພາຍຕນໍ - ເປັນກັດຕຸບທ
ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຳອຣມ ຕື່ອ ປັບປາມດັ່ງທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ

ໂນໂຮາດຖາຍາ ຕໍ່ສຸມປຸດຕການຄຸນ ດົມນານໍ - ເປັນລັ້ມປ່າທນບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຸບັນອຣມ
ຕື່ອ ມໂນຮາດຖຸ ຄ ອັ້ນຢູ່ສ່າມານເຈຕີກ ๑๐ ດວງ ທີ່ປະກອບ

ອາຮັມມະປຸງຈະເຍັນ - ເປັນກຣະບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງຄໍານາຈຳປັຈຈິຍ ດ ຕື່ອ

ອາຮັມມະ ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕະ ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕົກ ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕອວິຄຕະ
ທີ່ທຳການຈ່າຍຄຸປກະຮັງໃນຄຣາວເຕີຍກັນນີ້ ຄໍານາຈຂອງອາຮັມມະໂຍ່ງເຕີຍເທົ່ານັ້ນເປັນພິເຕັ່ນ
ປຈໄໂຍ - ເປັນນາມກົງຍາບທ ແສດງການຈ່າຍຄຸປກະຮັງແກ່ປັຈຈຸບັນອຣມ ໂດຍຄວາມປຣາຈຈາກຕ້ວຕົນ

พระบາລື້ຂໍ້ທີ ๗ ສົພ່ເພ ດົມນາ - ເປັນກັດຕຸບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຳອຣມ

ຕື່ອ ອາຮັມຜົນ ๖ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ៤៨ ເຈຕີກ ៥២ ຮູປ່ ២៤ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ ອົດີ ອານາຄຕແລະນິພພານ
ບັນຍຸດີ ທີ່ເປັນກາລວິມຸດ ອັນເປັນປຽມດັກແລະບັນຍຸດີທີ່ທົມດ

ໂນວິພຸງການຮາດຖາຍາ ຕໍ່ສຸມປຸດຕການຄຸນ ດົມນານໍ - ເປັນລັ້ມປ່າທນບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຸບັນອຣມ
ຕື່ອ ມໂນວິພຸງການຮາດຖຸ ၁၆ ເຈຕີກ ៥၇ ທີ່ປະກອບ

ອາຮັມມະປຸງຈະເຍັນ - ເປັນກຣະບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງຄໍານາຈຳປັຈຈິຍ ດ ຕື່ອ

ອາຮັມມະ ອາຮັມມາອີປີ ວັດຄາຮັມມະປຸງເຮົາຕົນສົລຍະ ອາຮັມມະປຸນິສົລຍະ
ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕະ ວັດຄາຮັມມະປຸງເຮົາຕົວປຸດຫຼຸດ ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕົກ ອາຮັມມະປຸງເຮົາຕອວິຄຕະ
ທີ່ທຳການຈ່າຍຄຸປກະຮັງໃນຄຣາວເຕີຍກັນນີ້ ຄໍານາຈຂອງອາຮັມມະໂຍ່ງເຕີຍເທົ່ານັ້ນເປັນພິເຕັ່ນ
ປຈໄໂຍ - ເປັນນາມກົງຍາບທ ແສດງການຈ່າຍຄຸປກະຮັງແກ່ປັຈຈຸບັນອຣມ ໂດຍຄວາມປຣາຈຈາກຕ້ວຕົນ

ອີກນ້ຳທີ່ສົພ່ເພ ດົມນາ - ເປັນກັດຕຸບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຳອຣມ ແລະ

ໂນວິພຸງການຮາດຖາຍາ ຕໍ່ສຸມປຸດຕການຄຸນ ດົມນານໍ - ເປັນລັ້ມປ່າທນບທ ແສດງໃຫ້ຮຶ່ງປັຈຈຸບັນອຣມນີ້
ເມື່ອຈະແສດງໂດຍຄວາມເປັນປັຈຈິຍແລະປັຈຈຸບັນໂດຍເພົາງ ແລ້ວ ກົດເປັນໄປດັ່ງນີ້

ໜ.១ ອາຮັມຜົນ ៦ ຕື່ອ ກາມຈິຕ ៤៩ ເຈຕີກ ៥២ ຮູປ່ ២៤ ທີ່ເປັນເຕກາລິກະ ເກີດຊັ້ນໃນກາລທີ່ ៣
ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,

ຕກາຮັມມະຈິຕ ១១ ພັດຕູປາກທິຕ ១ ເຈຕີກ ៣៣ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១២ ອາຮັມຜົນ ៦ ຕື່ອ ໂຄງກີຍຈິຕ ៤១ ເຈຕີກ ៥២ ຮູປ່ ២៤ ທີ່ເປັນເຕກາລິກະ ແລະບັນຍຸດີທີ່ເປັນກາລວິມຸດ
ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,

ອກຸ່ສົລືຕ ១២ ມທາກຸ່ສົລົມານວິປຸດຫຼຸດຈິຕ ៤ ມທາກົງຍານວິປຸດຫຼຸດຈິຕ ៤ ເຈຕີກ ៥៣ (-ບັນຍາ)
ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៣ ອາຮັມຜົນ ៦ ຕື່ອ ຈິຕ ៤៧ (-ອຣມ. ອຣມ.) ເຈຕີກ ៥២ ຮູປ່ ២៤ ທີ່ເປັນເຕກາລິກະ ແລະນິພພານ
ບັນຍຸດີທີ່ເປັນກາລວິມຸດ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,

ມທາກຸ່ສົລົມານລັ້ມປຸດຫຼຸດຈິຕ ៤ ເຈຕີກ ៣៤ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៤ ອາຮັມຜົນ ៦ ຕື່ອ ຈິຕ ៤៩ ເຈຕີກ ៥២ ຮູປ່ ២៤ ທີ່ເປັນເຕກາລິກະ ແລະນິພພານ ບັນຍຸດີທີ່ເປັນກາລວິມຸດ
ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,

ມທາກົງຍານລັ້ມປຸດຫຼຸດຈິຕ ៤ ມໂນທວາຮ້າວ່າໜິຕ ១ ເຈຕີກ ៣៥ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៥ ບັຈຈຸບັນຮູປາຮົມນີ້ທີ່ເປັນ ຖູເຮ, ປັນຈຸນນ, ສົນທ, ສູ່ມ ກລ່າວ ຕື່ອ ຮູປາຮົມນີ້ທີ່ໄກລ
ຮູປາຮົມນີ້ທີ່ມີສິ່ງປົກປິດລື້ບ ຮູປາຮົມນີ້ທີ່ເລີກທີ່ສຸດ ຮູປາຮົມນີ້ທີ່ລະເອີດ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,
ທີພັກຈຸກຸ່ສລ ກົງຍາອກົນຢາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៦ ບັຈຈຸບັນລັ້ກກາຮົມນີ້ທີ່ເປັນ ຖູເຮ, ປັນຈຸນນ, ສົນທ, ສູ່ມ ກລ່າວ ຕື່ອ ເລີຍທີ່ຍູ້ໃນທີ່ໄກລ
ເລີຍທີ່ມີສິ່ງປົ້ອກກັນປົກປິດ ເລີຍທີ່ເບາທີ່ສຸດ ເລີຍທີ່ລະເອີດ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,
ທີພົສຕຸກຸ່ສລ ກົງຍາອກົນຢາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៧ ອາຮັມຜົນ ៦ ທີ່ເປັນຮູປັນນິມິຕຕັ້ງຮ້ອຍ ພັນ ເປັນດັນ ແລະຮູປາຈະການກຸ່ສລ ກົງຍາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ
ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,
ອິທີວິຮຸກຸ່ສລ ກົງຍາອກົນຢາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៨ ອັ້ນມາຮັມຜົນ ຕື່ອ ຈິຕ ៤៧ ເຈຕີກ ៥២ (-ອຣມ. ອຣມ.) ຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ເປັນອົດຕ ៧ ວັນ ອານາຄຕ ៧ ວັນ
ແລະທີ່ກຳລັງເກີດ ອັນເປັນເຕກາລິກະ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,
ເຈໂຕປົກຸ່ສລອກົນຢາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

ໜ.១៩ ອັ້ນມາຮັມຜົນ ຕື່ອ ຈິຕ ៤៨ ເຈຕີກ ៥២ ຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ເປັນອົດຕ ៧ ວັນ ອານາຄຕ ៧ ວັນ ແລະທີ່ກຳລັງເກີດ
ອັນເປັນເຕກາລິກະ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈິຍ,
ເຈໂຕປົກກົງຍາອກົນຢາ ເຈຕີກທີ່ປະກອບ ເປັນອາຮັມມະປັຈຈຸບັນ

- ๗.๑๐ อารมณ์ ๖ คือ ขันธ์ ๕ ได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ (-อรມ. อรพ.) รูป ๒๘ ที่เป็นของผู้อื่นและของตนที่เป็นไปแล้วในอดีตชาติ (ปุพเพนิววุล) และนิพพาน บัญญัติ กล่าวคือ เชื้อชาติ สกุล รูปร่างลักษณะ ซึ่ง ที่อยู่อาศัย อันพึงรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕ เป็นอารัมมณปัจจัย,
ปุพเพนิวสาสนสติกุศลภิกษุญา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๑ อารมณ์ ๖ คือ ขันธ์ ๕ ได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นของผู้อื่นและของตนที่เป็นไปแล้ว ในอดีตชาติ (ปุพเพนิววุล) และนิพพานบัญญัติ กล่าวคือเชื้อชาติ สกุล รูปร่างลักษณะ ซึ่งที่อยู่อาศัย อันพึงรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕ เป็นอารัมมณปัจจัย,
ปุพเพนิวสาสนสติกิริยาภิกษุญา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๒ อัมมารมณ์ คือ โลเกียกุศล อกกุศลนามขันธ์ ๕ ที่มีเจดานเป็นประธนาของผู้อื่นที่เกิดขึ้นในขณะกระทำความดี ความชั่ว แต่เมื่อครั้งภกก่อนฯ เป็นอารัมมณปัจจัย,
ยกากัมมปุคกุศล กิริยาภิกษุญา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๓ อารมณ์ ๖ คือ ขันธ์ ๕ ได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ (-อรມ. อรพ.) รูป ๒๘ ที่เป็นของตนและของผู้อื่น ที่จะเกิดในชาตินี้และในชาติหน้าต่อๆ ไปและนิพพาน บัญญัติ กล่าวคือ เชื้อชาติ สกุล รูปร่างลักษณะ ซึ่ง ที่อยู่อาศัย อันพึงรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕ เป็นอารัมมณปัจจัย,
อนาคตตั้งสกุศลภิกษุญา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๔ อารมณ์ ๖ คือ ขันธ์ ๕ ได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นของตนและของผู้อื่นที่จะเกิดใน ชาตินี้และในชาติหน้าต่อๆ ไปและนิพพาน บัญญัติ กล่าวคือ เชื้อชาติ สกุล รูปร่างลักษณะ ซึ่ง ที่อยู่อาศัย อันพึงรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕ เป็นอารัมมณปัจจัย,
อนาคตตั้งสกิริยาภิกษุญา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๕ บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กัมมภูฐาน ๒๕ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ օสุกบัญญัติ ๑๐ โภภูฐานบัญญัติ ๑ อาณาปานบัญญัติ ๑ ปิยมนาปัสตัวบัญญัติ ทุกจิตลัตตัวบัญญัติ ลุจิตลัตตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของ เมตตา กรุณา มุทิตา ทั้ง ๓ เป็นอารัมมณปัจจัย,
รูปาวจรทุติยধาน ๓ ตติยধาน ๓ ฉตุตยধาน ๓ เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย

- ๗.๑๖ บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กัมมภูฐาน ๑๕ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ อาณาปานบัญญัติ ๑ ปิยมนาปัสตัวบัญญัติ ทุกจิตลัตตัวบัญญัติ ลุจิตลัตตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของ เมตตา กรุณา มุทิตา ทั้ง ๓ เป็นอารัมมณปัจจัย,
รูปาวจรทุติยধาน ๓ ตติยধาน ๓ ฉตุตยধาน ๓ เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๗ บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กัมมภูฐาน ๑๒ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ อาณาปานบัญญัติ ๑ มัจฉัตตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของอุเบกษา ๑ เป็นอารัมมณปัจจัย,
รูปาวจรปัญญาধาน ๓ เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๘ บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อาการลับบัญญัติ อันพึงได้มาด้วยการเพิกจากากลิ่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ในบรรดาภลิ ๘ (เว้นอาการลักษณะ) เป็นอารัมมณปัจจัย,
อาการล้านัญญาตโนধาน ๓ เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๑๙ มหาคตอัมมารมณ์ คือ อาการล้านัญญาตโนধานกุศล ที่เคยเกิดในลัณดานของตนในภพนี้ หรือภกก่อน เป็นอารัมมณปัจจัย,
วิญญาณัญญาตโนধานกุศล เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๒๐ มหาคตอัมมารมณ์ คือ อาการล้านัญญาตโนধานกุศล ที่เคยเกิดมาแล้วในลัณดานของตน ในภพก่อน เป็นอารัมมณปัจจัย,
วิญญาณัญญาตโนধานวิบาก เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๒๑ มหาคตอัมมารมณ์ คือ อาการล้านัญญาตโนধานกุศลที่เคยเกิดในลัณดานของตนในภพนี้และในภพก่อน อาการล้านัญญาตโนধานกิริยา ที่เคยเกิดในลัณดานของตนในภพนี้ เป็นอารัมมณปัจจัย,
วิญญาณัญญาตโนধานกิริยา เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๒๒ นัดถิภาบัญญัติอัมมารมณ์ คือ ความไม่มีเหลืออยู่แห่งอาการล้านัญญาตโนধานกุศล กิริยา เป็นอารัมมณปัจจัย,
อาการจัญญาตโนধาน ๓ เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย
- ๗.๒๓ มหาคตอัมมารมณ์ คือ อาการจัญญาตโนধานกุศล ที่เคยเกิดในลัณดานของตนในภพนี้หรือในภพก่อน เป็นอารัมมณปัจจัย,
แวงลัญญาล้านัญญาตโนধานกุศล เจตสิกที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจัยปัจจัย

๗.๒๔ มหาคุณอัมมารมณ์ ศีօากิญจัญญาตนาภานกุศล ที่เคยเกิดมาแล้วในลั้นดานของตนในภพก่อน เป็นอารัมมณปัจจัย,

แนวสัญญาณสัญญาตนาภินิบาล เจตลักษณ์ที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจยุปบั้น

๗.๒๕ มหาคุณอัมมารมณ์ ศีօากิญจัญญาตนาภานกุศล ที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในภพนี้หรือในภพก่อน อาภิญจัญญาตนาภินิบาลที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในภพนี้ เป็นอารัมมณปัจจัย,

แนวสัญญาณสัญญาตนาภินิบาล เจตลักษณ์ที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจยุปบั้น

๗.๒๖ อัมมารมณ์ ศีօนิพพาน เป็นอารัมมณปัจจัย,

โลกุตรจิต ๘ หรือ ๔๐ เจตลักษณ์ที่ประกอบ เป็นอารัมมณปัจจยุปบั้น

ตารางแสดงปัจจัย และปัจจยุปบั้นโดยเฉพาะ ในพระบารมีที่ ๗

ข้อ	เป็น อารัมมณปัจจัย	เป็น อารัมมณปัจจยุปบั้น
๗.๑	อารมณ์ ๖ ศีօ กามจิต ๔๙ เ.๕๒ รูป ๒๔ ที่เป็นเตกาลิภิกิจชื่นในภพทั้ง ๓	ตทารัมมณจิต ๑๑ หลิลตุปปาทจิต ๑ เ.๓๓
๗.๒	อารมณ์ ๖ ศีօ โลเกียจิต ๔๙ เ.๕๒ รูป ๒๔ ที่เป็นเตกาลิภิกและบัญญัติ ที่เป็นกາລວິມຸດ	อกุศลจิต ๑๒ มหากุศลัญญาณวิปปัญชุตจิต ๔ มหากริยาัญญาณวิปปัญชุตจิต ๔ เ.๕๑(-ปัญ.)
๗.๓	อารมณ์ ๖ ศีօ จิต ๔๙ (-อร. อร.๘.) เ.๕๒ รูป ๒๔ ที่เป็นเตกาลิภิกและนิพพาน บัญญัติ ที่เป็นกາລວິມຸດ	มหากุศลัญญาณลัมปัญชุตจิต ๔ เ.๓๘
๗.๔	อารมณ์ ๖ ศีօ จิต ๔๙ เ.๕๒ รูป ๒๔ ที่เป็นเตกาลิภิกและนิพพาน บัญญัติ ที่เป็นกາລວິມຸດ	มหากริยาัญญาณลัมปัญชุตจิต ๔ มโนทวารวชชันจิต ๑ เ. ๓๕
๗.๕	ปัจจุบูรปารมณ์ที่เป็น ຖ ure, ปฏิจññun, สññath, สññum กລ່າວຕົອງປາրມณ์ທີ່ອູ້ໃນທໍາກລ ຮູປາຣມณ์ທີ່ສັ່ງ ປາປິດລື່ບ ຮູປາຣມณ์ທີ່ເລື້ອທີ່ສຸດ ຮູປາຣມณ์ທີ່ລະເຮັດ	ທິພພຈັກຖຸກຸສ ກົມຍາອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๖	ปັຈຊຸບັນສັກທາຣມณ์ທີ່ເປັນ ຖ ure, ปฏิຈññun, สññath, สññum ກລ່າວຕົອງເສີຍທີ່ອູ້ໃນທໍາກລ ເສີຍທີ່ສັ່ງ ປັ້ງກັນປາປິດ ເສີຍທີ່ເບາທີ່ສຸດ ເສີຍທີ່ລະເຮັດ	ທິພພໂສຖຸກຸສ ກົມຍາອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ

ข้อ	เป็น อารัมมณปัจจัย	เป็น อารัมมณปัจจยุปบั้น
๗.๗	อารมณ์ ๖ ที่เป็นรูปปานิพัตต์งරຍ พັນ ເປັນຕົນ ແລະ ຮູປາຈະປາທກພານກຸศລ ກົມຍາ ເຈ.ที่ประกอบ	ອິທອິວຽກຸສ ກົມຍາອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๘	อัมมารมณ์ ศීօ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ (-อร. อร.๘.) ຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ເປັນ ອົດຕ ๗ ວັນ ອනາຄຕ ๗ ວັນແລະທີ່ກຳລັງເກີດ ອັນເປັນເຕກາລິກະ	ເຈໂຕປິຢິກຸສຄອກົມຍາ ເຈ.ที่ประกอบ
๗.๙	อัมมารมณ์ ศීօ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ ຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ເປັນອົດຕ ๗ ວັນ ອනາຄຕ ๗ ວັນ ແລະທີ່ກຳລັງເກີດ ອັນເປັນເຕກາລິກະ	ເຈໂຕປິຢິກົມຍາອກົມຍາ ເຈ.ที่ประกอบ
๗.๑๐	อารมณ์ ๖ ຄී ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ (-อร. อร.๘.) ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນຂອງຜູ້ອື່ນແລະຂອງຕົນທີ່ເປັນໄປແລ້ວໃນອົດຕ່າດີ (ປຸ່ຫົພນິວງົງຈຸ) ແລະນິພພານ ບັນຍຸດີ ກລ່າວຕົ້ນ ເຊື້ອ່າຕິ ສຸກລ ຮູປ່ວັງລັນຮູານ ຂຶ້ວ ທີ່ອູ້ອາຄີຍ ອັນເພິ່ງຮູ້ໄດ້ໂດຍການທີ່ເກີຍກັບ ຂັ້ນ ๕	ປຸ່ເພີນວາສ໏ານຸ່ສສົກຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๑๑	อารมณ์ ๖ ຄී ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນຂອງຜູ້ອື່ນແລະຂອງຕົນທີ່ເປັນໄປແລ້ວໃນ ອົດຕ່າດີ (ປຸ່ຫົພນິວງົງຈຸ) ແລະນິພພານ ບັນຍຸດີ ກລ່າວຕົ້ນ ເຊື້ອ່າຕິ ສຸກລ ຮູປ່ວັງລັນຮູານ ຂຶ້ວ ທີ່ອູ້ອາຄີຍ ອັນເພິ່ງຮູ້ໄດ້ໂດຍການທີ່ ເກີຍກັບຂັ້ນ ๕	ປຸ່ເພີນວາສ໏ານຸ່ສສົກຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๑๒	อัมมารมณ์ ศීօ ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນຂອງຜູ້ອື່ນແລະຂອງຕົນທີ່ເປັນໄປແລ້ວໃນ ອົດຕ່າດີ (ປຸ່ຫົພນິວງົງຈຸ) ແລະນິພພານ ບັນຍຸດີ ກລ່າວຕົ້ນ ເຊື້ອ່າຕິ ສຸກລ ຮູປ່ວັງລັນຮູານ ຂຶ້ວ ທີ່ອູ້ອາຄີຍ ອັນເພິ່ງຮູ້ໄດ້ໂດຍການທີ່ ເກີຍກັບຂັ້ນ ๕	ປຸ່ເພີນວາສ໏ານຸ່ສສົກຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๑๓	อัมมารมณ์ ศීօ ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນປະຈຸບັນສັກທາຣມณ์ທີ່ເປັນ ຖ ure, ปฏิຈññun, ສññath, ສññum ກລ່າວຕົອງປາຣມণ໌ທີ່ອູ້ໃນທໍາກລ ຮູປາຣມণ໌ທີ່ສັ່ງ ປາປິດລື່ບ ຮູປາຣມண໌ທີ່ເລື້ອທີ່ສຸດ ຮູປາຣມண໌ທີ່ລະເຮັດ	ຍຄາກົມມູປຄຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๑๔	อัมมารมณ์ ศීօ ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນປະຈຸບັນສັກທາຣມண໌ທີ່ເປັນ ຖ ure, ปฏิຈññun, ສññath, ສññum ກລ່າວຕົອງປາຣມণ໌ທີ່ອູ້ໃນທໍາກລ ຮູປາຣມண໌ທີ່ສັ່ງ ປາປິດລື່ບ ຮູປາຣມண໌ທີ່ເລື້ອທີ່ສຸດ ຮູປາຣມண໌ທີ່ລະເຮັດ	ຍຄາກົມມູປຄຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
๗.๑๕	อารมณ์ ๖ ຄී ຂັ້ນ ๕ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ๔๙ ເຈ.๕๒ (-อร. อร.๘.) ຮູປ ๒๔ ທີ່ເປັນຂອງຕົນແລະຂອງຜູ້ອື່ນທີ່ຈະເກີດໃຫ້ຕົນແລະໃນ ໜ້າທັນຕ້ອງ ໄປແລະນິພພານ ບັນຍຸດີ ກລ່າວຕົ້ນ ເຊື້ອ່າຕິ ສຸກລ ຮູປ່ວັງລັນຮູານ ຂຶ້ວ ທີ່ອູ້ອາຄີຍ ອັນເພິ່ງຮູ້ໄດ້ໂດຍການທີ່ ເກີຍກັບຂັ້ນ ๕	ອනາຄຕັ້ງສຸກຖຸສຄອກົມຍາ ເຈ. ที่ประกอบ
x ຍອກົມຍາ ທິພພຈັກຖຸ ທິພພໂສຖຸ ອີ ເຈ ປຸ່ ຍ ອ		

ข้อ	เป็น ารัมณปัจจัย	เป็น ารัมณปัจจยุปบัน	ข้อ	เป็น ารัมณปัจจัย	เป็น ารัมณปัจจยุปบัน
๗.๑๔	อารมณ์ ๖ คือ ขันธ์ ๕ ได้แก่ จิต ๘๙ เจ.๕๒ รูป ๒๔ ที่เป็นของตนและของผู้อื่นที่จะเกิดในชาตินี้ และในชาติหน้า ต่อไป และนิพพาน บัญญัติ กล่าวคือ เนื้อชาติ สกุล รูปร่างลักษณะ ซึ่อ ที่อยู่อาศัย อันเพิ่งได้เดียการที่เกี่ยว กับขันธ์ ๕	อนาคตตั้งสกิริยาภิกิณญา เจ. ที่ประกอบ	๗.๒๑	มหัคคตอัมมารมณ์ คือ อาการสาหัส្សญาดานามากุศล ที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในpast และในภาพก่อน อาการสาหัส្សญาดาน-นามากิริยา ที่เคยเกิดในลั้นดานของ ตนในpast	วิญญาณัญญาดานกิริยา เจ. ที่ประกอบ
๗.๑๕	บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กังมภูราน ๒๕ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ รสบัญญัติ ๑๐ โภคภานาลบัญญัติ ๑ อาหารป่านบัญญัติ ๑ ปynnanaปลัวบัญญัติ ทุกจิตลัตัวบัญญัติ สุจิตลัตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของเมตตา กรุณา မุทิตา ทั้ง ๓	รูปาวรปฐมধาน ๓ เจ. ที่ประกอบ	๗.๒๒	นัดติวารบัญญัติอัมมารมณ์ คือ ความไม่มีเหลืออยู่แห่ง ^๔ อาการสาหัส្សญาดานามากุศล กิริยา	อาการญาณัญญาดาน ๓ เจ. ที่ประกอบ
๗.๑๖	บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กังมภูราน ๑๔ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ อาหารป่านบัญญัติ ปynnanaปลัวบัญญัติ ทุกจิตลัตัวบัญญัติ สุจิตลัตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของ เมตตา กรุณา မุทิตา ทั้ง ๓	รูปาวรทุติยধาน ๓ ตติยধาน ๓ ๔ดุตตধาน ๓ เจ. ที่ประกอบ	๗.๒๓	มหัคคตอัมมารมณ์ คือ อาการญาณัญญาดานามากุศล ที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในpast และในภาพก่อน	เหวสัญญาณญาณัญญาดานกุศล เจ. ที่ประกอบ
๗.๑๗	บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อารมณ์กังมภูราน ๑๒ มี กลิ่นบัญญัติ ๑๐ อาหารป่านบัญญัติ ๑ มัจฉัตตลัตัวบัญญัติ อันเป็นอารมณ์ของอุเบกษา ๑	รูปาวรปัญমধาน ๓ เจ. ที่ประกอบ	๗.๒๔	มหัคคตอัมมารมณ์ คือ อาการญาณัญญาดานามากุศล ที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในpast และในภาพก่อน อาการญาณัญญาดานกิริยา ที่เคยเกิดในลั้นดานของตน ในpast	เหวสัญญาณญาณัญญาดานกิริยา เจ. ที่ประกอบ
๗.๑๘	บัญญัติอัมมารมณ์ คือ อาการสาหัส្សญาดานากุศล เพิ่จากกลิ่นอย่างใดอย่างหนึ่ง ในบรรดากลิ่น ๙ (เว้นอาการกลิ่น)	อาการสาหัส្សญาดาน ๓ เจ. ที่ประกอบ	๗.๒๕	อัมมารมณ์ คือ นิพพาน	โลกาตตริจ ๔ หรือ ๔๐ เจ. ที่ประกอบ
๗.๑๙	มหัคคตอัมมารมณ์ คือ อาการสาหัส្សญาดานากุศล ที่เคยเกิดในลั้นดานของตนในpast และในภาพก่อน	วิญญาณัญญาดานกุศล	๗.๒๖		
๗.๒๐	มหัคคตอัมมารมณ์ คือ อาการสาหัส្សญาดานากุศล ที่เคยเกิดมาแล้วในลั้นดานของตนในภาพก่อน	วิญญาณัญญาดานวิบาก เจ. ที่ประกอบ			

จิตตุเจตสิกา ธรรมชาติ - เป็นกัตตูบห แสดงให้เห็นถึงตัวอวัยวะที่มีภาระหนัก

ອັນເປັນອົງຄ່ອຮມຂອງ ເຢ ເຢ ສາມາ ທີ່ເປັນອົນຍົມກັດຕຸບທ ນັ້ນເອງ ທີ່ນີ້ກີ່ພຣະວ່າ ຮູປ ນິພພານ
ບັນຍຸດີ ເຫັນນີ້ ແມ່ວ່າຈະເຂົ້າອູ້ໃນດໍາວ່າ ເຢ ເຢ ສາມາ ກົງຈິງ ແຕ່ອຮມເຫັນນີ້ເປັນປັຈຍຸປັບອຮມ
ຂອງອາຮັມມະນຸບຈັຍໄມ້ໄດ້ ເພຣະ ຮູປ ນິພພານ ບັນຍຸດີ ເປັນອາຮັມມະນອຮມ
ຈະນັ້ນພຣະອົງຄ່ອງຈຶ່ງທຽງແສດຕງວ່າ ຈິຕົຕເຈຕສັກ ສາມາ

เต เต รุ่งฟ้า – เป็นนิยมกั๊ดบุพ บทที่บ่งถึงอาร์มณปัจจัยธรรมโดยเนี้ด ตามที่ได้แล้วงี้ว่า ยัง ยัง รุ่งฟ้า
ที่เป็นอนิยมกั๊มบุพนั้นเอง ฉะนั้นองค์ธรรมจึงได้อาร์มณทั้ง ๖ ทั้งที่เป็น ประมัต๊และบัญญัติ

ເຕັ້ນ ເຕັ້ນ ດຣມານ - ເປັນນິຍມລັບປະຫານບທ ແສດຕົງຄົງອາຮັມນັກປັຈຈຸບັນຮຽນໂດຍແນ່ຈັດ
ຕາມທີ່ແສດຕົງໄວ້ວ່າ ເຢ ເຢ ດຣມາ ທີ່ເປັນນິຍມກັດຕຸບທັນເອງ ລະໜ້ນອັນຄ່ອຮຽນຈຶ່ງໄດ້ ຈິຕ ດລ ເຊ.ຂໍ້
ອາຮັມພະປຸຈ່າຍ - ເປັນກຣະບທ ແສດຕົງຫຼູ້ຄົງບຣະບາປ່ຈັຍທີ່ທໍາການຈ່າຍອຸປະກະໄຟຄວາມເຕີຍກັນ
ຮວມ ດ ປັຈັຍ ອື່ອ ອາຮັມພະ ອາຮັມພາອີປິຕິ ວັດຖາຮັມພະປຸເຮົາຕົນສັລະຍະ ອາຮັມພູນິສັລະຍະ
ອາຮັມພະປຸເຮົາຕະ ວັດຖາຮັມພະປຸເຮົາຕົວປົປຸດຕະ ອາຮັມພະປຸເຮົາຕົດຕິ ອາຮັມພະປຸເຮົາຕົວປົດຕະ
ທີ່ທໍາການຈ່າຍອຸປະກະໄຟຄວາມເຕີຍກັນນີ້ ລຳກາລຂອງອາຮັມພະ ລະວ່າງເລື່ອກ່າວ້ານີ້ແມ່ນຫຼືເອົ້າ

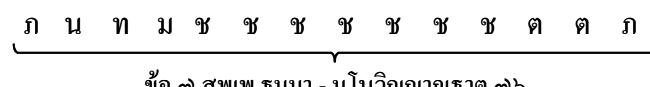
ຄອດໂຍ - ເງື່ນນາມກົດເກມທີ່ ສ່ວນການຂໍ້ມູນໄປກະຮຸງແລ້ວໄລຍະໄປເນັ້ນອຽນມາ ໂດຍຄວາມໄຮງ້ລາຍງັດຕ້າມ

ยศิบัยองค์ธรรม ใน พระบาลีของอารัมมณปัจจัยจากภาควิถี

๑. ปัญจมหาภิถี มีจักษุภิถีเป็นต้น

๒. អនុទារវិធី បើនព័ត៌មាន

คงคุณธรรมของพระยาลิ้ม ๑๗ เมื่อรวมกันทั้ง ๓ ข้อแล้วได้พระยาลิ้ม ๑๗

สรุปภัยณ์ทั้ง ๗

ข้อที่	ปัจจัย	ปัจจัยบันดาล
๑.	ปัจจุบันรูปารมณ์ที่เป็น ทูเร.ปฏิจชนน.สัมห.สุข ม กล่าวว่าคือรูปารมณ์ที่อยู่ในที่ใกล้.รูปารมณ์ที่มีลักษณะปักปิดลับ.รูปารมณ์ที่เล็กที่สุด รูปารมณ์ที่ละเอียด	พิพพังค์กฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๒.	ปัจจุบันลักษณะที่มีลักษณะปักปิดลับ.รูปารมณ์ที่เล็กที่สุด เลี้ยงที่ละเอียด เลี้ยงที่ละเอียด บังเก็นปักปิด เลี้ยงที่เบาที่สุด เลี้ยงที่ละเอียด	พิพพังค์กฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๓.	อารมณ์ ๖ ที่เป็นรูปนิร�ิตตั้งร้อย พัน เป็นตัน และรูปวาระพาทกษานกุศล ภิรยา เจตสักที่ประกอบ	อิทธิเวทกฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๔.	อัมมารมณ์คือ จิต ๔๗/๔๙ เจ.๕๒ ของผู้อื่นที่เป็นอดีต ๗วัน อนาคต ๗วัน และที่กำลังเกิดขึ้นเป็นเดกาลิกะ	เจโตปริยกฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๕.	อารมณ์ ๖ คือขันธ์ ๕ได้แก่ จิต๔๗/๔๙ เจ.๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นของผู้อื่นและของตนที่เป็นไปแล้วในอดีตชาติ (ปุทุเห็นรูป) และนิพพานบัญญัติ กล่าวคือ เจื้อชาติ.สกุล.รูปร่าง.ลัคนฐาน.เข็ม.ท้อย อันรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕	ปุพเพนิวาสานุสสติกฤศต ภิรยา อภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๖.	อัมมารมณ์คือ โลเกียกุศล อกุศลนามขันธ์ ๔ ที่มีเจตนาเป็นประาราษของผู้อื่น ที่เกิดขึ้นในขณะกระทำการใด ความชั่ว แต่เมื่อครั้งว่างพาก่อนๆ	ยถากัมมปคกฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ
๗.	อารมณ์ ๖ คือขันธ์ ๕ได้แก่ จิต ๔๗/๔๙ เจ.๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นของตนและของผู้อื่นที่จะเกิดในชาตินี้และในชาติหน้าต่อไปและนิพพานบัญญัติกล่าวคือ เจื้อชาติ.สกุล.รูปร่าง.ลัคนฐาน.เข็ม.ท้อย อันรู้ได้โดยการที่เกี่ยวกับขันธ์ ๕	อนาคตตั้งสกฤศต ภิรยาอภิญญา เจ. ที่ประกอบ

หมายเหตุ -

១. អភិវឌ្ឍន៍ ៦ (ពី.បាន. ១១/៤៣១/៣០៧) ២. វិទ្យា ៣ (ពី.បាន. ១១/២៩៤/២៣២) ៣. វិទ្យា ៤ (ពី.តិ.ស. ៨/១៣១-១៣៤/១០១-០១២) (ពី.បាន. ១១/៤៣១/៣០៧) (ពី.តិ.ស. ៨/១៣១-១៣៤/១០១-០១២)	- ឯកទិន្នន័យ កិដ្ឋិជាក្រុង កិដ្ឋិស៊ូត តេជ្ជប្រឈមិន្ទភាព បុរិយិន្ទភាព ការស្នើសុំការងារ - បុរិយិន្ទភាព ការស្នើសុំការងារ កិដ្ឋិស៊ូត តេជ្ជប្រឈមិន្ទភាព ការស្នើសុំការងារ - វិប័លស៊ុនា សំណើមិនិត្ត ឯកទិន្នន័យ កិដ្ឋិជាក្រុង កិដ្ឋិស៊ូត តេជ្ជប្រឈមិន្ទភាព បុរិយិន្ទភាព ការស្នើសុំការងារ - ពិធីការ ប្រាសិកវគ្គុគ តែម ១១/ខែ ៤៣១/ឆ្នាំ ៣០៧ - ពិធីការ តីលិខិនអវគ្គុ តែម ៨/ខែ ១៣០-១៣៤/ឆ្នាំ ០០១-០១២

□ อารัมมณเปรียกแผนภูมิฐานา ๔ (น. ๓๗-๓๘)

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	อา.	ธ. ณ.	อาปุ.๓	ถ.๒	รวม
๑.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าaramณ ๖ ที่น่ารักน่าอยินดี คือ ชีวจุลินป.๑๔' จิต ๔๔' (-โ.๒ โน.๒ ทุ.ก.ย.๑) เ.๔๗ ที่ประกอบ (-โ.๔.วิ.๑) ที่เป็นเด็กอัลกิค นิพพาน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ ม.ก.๔ น.ก.ล.๔ โลก.๔ เ.๔๕ ที่ประกอบ (-โ.๔.วิ.๑อัป.) เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๓ คือ อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ อารัมมณปฏิสัลยะ ใน ๓ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	-	-	๓
๒.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าaramณ ๖ คือ นิป.๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ได้แก่ กามจิต ๕๙ ภ.๒ เ.๔๐ (-อัป) ขณะที่เกิดในปัญจโนการภูมิ เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๔ ปัจจัย คือ อารัมมณะ อารัมมณปฏิรูชาต อาرامณปฏิรูชาตตติ อาرامณปฏิรูชาตอวิคติ ใน ๔ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	-	๓	-	๔
๓.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าอัมมารามณ ๕ ที่น่ารักน่าอยินดี คือ หทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับอุปปากขาทักษะของจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจาก จุติจัตตน์ไป เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ได้แก่ มนไทร.๑ มนราสันนากามชเวนะ ๒๙ ศพ.๑๑ ภ.๒ เ.๔๔ ที่ประกอบ (-อิ.ส.ง.ก.ว.ร.ต.อัป) เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๖ คือ อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ วัตถารามณปฏิรูชาตันสิลสัลยะ อารัมมณปฏิสัลยะ อารัมมณปฏิรูชาตะ วัตถารามณปฏิรูชาตวิปปยุตตะ อารัมมณปฏิรูชาตอวิคติ ใน ๖ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	-	๓	๒	๖

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	อา.	ธ. ณ.	อาปุ.๓	ถ.๒	รวม
	อาرامณปฏิรูชาตตติ อารามณปฏิรูชาตอวิคติ ๒ ใน ๖ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ					
๔.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าaramณ ๖ ที่น่ารักน่าอยินดี คือนิป.๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ เ.๔๗ ที่ประกอบ เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๖ คือ อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ อาرامณปฏิสัลยะ อารัมมณปฏิรูชาต อาرامณปฏิรูชาตตติ อาرامณปฏิรูชาตอวิคติ ๒ ใน ๖ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	-	๖
๕.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าอัมมารามณ ๕ ที่น่ารักน่าอยินดี คือ หทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับอุปปากขาทักษะของจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจาก จุติจัตตน์ไป เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ มนราสันนากามชเวนะ ๒๙ เ.๔๗ ที่ประกอบ เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๖ คือ อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ วัตถารามณปฏิรูชาตันสิลสัลยะ อารัมมณปฏิสัลยะ อารัมมณปฏิรูชาตะ วัตถารามณปฏิรูชาตวิปปยุตตะ อารัมมณปฏิรูชาตอวิคติ ใน ๖ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	๒	๕

หมายเหตุ - ข้อสังเกต ข้อ ๔ ได้จำกัด ๒ เพิ่ม อ. ณ. และข้อ ๕ ได้จำกัด ๓ เพิ่ม อ. ณ.

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน ารัมณ์ปัจจัย (น. ๑๗๙)

ในอารัมณ์ปัจจยุทเทลนี่ สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ ดือ

- อารัมณ์ ๖ คือ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ รูป ๒๘ ที่เป็นเทกาลิกะ และ นิพพาน บัญญูติ ที่เป็นกາລวິມຸຕ เป็น อารัมณ์ปัจจัย
- จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ เป็น อารัมณ์ปัจจยุปบัน্ধ
- รูปทั้งหมด คือ จิตชรูป ปฏิสัม噙กົມ່ງຽບ พាតิຮຽບ อาหารชรູປ ອຸດ່ຽງປູປ ອສົງຫຼຸດຕກົມ່ງຽບ ປວດຕິກົມ່ງຽບ เป็น อารัมณ์ปัจจันນີກ

□ จำແນກ อารัมณ์ปัจจัย โดยລັກໝະນະ ແລະຫ້າຕີ ກາລ ສັດຕິ

ในอารัมณ์ปัจจัยนີ້ การຂ່າຍອຸປະກະແກປ້ຈະຍຸປັນອຣມຂອງອຣມທີ່ເປັນອາຮັມໜ່າຍ

ເນື່ອວ່າໂດຍ ລັກໝະນະ	ມີຍ່າງເຕີຍຄື່ອ ເປັນທີ່ຍືນດີແລະຍືດທ່ວງ (ອາຮັມໜ່າຍ) ແທ່ງ ປ້ຈະຍຸປັນອຣມ
ເນື່ອວ່າໂດຍ ຫ້າຕີ	ເປັນ อາຮັມໜ່າຕີ
ເນື່ອວ່າໂດຍ ກາລ	ເປັນ ທັກປ້ຈະຍຸບັນ ອົດຕີ ອນາຄຕ ແລະກາລວິມຸຕ
ເນື່ອວ່າໂດຍ ສັດຕິ	ຄື່ອ ຄຳນາຈ ມີ ໂດຍ ອ່າງ ຄື່ອ - ຊົນກັດຕິ ຈ່າຍອຸປະກະໃຫ້ປ້ຈະຍຸປັນອຣມ <u>ເກີດຫື່ນ</u> ອ່າງທີ່ນີ້ - ອຸປະກົມກັດຕິ ຈ່າຍອຸປະກະໃຫ້ປ້ຈະຍຸປັນອຣມ <u>ຕັ້ງອູ່</u> ອ່າງທີ່ນີ້

□ ປັນຍາກວາງັກ ແທ່ງ อາຮັມໜ່າຍ (ນ. ๑๗๙)

ในการແສດງປັນຍາກວາງັກ ພຣະສິພຣະກາຈົ້າທຽບແສດງຕາມກຸລືລົດຕິກ ເປັນຕົ້ນ ໂດຍດັ່ງບໍທີ່ໄວ້
ເປັນທັກ ๓ ບທກ່ອນ ຈຶ່ງເວີຍກວ່າ ບທທຳ ຄື່ອ ກຸລືລົດທ ອຸດ່ຽງປູປ ພພຍາກຕບທ ເປັນປ້ຈະຍຸປັນອຣມ ແລະຈຳແນກ
ປ້ຈະຍຸປັນອຣມ (ປຖາວສານ) ໂດຍບທທັງ ແສດງຕລ້ອຍຕາມກັນໄປ ໃນອາຮັມໜ່າຍ ມີ ๓ ບທ ๙ ວາຣະ ດັ່ງນີ້

ກ) ກຸລືລົດທ ມີ ๓ ວາຣະ	๑. ກຸລືລົດປຖາວສານ	ໃນກຸລືລົດທ (ກຸ - ກຸ)
	๒. ອຸດ່ຽງປູປປຖາວສານ	ໃນອຸດ່ຽງປູປ (ກຸ - ອຸດ່)
	๓. ພພຍາກຕປຖາວສານ	ໃນປພຍາກຕປຖາວສານ (ກຸ - ອັພ)
ຂ) ອຸດ່ຽງປູປ ມີ ๓ ວາຣະ	๔. ອຸດ່ຽງປູປປຖາວສານ	ໃນອຸດ່ຽງປູປ (ອຸດ່ - ອຸດ່)
	๕. ກຸລືລົດປຖາວສານ	ໃນກຸລືລົດປຖາວສານ (ອຸດ່ - ກຸ)
	๖. ພພຍາກຕປຖາວສານ	ໃນປພຍາກຕປຖາວສານ (ອຸດ່ - ອັພ)
ຄ) ພພຍາກຕບທ ມີ ๓ ວາຣະ	๗. ພພຍາກຕປຖາວສານ	ໃນປພຍາກຕບທ (ອັພ - ອັພ)
	๘. ກຸລືລົດປຖາວສານ	ໃນກຸລືລົດປຖາວສານ (ອັພ - ກຸ)
	๙. ອຸດ່ຽງປູປປຖາວສານ	ໃນອຸດ່ຽງປູປ (ອັພ - ອຸດ່)

ບທ/ວາຣະ	ອາຮັມໜ່າຍ		
	๓ ບທ ๙ ວາຣະ		
	(ສຸທະສົງບໍາວາຣະ = ๓:๓:๓)		
ບທ/ວາຣະ	ກຣອນບທ	ປ.ຈ.	
๑	ກຸ.- ກຸ.	๑๒ : ๐๐	๓
๒	ກຸ.- ອຸດ່.	๑๒ : ๐๐	๓
๓	ກຸ.- ອັພ.	๑๒ : ๐๐	๓
๔	ອຸດ່.- ອຸດ່.	๑๒ : ๐๐	๓
๕	ອຸດ່.- ກຸ.	๑๐ : ๐๐	๑
๖	ອຸດ່.- ອັພ.	๑๐ : ๐๐	๑
๗	ອັພ.- ອຸດ່.	๑๒ : ๓๒	๔
๘	ອັພ.- ກຸ.	๑๒ : ๓๒	๔
๙	ອັພ.- ອຸດ່.	๑๒ : ๓๒	๔
รวมເປັນ ๔ ສົກາຄະ (-ຕະໂລງ) ๙			

ก.) กุศลบท

- กุศลปภาพร้าน ใน กุศลบท (กุ - ภ) [กุลล + ภ + อวสาน] (๔.๑๗๙)

วิธีพระบาลี กุศโล ဓมโม กุศลສส ဓමුස්ස ਆරම්මනපුජයෙන පුජයේ.

กุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

(๔.๑๘๐)

กุศโล ဓමໂມ เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร.ได้แก่ กุศลจิต ๒๐ (-อร.ม.) เ.๓๔

กุศลສส ဓමුස්ස เป็นลัมปทabenบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน อ.ร.ได้แก่ กุศลนามขัณฑ์ ๕ คือ

- มหากุศลจิต ๕ กุศลอกภิญญาจิต ๑ ที่เกี่ยวกับ

อิทธิวิธี เจโตปริยะ บุพเพนิวาส ยกากัมมุปคุ อนาคตตั้งสัง

- วิญญาณัญญาดဏณဏกุศล ๑ แผลลัมปุญาลัมปุญาดဏณဏกุศล ๑
เจตสิก ๓๓ (-วิรตี ๓ อป.๒)

การมุ่นใจบุจาย เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมมณปัจจัยเป็นพิเศษ
ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ
อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ อารัมมณูปนิส්ථะ เหล่านี้

ปුජයේ เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตต [=โดยความปราศจากตัวตน]

ความเป็นอารัมมณะ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท กุศโล กุศลສส นี้

ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปวัตติกาล

ว่าโดย ภົນ เป็นไปใน จตุโวการภົນ ປັບປຸງໄວກາຮົມ

ว่าโดย บຸດຄລ ເປັນໄປໃນ ບຸດຖຸນ ۴ ພລເສກຂບຸດຄລ ۳ ຕາມສ່ມຄວ

ว่าโดย ວິທි ເປັນໄປໃນ ວິທිຕັດຕໍອໄປ

..ธรรมที่ເປັນປັຈຍັນນີ້ ເປັນໄປແນໂທວາວິທි ແລະອັປ່າວິທි ທີ່ມີກຸດລ່ວງະ (-อร.ມ.ວິທි)

..ธรรมที่ເປັນປັຈຍຸປັນ ເປັນໄປໃນການກຸດລ່ວງແນໂທວາວິທි ອາທິກັນມີກາພາວິທි ພານລ່ມມາປັ້ງວິທි ອາວິຫຼາຍວິທි

ປ	ຈ	ປ	ສ	ລ	ວ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ນ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ດ	ດ	ກ
ກ	ຕ	ນ	ທ	ປ	ຈ	ກ	ສ	ລ	ວ	ຂ	ຂ	ຂ	ຂ	ດ	ຈ	ສ	ວ	ຂ	ຂ	ດ	ດ	ກ

□ ตัวอย่างในการทางองค์ธรรมของ กัตตุบทและลัมปทabenบท

ตามที่ได้สรุปองค์ธรรมของปัจจัยทั้ง ๕ ที่เป็นอารัมมณปัจจัยแล้วในเบื้องต้น ใน อารัมมณปัจจัยนั้น ต้องอาศัยคานาแล็ตจิตที่รับอารมณ์แน่นอน ๔ ประเภท และไม่แน่อน ๓ ประเภท (คานา ปัญຈวี. ฯ)

ในคราวนี้ ถ้าต้องการทราบองค์ธรรมของ กัตตุบทและลัมปทabenบท ที่มີກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ทำการช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมมณปัจจัย นั้นคือ กุศลจิต ๒๐ เ.๓๔ เป็นปัจจัย ช่วยอุปการะแก่ กุศลจิต ๒๐ เ.๓๔ จึงต้องพิจารณาว่าใน คานา ปัญຈวี. นີ້ແມ່ນຂໍ້ໄດ້ບ້າງທີ່ມີອົງຄົງຮຽນເກື່ອງຂອງກັບກຸດລ່ວງມາປັນປັງ แล้วนำมาร่วมໄວ້ທີ່ສະໜອກອົນ ດັ່ງນີ້

ปัจจัย (อารามณ)	ปัจจัยบัน (ผู้ຂຽນอารมณ)
๑. อาการล้านัญญาดဏณဏกุศล ๑	๑. ວິຫຼາຍວິຫຼາຍດဏณဏກุศล ๑
อาการล້າມນູ້ງາມນູ້ງາມດဏณဏກุศล ๑	ແວລັມນູ້ງາມນູ້ງາມດဏனນັກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑
๒. ໂລຶກຶຍກຸດລ່ວງມາປັນປັງ	๒. ມາກຸດລ່ວງມາປັນປັງປຸດຈິຕ ๔
๓. ໂລຶກຶຍກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑๗ ມຣຄເບື້ອງຕໍ່ ๓	๓. ມາກຸດລ່ວງມາປັນປັງປຸດຈິຕ ๔ ກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑
รวมเป็น กุศลจิต ๒๐ (-อร.ม.) ເຈດສຶກ ๓๔	รวมเป็น ມາກຸດລ່ວງມາປັນປັງປຸດຈິຕ ๔ ວິຫຼາຍວິຫຼາຍດဏនນັກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑ ກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑

สำหรับກຸດລ່ວງມາປັນປັງນີ້ ໃຫ້ພິຈາລາວວ່າມີວິຫຼາຍວິຫຼາຍນິດໄດ້ບ້າງທີ່ເກື່ອງຂອງ ກົດຕັ້ງໆນຳມາໄລ່ເປັນ อ.ร. ທີ່ກົດຕັ້ງໆ ດັ່ງນີ້ມີຮາຍລະເອີ້ດໃນໜັງລື້ອທລັກສູ່ຕ່າງໆ ๑๔๐ ຊີ່ ๕-๙ ດັ່ງທີ່ໄດ້ຍົກມາແສດງໄວ້ແລ້ວ ດັ່ງນີ້

ອົບຍາຍองค์ธรรมของກັດຕຸບຸກ ແລະລັມປທබນທ ຂອງກຸດປັກປານ ໃນ ກຸດປັກປານ

(๔.๑๘๐-๑๔)

ທີ່ອົກ້ານໍ້າທີ່ ອົບຍາຍອົບຍາຍອົບຍາຍທີ່ ອົບຍາຍອົບຍາຍທີ່ ອົບຍາຍອົບຍາຍທີ່

๑. ໂລຶກຶຍກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๑๗ ເປັນປັຈຍ, ມາກຸດລ່ວງມາປັນປັງປຸດຈິຕ ๔ ເປັນປັຈຍປັບປັນ

๒. ກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๒๐ (-อร.ม.) ເປັນປັຈຍ, ມາກຸດລ່ວງມາປັນປັງປຸດຈິຕ ๔ ເປັນປັຈຍປັບປັນ

๓. อาการล້າມນູ້ງາມນູ້ງາມດ້ານນັກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ທີ່ເຄຍເກີດ

ມາແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົມນີ້ແລະກົມກ່ອນ ເປັນປັຈຍ, ວິຫຼາຍວິຫຼາຍດ້ານນັກຸດລ່ວງມາປັນປັງ ๔ ເປັນປັຈຍປັບປັນ

๔. อกิจยุจัญญาตโนมานกุลจิตตุปบาท ที่เคยเกิดมาแล้วแก่ต้น
ในภาพนี้และภาพก่อน เป็นปัจจัย, เนรังษัญญาโนมานกุลจิตตุปบาท ๔ เป็นปัจจัยบัน
(ข้อ ๑-๔ อธิบายเพิ่มเติมในส่วนของ มหากุลจิต ๕)
๕. รูปภาพรับญาตโนมานกุลที่เป็นปัจจกภะ เป็นปัจจัย,
อิทธิวิธิกุลจิตตุปบาท เป็นปัจจัยบัน
๖. กุลจิตตุปบาท ๒๐ (-อร.) ของผู้อื่นที่เป็นไปในการ
ทั้ง ๓ คือที่เกิดเกิดขึ้นแล้วภายใน ๗ วัน จะเกิดขึ้น
ข้างหน้าภายใน ๗ วันและกำลังเกิดอยู่ เป็นปัจจัย,
เจโตปริยิกุลจิตตุปบาท เป็นปัจจัยบัน
๗. กุลจิตตุปบาท ๒๐ (-อร.) ที่เคยเกิดมาแล้วใน
ลั้นดานของตน และของผู้อื่น (ปุพเพนิเวชูร) เป็นปัจจัย,
ปุพเพนิเวล้านุสติกุลจิตตุปบาท เป็นปัจจัยบัน
๘. โลเกียกุลจิตตุปบาท ๑๙ ที่เคยเกิดมาแล้วในลั้นดาน
ของผู้อื่นในภาพก่อนฯ เป็นปัจจัย,
ยกากัมมุปคกุลจิตตุปบาท เป็นปัจจัยบัน
๙. กุลจิตตุปบาท ๒๐ (-อร.) ที่จะเกิดขึ้นภายในลั้นดาน
ของตนเอง และของผู้อื่น เป็นปัจจัย,
อนาคตตั้งสกุลจิตตุปบาท เป็นปัจจัยบัน
(ข้อ ๕-๙ อธิบายเพิ่มเติมในส่วนของ อกิจยุจานิจ)

- อกุลจิตตุปบาท ใน กุลจิตตุปบาท (กุ - อก) (๔.๐๑๖)
วิธิพระบาลี กุลโล ဓมโม อกุลสสส ဓමມສ්ස ਆරමුණප්‍රජයෙන ප්‍රජයේ.
กุลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่องคุลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณะปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี (๔.๐๑๗)

กุลโล ဓමໂນ	เป็นกัตตุบท แสดงให้ถึงปัจจัย อ.อ.ได้แก่ โลเกียกุลจิต ๑๙ เ.๓๙
อกุลສස් ධමම්ස්	เป็นลัมปทานบท แสดงให้ถึงปัจจัยบัน อ.อ.ได้แก่ อกุลนามขันธ์ ๔ คือ อกุลจิต ๑๒ ජෙලිග ๒๗
ਆරමුණප්‍රජයෙන	เป็นกรรณบท แสดงให้ถึงอำนาจแห่งอารัมณะปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียว กัน คือ อารัมณะ อารัมณາອิปติ อารัมณප්‍රනිස්සයි ගෙලානී
ප්‍රජයේ	เป็นกิริยาบท แสดงให้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอารัมณะ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท กุลโล อกุลສස් นี้
ว่าโดย การ เป็นไปใน ปัตติการ
ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุโวการภูมิ ปัญจโวการภูมิ ตามลัมครา
ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุදุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลัมครา
ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้
..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน มโนทวารวิถี โลเกียอัปปนาชวันวิถี
..ธรรมที่เป็นปัจจัยบัน เป็นไปใน มโนทวารวิถี ที่มีองคุลช่วง

- อพญาตปทาวสาน ใน กุศลบท (กุ - อัพ) (๔.๑๙๐)
วิธีพระบาลี กุลโล ဓมโม อพญาตสส ဓမມສສ อารමณප්‍රජයෙන ප්‍රජයි. กุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อพญาตธรรม ด้วยอำนาจอารัมณปัจจัย.
จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี (๔.๑๙๑)
กุลโล ဓมโม เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ กุศลจิต ๒๓ เ.๓๘ อพญาตสส ဓມມສສ เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน อ.ธ.ได้แก่ - มนต์รา瓦รัชช์จิต ๑ การกิริยาชรุจิต ๙ (ม.ก.ส.๕ ม.ก.ว.๕ หล.๑) 怛ารัมณจิต ๑๑ - *กิริยาอภิญญาจิต ๑ ที่เกี่ยวگับ ชิทธิริริ เจตประยิ ปุพเพนิวาส ยถาภัมมุปคห อนาคตตั้งลัง - วิญญาณัญญาตโนณาiviปากจิต ๑ กิริยาจิต ๑, ແວລັ້ງໝາງໜັ້ງໝາຍຕນມາণວິປາກຈิต ๑ กิริยาจิต ๑ ເຈຕສັກ ๓๓ ที่ประกอบ หมายเหตุ:- * เป็นไปตามอนุภาพพระบาลีข้อ ๙ (๔.๑๙๐)
อารามณප්‍රජයෙන เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อารัมณะ อารัมณາອີปດิ อารัมณຸປິນສ່ຍະ ເທົ່ານີ້
ป්‍රජයි เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตະ
ความเป็นอารัมณะ ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท กุลโล อพญาตสส นี้
ว่าโดย กາລ เป็นໄປໃນ ປວດຕິກາລ ว่าโดย ກුම් ເປັນໄປໃນ ຈຕුໂກරກුම් ປාෂුຈໂກරගුම් ว่าโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸຖຸ່ນ ۴ ພລບຸຄຄລ ۴ ว่าโดย ວິດີ ເປັນໄປໃນ ວິດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ..ธรรมที่ເປັນປັຈຍັນ້ ເປັນໄປໃນ ມໂທວາຣວິດີ ແລະ ອັບປະກຳລົງທະບຽນ ..ธรรมที่ເປັນປັຈຍຸປັນ ເປັນໄປໃນ ການກິರີຍາໜຸ່ມໂທວາຣວິດີ ອາທິກຳນົກພານວິດີ ພານລົມປັຈ່ງວິດີ ອົກື່ງໝາງວິດີ

๔.) อกุศลบท (๔.๑๙๒)
- อกุศลปทาวสาน ใน อกุศลบท (อกุ - อก) (๔.๑๙๒)
วิธีพระบาลี อกุลโล ဓමໂມ อกุෂ්ලස්ස ဓමມສස ອາຮມණප්‍රජයෙන ප්‍රජයි. อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อกุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณปัจจัย.
จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี (๔.๑๙๓)
อกุลโล ဓມໂມ เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗ อක්ස්ලස්ස ဓມມສස เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน อ.ธ.ได้แก่ อก්කුෂ්ලස්ස ๑๒ เ.๒๗ อารามณප්‍රජයෙන เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อารัมณະ อารัมณາອີປິດ ອາຮມණຸປິນສ່ຍະ ເທົ່ານີ້ ป්‍රජයි เป็นກิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อනັດຕະ
ความเป็นอารัมณະ ປັຈຍຸປັນ ໃນบท อක්ස්ලස්ස ນີ້
ว่าโดย กາລ ເປັນໄປໃນ ປວດຕິກາລ ว่าโดย ກුම් ເປັນໄປໃນ ຈຕුໂກරກුම් ປාෂුຈໂກරගුම් ຕາມລົມຄວຣ ວ່າโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸຖຸ່ນ ۴ ພລເສ່າງບຸຄຄລ ۴ ຕາມລົມຄວຣ ວ່າโดย ວິດີ ເປັນໄປໃນ ວິດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ..ธรรมທີ່ເປັນປັຈຍັນ້ ເປັນໄປໃນ ອັກ්ස්ල່ວ່ມປັງຈທວາຣວິດີ ແລະ ມໂທວາຣວິດີ ..ธรรมທີ່ເປັນປັຈຍຸປັນ ເປັນໄປໃນ ອັກ්ස්ල່ວ່ມໂທວາຣວິດີ

<p>- กฎสลปทาวสาร ใน อกุสลบท (อกุ - ก) (๙.๑๙)</p> <p>วิธิพระบาลี อกุสโล ဓมโน กฎสลสส ဓມມສ්ස อาการมณป්‍රජයෙන පුද්‍යෝ. อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือชั่วยกุปการะ แกอกุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณปัจจัย.</p> <hr/> <p>จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี</p> <p>อกุสโล ဓมโน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗</p> <p>กฎสลสส ဓມມສ්ස เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน อ.ธ.ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - อกุศลจิต ๔ - *กุศลภิกขุญาจิต ๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิชีช ใจโดยริยะ ปุพเพนิวารஸ ยถากรรมมุปคุ อนาคตตั้งลัง เจตสิก ๓๓ (-วิรตี อป.) ที่ประกอบ 	<p>- อพุยากรตปทาวสาร ใน อกุสลบท (อกุ - อพ) (๙.๒๐๔)</p> <p>วิธิพระบาลี อกุสโล ဓมโน อพุยากรตสส ဓມມສ්xs อาการมณป්‍රජයෙන පුද්‍යෝ. อกุศลธรรม เป็นปัจจัย คือชั่วยกุปการะ แกอพยากรตธรรม ด้วยอำนาจอารัมณปัจจัย.</p> <hr/> <p>จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี</p> <p>อกุสโล ဓมโน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗</p> <p>อพุยากรตสส ဓມມສ්xs เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน อ.ธ.ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - มโนทารวจชั่นจิต ๑ การกิริยาช่วงจิต ๙ ตทารัมณจิต ๑๑ - *กิริยาอยกิญญาจิต ๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิชีช ใจโดยริยะ ปุพเพนิวารஸ ยถากรรมมุปคุ อนาคตตั้งลัง เจตสิก ๓๓ (-วิรตี อป.) ที่ประกอบ
<p>หมายเหตุ:- * เป็นไปตามอนุราทพระบาลีข้อ ๖ (๙.๒๐๐)</p> <hr/> <p>อาการมณป්‍රජයෙන เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจของปัจจัย คือ อารัมณปัจจัยอย่างเดียว</p> <p>ปුද්‍යෝ เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ</p>	<p>หมายเหตุ:- * เป็นไปตามอนุราทพระบาลีข้อ ๗ (๙.๒๐๕)</p> <hr/> <p>อาการมณป්‍රජයෙන เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจของปัจจัย คือ อารัมณปัจจัยอย่างเดียว</p> <p>ปුද්‍ය เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ</p>
<p>ความเป็นอารัมณะ ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท อกุสโล กฎสลสส นี้</p> <p>ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปวัตติກາล</p> <p>ว่าโดย ภෟුມ เป็นไปใน จตුໂටාගෟුම ප්‍රාශ්‍රාගෟුම</p> <p>ว่าโดย බුක්කල เป็นไปใน ප්‍රාශ්‍රාන ๔ ප්‍රාශ්‍රාග්‍රාම හ ප්‍රාශ්‍රාත්‍රාව</p> <p>ว่าโดย විෂි ໃපේන් විෂිද්ධත්වාපීන්</p> <p>..ธรรมที่เป็นปัจจัยนັ້ນ ໃපේන් ອකුෂල්වනප්‍රාශ්‍රාත්‍රාව ແລະ මොත්වර්වි</p> <p>..ธรรมที่เป็นปัจจยุปบัน ໃපේන් ອකුෂල්වනໂනත්වර්වි ກුෂ්ලෝගිණුණවි</p> <p>විෂ්ස්ත්‍රාව තමස්ම</p>	<p>ความเป็นอารัมณะ ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท อกุสโล อพุยากรตสส นี้</p> <p>ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปවත්තිກາල</p> <p>ว่าโดย ภෟුම เป็นไปใน จතුටාගෟුම ප්‍රාශ්‍රාගෟුම තමස්මක්ව</p> <p>ว่าโดย බුක්කල ໃපේන් ප්‍රාශ්‍රාන ๔ ප්‍රාශ්‍රාග්‍රාම හ ප්‍රාශ්‍රාත්‍රාව</p> <p>ว่าโดย විෂි ໃපේන් විෂිද්ධත්වාපීන්</p> <p>..ธรรมที่เป็นปัจจัยนັ້ນ ໃපේන් ອකුෂල්වනໂනත්වර්වි</p> <p>..ธรรมที่เป็นปัจจยุปบัน ໃපේන් ກමග්‍රාත්‍රාත්‍රාව මොත්වර්වි</p>

ค.) อพยากตบท

- อพยากตบทการงาน ใน อพยากตบท (ยัง - ยัง)

(น.๒๐๕)

วิธิพระบาลี อพยากตโถ ဓมโม อพยากตสส ဓမมສສ อารમณปจจเยน ปจจโย.

อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อพยากตธรรม ด้วยอำนาจการรัมมณปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพยากตโถ ဓมโม เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

อารมณ ๖ คือ รูป ๒๔ วิปากมิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ เจตสิก ๓๔ นิพพาน

อพยากตสส ဓມມສສ เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณ อ.อ. ได้แก่

- กານວິບາກ ๒๓ ການກົມຍາ ๑๑
- ວິຜູ້ງານັ້ນຈາຍຕະນາມາກົມຍາຈີຕ ๑ ແນວລັ້ງງານາລັ້ງງານຕະນາມາກົມຍາຈີຕ ๑
- *ກົມຍາອົກມູງງາຈີຕ ๑ ທີ່ເກີຍກັບ ທີພຈັກໍ ທີພໂລດະ
- ອິທອິວິຣະ ເຈໂຕປະຍະ ປຸພເພີນວາສະ ພັກກັ້ມູນປະກະ ອານາຄຕັ້ງສະ
- ພລຈິຕ ๔ ເຈຕສຶກ ๓๖ (-ອັປປັກມູງງາ ๒)

หมายเหตุ:- * เป็นไปตามอนุวัතพระบาลีข้อ ๕, ๖ และ ๑๕ (น.๒๐๕-๒๐๖)

อารமณปจจเยน เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งการรัมมณปัจจัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ທີ່ເຈົ້າໜ່ວຍອຸປະກະໃນครາວເດືອກັນ ອື່ບ

อารัมมณะ อารัมมณาອີປີ ວັດຖາຮັມມະປຸເຮົາຕົນສິສ່ຍະ ອາຮັມມະປຸນິສິສ່ຍະ ອາຮັມມະປຸເຮົາຕະ ວັດຖາຮັມມະປຸເຮົາຕົວປົມຢຸດຕະ ອາຮັມມະປຸເຮົາຕັດຕິ ອາຮັມມະປຸເຮົາຕອວິຄຕະ ເທົ່ານີ້

ปจจโย เป็นກົມຍາบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนັດຕະ

ความเป็นອາຮັມມະ ປັຈັຍ ປັຈຍຸບັນ ໃນບທ อพยากตโถ อพยากตสส ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ เป็นໄປໃນ ປັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກູມີ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກູມີ ປັບປຸງວິກາຮກູມີ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນ ๔ ລົບບຸກຄລ ๔ ຕາມລົມຄວ

ວ່າໂດຍ ວົດີ ເປັນໄປໃນ ວົດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ຮຽມທີ່ເປັນປັຈັຍ ປັຈຍຸບັນນັ້ນ ເປັນໄປໃນທາງ
ປັບປຸງທວຽວວົດີ ການຈ່ວນໂທກວຽດ ອັປປາຈ່ວນໂທກວຽດ ຕາມລົມຄວ

- ຖຸສປປາກຫາສານ ใน อพยากตบท (ยัง - ຍ)

(น.๒๐๖)

ວິທີພຣະບາລີ อພຍາກຕໂถ ဓມໂມ ຖຸສປປາສ ດົມມສສ ອາຮັມມະປຸຈະເຍນ ປັຈໂຍ.

ອົພຍາກຕອຣມເປັນປັຈັຍ ຄື່ອໜ່ວຍອຸປະກະ ແກ່ກຸ່ສລຮຣມ ດ້ວຍອຳນາຈອາຮັມມະປັຈັຍ.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในວິທີພຣະບາລີ

ອພຍາກຕໂถ ဓມໂມ เป็นກັດຕຸບທ แสดงให้รู้ถึงປັຈັຍ อ.อ. ได้แก่

ອາຮັມ ๖ ຄື່ບ ຮູບ ໨ ວິປາກມີຕ ໩ ກົມຍາຈີຕ ໨ ເຈຕສຶກ ໩ ນິພພານ (-ອຣິ)

ບຸສປປາສ ດົມມສສ เป็นລັມປາກຫາບທ ແສດທໃຫ້ຮູ້ຄື່ອໜ່ວຍອຸປະກະ ອັປປັກມູນປັບປຸງບັນ ອ.ອ.ໄດ້ແກ່

- ມ ທາກຸ່ສລຈີຕ ໨

- *ບຸກລອຍກົມຍາຈີຕ ໨ ທີ່ເກີຍກັບ ທີພຈັກໍ ທີພໂລດະ
ອິທອິວິຣະ ເຈໂຕປະຍະ ປຸພເພີນວາສະ ພັກກັ້ມູນປະກະ ອານາຄຕັ້ງສະ

- ມຣຈິຕ ໨ ເຈຕສຶກ ໩ (-ອັປປັກມູນ ໨)

หมายเหตุ:- * เป็นไปตามอนุวัตพระบาลีข้อ ๕, ๖ และ ๑๕ (น.๒๐๖ - ๓)

ອາຮັມມະປຸຈະເຍນ เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งการรัມມະປັຈັຍเป็นพิเศษ

ໃນบรรดาอำนาจປັຈັຍທີ່ ໔ ທີ່ເຈົ້າໜ່ວຍອຸປະກະໃນครາວເດືອກັນ ອື່ບ

ອາຮັມມະ ອາຮັມມາອີປີ ວັດຖາຮັມມະປຸເຮົາຕົນສິສ່ຍະ ອາຮັມມະປຸນິສິສ່ຍະ ອາຮັມມະປຸເຮົາຕະ ວັດຖາຮັມມະປຸເຮົາຕົວປົມຢຸດຕະ ອາຮັມມະປຸເຮົາຕັດຕິ ອາຮັມມະປຸອວິຄຕະ ເທົ່ານີ້

ປັຈັຍ เป็นກົມຍາบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น ອັດຕະ

ความเป็นອາຮັມມະ ປັຈັຍ ປັຈຍຸບັນ ໃນບທ อພຍາກຕໂถ ບຸສປປາສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກູມີ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກູມີ ປັບປຸງວິກາຮກູມີ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນ ໨ ພຣອິຍບຸກຄລ ໨ (-ອຣິ) ຕາມລົມຄວ

ວ່າໂດຍ ວົດີ ເປັນໄປໃນ ວົດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ຮຽມທີ່ເປັນປັຈັຍ ປັຈຍຸບັນນັ້ນ ເປັນໄປໃນທາງ
ປັບປຸງທວຽວວົດີ ການຈ່ວນໂທກວຽດ ອັປປາຈ່ວນໂທກວຽດ ຕາມລົມຄວ

- อกุสตอปทากาน ใน อพญา哥ตบ (อัพ - อก)

(น.๔๑๖)

วิธีพระบาลี อพญา哥ต อโมโน อกุสตอส์ ธรรมสุส์ อารามณปจจายen ปจจโย.

อพญา哥ตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่อกุศลธรรม ด้วยอำนาจอารามณปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพญา哥ต อโมโน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร. ได้แก่

อารมณ์ ๖ คือ รูป ๒๔ โลเกียวิปากาจิต ๓๒ กิริยาจิต ๒๐ เ.๓๕ (-วิรต.๓)

อกุสตอส์ ธรรมสุส์ เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบุปผัน อ.ร.ได้แก่ อกุศลจิต ๑๒ เจตสีก ๒๗

อารมณปจจายen เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารามณปัจจัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อารามณะ อารามณณาอิปติ วัตถารัมณปุเรชาตโนสตสยะ อารามณญาณิสตสยะ อารามณปุเรชาตะ วัตถารัมณปุเรชาติวิปปยุตตะ อารามณปุเรชาตตตติ อารามณปุเรชาตอวิคตตะ เท่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอารามณะ ปัจจัย ปัจจัยบุปผัน ในบท อพญา哥ต อกุสตอส์ นี้

ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปวตติกາล

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุโภการภูมิ ปัญจวิการภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเสกษาบุคคล ๓ ตามสัมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีดังต่อไปนี้ ธรรมที่เป็นปัจจัย ปัจจัยบุปผันนั้น เป็นไปในทาง ปัญจวิวิถี การช่วยเหลือควรวิถี อัปปนาช่วยเหลือควรวิถี ตามสัมควร

□ ตาราง แสดงการหาอำนาจปัจจัย ใน ปัญจวาริวังค์ แห่ง อารามณปัจจัย

๓ บท ๙ วาระ	[ยา.๑ อ.๔๑๖ : ข้า.๓ ๓๒ = ๔ ปัจจัย - อำนาจปัจจัยย่อเป็น ๑๒ : ๓๒]	กรณบท	รวม
๓ : ๓ : ๓	ปัจจัย → ปัจจัยบุปผัน		
๑. อกุศลจิต ๒๐ (-อรณ.) เ. ๓๒ → ก.น.๘๘๙๕ ๔ คือ ม.ก.๔ ก.อ.ภิญญา ๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิวิธี เจตobiริยะ ปุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ วิญญา.๑ แวง.ก.๑ เว.ก.๑ เ.๓๓ (-วิรต. อัป.)		๑๒ : ๐๐	๓
๒. กุ-อกุ โลเกียกุศลจิต ๑๗ เ. ๓๔ → อกุศลนามัณฑ ๔ คือ อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗		๑๒ : ๐๐	๓
๓. กุ-อัพ ก. ๒๑ เ. ๓๔ → ม.๑๖ การกิริยาชวน.๙ ตพ.๑๑ ก.อ.ภิญญา.๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิวิธี เจตobiริยะ ปุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ วิญญา.๑ ก.๑ แวง.วิบาก.๑ ก.๑ เ.๓๓ (-วิรต. อัป.)		๑๒ : ๐๐	๓
๔. อกุ-อกุ อกุศลจิต ๑๒ เ. ๒๗ → อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗		๑๒ : ๐๐	๓
๕. อกุ-กุ อกุ๑๒ เ. ๒๗ → มหา.๔ ก.ภิญญาจิต ๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิวิธี เจตobiริยะ ปุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ เ.๓๓ (-วิรต. อัป.)		๑๐ : ๐๐	๑
๖. อกุ-อัพ อกุ๑๒ เ. ๒๗ → ม.๑๖ การกิริยาชวน.๙ ตพ.๑๑ ก.อ.ภิญญา.๑ ที่เกี่ยวกับ อิทธิวิธี เจตobiริยะ ปุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ เ.๓๓ (-วิรต. อัป.)		๑๐ : ๐๐	๑
๗. อัพ-กุ อารมณ ๖ คือ รูป ๒๔ ว.๓๒ ก.๒๐ เ.๓๘ นิพ. → การว.๒๓ การก.๑๑ วิญ.ก.๑ แวง.ก.๑ ก.อ.ภิญญา.๑ ที่เกี่ยวกับ ทิพพเจกฯ ทิพพโลตະ อิทธิวิธี เจตobiริยะ บุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ ผลจิต ๔ เ.๓๖ (-อัป.)		๑๒ : ๓๒	๔
๘. อัพ-กุ อารมณ ๖ คือ รูป ๒๔ ว.๓๒ ก.๒๐ เ.๓๘ นิพ. (-อรณ.) → ม.ก.๔ ก.อ.ภิญญา.๑ ที่เกี่ยวกับ ทิพพเจกฯ ทิพพโลตະ อิทธิวิธี เจตobiริยะ ปุพเพนิวิสาหะ ยถากรรมมุปคະ อนาคตตั้งสະ mgr.๑ (-อัป.)		๑๒ : ๓๒	๔
๙. อัพ-อกุ อารมณ ๖ คือ รูป ๒๔ โลเกีย.๓๒ ก.๒๐ เ.๓๘ → อกุศลจิต ๑๒ เ.๒๗		๑๒ : ๓๒	๔

□ สุทธิผลของภาระ (๔.๒๐๙)

สรุปจำนวนสุทธิอบทแห่งภารัมณ์ปัจจัยปัญหาภาระ ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๙ ประเภท ด้วยกันคือ

๑.) กุลล์บท	๑.) กุลล์โล กุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๒.) กุลล์โล อกุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๓.) กุลล์โล อพญาคตสุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
๒.) อกุลล์บท	๔.) อกุลล์โล อกุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๕.) อกุลล์โล กุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๖.) อกุลล์โล อพญาคตสุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
๓.) อพญาคตบท	๗.) อพญาคต อพญาคตสุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๘.) อพญาคต อกุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.
	๙.) อพญาคต อกุลล์สุลล์	ภารัมณ์ปัจจัยน ปัจจุบ.

□ ภารัมณ์ปัจจัยสภากาชาด (๔.๒๐๙)

ปัจจัยที่เป็นสภากาชาดได้แก่ภารัมณ์ปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๙ ปัจจัย คือ
ภารัมณ์ภาริปติ วัตถุภารัมณ์ปุรุษชาตินิสส์ย ภารัมณ์ภูนิลล์ย
ภารัมณ์ปุรุษชาติ วัตถุภารัมณ์ปุรุษชาติวิปปุยุตต ภารัมณ์ปุรุษชาตติ ภารัมณ์ปุรุษชาตอวิคตต

□ ภูมิคุณและคำขออิบาย ใน ภารัมณ์ปัจจัย (๔.๒๐๙)

ภูมิคุณ

จิตต์เจตสิกะ ยาลุมพิพธิติ = ภารัมณ์

ธรรมชาติอันเจต แต่เจตสิกิทั้งหลายยึดห่วง เรียกว่า ภารัมณ์
ษา ภิกุมุ่ง รอนุติ เอตุตานิ = ภารัมณ์

จิตและเจตสิกิทั้งหลายมายินดีพร้อมหน้ากัน ในธรรมชาตินี้ ฉะนั้น ธรรมชาตินี้ จึงเรียกว่า ภารัมณ์
จิตต์เจตสิกา ยาคนุตัว รอนุติ เอตุตานิ = ภารัมณ์

จิตและเจตสิกิทั้งหลายมายินดีในธรรมชาตินี้ ฉะนั้น ธรรมชาตินี้ จึงเรียกว่า ภารัมณ์

จิตต์เจตสิกะ ยาลุมพติ = ภารัมณ์

ธรรมชาติโดยรวมห่วงหนึ่งเจต จิตและเจตสิกิทั้งหลาย เทตุนั้น ธรรมชาตินี้ จึงเรียกว่า ภารัมณ์

ภารัมณ์ภูวนะ ภุปการโก ภูโน = ภารัมณ์ปัจจุบ.

ธรรมที่ข่าวอยุตหันโดยความเป็นภารัมณ์ ข่าวว่า ภารัมณ์ปัจจัย

□ อุปมา ใน ภารัมณ์ปัจจัย

อุปมาเหมือน บุคคลที่ชรา หรือ ทุพพลภาพ ย่อมต้องอาศัยไม้เท้าหรือเข็อกเป็นเครื่องยึดเห็นที่ยว
เพื่อให้ทรงตัว ลูกขี้นและเดินไปได้ลื้นได จิต และ เจตสิกิทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ต้องมีภารัมณ์ เป็นเครื่อง
อาศัยยึดเพื่อเกิดขึ้น ฉะนั้น

อุปมาเหมือน สถานที่อันเป็นที่น่ารื่นรมย์ยินดี เช่น สวนดอกไม้ เป็นต้น คนทั้งหลายยอมจะพากันไป
เที่ยวลุกกลับน้ำรื่นเริงกัน ณ ที่นั้นฉันใด ภารัมณ์ทั้งหลายเปรียบเหมือนสถานที่รื่นรมย์ต่างๆ จิต และเจตสิก
กิเปรียบเหมือนบุคคลที่เข้าไปลุกกลับน้ำในสถานที่นั้นๆ ฉะนั้น

อุปมาเหมือน โรงมหรสพต่างๆ เมื่อเวลาจะแสดงนั้น เขาอยู่มีการประกาศซักจุุงให้คนเข้าไปปู
หรือ เมื่อยกอ่อนจะรื่นแสดง ย่อมมีการตีกลองโหมโรงซักกวนให้คนเข้าไป เมื่อคนทั้งหลายที่เดินผ่านไปที่
โรงมหรสพนั้นได้เห็นประกาศโฆษณา หรือได้ยินเสียงกลองโหมโรงก็พากันเข้าไปดู ข้อนี้ฉันได
ภารัมณ์ทั้งหลายอันเปรียบได้กับโรงมหรสพนั้น ก็มีอำนาจที่จะเห็นที่ยวเอจิต และเจตสิกอันเปรียบเหมือน
คนเข้าไปดูโรงมหรสพนั้น เข้าไปปัจจัยด้วยในภารัมณ์ต่างๆ ได้ฉะนั้น

๒.) ချောင်းမြန်မာစီပိပါဒု (၁၂၄၄)

(มีพระบາลี ๑ ข้อ พระบາลีข้อที่ ๕ ของອອิปตีปัจຈยนິທເກສ)

อาร์มกบฯ

ເຕ ເຕ ຮົມພາ ເຕ් ເຕ ຮົມພານໍ ອອີປຕິປະຈເຍນ ປະຈໂຍດີ ກາວຕາ ນິທິທີກຣູ.

ปัจจัยเช่นนี้ได้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงถึงไว้โดยย่อในปัจจุบันเทส่วน ของ
ปัจจัยเช่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสดารในปัจจุบันเทส่วน

ຢໍ ຢໍ ອົມນໍ ຄຮ່ງ ກາຕວາ ເຢ ເຢ ອົມນາ ອປປ່ຽນຕີ ຂິດຕເຕສັກ ອົມນາ

ເຕ ເຕ ອົມນາ ເຕສໍ ເຕສໍ ອົມນານໍ ອົດປິດປົງເຍັນ ປົງໂຍ.

พระบารีและคำเปลี่ยน

๕) ຢ່າຍ ຢຸມກົມ ຄຽນ ລາກຕຸວາ ດ້ວຍ ເພື່ອ ຮຸມກົມ ອຸປະປ່ຽນຕີ ແຈິຕົດເຈັດສຶກາ ຮຸມກົມ
໖) ເຕີ ເຕີ ຮຸມກົມ ດ້ວຍເຕີ ເຕີ ຮຸມກົມນຳ ພົມປິດປຸງເຢັນ ປຸງໂຍ.
໗) ອາວັມຄົນກອງຮອມເຫຼົາໄດ້ ດ) ຄືອ ຈົດ ເຈຕີສັກທັງຫລາຍ ຕ) ກຣະທຳ
໘) ສິ່ງໃດໆ ໃຫ້ເປັນອາຮມຜົນດ້ວຍຄວາມສັກໄຟທັນກແນ່ນ ດ) ແລ້ວເກີດເຫັນ ບ) ສິ່ງທັງຫລາຍເຫຼົານັ້ນໆ
໙) ເປັນປັບປຸງຕື່ອງໜ່ວຍອຸປະກາຮະ ດ) ແກ້ວອາວັມຄົນກອງຮອມ ຄືອ ຈົດ ເຈຕີສັກທັງຫລາຍເຫຼົານັ້ນໆ
໖) ດ້ວຍຄໍານາຈອກອາວັມຄົນກົມ ພົມປິດປັບປຸງ.

จำแนกบท และเนื้อความของค์ธรรม

(୨୯୮)

การแสวงหานักเรียนของพระผู้เป็นเจ้าใน อธิปัติปัจจุบันที่เหลือพระบาลีนี้ เมื่อจำแหกบทและ
เบื้องความคิดศรัทธาแล้ว ก็เป็นดังนี้

ອອີປຕິປະຈໂຍ ແລ້ວ ດີເນີນ ນິກທີລືຕັ້ງພະ (ບທໍທີກົ່ນແລ້ດັກອຸນ)

ເຕີ ເຕີ ຮມນາ ເຕີ່ ເຕີ່ ຮມນານິ ອອີປີປະຈເຢນ ປະຈໂຍ.

แสดงให้รู้ว่างานการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทัศนาการะพระบาลีนี

พระบाणีข้อที่ ๔ ข ย ช มุ่ม - เป็นอนิยมกัมม บทที่แสดงถึงอรามณ ๖ ที่น่ารักน่าชื่นตื่ ได้แก่ อิภูฐานิปัตตนธรูป ๑๔ จิต ๔๔ (-โภสสูจิต ๒ โมหมูจิต ๒ ทุกขาลศหคตภากายวิญญาณจิต ๑) เ.๔๗ ที่ประกอบ (-โภ.๔ วจ.๑) ที่เป็นเตกาลิกะ นิพพาน อันเป็นปัจจัยที่ยังมีได้รับบุลงไปโดยแซ็ด ครร คตุว - เป็นกิริยาวิเลลับบท แสดงให้รู้ถึงการเกิดขึ้นของอารัมณิกปัจจัยบันท ที่ฝึกผังไฝต่ออรามณ อย่างทันท่วงทัน

ເຢ ເຢ ອຸມນາ - ເປັນອນິຍມກັດຕຸບທ ປທທີ່ແສດຕິຖິ່ງນາມຂັ້ນດີ່ວ່າ ທີ່ມີຄວາມຍືນດີພອໃຈ ໄດ້ແກ່ ໂຄງຮູ້ລົງຈິຕ ດີ່ວ່າ
ມທກາງຄົງລົງຈິຕ ດີ່ວ່າ ມທກາງໄຮຍ້າມູນຄະລັມປົມຕະຈິຕ ດີ່ວ່າ ໂຄງຕອງຈິຕ ດີ່ວ່າ ເຈຕືສຶກ ດີ່ວ່າ ທີ່ປະກອບ

(-ໂທຈຸກະ ດ ວິຈິກິຈ່າ ອ ຂັ້ນປັບປຸງຢູ່ປັບປຸງຮຽນທີ່ຢັງມີເຕີຣະບຸລົງໄປໂດຍແນ່ຈຳ
ອຸປະນຸມື - ເປັນອາຂາຍາຕົກວິຍາບທັກຕຸວາຈາ ແລ້ວຕີ່ເຫັນວິທີ່ສຶກສົງການເກີດຂຶ້ນຂອງອາວັມນົກປັບປຸງປັບທີ່ເກີດຂຶ້ນ
ໃນກາລທັງ ຕ

ເຕ ເຕ ອຸມາ - ເປັນຍິມກັດຕຸບທ ບທທີ່ບໍ່ເຖິງອາຮັມຄະປ່ຈ້ຍອຣມໂດຍແນ່ເຊືດ ຕາມທີ່ໄດ້ແສດງໄວ້ວ່າ
ຢໍ ຢໍ ອຸມຳ ທີ່ເປັນ ອິນິຍົມກັມບທ ນໍ້າເອົງ ລະໜໍ້ໂອງຄ່ອຽມຈຶ່ງໄດ້ແກ້ ອາຮັມຄະນີ້ ທີ່ນໍ້າຮັກນໍ້າຍືນດີ
ອີງຈຸນີປັ້ນແຮງປູ້ (-ໂທລສູງຈິຕ ແລະ ໂມໂທລູງຈິຕ ແລະ ຖຸກຈຸລ໌ຫຼັກຕາຍວິຊາຢູ່າພັດຈິຕ ອ.)
ທີ່ປະກອບ (-ໂທຈົກກະ ດ້ວຍຈິຕ ອ.) ທີ່ເປັນເຕກາລິກະ ນິພພານ

ប្រជុំណិយ - បែងបានការិយាល័យ នៃទំនាក់ទំនងក្នុងការរំលែកចំណុចសម្រេច តាមគម្រោងប្រចាំឆ្នាំ

□ ตาราง แสดงการทายจำนวนปัจจัย ใน อารัมณณาธิปติปัจจัย (น.๓๒-๓๗)

อารัมณ์ - ผู้รู้อารมณ์	ข.๑.	อ.๒.	อาบุ.๓	ดา.๔	รวม
๐ อารัมณ์ ๖ ที่น่ารักน่าชื่นดี คือ อภิญญาณปัจจันทรูป ๑๘ จิต ๔๕ (-โภ.๒ โน.๒ ทุ.กาย.๑) เจ.๔๗ ที่ประกอบ (-โภ.๔วิจ.๑) ที่เป็นเด็กเล็ก นิพพาน → นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอยใจได้แก่ โลภ.๔ ม.กุ.๔ ม.กิ.ล.๔ โลภุตตรจิต ๔ เจ.๔๕ (-โภ.๔ วิจ.๑ อป.๑) ที่ประกอบ	๑	๒	๓	๒	๙
อารัมณณาธิปติปัจจันทรูป ๓					
๑) ถ้าอารัมณ์ ๖ ที่น่ารักน่าชื่นดี คือ อภิญญาณปัจจันทรูป ๑๘ จิต ๔๕ (-โภ.๒ โน.๒ ทุ.กาย.๑) เจ.๔๗ ที่ประกอบ (-โภ.๔วิจ.๑) ที่เป็นเด็กเล็ก นิพพาน → นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอยใจได้แก่ โลภ.๔ ม.กุ.๔ ม.กิ.ล.๔ โลภุตตรจิต ๔ เจ.๔๕ (-โภ.๔ วิจ.๑ อป.๑) ที่ประกอบ	๑	๒	-	-	๓
๒) ถ้าอารัมณ์ ๖ ที่น่ารักน่าชื่นดี คือ นิปัตติปัจจันทรูป ๑๘ → นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอยใจ ได้แก่ โลภ.๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ	๑	๒	๓	-	๖
๓) ตามมติของโบราณราย ถ้าในระหว่างอภิญญาณที่ยั่งคุรุปในมรณานลัมนาการ → โลภุตตจิตในมรณานลัมช์วนะ หรือ (ตามมติของอาจารย์ภาษาหลัง) อภิญญาณที่ยั่งคุรุปที่เป็นไปในปัจจิติกาล และมรณานลัมนาการ → โลภช์วนะ	๑	๒	๓	๒	๗

□ อธิบายในอารัมณณาธิปติ (น.๓๑)

คำว่า **อภิญญาณปัจจันทรูป** นั้น หมายเอา **สภาวะอภิญญาณและบริกำปัปอภิญญาณ** นิปัตติปัจจันทรูปที่เป็นสภาวะอภิญญาณนั้น ได้แก่ อารัมณ์ ๖ มีรูปารามณ์ เป็นต้น ที่น่ารักน่าชื่นดีตามสภาวะที่เป็นอยู่ นิปัตติปัจจันทรูปที่เป็นบริกำปัปอภิญญาณนั้น ได้แก่ อารัมณ์ ๖ มีรูปารามณ์ เป็นต้น ที่น่ารักน่าชื่นดีตามความพอใจ ของบุคคลคนนั้น

ในการมติที่ ๒ ประการนี้ **ถ้าสภาวะอภิญญาณกับลับเป็นบริกำปัปอภิญญาณ** ในลักษณะของบุคคลบาง จำพวกแล้ว ก็เป็นอารัมณณาธิปติปัจจัยของบุคคลจำพวกนั้นได้ เช่น พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นสภาวะอภิญญาณ ก็จริง แต่เมื่อพากเดียรถีที่หงษ์ทั้งหลายได้พับเห็นแล้วก็ไม่ชอบใจในลักษณะของพากเดียรถีนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า กับลับเป็นบริกำปัปอภิญญาณ ไม่เป็นอารัมณณาธิปติปัจจัยของพากเดียรถีนี้ เป็นอารัมณปัจจัยส่วนใหญ่เท่านั้น **สภาวะอภิญญาณ** กับลับเป็นบริกำปัปอภิญญาณ ในลักษณะของบุคคลบางจำพวกแล้วก็เป็น อารัมณณาธิปติปัจจัยได้ เช่น สุนัขเน่า เป็นสภาวะอภิญญาณ นกแร้งเห็นแล้วก็ชอบใจ สุนัขเน่าเป็นบริกำปัปอภิญญาณ ดังนั้น สุนัขเน่าจึงเป็นอารัมณณาธิปติปัจจัย ของพากนกแร้งทั้งหลาย ฝ่ายที่เป็นเพียงอารัมณปัจจัยส่วนใหญ่

□ เหตุที่ไม่เกิดลักษณะอนิปัตติปัจจันทรูป และเวணโถสัญลักษณ์ โนทูต ทุกข์สหคตภากายวิญญาณ (น.๓๒)

การที่อารัมณณาธิปติปัจจัย ไม่ได้เกิดลักษณะอนิปัตติปัจจันทรูปหนึ่น เพราะรูปเหล่านี้ ไม่มีองค์ธรรมโดยเฉพาะที่ นอกเหนือจากนิปัตติปัจจันทรูปแต่อย่างใด หากแต่เป็นกิริยาอาการของนิปัตติปัจจันทรูปที่เป็นไปข้างหน้า เช่น 例 คือ เมื่อนิปัตติปัจจันทรูปมีสภาพอย่างนี้ก็เรียกว่า ปริจเฉทรูป อุปัจจยรูป ครั้นเมื่อกิริยาอาการต่างๆ เกิดขึ้นก็เรียกไปตาม กิริยาอาการนั้นๆ ว่า กายวิญญาณ วิจิญญาณ ลหุตตา มหุตตา กัมมัญญาตา โดยเหตุนี้จึงมิจำเป็นต้องนำมากล่าว สำหรับการเวணโถสัญลักษณ์ เป็นต้นนั้น เพราะว่าจิตเหล่านี้ไม่เป็นสภาวะที่จะให้อารัมณณิคธรรมทั้งหลาย มีการฝึกให้หนักแน่นแต่อย่างใด เพียงเป็นอารัมณปัจจัยอย่างสัมภูติ เพราะโถสัญลักษณ์นี้มีสภาพดุร้าย เมื่อง ด้วยประกอบกับโถมหัศลลเทวนาและโถลสเจตลิก สำหรับโนทูตมหัศลจิตนี้ก็เป็นสภาพหลง เนื่องมาจากประกอบ โนทูตจิตที่ไม่มีเหตุอื่นมาขัดขวาง ส่วนทุกข์สหคตภากายวิญญาณจิต ก็เป็นสภาพลำบากที่ทนได้ยาก เนื่องมา จำกประกอบกับทุกข์เทวนา อาศัยเหตุนี้จึงได้เวணเสีย เมื่อจิตเวணแล้วเจตลิกที่ประกอบก็ถูกเวணไปในตัว

□ הארัมณณาธิปติปฏิกรณ์แผนภูมิฯ

(* อ้างจากพระบารี สำนวนภาษาไทยมาจากการส่วนหนึ่งของ /arammnabpkitnangkunha ๕ ๖.๑๔)

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	อ.a.	บ.ฝู.	อาบุ.๓	ถ.a.๒	รวม
๑.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าaramณ ๖ ที่น่ารักน่าอยินดี คือ อิภูณูนิป.๑๔ จิต ๔๔ (-โน.๒ โน.๒ ทุกอย.๑) เจ.๕๗ ที่ประกอบ (-โน.๔ วิ.๑) ที่เป็นเด็กเล็ก นิพพาน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ မ.ก.๔ ม.ก.ล.๔ โลภุต.๔ เจ.๔๔ ที่ประกอบ(-โน.๔ วิ.๑ อป.๑) เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๓ คือ อาرامณนาธิปติ อาرامณะ อาرامณญูปนิสสัย ใน ๓ อย่างนี้ ย้ำใจของอาرامณนาธิปติอย่างเดียว เท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	-	-	๓
๒. (=๔.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าaramณ ๖ ที่น่ารักน่าอยินดี คือนิป.๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๖ คือ อาرامณนาธิปติ อาرامณะ อาرامณญูปนิสสัย อาرامณญูเรขาตະ อาرامณญูเรขาตตติ อาرامณญูเรขาตอวิคตະ ใน ๖ อย่างนี้ ย้ำใจของอาرامณนาธิปติอย่างเดียว เท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	-	๖

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	อ.a.	บ.ฝู.	อาบุ.๓	ถ.a.๒	รวม
๓. (=๕.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าอัมมารามณ ที่น่ารักน่าอยินดี คือ (ตามมติของโนบราณาการย์) ท้ายวัดๆ ที่เกิดพร้อมกันกับอุปปาทกชนะของจิต ดวงที่ ๑๗ ที่นับถือยกหลังจากจุดจิตเข้าไป ในมรณะลัณณกາล เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ มนราลัณโนโลภชวะ ๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจุบันแล้ว (ตามมติของอาจารย์ภายหลัง) ท้ายวัดถรุป ที่เป็นไปในปรัตติกาลและ มรณะลัณณกາล เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภชวะ ๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจุบันแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๔ คือ อาرامณนาธิปติ อาرامณะ วัตถารัมณญูเรขาตันิสสัย อาرامณญูปนิสสัย อาرامณญูเรขาตະ วัตถารัมณญูเรขาตวิปปุยตະ อาرامณญูเรขาตตติ อาرامณญูเรขาตอวิคตະ ใน ๔ อย่างนี้ ย้ำใจของอาرامณนาธิปติอย่างเดียว เท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	๒	๔

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน ขารัมณณาธิปติปัจจัย (๔.๑๓๙)

ในอธิปติปัจจยุทเทลนี้ ภารัมณณาธิปติปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ

- ภารัมณ์ ๖ คือ อิภ្យสูริบั้งแหรป ๑๔ จิต ๔๔ (-โถสัมภูลิจิต ๒ โมทมูลจิต ๒ ทุกชล์หคตการายวิญญาณจิต ๑) เจตสิก ๔๗ ที่ประกอบ (-โถจตุจเจตสิก ๔ วิจิกิจชาเจตสิก ๑) ที่นำผู้ฝึกให้หันแก่เรื่องอย่างยิ่ง เป็นเตกาลิ กะ และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต เป็น ภารัมณณาธิปติปัจจัย
- โลภมูลจิต ๔ มหากุศลจิต ๔ มหากริยาญาณลัมปัญหุตจิต ๔ โลภุตตรจิต ๔ หรือ ๔๐ เจตสิก ๔๕ ที่ประกอบ (-อัปปัมัญญา) เป็นผู้ฝึกให้หันแก่เรื่องอย่างยิ่ง เป็น ภารัมณณาธิปติปัจจยุปบัน
- โลภียจิต ๔๑ เจตสิก ๔๒ ที่มิได้เป็นผู้ฝึกให้หันแก่เรื่องอย่างยิ่งโดยແเนื่องและไม่ແเนื่อง รูปทั้งหมด คือ จิตตชรูป ปฏิสนธิกัมมชรูป พาทิรูป อาหารชรูป อุตุชรูป อสัญญาลัตตากัมมชรูป ปรัตติกัมมชรูป เป็น ภารัมณณาธิปติปัจจันิก

□ จำแนก ภารัมณณาธิปติปัจจัย โดยลักษณะ และชาติ การ สัตติ

ในภารัมณณาธิปติปัจจัยนี้ การจ่ายอุปการะแก่ปัจจยุปบันธรรมของธรรมที่เป็นภารัมณณาธิปติปัจจัยนั้น

เมื่อว่าโดย ลักษณะ มี ๒ อย่างคือ เป็นที่ยินดี และยึดหน่วง (ภารัมณ) เป็นใหญ่ เป็นอธิบดีด้วย (อธิปติ)

เมื่อว่าโดย ชาติ เป็น ภารัมณชาติ

เมื่อว่าโดย การ เป็น อดีต อนาคต ปัจจุบัน และกาลวิมุต

เมื่อว่าโดย สัตติ คือ ยามาจ มี ๒ อย่าง คือ

- ชักลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจยุปบันธรรม เกิดขึ้น อย่างหนึ่ง
- อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจยุปบันธรรม ตั้งอยู่ อย่างหนึ่ง

คำอธิบาย (๔.๑๓๙)

ธรรมที่เป็น ปัจจยุปบัน และปัจจันิก ของภารัมณณาธิปติปัจจัยนี้ มี ๒ อย่างคือ ແเนื่อง และไม่ແเนื่อง

○ ภารัมณณาธิปติปัจจยุปบัน

- ແນ້ອນ ໄດ້ແກ່ ໂລກຸຕຮຣຈິຕ ๔ (ຮັບພິພານເປັນອາຮັນ ໂດຍແນ້ອນ)
- ໄນ້ແນ້ອນ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ៤០ ດວງ ຕື່ອ ໂລກມູລຈິຕ ๔ ມາຫາກຸສຸລິຈິຕ ๔ ມາກົກີຍາໝາຜົນລັມປຸ່ງທຸກຈິຕ ๔ ເຈຕສິກ ๔៥ ที่ประกอบ (-ໂທຈຸກະ ๔ ວິຈິກິຈຈາ ๑ ອັບປັມໝູ້ໝາ ๒)

○ ภารัมณณาธิปติปัจຈັນิก

- ແນ້ອນ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ៤១ ດວງ ຕື່ອ ໂລກມູລຈິຕ ២ ມອທມູລຈິຕ ២ ອະຫຼຸກຈິຕ ១៤ ມາກົກີປາກຈິຕ ៤ ມາກົກີຍາໝາຜົນລັມປຸ່ງທຸກຈິຕ ៤ ມ້ັຄຄຕຈິຕ ៤ ເຈຕສິກ ៤៦ ที่ประกอบ (-ໂລຕິກະ ៣ ວິຣີ ៣) ຮູບທັກທຸກມີຈິຕຕຽບປຸ່ງ ເປັນຕົ້ນ
- ໄນ້ແນ້ອນ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ៤០ ດວງ ຕື່ອ ໂລກມູລຈິຕ ៤ ມາຫາກຸສຸລິຈິຕ ៤ ມາກົກີຍາໝາຜົນລັມປຸ່ງທຸກຈິຕ ៤ ເຈຕສິກ ៤៥ ที่ประกอบ (-ໂທຈຸກະ ៤ ວິຈິກິຈຈາ ១ ອັບປັມໝູ້ໝາ ២) ที่ເປັນປັຈຍຸປັນດອຣມີໄໝ້ແນ້ອນແນ້ອງ

□ ตาราง ແສດອງຄ່ອຮົມໃນສຸດປະກິດ នີ້ແນ້ວໃນສຸດປະກິດ ໩ ປະກາດ ຂອງภາරັມໜາດີປິປັຈຈິຍ

ภາරັມໜາດີປິປັຈຈິຍ	ภາරັມໜາດີປິປັຈຍຸປັນ	ภາරັມໜາດີປິປັຈຈັນິກ
ภารัมณ์ ๖ คือ อิภ្យสู.๑๔ จิต ๔๔ (-ໂທສ.๒ ໂມທ.๒ ຖ.ກາຍ.๔ ເຈ.๔៥ ที่ประกอบ (-ໂທ.๔ ວິ.๑) ที่นำผู้ฝึกให้หันแก่เรื่องอย่างยิ่ง ที่เป็นเตกาลิ และนิพพานที่เป็น กาลวิมุต	- ໂ.៤ ມ.ກ.៤ ມ.ກ.ລ.៤ ໂລກ.៤/៤០ ເຈ.៤៥ ที่ประกอบ (-ອັບປັມໝູ້ໝາ) เป็นผู้ฝึกให้หันแก่เรื่องอย่างยิ่ง ແນ້ອນ	- ໂລກີຍ.៤១ ເຈ.៤៥ ที่ມิได้เป็นผู้ฝึกให้ หันแก่เรื่องอย่างยิ่งໂດຍແນ້ອນและ ໄມ້ແນ້ອນ - ຮູບທັກທຸກມີຈິຕຕຽບປຸ່ງ ປັນຍົມມີຈິຕ ພາທິຣູປ ອາຫາຣູປ ອຸດຸຮູປ ອສົງຍູ້ລັດຕັກມີຈິຕປຸ່ງ ປັວຕັກມີຈິຕ
	- ໂລກຸຕຮຣຈິຕ ៤ ກາລວິມຸຕ	ແນ້ອນ - ຈິຕ ៤០ ດວງ ຕື່ອ ໂທສ.២ ໂມທ.២ ອເທ.៤៥ ມ.ວ.៤ ມ.ກ.ວ.ປ.៤ ມ້ັຄ.៤៥ ເຈ.៤៥ ที่ประกอบ (-ໂລ.៣ ວິຣີ ៣) - ຮູບທັກທຸກມີຈິຕຕຽບປຸ່ງ ເປັນຕົ້ນ
	ໄໝ້ແນ້ອນ	ໄໝ້ແນ້ອນ - ຈິຕ ៤០ ດວງ ຕື່ອ ໂລກ.៤ ມ.ກ.៤ ມ.ກ.ລ.៤ ເຈ.៤៥ ที่ประกอบ (-ໂທ.៤ ວິ.១ ອັບ.២)

หมายเหตุ:- ຈິຕທີ່ເປັນປັຈຈັນິກທັກທຸກ = ៤៥ - ៤ (ແນ້ອນຂອງປັຈຍຸປັນ) = ៤១ ດວງ

ແບ່ງເປັນແນ້ອນ ៤១ ດວງ ແລະໄໝ້ແນ້ອນ ៤០ ດວງ (ເປັນອຽມເຕີຍກັນກັບຈຳພວກໄມ້ແນ້ອນຂອງປັຈຍຸປັນ)

□ จำแนก ภาระมณฑาอิปติปัจจัย และปัจจัยบันโดยเฉพาะ ๆ (น. ๑๔๐-๑๔๒)

ในภาระมณฑาอิปติปัจจัยนี้ เมื่อจำแนกโดยเฉพาะฯ แล้ว ที่มีอยู่ด้วยกัน ๑๐ คู่ ตั้งต่อไปนี้

๑) ๐ ภาระณ์ ๖ ดือจดุนนิปัตนนรูป ๑๔ ที่เป็นส่วนวารอภูมิฐานและปริภ์ปปอภูมิฐาน โลเกีย.๗๙ เจ๔๗ ที่ประกอบ (-โล.๒.๒ โม.๒.๒ ท.๔.๑) ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ โลภูมลจิต ๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๒) ๐ โลเกียกุศลจิต ๑๗ เจ.๓๘ ที่ประกอบ ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ ม.ก.๔ เจ๓๓ ที่ประกอบ (-วิรตี อป.) เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๓) ๐ โลดาปัตติมรรคจิตตุปบาท โลดาปัตตผลจิตตุปบาท นิพพาน ของพระโลดาบันบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ มหากุศลญาณลัมปยุตตจิตตุปบาท (-วิรตี อป.) ของพระโลดาบันบุคคล เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๔) ๐ สกทาคามิมรรคจิตตุปบาท สกทาคามิผลจิตตุปบาท นิพพาน ของพระสกทาคามีบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ มหากุศลญาณลัมปยุตตจิตตุปบาท (-วิรตี อป.) ของพระสกทาคามีบุคคล เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๕) ๐ อนาคตมิมรรคจิตตุปบาท อนาคตมิผลจิตตุปบาท นิพพาน ของพระอนาคตมีบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ มหากุศลญาณลัมปยุตตจิตตุปบาท (-วิรตี อป.) ของพระอนาคตมีบุคคล เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๖) ๐ อรหัตตมรรคจิตตุปบาท อรหัตผลจิตตุปบาท นิพพาน ของพระอรหันตบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ มหากุศลญาณลัมปยุตตจิตตุปบาท (-วิรตี อป.) ของพระอรหันตบุคคล เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน	๗) ๐ นิพพาน ของพระโลดาบันบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ โลดาปัตติมรรคจิตตุปบาท โลดาปัตตผลจิตตุปบาท เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๘) ๐ นิพพาน ของพระสกทาคามีบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ สกทาคามิมรรคจิตตุปบาท สกทาคามิผลจิตตุปบาท เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๙) ๐ นิพพาน ของพระอนาคตมีบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ อนาคตมิมรรคจิตตุปบาท อนาคตมิผลจิตตุปบาท เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน ๑๐) ๐ นิพพาน ของพระอรหันตบุคคล ที่นำฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัย ๐ อรหัตตมรรคจิตตุปบาท อรหัตผลจิตตุปบาท เป็นผู้ฝักไฝหักແน่อนอย่างยิ่ง เป็น ภาระมณฑาอิปติปัจจัยบัน

□ ปัญหาการวิวัังค์ แห่ง อาชัมณาธิปติปัจจัย (๔. ๒๒๐)

ในการแสดงปัญหาการวิวัังค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกุลสูตร เป็นต้น โดยตั้งที่ไว้เป็นหลัก ๓ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ กุลสูตร อกุลสูตร อพุยากตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยบันธรร� (ปثارสาน) โดยบทหลัง ในอารัมณาธิปติปัจจัย มี ๓ บท ๗ วรรค ดังนี้

ก.) กุลสูตร มี ๓ วรรค	๑. กุลสูตรปثارสาน	ในกุลสูตร (กุ - กุ)
	๒. อกุลสูตรปثارสาน	ในอกุลสูตร (กุ - อกุ)
	๓. อพุยากตปثارสาน	ในอกุลสูตร (กุ - อพ)
ข.) อกุลสูตร มี ๑ วรรค	๔. อกุลสูตรปثارสาน	ในอกุลสูตร (อกุ - อกุ)
ค.) อพุยากตบท มี ๓ วรรค	๕. อพุยากตปثارสาน	ในอพุยากตบท (อพ - อพ)
	๖. กุลสูตรปثارสาน	ในอพุยากตบท (อพ - กุ)
	๗. อกุลสูตรปثارสาน	ในอพุยากตบท (อพ - อกุ)

อารัมณาธิปติปัจจัย		
๓ บท ๗ วรรค		
(สุทธิสังขยาوارะ = ๓:๑:๓)		
บท/วรรค	กรณบบท	ปจ.
๑	กุ.- กุ.	๑๒ : ๐๐
๒	กุ.- อกุ.	๑๒ : ๐๐
๓	กุ.- อพ.	๑๒ : ๐๐
๔	อกุ.- อกุ.	๑๒ : ๐๐
๕	อพ.- อพ.	๑๒ : ๐๐
๖	อพ.- กุ.	๑๒ : ๐๐
๗	อพ.- อกุ.	๑๒ : ๓๑
รวมเป็น ๔ ลักษณะ (-ตันเนง) ๗		

หมายเหตุ

ข้อความที่ขัดแย้งได้ชัดต้น ในหนังสือหลักสูตร
ใช้คำว่า "ที่มีสภาพเป็นที่ไม่โดยอย่างยิ่ง"
และ "ที่มีสภาพเป็นผู้สักไฝ่อย่างหนักแน่น"
แสดงให้บัญญารวิวัังค์ของอารัมณาธิปติปัจจัย
และอารัมณัญปนิสัยปัจจัย แต่ในที่นี้
ใช้คำว่า "ที่น่าสักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง"
และ "เป็นผู้สักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง"
เพื่อให้สำวนเป็นไปแนวทางเดียวกัน

ก.) กุลสูตร

- กุลสูตรปثارสาน ใน กุลสูตร (กุ - กุ)

(๔.๒๒๐)

วิธีพระบาลี กุลโล ဓมโม กุลสูตร ဓมมสัต อาธรรมณาธิปติปัจจาย ปจจิโต.

กุลสูตรเป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แก่กุลสูตร ด้วยอำนาจอาธรรมณาธิปติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

กุลโล ဓมโม

เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ กุศลจิต ๒๐ (-อร.) เจ.๓๘
ที่น่าสักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง

กุลสูตร ဓมมสัต

เป็นลัมปานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน.bn อ.ธ.ได้แก่ ม.ก.๔ เจ.๓๓ (-วิรตี อัป.)
เป็นผู้สักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง

อาธรรมณาธิปติปัจจาย

เป็นกรรมบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอาธรรมณาธิปติปัจจัยเป็นพิเศษ
ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อาธรรมณาธิปติ อาธรรมณะ อาธรรมณูปนิสัย เหล่านี้

ปจจิโต

เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตตะ

ความเป็นอาธรรมณาธิปติ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท กุลโล กุลสูตร นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ภාມิ เป็นไปใน จตุโภภාມิ ปัญโจภාමิ ตามลัมควร

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุตุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลัมควร

ว่าโดย วිටී เป็นไปใน การหากุศลช่วงโนทารวิที แผนล่มบัตติวิที บรรควิทีเบื้องต่อ ๓

อีกนัยหนึ่ง (แสดงโดยจำແກງผู้รู้ธรรม)

(๔.๒๒๑)

๑. ○ อ.ธ. ของกัตตุบท ได้แก่ โลเกียกุศล ๑๙ จิตตุปบาท ที่น่าสักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
- อ.ธ. ของลัมปานบท ได้แก่ มหากุศลญาณวิปญุตติจิตตุปบาท เป็นผู้สักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
๒. ○ อ.ธ. ของกัตตุบท ได้แก่ กุศลจิต ๒๐ เจ.๓๘ (-อร.) ที่น่าสักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
- อ.ธ. ของลัมปานบท ได้แก่ มหากุศลญาณลัมปญุตติจิตตุปบาท เป็นผู้สักไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง

- อกุสตอปทาวสาน ใน กุสลบท (กุ - อกุ) (๔.๒๔๓)

วิธิพрабาลี กุสโล ဓมโม อกุสตสส ဓมมสส הארມဏາອີປິປົຈະເຍນ ປຈຸໂຍ.

กຸຕ່ລອຮຽມເປັນປັຈ້ຍ ຕື່ອໜ່ວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອກຸຕ່ລອຮຽມ ດ້ວຍອຳນາຈອາຮັມນາອີປິປົຈ້ຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດງອົງຄ່ຽມ ໃນວິທີພຣະບາລີ (๔.๑๔๗)

กุสโล ဓມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງປັຈ້ຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂຄງໝາກຸຕ່ລົມຈິຕຸບປາກ ๑๗
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ

ອກຸສສສສ ဓມມສສ ເປັນລັ້ນປານບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງປັຈ້ຍຢູ່ປັບນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂຄງໝາກຸຕ່ລົມຈິຕຸບປາກ ๔
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ

ອາຮັມນາອີປິປົຈະເຍນ ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງອຳນາຈແຫ່ງອາຮັມນາອີປິປົຈ້ຍເປັນພິເຕະ
ໃນບຣດາອຳນາຈປັຈ້ຍທີ່ ๓ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເຕີຍວກັນ ຕື່ອ
ອາຮັມນາອີປິ ອາຮັມນະ ອາຮັມນູບປິນສ່ຍະ ເທົ່ານີ້

ປຈຸໂຍ ເປັນກິຣຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມນາອີປິ ປັຈ້ຍ ປັຈ້ຍຢູ່ປັບນ ໃນບທ ກຸສລ ອກຸສສສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ
ວ່າໂດຍ ກຸມື ເປັນໄປໃນ ຈຕຸໂວກາຮຸມື ປັບປຸງໂວກາຮຸມື
ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸຖຸ່ນ ๔ ພລເສກ່າບຸກຄລ ๓ ຕາມລ່ມຄວ
ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ການກຸຕ່ລ໌ຈ່ວນໂທກວາວິຕີ ພານສົມບັດວິຕີ ອົກົມໝາວິຕີ

- ອພຍາກຕປທາວສານ ໃນ ກຸສລບທ (ກຸ - ອັພ) (๔.๒๔๖)

ວິທີພຣະບາລີ ກຸສລ ດັມໂມ ອພຍາກຕສສ ဓມມສສ ອາຮັມນາອີປິປົຈະເຍນ ປຈຸໂຍ.

ກຸຕ່ລອຮຽມເປັນປັຈ້ຍ ຕື່ອໜ່ວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອພຍາກຕອຮຽມ ດ້ວຍອຳນາຈອາຮັມນາອີປິປົຈ້ຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດງອົງຄ່ຽມ ໃນວິທີພຣະບາລີ (๔.๑๔๗)

ກຸສລ ດັມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງປັຈ້ຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ອຣທັຕມຣຣຄຈິຕ ๑ ເຈຕລືກ ๓๖
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ

ອພຍາກຕສສ ဓມມສສ ເປັນລັ້ນປານບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງປັຈ້ຍຢູ່ປັບນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່
ມທາກີຣຍາໝານລັ້ນປຸງຕົມຈິຕຸບປາກ ๔ (ເຈຕລືກ ๓๓ ເວັ້ນອັປ້ປໍ່ມູນໝານ)
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ

ອາຮັມນາອີປິປົຈະເຍນ ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງອຳນາຈແຫ່ງອາຮັມນາອີປິປົຈ້ຍເປັນພິເຕະ
ໃນບຣດາອຳນາຈປັຈ້ຍທີ່ ๓ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເຕີຍວກັນ ຕື່ອ
ອາຮັມນາອີປິ ອາຮັມນະ ອາຮັມນູບປິນສ່ຍະ ເທົ່ານີ້

ປຈຸໂຍ ເປັນກິຣຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ສຶງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມນາອີປິ ປັຈ້ຍ ປັຈ້ຍຢູ່ປັບນ ໃນບທ ກຸສລ ອພຍາກຕສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ
ວ່າໂດຍ ກຸມື ເປັນໄປໃນ ຈຕຸໂວກາຮຸມື ປັບປຸງໂວກາຮຸມື
ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ພຣອທັນຕ
ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ວິຕີຕັດຕອໄປນີ້ ..ອຣຣມທີ່ເປັນປັຈ້ຍແນ້ນ ເປັນໄປໃນ ອຣທັຕມຣຣຄວິຕີ
..ອຣຣມທີ່ເປັນປັຈ້ຍຢູ່ປັບນ ເປັນໄປໃນ ການຈ່ວນໂທກວາວິຕີ

๔.) ยกสลบທ

- ยกสลบທາວສານ ใน ยกสลบທ (ยก - ยก)

(๙.๒๒๑)

วิธีพระบาลี ยกໂລ ອມໂມ ອກුස්ස්ස ອමුම්ස් ອරමණයີປິປຈະເຍນ ປຈໂຍ.

อก්කුලංඛຣມເປັນປັ້ງຈັຍ ອືອ່ຈ່າຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອກ්කුලංඛຣມ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮັມມນາຍີປິປັ້ງຈັຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດຖອງຄ່ອຮຣມ ໃນວິທີພຣະບາລີ

ອກුສ්ໂລ ອມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງປັ້ງຈັຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂລກມູລຈິຕຸບປາທ ۹
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອກුස්ස්ස ອමුම්ස් ເປັນລັ້ມປາທານບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງປັ້ງຈຸບັນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂລກມູລຈິຕຸບປາທ ۹
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອරມণයີປິປຈະເຍນ ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຄໍານາຈແທ່ງອາຮັມມນາຍີປິປັ້ງຈັຍເປັນພືເສຂ
ໃນບຣດາຄໍານາຈປັ້ງຈັຍທີ່ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເດືຍກັນ ອືອ
ອາຮັມມນາຍີປິ ອາຮັມມະ ອາຮັມມຸນີປິສ່ຍະ ແທລ້ານີ້

ປຈໂຍ ເປັນກິຣຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມມນາຍີປິ ປັ້ງຈັຍ ປັຈຢູ່ບັນ ໃນບທ ອກුສ්ໂລ ອກුස්ස්ස ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກຸມີ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກຸມີ ປັງຈຸວິກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ບຸກຄຸນ ۹ ພລເສັກບຸກຄລເບື້ອງຕໍ່ ۲ ຕາມສ່ມຄວຣ

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ການຈ່າຍໂທວາວິຖີ

គ.) ອພຍາກຕບທ

- ອພຍາກຕບທາວສານ ໃນ ອພຍາກຕບທ (ຍັພ - ຍັພ)

(๙.๒๒๒)

ວິທີພຣະບາລີ ອພຍາກໂຕ ອມໂມ ອພຍາກත්ස ອමුම්ස ອරມණයີປິປຈະເຍນ ປຈໂຍ.

ອພຍາກຕංຮຣມເປັນປັ້ງຈັຍ ອືອ່ຈ່າຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອພຍາກຕංຮຣມ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮັມມນາຍີປິປັ້ງຈັຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດຖອງຄ່ອຮຣມ ໃນວິທີພຣະບາລີ

ອພຍາກໂຕ ອມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງປັ້ງຈັຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ອຣທຕຜລຈິຕຸບປາທ ۹ ແລະນິພພານ
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອພຍາກත්ස ອමුම්ස ເປັນລັ້ມປາທານບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຈຸບັນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່
ມທາກີຣຍາໝາແລ້ມປຸດຕິຈຸຕຸບປາທ ۹ ພລຈິຕ ۹ ເຈຕສິກ ۳۶ (-ອັປັມໝູ້ໝາ)
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອරມণයີປິປຈະເຍນ ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຄໍານາຈແທ່ງອາຮັມມນາຍີປິປັ້ງຈັຍເປັນພືເສຂ
ໃນບຣດາຄໍານາຈປັ້ງຈັຍທີ່ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເດືຍກັນ ອືອ
ອາຮັມມນາຍີປິ ອາຮັມມະ ອາຮັມມຸນີປິສ່ຍະ ແທລ້ານີ້

ປຈໂຍ ເປັນກິຣຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມມນາຍີປິ ປັ້ງຈັຍ ປັຈຢູ່ບັນ ໃນບທ ອພຍາກໂຕ ອພຍາກත්ස ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກຸມີ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກຸມີ ປັງຈຸວິກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ພລບຸກຄລ ۹

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ວິຖີຕັດຕໍ່ໄປໜີ ..ຮຣມທີ່ເປັນປັ້ງຈັຍແນ້ນ ເປັນໄປໃນ ມຣຄວິຖີ ພລສຳມາບຕິວິຖີ
..ຮຣມທີ່ເປັນປັຈຢູ່ບັນ ເປັນໄປໃນ ບັຈຈເກະຄວິຖີ ມຣຄວິຖີ

ທໝາຍເທດ ອຣທຕຜລຈິຕຸບປາທ ເປັນໄປໃນອຣທຕມຣຄວິຖີ, ນິພພານ ເປັນໄປໃນມຣຄວິຖີ

ຂອນທີ່ເປັນຜລຈິຕເກີດ ۲ ທີ່ຢູ່ ۳ ຂອນ ແລະຜລສຳມາບຕິວິຖີ

- กฎสลับทวารasan ใน อพยากตบท (อัพ - กู)

(๔.๒๓๑)

วิธิพิธีราบali อพยากต์ ဓมโน กฎสลับ ဓมมสลับ อาการมุมณาอิปติปจจุเยน ปจจุโย。
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปภาระ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณณาอิปติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพิธีราบali

อพยากต์ ဓมโน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่ ผลิตตุปบาทเบื้องตា ๓ และนิพพาน ที่น่าฝึกไฝ่นักแห่งน้อย่างยิ่ง
กฎสลับ ဓมมสลับ	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบั้น อ.อ. ได้แก่ มหากุศลัญญาณลัมปัญญาตวิตตุปบาท ๔ บรรจุจิตตุปบาท ๔ (-อัปปัมัญญา ๒) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแห่งน้อย่างยิ่ง
อาการมุมณาอิปติปจจุเยน	เป็นกรรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณณาอิปติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปภาระในคราวเดียวกัน คือ อารัมณณาอิปติ อารัมณณะ วัตถารัมณปุเรชาตินิสสัย อารัมณญานิสสัย อารัมณปุเรชาตະ วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุยตະ อารัมณณปุเรชาตตติ อารัมณณปุเรชาตอวิคตະ เหล่านี้

ปจจุโย

เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอารัมณณาอิปติ ปัจจัย ปัจจัยบั้น ในบท อพยากต์ กฎสลับ นี้	
ว่าโดย การ	เป็นไปใน ปัจจิติกาล
ว่าโดย ภูมิ	เป็นไปใน จตุโวภารภูมิ ปัญจโวภารภูมิ
ว่าโดย บุคคล	เป็นไปใน ติเทตุกปุตุชน ๑ พระอริยบุคคล ๗ (เง้น พระอรหันต์)
ว่าโดย วิถี	เป็นไปใน ปัจจเวกชนวิถี บรรกุริถี ทั้ง ๔

- กฎสลับทวารasan ใน อพยากตบท (อัพ - กู)

(๔.๒๓๑)

วิธิพิธีราบali อพยากต์ ဓมโน กฎสลับ ဓมมสลับ อาการมุมณาอิปติปจจุเยน ปจจุโย。
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปภาระ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณณาอิปติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพิธีราบali

อพยากต์ ဓมโน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่ อิภารูนิปั้นแหูป ๑๙ โลเกียวิปาก- จิตตุปบาท ๓๑ (-ทุ.กาย.๑) กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่น่าฝึกไฝ่นักแห่งน้อยางยิ่ง
กฎสลับ ဓมมสลับ	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบั้น อ.อ. ได้แก่ โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแห่งน้อยางยิ่ง
อาการมุมนาอิปติปจจุเยน	เป็นกรรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณณาอิปติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปภาระในคราวเดียวกัน คือ อารัมณณาอิปติ อารัมณณะ วัตถารัมณปุเรชาตินิสสัย อารัมณญานิสสัย อารัมณปุเรชาตະ วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุยตະ อารัมณณปุเรชาตตติ อารัมณณปุเรชาตอวิคตະ เหล่านี้

ปจจุโย

เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอารัมณณาอิปติ ปัจจัย ปัจจัยบั้น ในบท อพยากต์ กฎสลับ นี้

ว่าโดย การ	เป็นไปใน ปัจจิติกาล
ว่าโดย ภูมิ	เป็นไปใน จตุโวภารภูมิ ปัญจโวภารภูมิ
ว่าโดย บุคคล	เป็นไปใน ปุตุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลัมควร
ว่าโดย วิถี	เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้ ..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน ปัญจทรารวี มนโนสันเวรี ตรงที่ปูภิลัง (ในภาพใหญ่) ..ธรรมที่เป็นปัจจัยบั้น เป็นไปใน การช่วยเหลือทรารวีที่มีภารกันติกโลภช่วง และลงให้ทรารวี

□ สุทธิสังขาราช (๔.๒๗๔)

□ ตาราง แสดงการหาคำนำ้จัจย์ ใน ปัญหาภารวังค์ แห่ง อารัมณາอิปติปัจจัย

แบบ ๙ ภาระ	[อา. อี.๖๘ : อาบุ.๓ ๓๐.๒ = ๕ ปัจจัย ข้อเป็น ๑๒ : ๓๒]		
๓ : ๑ : ๓	ปัจจัย → ปัจจุปัน	กรณะ	รวม
๑. กุ-กุ	กุศลจิต ๒๐ (-อร.) เจ. ๓๔ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → ม.กุ. ๔ เจ. ๓๓ (-วิรต. อัป.) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
๒. กุ-อกุ	โลเกียกุศลจิตดุปบาท ๑๗ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → โลภมูลจิตดุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
๓. กุ-อัพ	อรหัตผลรมรคจิต ๑ เจ. ๓๖ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → มหาภิรญาณลัมปุตตจิตดุปบาท ๔ (-อัป.) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
๔. อกุ-อกุ	โลภมูลจิตดุปบาท ๔ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → โลภมูลจิตดุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
อกุ-กุ	(นาม - นาม)	- - : - -	-
อกุ-อัพ	(นาม - นาม)	- - : - -	-
๕. อัพ-อัพ	อรหัตผลจิตดุปบาท ๑ และนิพพาน ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → มหาภิรญาณลัมปุตตจิตดุปบาท ๔ ผลจิต ๔ เจตสิก ๓๖ (-อัป.) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
๖. อัพ-กุ	ผลจิตดุปบาทเบื้องต่อ ๓ และนิพพาน ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → มหาภุกุศลยานลัมปุตตจิตดุปบาท ๔ บรรจิตดุปบาท ๔ (-อัป.) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๐๐	๓
๗. อัพ-อกุ	อิภูรนิปัณฑุรู ๑๔ โลเกียปวิภาจิตดุปบาท ๓๑ (-ทุ.กาย.๑) กิริยาจิตดุปบาท ๒๐ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง → โลภมูลจิตดุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง	๑๒ : ๓๒	๔

หมายเหตุ :

หากศึกษาเพียงทราบ ปัจจัยธรรมหรือปัจจุปันธรรมที่เป็นโลกุตตรธรรม จะต้องเป็นอารามณ์ ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง และผู้รู้ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง อย่างแน่นอน ดังนั้นจะใส่สำเนาที่ว่า "ที่น่าฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง" หรือ "เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແนื่นอย่างยิ่ง" หรือไม่ ก็เพียงทราบได้ดังนี้

สรุปจำแนกสุทธิรอบทั่วของอารามณาริปติปัจจัยปัญหาภาระ ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ นี่ ๙ ประเกต ด้วยกันคือ

๑.) กุศลบท	๑.) กุศล กุศลสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๒.) กุศล อกุศลสุส	๒.) กุศล อกุศลสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๓.) กุศล อพญาตสุส	๓.) กุศล อพญาตสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๔.) อกุศลบท	๔.) อกุศล อกุศลสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๕.) อพญาตบท	๕.) อพญาต อพญาตสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๖.) อพญาต กุศลสุส	๖.) อพญาต กุศลสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.
๗.) อพญาต อกุศลสุส	๗.) อพญาต อกุศลสุส	อารามณาริปติปัจจัย ปุจจโย.

□ อารัมณาริปติปัจจัยลักษณะ

ปัจจัยที่เป็นลักษณะกันได้กับอารัมณาริปติปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ นี่ ๙ ปัจจัย คือ

อารัมณะ วัตถารัมณะปุเรชาตินิลสัญะ อารัมณะปุนิลสัญะ

อารัมณะปุเรชาตะ วัตถารัมณะปุเรชาติวิปญุตตะ อารัมณะปุเรชาตตติ อารัมณะปุเรชาตอวิคตตะ

□ วจนัตถะและคำอธิบาย ใน อารัมณาริปติปัจจัย (๔.๒๗๔)

วจนัตถะ

อารามณณู ต อธิปติ ชาติ = อารามณาริปติ.

อารามณนั่นแหลกเป็นอธิบดี จึงเรียกว่า อารามณาริปติ.

□ อธิบายในอารัมมณาธิปติปัจจัยโดยสังเขป

อารัมมณาธิปติปัจจัย นี้ได้แก่ อารามณ์ ๖ มีรูปธรรมเป็นต้น เป็นปัจจัยแก่นามธรรมคือ จิตและเจตสิก ให้เกิดขึ้น ภาระณ์ทั้งหลายมีอยู่ ๒ ประเภท คือ ภาระณ์ลักษณะธรรมชาติประเทศที่นั้นและภาระณ์ที่เป็นอธิบดี ประเทศที่นั้น

ในอารัมมณาธิปติปัจจัยนี้มุ่งหมายเอาเฉพาะแต่อารามณ์ที่เป็นอธิบดี ซึ่งเป็นภาระณ์นิพิเศษมีอำนาจ แรงมากสำหรับทำให้นามธรรม คือ จิตและเจตสิกน้อมไปสู่ภารามณ์นั้นๆ และเข้ายึดภารามณ์นั้นๆ ไว้อย่าง หนักหน่วง เรียกว่า อารัมมณาธิปติ และภาระณ์ที่จะเป็นอารัมมณาธิปติได้นี้ก็ต้องเป็นภาระณ์นิพิเศษธรรมณ์ คือ เป็นชนิดที่น่ายินดีน่าประทิน

อภิญญาณ์ นี้ก็ยังแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทอีก คือ สภาวะอภิญญาณ์ และปริกัปปอภิญญาณ์

- สภาวะอภิญญาณ์ หมายถึงภาระณ์ที่น่ายินดีโดยธรรมชาติหรือโดยสภาวะ อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส ที่ดี เหล่านี้เป็นต้น
- ปริกัปปอภิญญาณ์ หมายถึงภาระณ์อันเป็นที่ยินดีที่ชอบใจเฉพาะส่วนตัวไม่ใช่ทั่วไป คือภาระณ์นิดนี้ ไม่ใช่ภาระณ์ที่น่ายินดีโดยธรรมชาติ ซึ่งบุคคลส่วนมากไม่ประทินแต่รู้ว่าเป็นภาระณ์ ที่เป็นที่น่ายินดีชอบใจของบุคคลหรือลัตัวบ้างจำพวกเท่านั้น

ภาระณ์ที่ ๒ คือ สภาวะอภิญญาณ์ก็ติ หรือปริกัปปอภิญญาณ์ก็ติ เมื่อสามารถยังนามธรรมให้เกิดได้ โดย อาการยืดหดลงเป็นพิเศษตั้งกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ก็ได้เช่นว่าเป็น อารัมมณาธิปติปัจจัย

□ อธิบายเพิ่มเติมในอารัมมณาธิปติ (๑. ๔๙-๕๗)

คำว่า อภิญญาณรูป นั้น หมายເเอกสารว่าอภิญญาณและปริกัปปอภิญญาณ

- นิปัตติรูปที่เป็นสภาวะอภิญญาณ ได้แก่ อารามณ์ ๖ มีรูปธรรมเป็นต้น ที่น่ารักน่าชื่นดีตามสภาพที่เป็นอยู่
- นิปัตติรูปที่เป็นปริกัปปอภิญญาณ ได้แก่ อารามณ์ ๖ มีรูปธรรมเป็นต้น ที่น่ารักน่าชื่นดีตาม ความพอใจ ของบุคคลนั้น ๆ

ในภาระณ์ที่ ๒ ประการนี้ ถ้าสภาวะอภิญญาณนั้นกลับเป็นปริกัปปอภิญญาณในส่ายตาของบุคคล บางจำพวกแล้ว ก็เป็นอารัมมณาธิปติปัจจัยของบุคคลจำพวกนั้นนี่ได้ เพียงแต่เป็นอารัมมณาธิปัจจัยเท่านั้น

ถ้าสภาวะอภิญญาณน์ กลับเป็นปริกัปปอภิญญาณ์ปริกัปปอภิญญาณในส่ายตาของบุคคลบางจำพวกแล้ว ก็เป็นอารัมมณาธิปติปัจจัยได้ ฝึกใช้เพียงแต่เป็นอารัมมณาธิปัจจัยแต่อย่างใด

อนึ่ง ในการที่อารัมมณาธิปติปัจจัยมิได้กล่าวถึงนิปัตติรูปนั้น ก็เพราะว่ารูปเหล่านี้มิได้มี องค์ธรรมโดยเฉพาะที่นอกเหนือจากนิปัตติรูปแต่อย่างใด หากแต่เป็นกิริยาการของนิปัตติรูป ที่เป็นไป ชั่วขณะๆ เท่านั้นเอง

สำหรับการเว้นโถสูญจิตเป็นต้นนั้น เพราะว่าจิตเหล่านี้ไม่เป็นสภาวะที่จะให้อารัมมณาธิปติทั้งหลาย มีการผักไผ่หนักแน่นแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นอารัมมณาธิปัจจัยเท่านั้น สำหรับโถสูญจิตก็เป็น สภาพหลงเนื่อง มาจากประกอบกับโมหเจตสิกที่ไม่มีเหตุอื่นมาก็ชัดชวาง ล้วนทุกชลหคตากายวิญญาณจิต ก็เป็นสภาพลำบาก ที่ทนได้ยาก เนื่องมาจากประกอบกับทุกชเวทนา อาทิตย์เหตุนี้จึงเว้นเลี้ยง

□ ๓.) הארัมณูปนิสัยปัจจัย (๔.๔๓)

(มีพระบा�ลี ๗ ข้อ คือ พระบालีข้อที่ ๑-๔, ๗-๙ ของ อุปนิสั�ปัจจยนิทเทล์)

อารัมภบท

ปัจจัยทุกเทล์ โย ยาทิโล ปจจโย อุปนิสัยปจจโยติ ภาควตา อุทิภูโธ, โล ตาทิโล ปจจโย ปจจยนิทเทล,

๑. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓမุมา ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๒. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๓. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๔. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๕. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๖. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๗. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๘. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ

ปัจจัยเข่นได พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยย่อในปัจจุทุกเทล์ว่า อุปนิสัยปจจโย
ปัจจัยเข่นแน พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสดารในปัจจยนิทเทล์ว่า

๑. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๒. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๓. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ

๔. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๕. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๖. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ
๗. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ

พระบालีและคำแปล

(๔.๔๓)

๑. ๑)บุริมา บุริมา ๑)ภุสลา ဓມາ ๔)ปจฉิมาน ปจฉิมาน ๕)ภุสลา ဓມາ ๖)อุปนิสัยปจจเยน ๗)ปจจโย. (กุ-กุ)
๑)นามขันธ์คือ กุศลจิตตุปบาท ๒๐ (เว้นอรหัตตมรรค) ที่น่าฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง ๒)ที่เกิดก่อนฯ
๓)เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ ๔)แก่นามขันธ์คือ ม.กุศลจิตตุปบาท ๕ เป็นผู้ฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง
๖)ที่เกิดหลังฯ ๗)ด้วยอำนาจ/arāmṇa ปัจจัย

๒. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ

นามขันธ์คือ โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๗ ที่น่าฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ แก่นามขันธ์คือ โลภามุจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจ/arāmṇa ปัจจัย

๓. บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ บุริมา บุริมา ภุสลา ဓມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสลา ဓມາ

นามขันธ์คือ อรหัตตมรรคจิตตุปบาท ที่น่าฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ แก่นามขันธ์คือ มหากริรญาณสัมปุตตจิต ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่น้อยอย่างยิ่ง
ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจ/arāmṇa ปัจจัย

๔. บุรีมา บุรีมา อกุสต้า ဓမມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสตาน ဓມມານ อุปนิส්ථපුජයෙන ປුජයෝ.

นามขันธ์คือ โลภามูลจิตตุปภาท ๔ ที่นำผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ แก่นามขันธ์คือ โลภามูลจิตตุปภาท ๔ เป็นผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจอารัมณูปนิส්ථපුජයෙන

๕. บุรีมา บุรีมา อพญาගතा ဓມມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาගතาน ဓມມານ อุปนิส්ථපුජයෙන ປුජයෝ.

นามขันธ์คือ อรหัตผลจิตตุปภาท ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน
เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ แก่นามขันธ์คือ มหากิริยาญาณลัมปุยุตตจิตตุปภาท ๔ และผลจิตตุปภาท ๔
เป็นผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจอารัมณูปนิส්ථපුජයෙන

๖. บุรีมา บุรีมา อพญาගතा ဓມມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสตาน อุปนิส්ථපුජයෙන ປුජයෝ.

นามขันธ์คือ ผลจิตเบื้องต่า ๓ ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ^๑
แก่นามขันธ์คือ มหากุศลญาณลัมปุยุตตจิตตุปภาท ๔ และมรรคจิตตุปภาท ๔ เป็นผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจอารัมณูปนิส්ථපුජයෙන

๗. บุรีมา บุรีมา อพญาගතा ဓມມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสตาน ဓມມານ อุปนิส්ථපුජයෙන ປුජයෝ.

อพญาගตจันธ์คือ อิภ្មဏุนิปัพนறรูป ๑๔ ที่นำรักษาภินตี และโลเกียบริบาล ๓๓ กิริยาจิตตุปภาท ๒๐
(-ทุกชลทคตากายวิญญาณเจต ๑) ที่นำผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วงอุปการะ แก่นามขันธ์คือ โลภามูลจิตตุปภาท ๔ เป็นผู้ก่อให้ท่านกับแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจอารัมณูปนิส්ථපුජයෙන

หมายเหตุ :

การแสดงคำแปลและองค์ธรรมชาติ แสดงตามอำนาจของอารัมณูปนิส්ථපුජයโดยเฉพาะไม่ประเมินกับบัวจัยอื่นๆ
คือ อันตรูปนิส්ථපුජය และปกตุปนิส්ථපුජය ซึ่งแสดงองค์ธรรมดังกล่าว แสดงตามในหนังสือหลักสูตร หน้า ๘๕-๙๐

□ ตาราง แสดงความลัมพันธ์ ใน อารัมณูปนิส්ථ อนันตรูปนิส්ථและปกตุปนิส්ථปัจจัย

		อารัมณู.	อนันตรู.	ปกตු.
๑) กุ - กุ	(นาม → นาม)	✓	✓	✓
๒) กุ - อกุ	(นาม → นาม)	✓	-	✓
๓) กุ - อัพ	(นาม → นาม)	✓	✓	✓
๔) อกุ - อกุ	(นาม → นาม)	✓	✓	✓
๕) อกุ - กุ	(นาม → นาม)	-	-	✓
๖) อกุ - อัพ	(นาม → นาม)	-	✓	✓
๗) อัพ - อัพ	(นาม → นาม)	✓	✓	✓
๘) อัพ - กุ	(นาม → นาม)	✓	✓	✓
๙) อัพ - อกุ	(นามรูป → นาม)	✓	✓	✓
๑๐) อุดุโนชน์ ป		-	-	✓
๑๑) บุคคล ป		-	-	✓
๑๒) เสนาลัน ป		-	-	✓

ตาราง แสดงการทำสำเนาบัตรจัย ใน ารัมณ์ปันส์สยบัตรจัย (น. ๔๕-๙๑) ๓ : ๑ : ๓

พระบลี	อารามณ์ - ผู้รู้ภาระณ์	อาท.	วิ. พุ.	อาบุ.๓	ถ้า.๒	รวม
๑. กุ-กุ	๑. กุ. จิตตุปบาท ๒๐ (-อร.) ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. จิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๑.๑ โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๗ ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. วิ.๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๑.๒ กุศลจิตตุปบาท ๒๐ คือโลเกียกุศลจิต ๑๗ มรรคเบื้องตัว ๓ (-อร.) ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. ล.๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓
๒. กุ-อกุ	๒. โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๗ ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓
๓. กุ-อัพ	๓. อร. จิตตุปบาท (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. ล.๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓
๔. อกุ-อกุ	๔. โลภมูลจิตตุปบาท ๔ ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓
๕. อกุ-กุ	๕. --	-	-	-	-	-
๖. อกุ-อัพ	๖. --	-	-	-	-	-
๗. อัพ-อัพ	๗. อร. จิตตุปบาท และนิพ. ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. ล. จิตตุปบาท ๔ ผลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๗.๑ อร. จิตตุปบาท (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ และนิพ. → ม.กุ. ล. จิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๗.๒ นิพพาน → ผลจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้สักไฝ่ฯ) ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓

พระบลี	อารามณ์ - ผู้รู้ภาระณ์	อาท.	วิ. พุ.	อาบุ.๓	ถ้า.๒	รวม
๘. อัพ-กุ	๘. ผลจิตตุปบาทเบื้องตัว ๓ และนิพพาน ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.กุ. ล. จิตตุปบาท ๔ และมรรคจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๘.๑ ผลจิตตุปบาทเบื้องตัว ๓ (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน → ม.กุ. ล. จิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ ๘.๒ นิพพาน → มรรคจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้สักไฝ่ฯ) ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	-	-	๓
๙. อัพ-อกุ	๙. อิภูวนิปัณณรูป ๑๔ ที่นำรักน่ายินดี และโลเกียว. ๓๑ กิ.๒๐ จิตตุปบาท (-ทุ.กาย.๑) ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ	๑	๒	๓	๒	๔
แสดงจำแนกการอุปการะในพระบาลีชั้น ๔ (ไม่ใช่แสดงอารามณ์ปันส์สยบัตรจัย)						
๙.๑	ถ้าในระหว่างอิภูวนิปัณณรูป ๑๔ โลเกียวิบาก ๓๑ กิ.๒๐ จิตตุปบาท (เว้น ทุ.กาย.๑) → โลภมูลจิตตุปบาท ๔	๑	๒	-	-	๓
๙.๒	ถ้าในระหว่างปัจจุบันอิภูวนิปัณณรูป ๑๔ → โลภมูลจิตตุปบาท ๔ โดยเฉพาะ	๑	๒	๓	-	๖
๙.๓	(ตามมติของโบราณเจ้ารย์) ถ้าในระหว่างทั้งวัตถุรูปในธรรมลั้นนากล → โลภมูลจิตในธรรมลั้นนากล หรือ (ตามมติของอาจารย์ภาษาหลัง) ทั้งวัตถุรูปที่เป็นไปในปัจจติกาล และธรรมลั้นนากล → โลภมูลจิตในปัจจติกาล และธรรมลั้นนากล	๑	๒	๓	๒	๔

(ไม่มีแสดงพระบารมีข้อที่ ๕ และ ๖ ในอวัยมณฑปนิลส์ย)

พระบารมีข้อที่ ๗. บุรีมา บุรีมา อพญาภดา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

- อรหัตผลจิต ๑ ที่เกิดก่อนฯ
- ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่มหากริยาณลัมปุตตจิต ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ
- และนิพพาน ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภดา ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ

มหากริยาณลัมปุตตจิต ๔ และผลจิต ๕ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสสัยปจฉายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงยำนาจปัจจัย ๓ คือ

อวัยมณฑปนิลส์ย อวัยมณะ อวัยมณณาธิปติ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอวัยมณฑปนิลส์ย อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉิโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารมีข้อที่ ๘. บุรีมา บุรีมา อพญาภดา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

◦ ผลจิตเบื้องต่อ ๓ ที่เกิดก่อนฯ

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่หากุศลณูณลัมปุตตจิต ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

◦ และนิพพาน ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่บรรคจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน กฎสาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ

มหากุศลณูณลัมปุตตจิต ๔ และบรรคจิต ๕ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสสัยปจฉายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงยำนาจปัจจัย ๓ คือ

อวัยมณฑปนิลส์ย อวัยมณะ อวัยมณณาธิปติ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอวัยมณฑปนิลส์ย อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉิโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารมีข้อที่ ๙. บุรีมา บุรีมา อพญาภดา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

- อิภ្យฐินิปัตต์แหรูป ๑๔ คือ สี เสียง กลิ่น รส ลักษณะ และปลาทู ทู จมูก ลิ้น กาย เทศษาย ทัญชี หัวใจ จิต อาหาร ที่น่า宴尼ดี

- และโลเกียริบาก ๓๑ กิริยา ๒๐ จิตตุปบาท (เว้นทุกส์ทุกดากาญวิญญาณจิต ๑) ที่น่าฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสตาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ

โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักแหน่งอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสสัยปจฉายน - เป็นกรณบท นั้น

- ๑. ถ้าในระหว่างอิภ្យฐินิปัตต์แหรูป ๑๔ โลเกียริบาก ๓๑ กิริยา ๒๐ จิตตุปบาท (-ทุกกาญ.๑)

- เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่โลภมูลจิตตุปบาท ๔ โดยเฉพาะแล้ว ได้ยำนาจปัจจัย ๓ คือ อวัยมณฑปนิลส์ย อวัยมณะ อวัยมณณาธิปติ

- ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอวัยมณฑปนิลส์ยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

- ๒. ถ้าในระหว่างปัจจัยอิภ្យฐินิปัตต์แหรูป ๑๔

- เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่โลภมูลจิตตุปบาท ๔ โดยเฉพาะแล้ว ได้ยำนาจปัจจัย ๖ คือ อวัยมณฑปนิลส์ย อวัยมณะ อวัยมณณาธิปติ

- อวัยมณสุเรชาตะ อวัยมณสุเรชาตตติ อวัยมณสุเรชาตอวิคตะ

- ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอวัยมณฑปนิลส์ยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

- ๓. ถ้าในระหว่างหทัยวัตตุรูปในกรณานักการ

- เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่โลภมูล ใน กรณานักน้ำหนะ (ตามมติของท่านโบราณเจ้าย)

- หรือ หทัยวัตตุรูปที่เป็นไปในปัจจิติกาล และกรณานักแยก

- เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ โลภชานะ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายในหลัง)

- ได้ยำนาจปัจจัย ๘ คือ

- อวัยมณฑปนิลส์ย อวัยมณะ อวัยมณณาธิปติ วัตถาวัตถุนิลส์ย อวัยมณสุเรชาตะ วัตถาวัตถุนิลส์ย อวัยมณสุเรชาตตติ อวัยมณสุเรชาตอวิคต

- ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอวัยมณฑปนิลส์ยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจฉิโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

□ อาชั้มมณูปนิสสัญญา

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจยุปบัณ	อ/a.	วิ.ณุ.	อาบุ.๓	ถ้า.๒	รวม
๑.	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้า อารมณ์ ๖ ที่น่ารักน่ายินดี คือ อิภูณูนิป.๑๔ จิต ๔๔ (-โท.๒ โน.๒ ทุ.กาย.๑) เจ.๕๗ ที่ประกอบ (-โท.๔ วิ.๑) ที่เป็นเด็กалиกิ๊ง นิพพาน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๔ โลกุต.๔ เจ.๔๔ ที่ประกอบ (-โท.๔ วิ.๑ อป.๑) เป็นปัจจยุปบัณแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๓ คือ อารัมมณูปนิสสัญญา อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ ใน ๓ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณูปนิสสัญญา อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	-	-	๓
๒. (=๔.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้า อารมณ์ ๖ ที่น่ารักน่ายินดี คือนิป.๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภ.๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจยุปบัณแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๖ คือ อารัมมณูปนิสสัญญา อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ อารัมมณปุเรขาต อาศัย อารัมมณปุเรขาตตัตติ อารัมมณปุเรขาตตัตติ อารัมมณปุเรขาตตัตติ อารัมมณปุเรขาตตัตติ ๖ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณูปนิสสัญญา อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	-	๖

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจยุปบัณ	อ/a.	วิ.ณุ.	อาบุ.๓	ถ้า.๒	รวม
๓. (=๕.)	<ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้า อัจฉริมณ ที่น่ารักน่ายินดี คือ (ตามมติของโนบรามาจารย์) ท้ายวัดสุ ที่เกิดพร้อมกันกับอุปปาทกชนะของจิต ดวงที่ ๑๗ ที่นับถืออยหลังจากจุดจิตเข้าไป ในมรณลัณณกາล เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ มนราลัณโนโลภชเวชะ ๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจยุปบัณแล้ว (ตามมติของอาจารย์ภายหลัง) ท้ายวัดสุรุป ที่เป็นไปในปรัตติกາลและ มรณลัณณกາล เป็นปัจจัย, ○ นามขันธ์ ๔ ที่มีความยินดีพอใจ ได้แก่ โลภชเวชะ ๔ เจ.๒๒ ที่ประกอบ เป็นปัจจยุปบัณแล้ว ○ ปัจจัยที่ช่วยอุปการะในขณะนั้นก็มี ๔ คือ อารัมมณูปนิสสัญญา อารัมมณะ วัดถารัมมณปุเรขาต尼สสัญญา อารัมมณาอิปติ อารัมมณปุเรขาต อาศัย วัดถารัมมณปุเรขาตตัตติ อารัมมณปุเรขาตตัตติ อารัมมณปุเรขาตตัตติ ๔ อย่างนี้ สำนักของอารัมมณูปนิสสัญญา อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ 	๑	๒	๓	๔	๔

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน הארัมมณูปนิสสัยปัจจัย (๖.๑๔๙)

ในอุปนิสสัยปัจจยุทเทเลนี้ הארัมมณูปนิสสัยปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ

- הארัมณ์ ๖ คือ อิภวัญปัพันธุรูป ๑๔ จิต ๔๔ (-โถสัมลัก�ิต ๒ โมทมูลจิต ๒ ทุกขาลัทธคตากายวิญญาณจิต ๑) เจตสิก ๔๗ ที่ประกอบ (-โถจตุจตสิก ๔ วิจิจจนาเจตสิก ๑) ที่นำผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ เป็นเดกาลิกะ และนิพพาน ที่เป็นกาลวิมุต เป็น הארัมมณูปนิสสัยปัจจัย
- โลภมูลจิต ๔ มหากรุคลจิต ๔ มหากริยาญาณลัมปุยตตจิต ๔ โลภุตตรจิต ๔ หรือ ๔๐ เจตสิก ๔๕ ที่ประกอบ (-อัปปัมัญญา) เป็นผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ เป็น הארัมมณูปนิสสัยปัจจัยบัน
- โลภีจิต ๔๑ เจตสิก ๔๒ ที่มิได้เป็นผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่งโดยແนื่อนและไม่ແนื่อน รูปทั้งหมด คือ จิตชรูป ปฏิสัมර්กัมชรูป พาทรรูป อาหารชรูป อุตุชรูป อสัญญาลัตตอกัมมชรูป ปรัตติกัมมชรูป เป็น הארัมมณูปนิสสัยปัจจันิก

□ จำแนก הארัมมณูปนิสสัยปัจจัย โดยลักษณะ และชาติ การ สัตติ

ในอุปนิสสัยปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจยุปบันธรรมของธรรมที่เป็นอุปนิสสัยปัจจัยนั้น

เมื่อว่าโดย ลักษณะ	มี ๒ อย่างคือ เป็น הארัมณ์ ด้วย (อรัมมณ)
เมื่อว่าโดย ชาติ	เป็น อาศรมชาติ
เมื่อว่าโดย กາລ	เป็น อดีต อนาคต ปัจจุบัน และกาลวิมุต
เมื่อว่าโดย สัตติ	คือ ยามาจ มี ๒ อย่าง คือ <ul style="list-style-type: none"> - ชักลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจยุปบันธรรม เกิดขึ้น อย่างหนึ่ง - อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจยุปบันธรรม ตั้งอยู่ อย่างหนึ่ง

คำอธิบาย (๖.๑๔๙)

ธรรมที่เป็น ปัจจยุปบัน และปัจจันิก ของอุปนิสสัยปัจจัย เป็นไปในทำนองเดียวกันกับอุปนิสสัยปัจจัย ทุกประการ มี ๒ อย่างคือ ແนื่อน และไม่ແนื่อน

○ הארัมมณูปนิสสัยปัจจยุปบัน

- ແนื่อน ได้แก่ โลภุตตรจิต ๔ (รับนิพพานเป็นอุปนิสสัยโดยແนื่อน)
- ไม่ແนื่อน ได้แก่ จิต ๔๐ ดาว คือ โลภมูลจิต ๔ มหากรุคลจิต ๔ มหากริยาญาณลัมปุยตตจิต ๔ เจตสิก ๔๕ ที่ประกอบ (-โถจตุจตสิก ๔ วิจิจจนา ๑ อัปปัมัญญา ๒)

○ הארัมมณูปนิสสัยปัจจันิก

- ແนื่อน ได้แก่ จิต ๖๑ ดาว คือ โถสัมลัก�ิต ๒ โมทมูลจิต ๒ อเหตุกุจิต ๔ มหาปริภาคจิต ๔ มหากริยาญาณลัมปุยตตจิต ๔ มหากรุคลจิต ๔ หัศคตจิต ๔๗ เจตสิก ๔๖ ที่ประกอบ (-โลติกะ ๓ วิรตี ๓) รูปทั้งหมดมีจิตชรูป เป็นต้น
- ไม่ແนื่อน ได้แก่ จิต ๔๐ ดาว คือ โลภมูลจิต ๔ มหากรุคลจิต ๔ มหากริยาญาณลัมปุยตตจิต ๔ เจตสิก ๔๕ ที่ประกอบ (-โถจตุจตสิก ๔ วิจิจจนา ๑ อัปปัมัญญา ๒) ที่เป็นปัจจยุปบันธรรมไม่ແนื่อนแห่งเอง

□ ตาราง แสดงองค์ธรรมในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของอุปนิสสัยปัจจัย

อุปนิสสัยปัจจัย	อุปนิสสัยปัจจยุปบัน	อุปนิสสัยปัจจันิก
הארัมณ์ ๖ คือ อิภวัญ.๑๔ จิต ๔๔ (-โถส.๒ โม.๒ ทุ.๔ กา.๔) ๔๗ ที่ประกอบ (-โถ.๔ วิ.๑) ที่นำผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ	- โล.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๔ โลภ.๔/๔๐ เจ.๔๕ ที่ประกอบ (-อัปปัมัญญา) เป็นผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ	- โลภี.๔๑ เจ.๕๒ ที่ไม่ได้เป็นผู้ฝึกไฝหักແนื่องอย่างยิ่งโดยແนื่อนและ ไม่ແนื่อน - รูปทั้งหมดมีจิตชรูป ปฏิสัมර්กัมชรูป พาทรรูป อาหารชรูป อุตุชรูป อสัญญาลัตตอกัมมชรูป ปรัตติกัมมชรูป
ແนื่อน ที่เป็นเดกาลิกะ และนิพพานที่เป็น กาลวิมุต	- โลภุตตรจิต ๔	ແนื่อน - จิต ๖๑ ดาว คือ โถส.๒ โม.๒ อเห.๑๔ ม.ว.๔ ม.ก.ว.๔ ม.ห.๑๗ เจ.๔๖ ที่ประกอบ (-โล.๓ วิรตี ๓) - รูปทั้งหมด มีจิตชรูป เป็นต้น
ไม่ແนื่อน	- จิต ๔๐ ดาว คือ โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๔ เจ.๔๕ ที่ประกอบ (-โถ.๔ วิ.๑ อัป.๒)	ไม่ແนื่อน - จิต ๔๐ ดาว คือ โลภ.๔ ม.ก.๔ ม.ก.ล.๔ เจ.๔๕ ที่ประกอบ (-โล.๓ วิรตี ๓)

หมายเหตุ:- จิตที่เป็นปัจจันิกทั้งหมด = ๔๙ - ๔ (ແนื่อนของปัจจยุปบัน) = ๔๑ ดาว

แบ่งเป็นແนื่อน ๖๑ ดาว และไม่ແนื่อน ๔๐ ดาว (เป็นธรรมเดียวกันกับจำพวกไม่ແนื่อนของปัจจยุปบันแห่งเอง)

□ ปัญหาการวิภัค์ แห่ง ขารัมณูปนิสัยปัจจัย (น. ๒๒๐)

ในการแสดงปัญหาการวิภัค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกุ孰ลติก เป็นต้น โดยตั้งที่ไว้เป็นหลัก ๓ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ กุ孰ลบท อคุ孰ลบท อพญาคตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจยุปบันธรรม (ปثارาสาน) โดยบทหลัง ในอารัมณูปนิสัยปัจจัย มี ๓ บท ๗ วรรค ดังนี้

ก.) กุ孰ลบท มี ๓ วรรค	๑. กุ孰ลปثارาสาน	ในกุ孰ลบท (กุ - กุ)
	๒. อคุ孰ลปثارาสาน	ในอคุ孰ลบท (กุ - อคุ)
	๓. อพญาคตปثارาสาน	ในอพญาคตบท (อพ - อพ)
ข.) อคุ孰ลบท มี ๑ วรรค	๔. อคุ孰ลปثارาสาน	ในอคุ孰ลบท (อคุ - อคุ)
ค.) อพญาคตบท มี ๓ วรรค	๕. อพญาคตปثارาสาน	ในอพญาคตบท (อพ - อพ)
	๖. กุ孰ลปثارาสาน	ในอพญาคตบท (อพ - กุ)
	๗. อคุ孰ลปثارาสาน	ในอคุ孰ลบท (อคุ - อคุ)

อารัมณูปนิสัยปัจจัย			
๓ บท ๗ วรรค			
(สุทธิสังขยาوارะ = ๓:๑:๓)			
บท/วรรค	กรณบท	ปจ.	
๑	กุ.- กุ.	๑๒ : ๐๐	๓
๒	กุ.- อคุ.	๑๒ : ๐๐	๓
๓	กุ.- อพ.	๑๒ : ๐๐	๓
๔	อคุ.- อคุ.	๑๒ : ๐๐	๓
๕	อพ.- อพ.	๑๒ : ๐๐	๓
๖	อพ.- กุ.	๑๒ : ๐๐	๓
๗	อพ.- อคุ.	๑๒ : ๓๒	๔
รวมเป็น ๔ ลักษณะ (-ตนเอง) ๗			

ก.) กุ孰ลบท

- กุ孰ลปثارาสาน ใน กุ孰ลบท (กุ - กุ)

(๙.๒๒๐)

วิธีพระบาลี กุ孰ල ဓมโม กุ孰ลສส ဓමມສສ อารัมณูปนิสัยปัจจัย ปจจโย.

กุ孰ลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุ孰ลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณูปนิสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

กุ孰ල ဓมโม

เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ธ.ได้แก่ กุ孰ลจิต ๒๐ (-อร.) เจ.๓๘ ที่นำฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ

กุ孰ลສส ဓມມສສ

เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน อ.ธ.ได้แก่ ม.ก.๔ เจ.๓๓ (-วิรตี อัป.) เป็นผู้ฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ

อารัมณูปนิสัยปัจจัย

เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณูปนิลธรรมปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อารัมณูปนิสัย อารัมณะ อารัมณโน อารัมณาริปติ เท่านั้น

ปจจโย

เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตตะ

ความเป็นอารัมณูปนิสัย ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท กุ孰ල กุ孰ลສส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ภාນี เป็นไปใน จตุโวการภාນี ป්‍රාණิโวการภාນี ตามลัมควร

ว่าโดย บුคคล เป็นไปใน ป්‍රත්‍යුන් ๔ ผลเล็กบුคคล ๓ ตามลัมควร

ว่าโดย วිටී เป็นไปใน การมากุ孰ลธรรมเทวารวิที แผนลัมบำบัดวิที บรรควิทีเบื้องตា ๓

อีกนัยหนึ่ง (แสดงโดยจำແກງผู้รู้ธรรม)

๑. ○ อ.ธ. ของกัตตุบท ได้แก่ โลกียกุ孰ล ๑๙ จิตตุปบาท ที่นำฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
- อ.ธ. ของลัมปทานบท ได้แก่ มหากุ孰ลญาณวิปญุตติจิตตุปบาท เป็นผู้ฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
๒. ○ อ.ธ. ของกัตตุบท ได้แก่ กุ孰ลจิต ๒๐ เจ.๓๘ (-อร.) ที่นำฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง
- อ.ธ. ของลัมปทานบท ได้แก่ มหากุ孰ลญาณลัมปญุตติจิตตุปบาท เป็นผู้ฝึกไฝ่หนักแน่นอย่างยิ่ง

- อกุสตอปทาวสาน ใน กุ孰ບທ (กุ - ອຸ)

ວິທີພຣະບາລີ ກຸລໂລ ຮມໂມ ອກຸສລສສ ດມມສສ ອາຮມນຸ້ມປັນສຍປຸຈເຢນ ປຈຊໂຍ.
ກຸຄລອຮຣມເປັນປັຈຈີຍ ຕືອໜ່ວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອກຸຄລອຮຣມ ດ້ວຍອຳນາຈອາຮັມນຸ້ມປັນສຍປັຈຈີຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດງອົງຄອຽມ ໃນວິທີພຣະບາລີ

ກຸລໂລ ຮມໂມ	ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງປັຈຈີຍ ອ.ອ.ໄດ້ແກ່ ໂຄງກຸຄລິຈິຕຕຸບປາກ ۱۷ ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ
ອກຸສລສສ ດມມສສ	ເປັນລັ້ມປາກນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງປັຈຈີຍປຸນ ອ.ອ.ໄດ້ແກ່ ໂຄງກຸຄລິຈິຕຕຸບປາກ ۴ ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ
ອາຮມນຸ້ມປັນສຍປຸຈເຢນ	ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງອຳນາຈແຫ່ງອາຮັມນຸ້ມປັນສຍປັຈຈີຍເປັນພິເຕ່ະ ໃນບຣດາອຳນາຈປັຈຈີຍທີ່ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເຕີຍວກັນ ຕືອ ອາຮັມນຸ້ມປັນສຍ ອາຮັມນຸ້ມ ອາຮັມນັກອີປີ ເທົ່ານີ້
ປຈຊໂຍ	ເປັນກົງຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມນຸ້ມປັນສຍ ປັຈຈີຍ ປັຈຈີຍປຸນ ໃນບທ ກຸລໂລ ອກຸສລສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ	ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ
ວ່າໂດຍ ກົມື	ເປັນໄປໃນ ຈຸດໂວກາຮົມື ປັບປຸງໂວກາຮົມື
ວ່າໂດຍ ບຸກຸຄລ	ເປັນໄປໃນ ບຸຖຸ່ນ ۴ ພລເສັກບຸກຸຄລ ۳ ຕາມລ່ມຄວ
ວ່າໂດຍ ວິຕີ	ເປັນໄປໃນ ການກຸຄລ່ວນໂທກວາວິຕີ ພານສ່ມາບຕົວິຕີ ອົກົມໝາວິຕີ

- ອຸພູຍາກຕປທາວສານ ໃນ ກຸສລບທ (ກຸ - ອຸພ)

ວິທີພຣະບາລີ ກຸລໂລ ຮມໂມ ອຸພູຍາກຕສສ ດມມສສ ອາຮມນຸ້ມປັນສຍປຸຈເຢນ ປຈຊໂຍ.
ກຸຄລອຮຣມເປັນປັຈຈີຍ ຕືອໜ່ວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອພູຍາກຕອຮຣມ ດ້ວຍອຳນາຈອາຮັມນຸ້ມປັນສຍປັຈຈີຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດງອົງຄອຽມ ໃນວິທີພຣະບາລີ

ກຸລໂລ ຮມໂມ	ເປັນກັດຕຸບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງປັຈຈີຍ ອ.ອ.ໄດ້ແກ່ ອຣທັດມຣຣຄຈິຕ ۱ ເຈຕລືກ ۳۶ ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ
ອຸພູຍາກຕສສ ດມມສສ	ເປັນລັ້ມປາກນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງປັຈຈີຍປຸນ ອ.ອ.ໄດ້ແກ່ ມທາກີຣີຢາ໘ານລັ້ມປຸງຕົຈຕຸບປາກ ۴ (ເຈຕລືກ ۳۳ ເວັ້ນອັປ້ປໍ່ມູນຢາ໘າ) ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າງຍິ່ງ
ອາຮມນຸ້ມປັນສຍປຸຈເຢນ	ເປັນກຣນບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງອຳນາຈແຫ່ງອາຮັມນຸ້ມປັນສຍປັຈຈີຍເປັນພິເຕ່ະ ໃນບຣດາອຳນາຈປັຈຈີຍທີ່ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເຕີຍວກັນ ຕືອ ອາຮັມນຸ້ມປັນສຍ ອາຮັມນຸ້ມ ອາຮັມນັກອີປີ ເທົ່ານີ້
ປຈຊໂຍ	ເປັນກົງຍາບທ ແລ້ດງໃຫ້ຮູ້ຄົງຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມນຸ້ມປັນສຍ ປັຈຈີຍ ປັຈຈີຍປຸນ ໃນບທ ກຸລໂລ ອຸພູຍາກຕສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ	ເປັນໄປໃນ ປວຕິກາລ
ວ່າໂດຍ ກົມື	ເປັນໄປໃນ ຈຸດໂວກາຮົມື ປັບປຸງໂວກາຮົມື
ວ່າໂດຍ ບຸກຸຄລ	ເປັນໄປໃນ ພຣອຣທັດຕ
ວ່າໂດຍ ວິຕີ	ເປັນໄປໃນ ວິຕີຕິດຕອໄປນີ້ ..ຮຣຣມທີ່ເປັນປັຈຈີຍນີ້ ເປັນໄປໃນ ອຣທັດມຣຣຄວິຕີ ..ຮຣຣມທີ່ເປັນປັຈຈີຍປຸນ ເປັນໄປໃນ ການຈ່ວນໂທກວາວິຕີ

๔.) ยกสลบທ

- ยกสลบທາວສານ ใน ยกสลบທ (ยก - ยก)

ວິທີພະບາລີ ອກຸສໂລ ດຣມໂມ ອກຸສລສສ ດຣມສສ ອາຮມໝູນປິນສະຍປຈະເຍນ ປຈຸໂຍ.

ອກຸສລວຽມເປັນປັ້ງຈັຍ ຕື່ອ່າວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອກຸສລວຽມ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮັມໝູນປິນສະຍປັ້ງຈັຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດທອງຄ່ອຮຣມ ໃນວິທີພະບາລີ

ອກຸສໂລ ດຣມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກປັ້ງຈັຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂລກມູລຈິຕຸບປາທ ۹
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອກຸສລສສ ດຣມສສ ເປັນລັ້ມປຖານບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກປັ້ງຈຸບັນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ໂລກມູລຈິຕຸບປາທ ۹
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອາຮມໝູນປິນສະຍປຈຸໂຍນ ເປັນກຣນບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກຄໍານາຈແທ່ງອາຮັມໝູນປິນສະຍປັ້ງຈັຍເປັນພິເຕ່ະ
ໃນບຽດຕາຄໍານາຈປັ້ງທັງ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເດືອຍກັນ ຕື່ອ
ອາຮັມໝູນປິນສະຍ ອາຮັມໝະ ອາຮັມໝາອີປີຕິ ເທົ່ານີ້

ປຈຸໂຍ ເປັນກິりຍາບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມໝູນປິນສະຍ ປັ້ງຈັຍ ປັ້ງຈຸບັນ ໃນບທ ອກຸສໂລ ອກຸສລສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກົມ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກົມ ປັ້ງຈົວກາຮກົມ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ບຸກຄຸນ ۹ ພລເສັກບຸກຄລເບື້ອງຕໍ່ໆ ۲ ຕາມສ່ມຄວາ

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ການຫົວແນ່ທວາຮວິຖີ

ຄ.) ອພຍາກຕບທ

- ອພຍາກຕບທາວສານ ໃນ ອພຍາກຕບທ (ຍັ້ງ - ຍັ້ງ)

ວິທີພະບາລີ ອພຍາກໂຕ ດຣມໂມ ອພຍາກສສ ດຣມສສ ອາຮມໝູນປິນສະຍປຈຸໂຍນ ປຈຸໂຍ.
ອພຍາກຕອຮຣມເປັນປັ້ງຈັຍ ຕື່ອ່າວຍຄຸປກາຣະ ແກ່ອພຍາກຕອຮຣມ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮັມໝູນປິນສະຍປັ້ງຈັຍ.

ຈຳແນກບທແລະແສດທອງຄ່ອຮຣມ ໃນວິທີພະບາລີ

ອພຍາກໂຕ ດຣມໂມ ເປັນກັດຕຸບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກປັ້ງຈັຍ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່ ອຣທຕຜລຈິຕຸບປາທ ۹ ແລະນິພພານ
ທີ່ນໍາຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອພຍາກຕສສ ດຣມສສ ເປັນລັ້ມປຖານບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກຈຸບັນ ອ.ຮ.ໄດ້ແກ່
ມທາກີຣິຍາໝາດລັ້ມປຸດຕິຕຸບປາທ ۹ ພລຈິຕ ۹ ເຈຕສິກ ۳۶ (-ອັປ່ມໝູ້ໝາດ)
ເປັນຜູ້ຜັກໄຟ່ທັກແນ່ນອ່າຍ່າງຍິ່ງ

ອາຮມໝູນປິນສະຍປຈຸໂຍນ ເປັນກຣນບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກຄໍານາຈແທ່ງອາຮັມໝູນປິນສະຍປັ້ງຈັຍເປັນພິເຕ່ະ
ໃນບຽດຕາຄໍານາຈປັ້ງທັງ ۳ ທີ່ເຂົ້າໜ່ວຍຄຸປກາຣະໃນຄຣາວເດືອຍກັນ ຕື່ອ
ອາຮັມໝູນປິນສະຍ ອາຮັມໝະ ອາຮັມໝາອີປີຕິ ເທົ່ານີ້

ປຈຸໂຍ ເປັນກິりຍາບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ສຶກຄວາມເປັນ ອັດຕະ

ຄວາມເປັນອາຮັມໝູນປິນສະຍ ປັ້ງຈັຍ ປັ້ງຈຸບັນ ໃນບທ ອພຍາກໂຕ ອພຍາກຕສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກົມ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກົມ ປັ້ງຈົວກາຮກົມ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ພລບຸກຄລ ۹

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ວິຖີຕັດຕໍ່ໄປໜີ ..ຮຣຣມທີ່ເປັນປັ້ງຈັຍແໜ້ນ ເປັນໄປໃນ ມຣຄວິຖີ ພລສ່ມາບຕິວິຖີ
..ຮຣຣມທີ່ເປັນປັ້ງຈຸບັນ ເປັນໄປໃນ ບັນຈະເກົງຄວິຖີ ມຣຄວິຖີ
ພລສ່ມາບຕິວິຖີ

- กฎสลับทวารasan ใน อพยากตบท (อัพ - กู)

วิธีพระบาลี อพยากโต ဓမุ.โน กฎสลสส ဓมมสส อาการมณูปนิสัยปจจุเยน ปจจ.โย.
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณูปนิสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากโต ဓมุ.โน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่ ผลิตตุปบาทเบื้องตា ๓ และนิพพาน ที่น่าฝึกไฝ่นักແน่อนอย่างยิ่ง
กฎสลสส ဓมมสส	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน อ.อ. ได้แก่ มหากุศลัญญาณลัมปัญญาตวิตตุปบาท ๔ บรรจุจิตตุปบาท ๔ (-อัปปัมัญญา ๒) เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແน่อนอย่างยิ่ง
อาการมณูปนิสัยปจจุเยน	เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณูปนิสัยปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๓ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อารัมณูปนิสัย อาการมณะ วัตถารัมณปุเรชาตินิสัย อาการมณາอิปติ อาการมณปุเรชาต วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุตต อาการมณปุเรชาตตวิ อาการมณปุเรชาตอวิคต เหล่านี้
ปจจ.โย	เป็นกริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอาการมณูปนิสัย ปัจจัย ปจจัยปุบัน ในบท อพยากโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย การ	เป็นไปใน ปัจจติกาล
ว่าโดย ภูมิ	เป็นไปใน จตุโลกภูมิ ปัญจโนการภูมิ
ว่าโดย บุคคล	เป็นไปใน ติเตตุกปุตุชน ๑ พระอริยบุคคล ๗ (เง้น พระอรหันต์)
ว่าโดย วิถี	เป็นไปใน ปัจจเวกชนวิถี บรรคนวิถี ทั้ง ๔

- กฎสลับทวารasan ใน อพยากตบท (อัพ - กู)

วิธีพระบาลี อพยากโต ဓมุ.โน กฎสลสส ဓมมสส อาการมณูปนิสัยปจจุเยน ปจจ.โย.
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณูปนิสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากโต ဓมุ.โน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่ อิภูชนิปั้นแหรูป ๑๔ โลเกียวีปาก- จิตตุปบาท ๓ (-ท.กา.ย.๑) กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่น่าฝึกไฝ่นักແน่อนอย่างยิ่ง
กฎสลสส ဓมมสส	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน อ.อ.ได้แก่ โลภมูลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้ฝึกไฝ่นักແน่อนอย่างยิ่ง
อาการมณูปนิสัยปจจุเยน	เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณูปนิสัยปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อาการมณูปนิสัย อาการมณะ วัตถารัมณปุเรชาตินิสัย อาการมณາอิปติ อาการมณปุเรชาต วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุตต อาการมณปุเรชาตตวิ อาการมณปุเรชาตอวิคต เหล่านี้
ปจจ.โย	เป็นกริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอาการมณูปนิสัย ปัจจัย ปจจัยปุบัน ในบท อพยากโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย การ	เป็นไปใน ปัจจติกาล
ว่าโดย ภูมิ	เป็นไปใน จตุโลกภูมิ ปัญจโนการภูมิ
ว่าโดย บุคคล	เป็นไปใน ปุตุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลัมควร
ว่าโดย วิถี	เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้ ..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน ปัญจ��ารวิถี บรรณาลัมวิถี ตรงที่ปภีลัง (ในภาพใหญ่) ..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน การช่วยเหลือการวิถีที่มีภารกันติกโลภช่วง และลงให้การวิถี

ตาราง แสดงการทำสำเนาปัจจัย ใน บัญชีการวิังค์ แห่ง อารัมณ์ปนิสัยปัจจัย

[อาท. วิธ. ตาม ตาม = ๔ ปัจจัย - สำเนาปัจจัย ย่อเป็น ๑๒ : ๓๒]			
๓ บท ๗ วาระ	ปัจจัย → ปัจจุบัน	กรอบบท	รวม
๑. กุ-กุ	<p>กุศลจิต ๒๐ (-อร.) เจ. ๓๙ ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → ม.ก. ๔ เจ. ๓๓ (-วิรดี.อัป.) เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๑.๑ โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๗ ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → ม.ก.วิ.ป. ๔ เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๑.๒ กุศลจิตตุปบาท ๒๐ คือ โลเกียกุ๑๗ บรรจบเบื้องตัว ๓ (-อร.) ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → มหากุศลญาณลัมปุตตจิต ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓
๒. กุ-อกุ	<p>โลเกียกุศลจิตตุปบาท ๑๗ ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → โลภมุจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓
๓. กุ-อัพ	<p>อรหัตธรรมจิต ๑ เจ. ๓๖ ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → มหากุศลจิตตุปบาท ๔ (-อัป.) เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓
๔. อกุ-อกุ	<p>โลภมุจิตตุปบาท ๔ ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → โลภมุจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓
๕. อกุ-กุ	(นาม - นาม)	- - : - -	-
๖. อกุ-อัพ	(นาม - นาม)	- - : - -	-
๗. อัพ-อัพ	<p>๗. อรหัตผลจิตตุปบาท และนิพพาน (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ → ม.ก.ล.จิตตุปบาท ๔ ผลจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๗.๑ อรหัตผลจิตตุปบาท (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน → ม.ก.ล.จิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๗.๒ นิพพาน → ผลจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้สักไฝ่ฯ) ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓

๓ : ๓ : ๓	ปัจจัย → ปัจจุบัน	กรอบบท	รวม
๔. อัพ-กุ	<p>๔. ผลจิตตุปบาทเบื้องตัว ๓ และนิพพาน ที่นำสักไฝ่ฯ ที่เกิดก่อนฯ → ม.ก.ล.จิตตุปบาท ๔ และมรรคจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๔.๑ ผลจิตตุปบาทเบื้องตัว ๓ (ที่นำสักไฝ่ฯ) ที่เกิดก่อนฯ และนิพพาน → ม.ก.ล.จิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่ฯ ที่เกิดหลังฯ</p> <p>๔.๒ นิพพาน → มรรคจิตตุปบาท ๔ (เป็นผู้สักไฝ่ฯ) ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๐๐	๓
๕. อัพ-อกุ	<p>อิภภูนิปั้นแรป ๑๔ ที่นำรักน้ำยินดี และโลเกียกุ๑๓ กิ.๒๐ จิตตุปบาท (-ทุกชั้นทดสอบวิญญาณจิต) ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดก่อนฯ → โลภมุจิตตุปบาท ๔ เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง ที่เกิดหลังฯ</p>	๑๒ : ๓๒	๔

หมายเหตุ :

หากศึกษาเพิ่มทราบ ปัจจัยธรรมหรือปัจจุบันธรรมที่เป็นโลกุตรธรรม จะต้องเป็นกรรม ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง และผู้รู้ เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง อย่างแน่นอน ดังนั้นจะได้สำนวนที่ว่า "ที่นำสักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง" หรือ "เป็นผู้สักไฝ่หันแหน่อนอย่างยิ่ง" หรือไม่ ก็พึงทราบได้ดังนี้

สุทธิสังขาระ

สรุปจำวนสุทธิบทแห่ง อารัมณ์ปนิสัยปัจจัย ทั่วราชดังนั้น นี ๗ ประเภทด้วยกันศีก		
๑.) กุลโภ ๑.) กุลส์ลส์	๑.) กุลโภ ๑.) กุลส์ลส์	๑.) กุลโภ ๑.) กุลส์ลส์
๒.) กุลโภ ๒.) อกุลส์ลส์	๒.) กุลโภ ๒.) อกุลส์ลส์	๒.) กุลโภ ๒.) อกุลส์ลส์
๓.) กุลโภ ๓.) อพุยากตส์	๓.) กุลโภ ๓.) อพุยากตส์	๓.) กุลโภ ๓.) อพุยากตส์
๔.) อกุลโภ ๔.) อกุลโภ ๔.) อกุลโภ	๔.) อกุลโภ ๔.) อกุลโภ	๔.) อกุลโภ ๔.) อกุลโภ
๕.) อพุยากตบท ๕.) อพุยากต์ อพุยากตส์	๕.) อพุยากต์ อพุยากตส์	๕.) อพุยากต์ อพุยากตส์
๖.) อพุยากต์ กุลส์ลส์	๖.) อพุยากต์ กุลส์ลส์	๖.) อพุยากต์ กุลส์ลส์
๗.) อพุยากต์ อกุลส์ลส์	๗.) อพุยากต์ อกุลส์ลส์	๗.) อพุยากต์ อกุลส์ลส์

□ הארัมณูปニส්සය්ප්‍රසාද

บัญญัติที่เป็นสภาคากันได้กับอารัมณูปニส්සය්ප්‍රසාද ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนั้น ฝ. ๗ บัญญัติ คือ
อารัมณะ อารัมณາอิปติ วัดถารัมณปุเรชාตันส්සය්
อารัมณปุเรชාต วัดถารัมณปุเรชාตวิป්‍රමุตตะ อารัมณปุเรชාตตติ อารัมณปุเรชාตอวิตตะ

□ งานตัตระและคำอธิบาย ใน อุปนิส්සය්ප්‍රසාද (๔.๓๙)

งานตัตระ

กุโศ นิส්ස්ටි = อุปนิส්ස්ස්.

ธรรมอันเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า ซึ่ว่า อุปนิส්ස්ස්.

(ก) พลวตโกร นิส්ස්ටි = อุปนิส්ස්ස්.

หรือธรรมอันเป็นที่อาศัยที่มีกำลังมาก ซึ่ว่า อุปนิส්ස්ස්.

อุปนิส්ස්ථภาน เอุปการโก ဓမ්‍ය = อุปนิส්ස්ථ්‍යප්‍රසාද.

ธรรมที่เป็นผู้อุปการะโดยความเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า ซึ่ว่า อุปนิส්ස්සය්ප්‍රසාද.

(ก) พลวตภาน เอุปการโก ဓම = อุปนิส්ස්ථ්‍යප්‍රසාද.

หรือธรรมที่เป็นผู้อุปการะโดยความเป็นที่มีกำลังมาก ซึ่ว่า อุปนิส්සය්ප්‍රසාද.

□ คำอธิบายใน อุปนิส්සය්ප්‍රසාද

อุปนิส්සය්ප්‍රසාද หมายความว่า เป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า คือปัจจัยธรรมอันเป็นที่อาศัยแก่ ปัจจัยบันธรรม นั้น มีกำลังอย่างแรงกล้าไม่ใช้อย่างธรรมดा อุปนิส්සය්ප්‍රසාද นี้ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ด้วยกัน คือ ๑. อารัมณูปニส්සය්ප්‍රසාද ๒. อันนัตรูปニส්සය්ප්‍රසාද ๓. ปากตูปニส්සය්ප්‍රසාද

๑. อารัมณูปニส්සය්ප්‍රසාද หมายความว่า ที่อาศัยอันมีกำลังอย่างแรงกล้า ได้แก่ อารามณ์นั้นเอง และ ต้องเป็นอารมณ์นิดที่เป็นอิบตี ต่างกันกับอารัมณາอิปติปัจจัยเพียงว่า อารัมณາอิปติปัจจัยนั้น หมายถึง อารามณ์ที่เป็นอิบตีช่วยอุตุหনุให้ปัจจัยบันธรรมเกิดขึ้น ส่วนอารัมณูปニส්සය්ප්‍රසාදนี้ หมายถึง อารามณ์ที่ เป็นอิบตีนั้นเป็นเหตุเป็นผลจะมีกำลังมากเป็นที่อาศัยแก่ปัจจัยบันธรรมให้เกิดขึ้น

๒. อันนัตรูปニส්සය්ප්‍රසාද

คำอธิบายของปัจจัยนี้เหมือนกับอันนัตรูปนิส්සය්ප්‍රසාද แต่อันนัตรูปニส්සය්ප්‍රසාද มีความหมายพิเศษกว่า คือหมายถึงปัจจัยธรรมนั้นเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้าแก่ปัจจัยบันธรรม ประการหนึ่ง และปัจจัยธรรมนั้นช่วยอุตุหනุให้ปัจจัยบันธรรมเกิดขึ้นโดยไม่มีระหว่างคัน ประการหนึ่ง รวม ๒ ประการนี้ เรียกว่า อันนัตรูปニส්සය්ප්‍රසාද

๓. ปากตูปニส්සය්ප්‍රසාද

หมายความว่า เหตุธรรมอันเป็นที่อาศัยมีกำลังแรงกล้าที่ได้ทำมาแล้ว ด้วยดีนั้น ซึ่ว่า ปากตูปニส්සය්ප්‍රසාද

□ อุปมา ใน อุปนิส්සය්ප්‍රසාද

อุปมาเห็นอน น้ำฝน ย่อมเป็นที่อาศัยของมนุษย์ และลัตว์ ตลอดจนพืชพันธุ์ต่างๆ นั้นได อุปนิส්සය්ප්‍රසාදนี้ ก็เงื่นเดียวกัน คือ ปัจจัยธรรมของอุปนิส්සය්ප්‍රසාදนี้เปรียบเหมือนน้ำฝน และปัจจัยบันธรรม เปรียบเหมือนลัตว์ทั้งหลาย และพืชพันธุ์ต่างๆ นั้นนั้น

อุปมาว่า ข้าวสุกที่เราได้อาด้วยกินอยู่ทุกวันนี้ ต้องอาศัยประกอบด้วยเหตุ ๗ อย่างคือ ๑. เมล็ดข้าว ๒. ที่นา ๓. น้ำฝน ๔. พอกครัว ๕. หม้อข้าว ๖. ฟืน ๗. ไฟ ทั้ง ๗ อย่าง นี้ เป็นที่อาศัย (นิส්ස්ථ) ให้เกิดเป็น ข้าวสุกขึ้นได้ แต่ในบรรดาที่อาศัยทั้ง ๗ อย่างนี้ ที่อาศัยอันเป็นล้วนสำคัญนั้นได้แก่ เมล็ดข้าว ที่นาและน้ำฝน ๓ อย่างนี้ เรียกว่าเป็น อุปนิส්ස්ස් คือ เป็นที่อาศัยที่มีกำลังมาก เพราะถ้าไม่มีเมล็ดข้าว ที่นาและน้ำฝน ๓ อย่างนี้แล้ว พอกครัว หม้อข้าว ฟืน ไฟ เหล่านี้ ก็ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดเป็นข้าวสุกขึ้นได้ ฉะนั้น จึงได้ซึ่ว่า เป็นเพียง นิลส්ථ คือเป็นที่อาศัยอย่างธรรมชาติเท่านั้น

ข้อนี้ อุปมาอันได้ ธรรมที่เป็นนิส්සය්ප්‍රසාදกับอุปนิส්සය්ප්‍රසාදนี้ ก็มีความหมายแตกต่างกันเป็นพิเศษคือ ธรรมที่เป็น นิส්සය්ප්‍රසාද หมายความว่า ปัจจัยธรรมช่วยอุตุหනุเป็นที่อาศัยแก่ปัจจัยบันธรรมอย่างธรรมชาติ อันเปรียบเหมือน พอกครัว หม้อข้าว ฟืน และไฟ

ส่วน อุปนิส්සය්ප්‍රසාද หมายความว่า ปัจจัยธรรมช่วยอุตุหනุเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า หรือเป็นที่อาศัยที่มีกำลังมากแก่ปัจจัยบันธรรม อันเปรียบเหมือน เมล็ดข้าว ที่นา และน้ำฝน นั้นนั้น

๔.) สาระสนับสนุนการจัดการ

(ສິນພະບາດລື ໭ ຂໍ້ ຄື່ອ ພະບາດລືຂໍ້ທີ່ ໬-໭, ເຕ ໃນ ປຸເຮົາຕປຈຈຍນິກເຕລ)

(ນ.ລ.ຕ)

ຫາວັນກາທ

- ປະຈຸບຸທຸກເທົ່າ ໂຍ ຍາທິໂສ ປຊໂຍ ປຸເຮົາຕປຈຈໂຍດີ ກາງວາຕາ ອຸທິກູໂຣ, ໂສ ຕາທິໂສ ປຊໂຍ ປະຈຸບຸທຸກເທົ່າ,
 ៦. ຮູປາຢາດນຳ ຈກຊີວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៧. ສົຖາຍາດນຳ ໂສຕວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៨. ຂົນຮາຍາດນຳ ພານວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៩. ຮສ່າຍາດນຳ ຈຶ່ງທາວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ១០. ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ກາຍວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ១១. ຮູປາຢາດນຳ ສົຖາຍາດນຳ ຂົນຮາຍາດນຳ ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ມໂນຮາຕຸຍາ
 ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ១២. ຍ ຮູປ ນິສສ່າຍ ມໂນຮາຕຸ ຈ ມໂນວິນຸມານຮາຕຸ ຈ ວຕຸນຸທິ ຕ ຮູປ ມໂນວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ກິຄູຈີ ກາເລ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ
 ກິຄູຈີ ກາເລ ນ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍດີ ກາງວາຕາ ນິທິກູໂຣ.
 ປັບປັດເປັນໄດ ພຣັ້ງມືພະກາດເຈົ້າທຽບແສດດີໄວ້ໂດຍບໍ່ໄປປັບປັດເປັນໄດ ປຸເຮົາຕປຈຈໂຍ
 ປັບປັດເປັນແນ້ນ ພຣັ້ງມືພະກາດເຈົ້າທຽບແສດດົດພິສຕາຣີໃນປັບປັດນິກເຕລເວົ່ວ
 ៦. ຮູປາຢາດນຳ ຈກຊີວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៧. ສົຖາຍາດນຳ ໂສຕວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៨. ຂົນຮາຍາດນຳ ພານວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ៩. ຮສ່າຍາດນຳ ຈຶ່ງທາວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ១០. ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ກາຍວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ១១. ຮູປາຢາດນຳ ສົຖາຍາດນຳ ຂົນຮາຍາດນຳ ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ມໂນຮາຕຸຍາ
 ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ១២. ຍ ຮູປ ນິສສ່າຍ ມໂນຮາຕຸ ຈ ມໂນວິນຸມານຮາຕຸ ຈ ວຕຸນຸທິ ຕ ຮູປ ມໂນວິນຸມານຮາຕຸຍາ
 ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ກິຄູຈີ ກາເລ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ
 ກິຄູຈີ ກາເລ ນ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.

ພະບາດລືແລະຄໍາແປລ

៦. ອຽບປ່າຍຕິ່ນ ກາງຊີວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ
 ທີ່ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ອຽບຮາມນີ້ເປັນປັບປຸນ ແລ້ວເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ກາງຈັກຊີວິນຸມານຮາຕຸ
 ແລະລັ້ນພົມມີຕະຫຼາດລົງຈາກຮາມເຈດີລືກ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບຈັກຊີວິນຸມານຮາຕຸ ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ
 ៧. ສົຖາຍາດນຳ ໂສຕວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ
 ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ລັກທາງຮາມນີ້ເປັນປັບປຸນ ເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ແກ້ໄຂສົດວິນຸມານຮາຕຸ
 ແລະລັ້ນພົມມີຕະຫຼາດລົງຈາກຮາມເຈດີລືກ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບໂສຕວິນຸມານຮາຕຸ ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ
 ៨. ຂົນຮາຍາດນຳ ພານວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ
 ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ຄັນຮາມນີ້ເປັນປັບປຸນ ເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ແກ້ໄຂສົດວິນຸມານຮາຕຸ
 ແລະລັ້ນພົມມີຕະຫຼາດລົງຈາກຮາມເຈດີລືກ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບຈັກຊີວິນຸມານຮາຕຸ ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ
 ៩. ຮສ່າຍາດນຳ ຈຶ່ງທາວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ
 ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ຮສ່າຍຮາມນີ້ເປັນປັບປຸນ ເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ແກ້ໄຂຈຶ່ງທາວິນຸມານຮາຕຸ
 ແລະລັ້ນພົມມີຕະຫຼາດລົງຈາກຮາມເຈດີລືກ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບຈັກຊີວິນຸມານຮາຕຸ ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ
 ១០. ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ກາຍວິນຸມານຮາຕຸຍາ ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ
 ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ໂຜງຮັພາຍາດນີ້ເປັນປັບປຸນ ເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ແກ້ໄຂກາຍວິນຸມານຮາຕຸ
 ແລະລັ້ນພົມມີຕະຫຼາດລົງຈາກຮາມເຈດີລືກ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບກາຍວິນຸມານຮາຕຸ ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ
 ១១. ຮູປາຢາດນຳ ສົຖາຍາດນຳ ຂົນຮາຍາດນຳ ໂຜງຮັພາຍາດນຳ ມໂນຮາຕຸຍາ
 ຕໍ່ສົມປຸດຕການນຸ່ງ ຮົມມານຳ ປຸເຮົາຕປຈຈເຍນ ປຊໂຍ.
 ຮູປຮາມນີ້ ລັກທາງຮາມນີ້ ຄັນຮາມນີ້ ຮສ່າຍຮາມນີ້ ໂຜງຮັພາຍາດນີ້ ຕື່ອປັບປຸນຮາມນີ້ເປັນປັບປຸນ
 ເປັນປັບປຸນຕື່ອໜ່ວຍອຸປະກອນ ແກ້ໄຂມໂນຮາຕຸ ແລະອັນຍຸ່ມານເຈດີລືກ ១០ ດວງ ທີ່ປະກອບກັບມໂນຮາຕຸ
 (ເວັ້ນ ວິໄຍະ ປິດ ສັນທະ) ດ້ວຍຄໍານາຈອກຮາມພະບຸເຮົາຕປຈຈໍຍ

**๑๓. ย่อมรูปนิสสาย มโนธาตุ ๑ มโนวิญญาณธาตุ ๑ วัตตุนติ ๕ รูป มโนวิญญาณธาตุฯ
ตัวสุมปัญหตุตุกานณุช ธรรมาน คือจิ กาเล บุเรชาตปจจาย ปจจโย^๑
คือจิ กาเล น บุเรชาตปจจาย ปจจโย.**

ในปัจจติกาล มโนธาตุ ๓ มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เ.๔๐ (-อัป.) อาศัยนิปั้นธุรูปโดยเกิดขึ้น นิปั้นธุรูปนั้น เป็นปัจจัยคือจิวิปุกการะ แก่มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เจตสิก ๔๐ (-อัป.) ที่ประกอบกับ มโนวิญญาณธาตุ ๑ ด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย

ในปฏิสันธิกาล นั้น นิปั้นธุรูปนี้ เป็นปัจจัยคือจิวิปุกการะ แก่ปฏิสันธิวิญญาณจิต ๑๕ เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบกับปฏิสันธิวิญญาณจิต (เว้น อรูปปฏิสันธิวิญญาณจิต)
ด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย **ไม่ได้**

□ จากพระบาลีและองค์ธรรมข้อที่ ๑๓ หากจะแสดงองค์ธรรมของแต่ละปัจจัยลักษณะการแสดงได้ดังนี้
ถ้าเป็น วัตตุบุเรชาตปัจจัย

- ปัจจุบันทั้งวัตตุ เป็นปัจจัยจิวิปุกการะ แก่มโนวิญญาณธาตุ ๗๒ เ.๔๒ ที่ประกอบ [พระบาลี ข้อที่ ๑๓ ไม่แสดง ปัญจวัตตุ และมโนธาตุ ๓ เพราะมีแสดงก่อนหน้าแล้ว]
- นิปั้นธุรูป เป็นปัจจัยจิวิปุกการะ แก่มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เ.๔๐ (เว้น อัปปัมณญา) [พระบาลี ข้อที่ ๑๓ ไม่แสดง ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ และมโนธาตุ ๓ เพราะมีแสดงก่อนหน้าแล้ว]
ถ้าเป็น จารัมณบุเรชาตปัจจัย
- ปัจจุบันทั้งวัตตุ เป็นปัจจัยจิวิปุกการะ แก่มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เ.๔๔ ที่ประกอบ [มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ มโนท่าวิรชัณจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๔๙ ที่ประกอบ (-อิสส่า แมจฉริยะ ຖุกຖุจจะ วิรตี อัปปัมณญา)]

จากพระบาลีข้อ ๑๓ ท่านแสดงองค์ธรรมร่วมกันระหว่างวัตตุบุเรชาตปัจจัย และจารัมณบุเรชาตปัจจัย หากจะแสดงองค์ธรรมตามทั้งสือหลักสูตรสามารถแสดงได้ดังนี้

ในปัจจติกาล ทั้งวัตตุบุรูปนี้เป็นปัจจัย คือจิวิปุกการะ แก่มโนวิญญาณธาตุ ๗๒ เ.๔๒ ที่ประกอบกับ มโนวิญญาณธาตุ ๑ ด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย และจารัมณบุเรชาตปัจจัย

สำหรับในปฏิสันธิกาล นั้น ททบุตตุรูปนี้เป็นปัจจัย คือจิวิปุกการะ แก่ปฏิสันธิวิญญาณจิต ๑๕ เ.๓๔ ที่ประกอบกับปฏิสันธิวิญญาณจิต (-อรูปปฏิสันธิวิญญาณจิต) ด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย และจารัมณบุเรชาตปัจจัย **ไม่ได้**

หมายเหตุ -

๑. มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ ได้แก่ มโนท่าวิรชัณจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๔๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมณญา) (นับลงเคราะห์อภิญญาจิต เป็นมโนวิญญาณธาตุด้วย)
๒. ในหนังสือหลักสูตรแสดงพระบาลีข้อ ๑๓ นี้ ด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย และด้วยอำนาจจารัมณบุเรชาตปัจจัย

การที่ในหนังสือหลักสูตรแสดงเช่นนี้ คงเป็นพระฯ จารัมณบุเรชาตปัจจัยนี้ ทำภภิกขาการย์แบ่งออกเป็น ๒ คือจารัมณบุเรชาตปัจจัยอย่างหนึ่ง จารัมณบุเรชาตปัจจัยอย่างหนึ่ง แต่ในปัจจุณารถกathaท่านนี้ได้แยกออกเป็น ๒ แต่อย่างใด ทั้งนี้ก็เพราะว่าทั้งทั้งที่เป็นจารัมณบุเรชาตปัจจัยนี้ เป็นธรรมที่อยู่ในจารัมณบุเรชาตปัจจัยอยู่แล้ว (แสดงในหนังสือหลักสูตร หน้า ๑๕๓) แต่ ณ ที่นี้แสดงตามปัจจัยพิสดาร ๔๗ จึงแสดงเป็นจารัมณบุเรชาตปัจจัย

อีกประการหนึ่ง นัยที่ยังมีเนื้อความเทลืออยู่ (สารเสสันย) ในพระบาลีนิทเทล โดยมีแสดงจารัมณเพิ่มเติมในปัญหาการวิภังค์ได้แก่ ปสาทรูป ๕ และททบุตตุรูป ซึ่งหมายความนิปั้นธุรูปทั้งหมด ที่เป็นจารัมณแก่มโนวิญญาณธาตุ ๔๓

จะนั้น ในพระบาลีข้อ ๑๓ นี้ หากไม่แสดงการจิวิปุกการะโดยจารัมณบุเรชาตปัจจัย แต่เป็นการแสดงการจิวิปุกการะโดยจารัมณบุเรชาตปัจจัย (ซึ่งเป็นการแสดงโดยปัจจัยพิสดาร ๔๗ แล้ว)

ย่อมรูป ในที่นี้ คือ นิปั้นธุรูป

**มโนวิญญาณธาตุฯ ตัวสุมปัญหตุตุกานณุช ธรรมาน คือ มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ ได้แก่
มโนท่าวิรชัณจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เ.๔๐ ที่ประกอบ (-อัป.)**

รูป	๑) รูป (= ททบุตตุ) → มโนธาตุ ๓ มโนวิญญาณ (-อรูปวิ.๔)	= วัตตุ	↔	นิสสาย
	๒) รูป (= นิปั้นธุรูป ๑๔) → มโนธาตุ ๓ มโนวิญญาณ (-อรูปวิ.๔)	= จารัมณ		

๑. ปัญจารณ์ → มโนธาตุ

๒. สพเพ อรุมา [๖๘ ๔๒ ๔๔ (นิป.๑๔, อิสป.๔๔) ๕๒๒. ๕๗๗.] → มโนวิญญาณธาตุ

□ แสดงการทางค์ธรรม ของ อาจารย์มนพุเรชาตปัจจัย เป็นต้น

ปัจจัย (อาจารย์ ๖)	ปัจจัยบัน (ผู้รู้อารมณ์)
๑) รูปารมณ์	จักษุวิญญาณจิต ๒ มโนราศุ ๓ มโนวิญญาณรากุ ๔๓
๒) ลักษณะ	โสตวิญญาณจิต ๒ มโนราศุ ๓ มโนวิญญาณรากุ ๔๓
๓) คันธารมณ์	พานวิญญาณจิต ๒ มโนราศุ ๓ มโนวิญญาณรากุ ๔๓
๔) รสรำณ์	จีหายวิญญาณจิต ๒ มโนราศุ ๓ มโนวิญญาณรากุ ๔๓
๕) โภภรรพารมณ์	กายวิญญาณจิต ๒ มโนราศุ ๓ มโนวิญญาณรากุ ๔๓
๖) อัมพารมณ์ คือ คิต ๔๗ เอก.๙๗ ปลาทรุป ๔ นิปัตนสุขุมรุป ๖ อนิปัตนสสุขุมรุป ๗ ดีเพพาৎ บัญชี (นับเฉพาะรูปารมณ์, เว้นนามอารมณ์)	มโนวิญญาณรากุ ๔๓ (ได้แก่ มโนทารวัชช์นจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒) เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมมัญญา)
๘.๕.รวม รูปารมณ์ ๖ คือ นิปัตนรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน	๘.๕.รวม กามจิต ๕๔ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมมัญญา)

□ ตาราง แสดงการทางนำจปัจจัย ใน อาจารย์มนพุเรชาตปัจจัย

[อาทิตย์ที่ : อาทิตย์ ๓๐.๑๒ = ๔ ปัจจัย ข้อเป็น ๑๒ : ๓๒]

พระบालี	อารมณ์ - ผู้รู้อารมณ์	นำจปัจจัย	รวม
๖.	รูปารมณ์ → จักษุวิญญาณจิต ๒ สพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๗.	ลักษณะ → โสตวิญญาณจิต ๒ สพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๘.	คันธารมณ์ → พานวิญญาณจิต ๒ สพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๙.	รสรำณ์ → จีหายวิญญาณจิต ๒ สพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๐.	โภภรรพารมณ์ → กายวิญญาณจิต ๒ สพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๑.	รูป.-โภภร. → มโนราศุ ๓ อัญญ.๑๐	๑๐ : ๓๐	๔

พระบालี	อารมณ์ - ผู้รู้อารมณ์	นำจปัจจัย	รวม
๑๓.	นิปัตนรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → มโนทารวัชช์นจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมมัญญา)	๑๒ : ๓๒	๔
	แสดงจำແກพระบาลีข้อ ๑๓ (ไม่ใช่อาจารย์มนพุเรชาตมภูนา) ๑๓.๑ ถ้านิปัตนรูป ที่เป็นปัจจุบัน → มโนทารวัชช์นจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมมัญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
	๑๓.๒ (ตามมติของท่านไบรอนจาเรย์) ๐ ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปฏิตรองที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากอุติจิตตน์ไป → มโนทารวัชช์นจิต ๑ ผลกระทบจากการชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ๐ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → ในปรัตติกาล คือ มโนทารวัชช์นจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอริอภิญญาจิต ๒ และ	๑๐ : ๓๒	๖
	ในผลกระทบ คือ มโนทารวัชช์นจิต ๑ ผลกระทบจากการชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) หรือ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการฝึก ในปรัตติกาล		
๑๓.๓ ถ้ารูปารมณ์ ๖ ที่น่าวรักน่าชื่นดี คือ นิปัตนรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โลภมูลชวนจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ	๑๒ : ๓๐	๖	
	๑๓.๔ ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปฏิตรองที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากอุติจิตตน์ไป หรือ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการฝึก → ผลกระทบโลภมูลชวนจิต ๔ (๔ ครั้ง) หรือ โลภมูลชวนจิต ๔ (๗ ครั้ง) ในปรัตติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

จำแนกบท และเนื้อความของคดีธรรม

การแล่ตงอรรมของพระผู้พิเศษภาคเจ้าใน อารามณปูเรชาตปัจจยนิทเทสพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกท
และเนื้อความของคอรรัมแล้ว ก็เป็นดังนี้

පුරේජාතප්‍රජායි පෙරදී හිටුවීම් නිතිවිසිත්පව (බත්තියක්ෂීන්පෙරදීගැනී)

ประกาศปจจุณ ปจจุโภ แล้วตั้งให้รัฐ นิทัลล์นาการะ (บทที่แล้วตั้งขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในพิทักษ์สหการประปาลีนี

พระนาฬิก้าที่ ๒. รปภยตัน - เป็นก้าตตบุท แล้วดูงให้ถึงปัจจุบันธรรม ศีล ปัจจุบันพรaram

บุเรชาตปจจยน - เป็นกรณบพ แลดงให้รูถึงอำนาจปัจจัย ๔ คือ

อารัมมณป์เรขาตุํ อารัมมณะ อารัมมณป์เรขาตุํติ อารัมมณป์เรขาตุํอวิคตุํ

ที่ทำการชี้ว่ายุคการเงินครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยังน่าจะของอารัมณ์บุเรชาติอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปัจจัย - เป็นนามกริยาบท แสดงการที่อยู่อุปการะแก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารมีที่ ๗. สพทฯ แต่งตั้งเป็นกิตติมศักดิ์ ให้แก่ ดร. วิรชัย ปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันลัทธิการณ์

ஸ்ரீவிஷயா தஸ்மபுத்தகானமு சமமான் - பெனல்ஸ்பதனப்பத் ஸ்டாஞ்சிரீஸ்பீஜியுப்பந்ரம் தீவி
ஸ்ரீவிஷயா ஜிட் १२ ல்ஸ்ப்பிட்டஸ்கார்மேட்டிலிங் ७८ திவா தீப்ரகாந

ເໄຮົ້າຕາງຈະເຍນ - ເງື່ອງການຮູ້ນັກທາງ ແລ້ວດູງໃຫ້ຮົງຄຳນາງໄຈຈັດ ໂລື ອີກ

การรัมมณปุเรขาตตะ ฯ ารัมมณะ ฯ ารัมมณปุเรขาตตติ ฯ ารัมมณปุเรขาตอวิตตะ^{๑๔}
ที่ทำการช่วยคุกคามในคราวเดียวกันตามล้มครัวหนึ่ง คำน้ำใจคงการรัมมณฯ เรขาตติ

ຄ່າງເຕີກທາງໜົງເພິ່ນເຊື້ອ

ພານວິທີ່ນາມຮາດຖາຍາ ຕໍ່ສົມປະຕູຕກນານຜົຈ ຮົມພານໍ - ເປັນລັ້ນປະການບປ ແສດຕິໃຫ້ຮູ້ເງິນບັນອອຽນ ປືອ
ພານວິທີ່ນາມຈົດ ໂ ລັ້ນພົຈົດສໍາຄັນເຈດສຶກ ຜ ດຽວ ທີ່ປະກອບ

ประเทศไทย - เป็นกรอบบท แสดงให้รู้เรื่องคำนวณปัจจัย ๔ คือ

อารัมณป្រះតែ អារ៉ាមណ៍ អារ៉ាមណប្រះតាត់ពិ អារ៉ាមណប្រះតវិគុតេ

ที่ทำการชี้ว่ายุคการในคราวเดียวกันตามสมควรนั้น ยังอาจของอาชัมณบุเรชาติอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปูจจัย - เป็นนามกริยาบท แสดงการซ่อมแซมภาระแก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราร্শจากตัวตน

พระบานิชช์อุทัยฯ รัฐฯ จัดทำแบบทดสอบ ให้ผู้เข้าสอบได้ฝึกหัดและเตรียมตัว

จุฬาภรณ์ราชบุรี ตั้งมุขดูตภานณ์ ธรรมาน์ - เป็นลัมปทานบท แล้วตั้งให้ถึงปัจจุบันธรรม คือ
จุฬาภรณ์ราชบุรี ๒ สัพพowitz ล่ากษณเจตวิช ๗ ครู ที่ประคุณ

ເຈົ້າອຸປະກອນ - ເປົ້າອຸປະກອນ ແລ້ວໃຫ້ວິຊົງຄຳນວາລູ່ລັ້ນ ດີເລີດ

ອາວັມຄະປຸເຮົາຕະ ອາວັມຄະ ອາວັມຄະປຸເຮົາຕັດຕິ ອາວັມຄະປຸເຮົາຕອວິກດະ ທີ່ທຳການຄ່າງລວງໄກຮຽນໄສ່ເຊີ້ນກັບຕາມສົ່ງເຄົາຮູ່ຢືນ ສໍາຫຼວດອະລາວັມເຫັນໄຈ

ອະຫາວິດສັນຕິພາບ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ

พระบานิชที่ ๑๐. โภภพพายตัน - เป็นกัตตบท แล้วดึงให้ร่องปูจัยธรรม คือ ปูจยบันโภภพพารามณ

ก้ายวิถีภูมิภาคธาตุยา ต่อมงคลพยุตตากานณุ ธรรมาน - เป็นลัมปุกทางบท แสดงให้รู้สึกเจ็บจ็บอุบัติธรรม คือ ก้ายวิถีภูมิภาคณิต ๒ ลัพพจิตต์ลักษารามเมฆตีกี ๙ ดวง ที่ประกายกัน

ເຮືອງຕາມຈຸດແຍນ - ເກີນກຽມນູ່ທີ່ ແລະ ຕົກໃຫ້ໂທຣົງກຳນາງຈິງຈັດ ດີ ສຶກ

อารัมมณปุเรขาตະ อารัมมณะ อารัมมณปุเรขาตตະตີ อารัมมณปุเรขาຕອວິຕະ
ທີ່ທຳການຈ່າຍຄຸງກາງຮັງໃນຄຽວເດືອກພັນຕາມລົມຄວຽ້ນໜີ ຄໍານາຈຊອງກາຮັມມະນາເຮົາກ່າ

อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

พระบารมีที่ ๑๙. รูปายตน์ สุท�ายตน์ คนธารยตน์ รษายตน์ โภภูพพายตน์ - เป็นกัตตุบท

แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ บัญชารมณ์ที่เป็นปัจจุบัน

มนโนชาตุฯ ตั้งสุมปุ่มดุตภากนญุฯ ธรรมานំ - เป็นลัมป์ปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัญบันธรรม คือ มนโนชาตุ ๓ อัญญาสามานเจตสัก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ

ปุเรชาตปุจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๔ คือ

อารัมมณปุเรชาต ๑ อารัมมณะ อารัมมณปุเรชาตต ๒ อารัมมณปุเรชาตอวิคต ๓ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันตามสมควรนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาต ๔ อาย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปุจจอย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบัญบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารมีที่ ๑๙. ย รูป - เป็นอนิยมกัมมบท บทที่ยังไม่ได้บ่งลงไปว่าเป็นรูปนิดไหน เพียงแต่ให้ทราบว่า เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ปัจจัยบัญบันธรรม โดยฐานะเป็นอารมณ์ แต่อย่างไรก็ตามอาจพิจารณาได้จากกัตตุบท คือ มนโนชาตุ ๑ มนโนวิญญาณชาตุ ๑ ที่เป็นผู้อุปกรณ์ พึงทราบได้ว่า

ย รูป - นี้คือ นิปัพนธุรูป นั้นเอง

นิสสาย - เป็นกริยาไวเสลนบท แสดงให้รู้ถึงการเกิดขึ้นของปัจจัยบัญบันธรรมว่าโดยความเป็นอารมณ์

มนโนชาตุ ๑ มนโนวิญญาณชาตุ ๑ - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงธรรมที่รับนิปัพนธุรูปเป็นอารมณ์

วตตุนติ - เป็นอาชญาตกริยาบท กัตตุว่าจก แสดงให้รู้ถึงการเกิดขึ้นของปัจจัยบัญบันธรรม

ต รูป - เป็นอนิยมกัตตุบท บทที่บ่งถึงปัจจัยธรรมโดยແಚ ตามที่ได้แสดงไว้ว่า ย รูป ที่เป็น อนิยมกัมมบท นั้นเอง องค์ธรรมได้แก่ นิปัพนธุรูป

มนโนวิญญาณชาตุฯ ตั้งสุมปุ่มดุตภากนญุฯ ธรรมานំ - เป็นลัมป์ปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัญบันธรรม คือ มนโนทวารวัชณจิต ๑ การชวนจิต ๒๙ ตพารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมญญา) เป็นมนโนวิญญาณชาตุ ๔๗

กิจุ กาเล ปุเรชาตปุจจายน ในบทนี้ กิจุ กาเล - เป็นกาลธารบท แสดงให้รู้ถึงปัวตติการล คือ ตั้งแต่สูติจนของปฏิสนธิจิต เป็นต้น จนถึงจิตที่เกิดก่อนจุติจิต

ปุเรชาตปุจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ว่าในบรรดาปัจจัยที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน ตามที่จะเป็นไปได้แน่น

๑๓.๑ ถ้านิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่มนโนทวารวัชณจิต ๑ การชวนจิต ๒๙

ตพารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมญญา)* ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ อารัมมณปุเรชาต ๑ อารัมมณะ อารัมมณะ อารัมมณปุเรชาตต ๒ อารัมมณปุเรชาตอวิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาต ๔ อาย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๑๓.๒ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

- ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป ทำการช่วยอุปการะ แก่มนโนทวารวัชณจิต ๑ มนโนลัมณกการชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายใน)

- ฉุติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่

ในปรัตติกาล คือ มนโนทวาร.๑ การชวน.๒๙ (๗ ครั้ง) ตพ.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญา.๒ และ ในมนโนลัมณกการ คือ มนโนทวาร.๑ มนโนลัมณกการชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ อารัมมณปุเรชาต ๑ อารัมมณะ อารัมมณะ วัตถารัมณปุเรชาตินิสสายะ วัตถารัมณปุเรชาติปุปุตต ๑ อารัมมณปุเรชาตต ๒ อารัมมณปุเรชาตอวิคต ๔ อาย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๑๓.๓ ถ้านิปัพนธุรูป ๑๔ ที่น่าวรักน่ายินดี ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย ทำการช่วยอุปการะ แก่โลภมูลชวน ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ * ที่มีความยินดีพอใจ ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ

อารัมมณปุเรชาต ๑ อารัมมณะ อารัมมณะ อารัมมณากิปติ อารัมมณูปนิสสายะ อารัมมณปุเรชาตต ๒ อารัมมณปุเรชาตต ๓ อารัมมณปุเรชาตอวิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาต ๔ อาย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๑๓.๔ ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป

หรือ ฉุติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ

แก่มนโนลัมณโลภมูลชวน ๔ (๔ ครั้ง) หรือโลภมูลชวน ๔ (๗ ครั้ง) ในปรัตติกาลที่เป็นผู้มีความ

ผูกไฝหักแน่น เป็นปัจจัยบันแล้ว

ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ อารัมมณปุเรชาต ๑ อารัมมณะ อารัมมณากิปติ วัตถารัมณปุเรชาตินิสสายะ อารัมมณูปนิสสายะ วัตถารัมณปุเรชาติปุปุตต ๑ อารัมมณปุเรชาตต ๒ อารัมมณปุเรชาตต ๓ อารัมมณปุเรชาตอวิคต ๔ อาย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

กิจุจิ กາເລ ນ ປຸເຮົາຕປຈະເຍນ ປຈໂຍ ໃນບທນີ ກິດຝີ ກາເລ - ເປັນກາລອາຮາບທ ແລ້ວໃຫ້ຮູ້ຄື່ງປົງລົມອີກາລ
ຕືອ ອຸປະກຳທັກຊະຂອງປົງລົມອີກາລ

ນ ປຸເຮົາຕປຈະເຍນ - ເປັນກຣນບທ ທີ່ມີຄຳປົງລົມເອງຢູ່ຂ້າງທັ້ນ ແລ້ວໃຫ້ຮູ້ວ່າງປົງໄດ້ ທີ່ເກີດເຂົ້າໃນປົງລົມອີກາລນັ້ນ
ທຳການຂ່າຍຄູ່ປົກກະຕະ ແກ່ປົງລົມອີກາລຂັ້ນ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮັມມັນປຸເຮົາຕປຈະຍີ ໄນໄດ້

ປຈໂຍ - ເປັນນາມກີຣຍາບທ ແລ້ວການຂ່າຍຄູ່ປົກກະຕະແກ່ປັຈຍຸປະນອຮຣມ ໂດຍຄວາມປຣາສຈາກຕ້ວຕົນ

ໜາຍເຫດ * *

- ๑) ສໍາຫຼັບ ຂໍ້ ๑๓.๑ ເປັນການແລ້ວດອງຄົດຮົມໂດຍອ້າງຄື່ງພຣະບາລີ້ຂໍ້ ๑๓ ແຕ່ຕ້າທັກຕ້ອງການແລ້ວດ
ອົງຄົດຮົມທີ່ທັດ (ທີ່ວິປັນຈຸນູາມູາຈີຕ ๑๐ ມໂນຮາຕຸ ๓) ແທ່ງອາຮັມມັນປຸເຮົາຕປກິຄົນການກູ້ານ
ແລ້ວດີ່ເພີ່ມເຕີມຕັ້ງນີ້
ຂໍ້ ๑ ຕ້າງໆປ້ອມແນ້ນ ๖ ຕີ່ອີ່ນປັຜົນຮູບ ๑๔ ທີ່ເປັນປັຈຸບັນ ທຳການຂ່າຍຄູ່ປົກກະຕະ ແກ່ການຈີຕ ๕๔
ອົງຄູ້ານູາຈີຕ ๒ ເຈຕລືກ ๕๐ (-ຂໍ້ປ.) ທ້ອງພຶ່ງຕູອາຮັມມັນປຸເຮົາຕປກິຄົນການກູ້ານໃນລຳດັບຕ່ອໄປ
- ๒) ການຈີຕ ๕๔ ອົງຄູ້ານູາຈີຕ ๒ ເຈຕລືກ ๕๐ (ເວັ້ນອັບປັມຄູ້ານູາ) ຕີ່ອ
ມໂນທາວາງໜີຈີຕ ๑ ການຂ່ານຈີຕ ๒໯ ຕາກັນມັນແຈີຕ ๑๑ ອົງຄູ້ານູາຈີຕ ๒ ເຈຕລືກ ๕໐ ທີ່ປະກອບ
(ເວັ້ນອັບປັມຄູ້ານູາ) ແລະ ທີ່ວິປັນຈຸນູາມູາຈີຕ ๑๐ ມໂນຮາຕຸ ๓ ຮັມກັນ
- ๓) ໃນທັນລື້ອທລັກສູ່ຕຣແລ້ວດໍ່ເໜືອນກັບພຣະບາລີ້ຂໍ້ ๑๑ ໃນນິລ່ສ່ຍປັຈຍນິທເກລ ທັ້ນ ໧໫ ເພັະຂໍ້ ໨
ແລ້ຂໍ້ ๓ ແລ້ວເພີ່ຍງ ໤ ມູ້ານາ ເພົ່າທ່ານແລ້ວດັ່ງປັຈຸຍະຫວ່າງວັດຖຸປຸເຮົາຕແລະວັດຄາຮັມມັນປຸເຮົາຕ
(ອາຮັມມັນປຸເຮົາຕ) ອົງຄົດຮົມທີ່ເປັນປັຈຸຍີຈີ່ເປັນເພີ່ຍງ "ທໜຍວັດຖຸຮູບ" ຈຶ່ງທ່ານີ້ແລ້ວດີ່ເພີ່ຍງ ໤ ມູ້ານາ
ແຕ່ໃນທີ່ນີ້ແລ້ວດັ່ງນີ້ ໤ ມູ້ານາ ແລ້ວອ້າງອີງຕາມພຣະບາລີ້ ປຸເຮົາຕນູ້ານາ (ນ.ດຕ) ເພົ່າມແກ່ແລ້ວ
ປັຈຸຍໂດຍເຫັນໄໝປະປັກນ ຮະຫວ່າງ ວັດຖຸປຸເຮົາຕ ແລະອາຮັມມັນປຸເຮົາຕ ຈຶ່ງແລ້ວດອງຄົດຮົມທີ່ເປັນ
ປັຈຸຍໄດ້ແກ່ ນິປັຜົນຮູບ ທີ່ເປັນປັຈຸບັນ

- ๔) ໃນອົງຄົດຮົມພຣະບາລີ້ຂໍ້ ๑๓ ປັຈຸຍອົງຄົດໄດ້ແກ່ ນິປັຜົນຮູບທີ່ເປັນປັຈຸບັນ ໄດ້ແລ້ວດີ່ໄວ້ເຫັນນີ້
ແຕ່ອ່າງໄວ້ຕາມນັກຕຶກໜາພຶ່ງທຣາບວ່າ ທ່ານເຂົ້າ ນິປັຜົນຮູບ ๑๔ ທີ່ເປັນປັຈຸບັນ (ສ່າວເລັ່ນຍັ)
ແລ້ວດີ່ເພີ່ມເຕີມໃນປັນທາວາງວິກັງຄົ່ງແທ່ງອາຮັມມັນປຸເຮົາຕປັຈຸຍ (ອນຸວາຫພຣະບາລີ)
ອີກປະການທີ່ນີ້ ນັກຕຶກໜາພຶ່ງ ພິຈາລະາຈາກຕາຮາງແລ້ວດັ່ງການທາອອງຄົດຮົມຂອງອາຮັມມັນປຸເຮົາຕ-
ປັຈຸຍຂ້າງຕົ້ນ ຈະເຫັນໄດ້ວ່ານິປັຜົນຮູບທີ່ ๑๔ ທີ່ເປັນປັຈຸບັນ ຈັກເປັນອາຮັມມັນແກ່ໂວິປັນຈຸນູາມອາດຸໄດ້
ຕາມລົມຄວຮ

□ อารัมณ์มนุเรขาตณณາ

๑. ถ้ารูปอารามณ์ ๖ คือนิปั้นธูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบันทำการช่วยอุปการะ แก่กามจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (-อัปปัญญา) ได้สำนักปัจจัย ๔ คือ อารัมณ์มนุเรขาตตัดติ อารัมณ์มนุเรขาตอวิคติ ที่ทำการช่วยคุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนักของอารัมณ์มนุเรขาต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)
๒. ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป ทำการช่วยอุปการะ แก่ กมโนทวารวัชชنجิต ๑ มนราลัณนกามช่วงจิต ๒๘ (๔ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่ ในปวัตติกาล คือ มโนทวารวัชชنجิต ๑ กามช่วงจิต ๒๘ (๗ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอริอภิญญาจิต ๒ และในมนราลัณนกากล คือ มโนทวารวัชชنجิต ๑ มนราลัณนกามช่วงจิต ๒๘ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
๓. ได้สำนักปัจจัย ๖ คือ อารัมณ์มนุเรขาต อารัมณ์มนุเรขาตวิปญุตต อารัมณ์มนุเรขาตตัดติ อารัมณ์มนุเรขาตอวิคติ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนักของอารัมณ์มนุเรขาต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๔. ถ้ารูปอารามณ์ ๖ ที่น่ารักน่ายินดี คือนิปั้นธูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย ทำการช่วยอุปการะ แก่ โกลมูลช่วงจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ ได้สำนักปัจจัย ๖ คือ อารัมณ์มนุเรขาต อารัมณ์มนุเรขาต อารัมณ์มนุเรขาตอปิติ อารัมณ์มนุนิลส์ย อารัมณ์มนุเรขาตตัดติ อารัมณ์มนุเรขาตอวิคติ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนักของอารัมณ์มนุเรขาต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๕. ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป หรือรูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ แก่ มนราลัณนโลภมูลช่วง ๔ (๕ ครั้ง) หรือ โลภมูลช่วง ๔ (๗ ครั้ง) ในปวัตติกาลที่เป็นมุ่งความฝึกใจแห่งนักแห่ง เป็นปัจจุบันแล้ว ได้สำนักปัจจัย ๔ คือ อารัมณ์มนุเรขาต อารัมณ์มนุเรขาต อารัมณ์มนุเรขาตอปิติ วัตถารัมณ์มนุเรขาตนิลส์ย อารัมณ์มนุนิลส์ย วัตถารัมณ์มนุเรขาตวิปญุตต อารัมณ์มนุเรขาตตัดติ อารัมณ์มนุเรขาตอวิคติ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนักของอารัมณ์มนุเรขาต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตาราง แสดงอารัมณ์มนุเรขาตณณາ

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	สำนักปัจจัย	รวม
๑.	ถ้ารูปอารามณ์ ๖ คือนิปั้นธูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → กามจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เร้นอัปปัญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
๒.	(ตามมติของท่านโบราณเจ้า) ○ ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป → มโนทวารวัชชنجิต ๑ มนราลัณนกามช่วงจิต ๒๘ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ○ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → ในปวัตติกาล คือ มโนทวารวัชชنجิต ๑ กามช่วงจิต ๒๘ (๗ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอริอภิญญาจิต ๒ และ ในมนราลัณนกากล คือ มโนทวารวัชชنجิต ๑ มนราลัณนกามช่วงจิต ๒๘ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
๓.	ถ้ารูปอารามณ์ ๖ ที่น่ารักน่ายินดี คือ นิปั้นธูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โลภมูลช่วงจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ	๑๒ : ๓๐	๖
๔.	ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป หรือ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ → มนราลัณนโลภมูลช่วง ๔ (๕ ครั้ง) หรือ โลภมูลช่วง ๔ (๗ ครั้ง) ในปวัตติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน הארัมณะปุเรชาตปัจจัย (๔๑๕๒)

- ในปุเรชาตปัจจัยทั้งนี้ הארัมณะปุเรชาตปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ
- รูปอาการณ์ ๖ คือ นิปัพนธุรูป ๑๘ ที่เป็นปัจจุบัน เป็น הארัมณะปุเรชาตปัจจัย
 - การเจต ๔๔ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อน เป็น הארัมณะปุเรชาตปัจจุบัน
 - จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่ไม่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อนก็ได้
- รูปทั้งหมด คือ จิตตรูป ปฏิสัติกรรมชรูป พาทิรูป อาทารชรูป อุตุชรูป อลัญญาลักษณะตักษร ปัวตติกัมมชรูป เป็น הארัมณะปุเรชาตปัจจันิก

คำอธิบาย (หน้า ๑๕๒)

ธรรมที่เป็นปัจจุบัน และปัจจันิกของอรัมณะปุเรชาตปัจจัยนี้ ๒ อย่างคือ ແเนื่องและไม่ແน่อน

○ הארัมณะปุเรชาตปัจจุบัน

- **ແเนื่อง** ได้แก่ ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัญญาลักษณะเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ
- **ไม่ແเนื่อง** ได้แก่ การเจต ๔๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.)

○ הארัมณะปุเรชาตปัจจันิก

- **ແเนื่อง** ได้แก่ รูปทั้งหมด มีจิตตรูป เป็นต้น มหัคคลจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบ (เว้น อภิญญา ๒)
- **ไม่ແเนื่อง** ได้แก่ ปัจจุบันธรรมที่ไม่ແเนื่องกันเอง
(ได้แก่ การเจต ๔๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.))

หมายเหตุ:- จิตที่เป็นปัจจันิกทั้งหมด = ๔๙ - ๑๓ (ແเนื่องของปัจจุบัน) = ๒๖ ดาว
จำแนกเป็นແเนื่อง ๓๔ ดาว และไม่ແเนื่อง ๔๙ ดาว ไม่นับรวมอภิญญาจิต ๒ ดาว (ที่เป็นไม่ແเนื่องของปัจจุบัน)

□ ตาราง แสดงองค์ธรรมในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของอรัมณะปุเรชาตปัจจัย

อรัมณะปุเรชาตปัจจัย	อรัมณะปุเรชาตปัจจุบัน	อรัมณะปุเรชาตปัจจันิก
รูปอาการณ์ ๖ คือ นิปัพนธุรูป ๑๘ ที่เป็นปัจจุบัน	- การเจต ๔๔ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็น ปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อน	- จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่ไม่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็น ปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อนก็ได้ - รูปทั้งหมดคือ จิตตรูป ปฏิสัติกรรมชรูป พาทิรูป อาทารชรูป อุตุชรูป อลัญญาลักษณะตักษร ปัวตติกัมมชรูป
ແเนื่อง	ແเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัญญาลักษณะเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ
ไม่ແเนื่อง		<ul style="list-style-type: none"> - การเจต ๔๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมญญา)

□ จำแนก הארัมณะปุเรชาตปัจจัย โดยลักษณะ ชาติ กາລ สัตติ

ในการ分 הארัมณะปุเรชาตปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรมที่เป็นอรัมณะปุเรชาตปัจจัยนี้

เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มี ๒ อย่างคือ เป็นอารมณ์ด้วย (อารมณ์) เกิดก่อนด้วย (ปุเรชาต)

เมื่อว่าโดย **ชาติ** เป็น הארัมณะชาติ

เมื่อว่าโดย **กาລ** เป็น ปัจจุบันกาລ

เมื่อว่าโดย **สัตติ** คือ สำนึก มี ๒ อย่าง คือ

- ชนกสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม **ภิกขึ้น** อย่างหนึ่ง

- อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม **ตั้งอยู่** อย่างหนึ่ง

□ ปัญหการวิังค์ แห่ง อารัมณะบุเรชาตปัจจัย (น. ๓๐๓)

ในการแสดงปัญหการวิังค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎลัติกา เป็นต้น โดยดังบทໄວ้เป็น
หลัก ๑ บทก่อน ซึ่งเวียกว่า บทหน้า คือ อพญาตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยบันธรรม (ปทารสาน)
โดยบทหลัง ในอารัมณะบุเรชาตปัจจัย มี ๑ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก.) อพญาตบท มี ๓ วรรค ๑. อพญาตบทวารสาน

๒. ภูสัลปบทวารสาน

๓. อภุสัลปบทวารสาน

ในอพญาตบท (อัพ - อัพ)

ในอพญาตบท (อัพ - กุ)

ในอพญาตบท (อัพ - อภุ)

อารัมณะบุเรชาตปัจจัย			
๑ บท ๓ วรรค			
(สุทธิสังขยา vierā = ๐:๐:๓)			
บท/วรรค	กรอบบท	ปจ.	
๑	อพ.- อพ.	๑๐ : ๓๒	๖
๒	อพ.- กุ.	๑๐ : ๓๒	๖
๓	อพ.- อภุ.	๑๒ : ๓๒	๔
รวมเป็น ๘ ส่วนคะ (-ต้นของ) ๗			

ก.) อพญาตบท

- อพญาตบทท่าวารสาน ใน อพญาตบท (อัพ - อัพ)

(น.๓๐๓)

วิธิพระบาลี อพญาตโต ဓมโม อพญาตสส ဓมมสส อารัมณะบุเรชาตปจจายen ปจจโย.

อพญาตธรรมเป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แก้อพญาตธรรม ด้วยคำจากอารัมณะบุเรชาตปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาตโต ဓมโม เป็นกัตตุบท แสดงให้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่
รูปธรรม๙ ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔

อพญาตสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้ถึงปัจจุบัน อ.อ. ได้แก่
กามวิปากจิตตุปบาท ๒๓ การกิริยาจิตตุปบาท ๑๑ กิริยาอภิญญาจิตตุปบาท ๑
ที่เป็นทิพจักษุ ทิพโลตัส (เว็บรตี อัปปัญญา)

อารัมณะบุเรชาตปจจายen เป็นกรอบบท แสดงให้ถึงอำนาจแห่งอารัมณะบุเรชาตปัจจัยเป็นพิเตช
ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เจ้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ^๑
อารัมณะบุเรชาตะ อารัมณะ วัตถารัมณะบุเรชาติสสัย
วัตถารัมณะบุเรชาติวิปปุตตะ อารัมณะบุเรชาตตติ อารัมณะบุเรชาตอวิคตະ เหล่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอารัมณะบุเรชาตะ ปัจจัย ปัจจุบัน ในบท อพญาตโต อพญาตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปวัตติกາລ

ว่าโดย ภົມ เป็นไปใน ปဉຈໂວກຣກົມ

ว่าโดย ບຸດຄລ เป็นไปใน ປຸດ່ານ ຂ ພລບຸດຄລ ៥

ว่าโดย ວິຕີ เป็นไปใน ວິຕີຕ່າຍ່ອປັນ

ຮູບວິຕີ -> ..ຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍແນ ເປັນໄປໃນ ຮູບວິຕີທີ່ເປັນກາຍໃນ ແລະກາຍນອກ

นามວິຕີ -> ..ຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍຸບັນ ເປັນໄປໃນ ບັນຈທວາງວິຕີ ການຈ່ານໂນທວາງວິຕີ ອົກົມຢູ່ວິຕີ

✗ อารัมณ์ เกิดได้เฉพาะในปวัตติกາລ

ບຸດຄລ ເວັມຮຽບບຸດຄລ ເພຣະຂະນະເຂົານີປັນໜຽບປັນອາຮັມ ໄກໄດ້ເຂົານີພັນປັນອາຮັມ

ව්‍යුත්ථාපනය සඳහා ප්‍රෙෂාත්ප්‍රේස් ප්‍රාග්ධනය

ตาราง แสดงการหาอำนาจปัจจัย ในปัญญาการวิถีก็ แห่ง อารัมมณปุเรชาตปัจจัย

วาระ	ปัจจัย → ปัจจัยปัปบัน	อำนาจปัจจัย	รวม
๑. อัพ - อัพ	รูปอารมณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นรูป ๑๔ → การวิภาคจิตตุปbase ๒๓ การกิริยาจิตตุปbase ๑๑ กิริยาอภิญญาจิตตุปbase ๑ ที่เป็นทิพเจ้าๆ ทิพโลสตะ (เงี้ยว วิรตี อัปปัมมัญญา)	๑๐ : ๓๒	๖
๒. อัพ - กุ	รูปอารมณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นรูป ๑๔ → มหากุศลจิตตุปbase ๕ กุศลอกภิญญาจิตตุปbase ๑ ที่เกี่ยวกับทิพเจ้าๆ ทิพโลสตะ	๑๐ : ๓๒	๖
๓. อัพ - อกุ	รูปอารมณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นรูป ๑๔ → อกุศลจิตตุปbase ๑๒	๑๒ : ๓๒	๔

වැඩිගිණුම

ປຸເຮ ຈາຍຕົກຕົກ = ປຸເຮຈາໂຕ.

ສກារອຮຽມທີ່ເກີດກ່ອນປັຈຢູ່ປັບອຮຽມ ຂໍອວ່າ ປຸເຫຼາຕະ.

បុរោចាថែ និង ប្រជាពលិយ បាតិ = បុរោចប្រជាពលិយ.

ธรรมที่เกิดก่อนนั้นด้วย เป็นปัจจัยด้วย ซึ่งว่า ประชาตปัจจัย.

อปนما ใน ประเทศไทย

อุปมาเทม่อน พระอาทิตย์และพระจันทร์ ซึ่งเกิดมีขึ้นก่อนสัตว์ทั้งหลายในโลก และสัตว์ทั้งหลายนั้น ก็ได้อ้าคัยพระอาทิตย์และพระจันทร์อยู่ตลอดมา โดยที่พระอาทิตย์กับพระจันทร์นั้นเป็นกิริยาคงยั่งมีอยู่แล้วได้ พระอาทิตย์กับพระจันทร์ ก็เปรียบได้กับบุเรขาวดปัจจัย สัตว์โลกทั้งหลายเปรียบได้กับบุเรขาวดปัจจัยบัน พัฒนา

ສູຖຮສົງຂໍາວາຮະ

ស្ថិតិជាន់នេះទៅបានពេលវេលាដែលមានការរំលែកដោយប្រចាំថ្ងៃ និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទាំងអស់។

- ๑.) อพญากาตบก ๑.) อพญากาโต อพญากาตสลส ๑.) อารมณะปุเรขาตปจดเยน ปจดโย.
 ๒.) อพญากาโต กุลลสส ๒.) อารมณะปุเรขาตปจดเยน ปจดโย.
 ๓.) อพญากาโต อกาลลสส ๓.) อารมณะปุเรขาตปจดเยน ปจดโย.

ອາຮົມນະບຸເຮົາຕປ່ນຍໍສາມະ

ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบกันได้กับการรับมุมประชารัฐปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๗ ปัจจัย คือ

อารัมมณะ อารัมมณາອີປຕິ ວັດຖາຮັ້ມມະນຸເຣ່າຕົນສີສະຍະ ອາຮັ້ມມະນຸປົນສີສະຍະ

វគ្គការអំណែងប្រើប្រាស់ពិភពលេខ និងប្រើប្រាស់ពិភពលេខ និងប្រើប្រាស់ពិភពលេខ

□ ตาราง แสดงการหากำเนิดปัจจัย ใน อารัมมณปุเรชาตตถิปัจจัย

[ข้า.๑ บิ.๖๔ : อาปุ.๓ ถ้า.๒ = ๑๒ : ๓๒]

พระบาลี	อารามณ์ - ผู้รู้อารมณ์	กำเนิดปัจจัย	รวม
๑๑.	รูปารามณ์ → จักษุวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๒.	ลักษธรรมณ์ → โลตุสวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๓.	คันธารามณ์ → หวานวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๔.	รสaramณ์ → จิราวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๕.	โภภรรพารามณ์ → กายวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๖.	รูป.-โภภรรพ. → มโนธาตุ ๓ อัญญา.๑๐	๑๐ : ๓๐	๔
๑๗.	นิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน → มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ มโนทวาราวชีชนิจิต ๑ กำเนิดปัจจิต ๒๙ ตทารัมมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมญญา)	๑๒ : ๓๒	๔
แสดงการจำแนกพระบาลีข้อที่ ๑๗			
๑๗.๑	ถ้านิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน → มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ มโนทวาราวชีชนิจิต ๑ กำเนิดปัจจิต ๒๙ ตทารัมมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
๑๗.๒	(ตามมติของท่านโบราณกาจารย์) ○ ถ้าทั้งวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตวางที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากอุตุจิตนี้ไป → มโนทวาราวชีชนิจิต ๑ กรณานั้นกางฟ้าปัจจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภากยหลัง) ○ วิถีปัตติทั้งวัตถุรูป ๔๙ →	๑๐ : ๓๒	๖
ในปัจจิติกาล คือ มโนทวาราวชีชนิจิต ๑ กำเนิดปัจจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอรภิญญาจิต ๒ และ ในกรณานั้นกางฟ้า คือ มโนทวาราวชีชนิจิต ๑ กรณานั้นกางฟ้าปัจจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)			

พระบาลี	อารามณ์ - ผู้รู้อารมณ์	กำเนิดปัจจัย	รวม
	๑๗.๓ ถ้ารูปอารามณ์ ๖ ที่น่าวักน่าขึ้นดี คือนิปัพนธุรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โลภมูลจวนจิต ๔ เจตสิก ๑๒ ที่ประกอบ	๑๒ : ๓๐	๖
	๑๗.๔ ถ้าทั้งวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตวางที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากอุตุจิตนี้ไป หรือ วิถีปัตติทั้งวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการฝึก → กรณานั้นโลภมูลจวน ๔ (๔ ครั้ง) หรือ โลภมูลจวน ๔ (๗ ครั้ง) ในปัจจิติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

จำแนกบท และเนื้อความของคธรรม

การแล่ลงธรรมของพระผู้พิเคราะห์เจ้าใน อารัมมณปุเรชาตตถิปัจจยนิทเทลพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบท และเนื้อความของคธรรมแล้ว ก็เป็นดังนี้

อตุปจจโย แสดงให้รู้ถึง นิทกิสติพพะ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

รูปายตน จากรูปวิญญาณธาตุฯ เป็นตน จนถึง ต รูป มโนธาตุฯ ฯ

มโนวิญญาณธาตุฯ ฯ ตสมปุญตุตกานณุ ဓမມາන อตุปจจโย.

แสดงให้รู้ถึง นิทกสนาการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทสนาการะพระบาลีนี้

พระบาลีข้อที่ ๑๙. **รูปายตน** - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันรูปารามณ์

จากรูปวิญญาณธาตุฯ ตสมปุญตุตกานณุ ဓມມານ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบันธรรม คือ จักษุวิญญาณจิต ๒ สัพพจิตต์สำารามเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ

อตุปจจโย - เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงอัมนาปัจจัย ๔ คือ

อารัมมณปุเรชาตตถิ อารัมมณะ อารัมมณปุเรชาตํ อารัมมณปุเรชาตอวิคตํ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันตามลัมควรนั้น อัมนาจของอารัมมณปุเรชาตตถิ ออย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นหมายกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจยุปบันธรรม โดยความปรารถนาด้วยตน

พระบารีข้อที่ ๑๒. สทธายานตน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันลักษณะ
โสดวิญญาณธาตุญา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์ปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ^๔
โสดวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตลักษณะเจตลิก ๗ ดาว ที่ประกอบ
อตุติปจจุยเน - เป็นกรนบท แล้วดงให้รู้สึกยานปัจจัย ๔ คือ^๕
 อารัมณปุเรขาตตติ อารัมณะ อารัมณปุเรชาต อาرامณปุเรชาตติ อวิคติ
 ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยานาจของอารัมณปุเรชาตตติ
 อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจจุโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๑๓. คุณชายตน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันคุณธรรม
 พนาวิญญาณธาตุญา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์ปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ^๖
 พนาวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตลักษณะเจตลิก ๗ ดาว ที่ประกอบ
อตุติปจจุยเน - เป็นกรนบท แล้วดงให้รู้สึกยานปัจจัย ๔ คือ^๗
 อารัมณปุเรชาตตติ อารัมณะ อารัมณปุเรชาต อาرامณปุเรชาตติ อวิคติ
 ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยานาจของอารัมณปุเรชาตตติ
 อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจจุโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๑๔. รساಯตน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันรสารณ
 ชีวหายวิญญาณธาตุญา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์ปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ^๘
 ชีวหายวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตลักษณะเจตลิก ๗ ดาว ที่ประกอบ
อตุติปจจุยเน - เป็นกรนบท แล้วดงให้รู้สึกยานปัจจัย ๔ คือ^๙
 อารัมณปุเรชาตตติ อารัมณะ อารัมณปุเรชาต อาرامณปุเรชาตติ อวิคติ
 ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยานาจของอารัมณปุเรชาตตติ
 อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจจุโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๑๕. โภภรพพายตน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันโภภรพพารณ
 กากายวิญญาณธาตุญา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์ปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ^{๑๐}
 กากายวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตลักษณะเจตลิก ๗ ดาว ที่ประกอบ
อตุติปจจุยเน - เป็นกรนบท แล้วดงให้รู้สึกยานปัจจัย ๔ คือ^{๑๑}
 อารัมณปุเรชาตตติ อารัมณะ อารัมณปุเรชาต อาرامณปุเรชาตติ อวิคติ
 ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยานาจของอารัมณปุเรชาตตติ
 อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจจุโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๑๖. รูปายตน สทธายานตน คุณชายตน รساயตน โภภรพพายตน - เป็นกัตตุบท
 แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัญจารณ์ที่เป็นปัจจุบัน^{๑๒}
มโนญาตญา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์ปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ^{๑๓}
 มโนญาต ๓ อัญญัติมานเจตลิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ
อตุติปจจุยเน - เป็นกรนบท แล้วดงให้รู้สึกยานปัจจัย ๔ คือ^{๑๔}
 อารัมณปุเรชาตตติ อารัมณะ อารัมณปุเรชาต อาرامณปุเรชาตติ อวิคติ
 ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันตามสมควรนั้น ยานาจของอารัมณปุเรชาตตติ
 อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจจุโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๑๗. ยั่ รูป - เป็นอนิยมกัมมบท บทที่ยังไม่ได้บ่งลงไว้เป็นรูปชนิดไหน เพียงแต่ให้ทราบว่า
 เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ปัจจุบันธรรม โดยฐานะเป็นอารมณ์ แต่อย่างไรก็ตาม อาจพิจารณา
 ได้จากกัตตุบท คือ **มโนญาต ๑ มโภภรพพายตน ๑** ที่เป็นผู้รู้อารมณ์ พึงทราบได้ว่า
ยั่ รูป - นี้คือ นิปัณนรูป นั่นเอง
นิสสาย - เป็นกิริยาเลสันบท แล้วดงให้รู้สึกการเกิดขึ้นของปัจจุบันธรรมว่าโดยความเป็นอารมณ์^{๑๕}
มโนญาต ๑ มโนญาณธาตุ ๑ - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกธรรมที่รับนิปัณนรูปเป็นอารมณ์^{๑๖}
วตตุนติ - เป็นอาขยาตกิริยาบท กัตตุวاجจ แล้วดงให้รู้สึกการเกิดขึ้นของปัจจุบันธรรม

ต รูป - เป็นนิยมกัตตุบท บทที่บ่งถึงปัจจัยธรรมโดยแบ่งขั้ด ตามที่ได้แสดงไว้ว่า ย รูป ที่เป็น
อนิยมกัมมบท นั้นเอง องค์ธรรมได้แก่ นิปัพนธุรูป
มนเ还好ดุญา ฯ โนวิญญาณธาดุญา ฯ ตสมปุยดุตภากณณ ဓมมาน - เป็นลัมปทานบท
แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ มนโนราตุ ๓ และโนวิญญาณธาดุ ๔๓ คือ มนโนทการวัชชันจิต ๑
กามช่วนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัญญา)
อตติปจุจเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ว่าในบรรดาปัจจัยที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน
ตามที่จะเป็นไปได้นั้น
๑๗.๓ ถ้า尼ปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่โนวิญญาณธาดุ ๔๓ คือ
มนโนทการวัชชันจิต ๑ กามช่วนจิต ๒๙ ตทารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ
(เว้น อัปปัญญา)* ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ
อวัรัมณปุเรชาตตติ อวัรัมณะ อวัรัมณปุเรชาตด อวัรัมณปุเรชาตอวิคตด
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตตติ
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๑๗.๔ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย)
- ถ้าที่ยัตตุรูปที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตชีนไป ทำการช่วยอุปการะ^{*}
แก่โนทการวัชชันจิต ๑ มรณาลัณณกามช่วนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
(ตามมติของท่านอาจารยภัทร)

- ฉຸດີບັດທໍຍັວຕຸຽບ ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่
ในปัวตติกาล คือ มนโนทการวัชชันจิต ๑ กามช่วนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
อิทธิວิธอภิญญาจิต ๒
และ ในมรณาลัณณกາລ คือ มนโนทการวัชชันจิต ๑ มรนาลัณณกามช่วนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ
อวัรัมณปุเรชาตตติ อวัรัมณะ วัตถารัมณปุเรชาตอวิคตด
อวัรัมณปุเรชาตด วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุยด อวัรัมณปุเรชาตอวิคตด
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตตติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๑๗.๓ ถ้า尼ปัพนธุรูป ที่น่ารักน่า欣ดี ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย ทำการช่วยอุปการะ แก่โนวิญญาณจิต ๔
เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ * ที่มีความยินดีพอใจ ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ^{*}
อวัรัมณปุเรชาตตติ อวัรัมณะ อวัรัมณາอิปติ อวัรัมณูปนิลส์ยະ
อวัรัมณปุเรชาตด อวัรัมณปุเรชาตอวิคตด
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตตติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๑๗.๔ ถ้าที่ยัตตุรูปที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตชีนไป
หรือ ฉຸດີບັດທໍຍັວຕຸຽບ ๔๙ ที่ได้รับการฝึกใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ^{*}
แก่มรณาลัณณโนวิญญาณ ๔ (๔ ครั้ง) หรือโนวิญญาณ ๔ (๗ ครั้ง) ในปัวตติกาลที่เป็นผู้มีความ
ผักไผ่ท่านกันแน่ เป็นปัจจัยบันແລ້ວ
ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ อวัรัมณปุเรชาตตติ อวัรัมณะ อวัรัมณາอิปติ วัตถารัมณปุเรชาตอวิคตด
อวัรัมณูปนิลส์ยະ อวัรัมณปุเรชาตด วัตถารัมณปุเรชาตวิปปุยด อวัรัมณปุเรชาตอวิคตด
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตตติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

หมายเหตุ:- *

- ๑.) สำหรับ ข้อ ๑๗.๓ เป็นการแสดงองค์ธรรมโดยอ้างถึงพระบาลีข้อ ๑๗ แต่ถ้าหากต้องการแสดง
องค์ธรรมทั้งหมด (คือรวมทวิปปุยวิญญาณจิต ๑๐) แห่งอวัรัมณปุเรชาตตติปฏิบัติแผนกภูนา
แสดงเพิ่มเติมดังนี้
ข้อ ๑. ถ้ารูปอวาระ ๖ คือ นิปัพนธุรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่กามจิต ๕๕
อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัญญา) หรือพึงดูริที่แสดงในลำดับต่อไป
- ๒.) ในองค์ธรรมข้อที่ ๑๗ ปัจจัยธรรม ได้แก่ นิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน แสดงไว้ เช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตาม
นักศึกษาพึงทราบ หมายເຂາ นิปัพนธุรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน (ສ່າງເສັ້ນຍໍ) แสดงเพิ่มเติมในปັນຫວາງ-
ວິກັງຕົ້ນ แห่งอวัรัมณปุเรชาตตติปัจจัย อนุวາතพระบาลี อีกประการหนึ่ง นักศึกษาพึง พิจารณาจาก
ตารางแสดงการทางองค์ธรรมของอวัรัมณปุเรชาตปัจจัย ข้างต้น ก็จะเห็นได้ว่า นิปัพนธุรูปทั้ง ๑๔
ที่เป็นปัจจุบัน จักเป็นอารมณ์แก่โนวิญญาณธาดุได้ตามลัมคุร

□ สาระนักเรียนที่ต้องรู้

๑. ถ้ารู้ปาร์มณ์ ๖ คือนิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่ก้ามจิต ๕๙ อกิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (-ยับปัปญญา) ได้จำนวนปัจจัย ๔ คือ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียน ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของภาระนักเรียนที่ต้องรู้อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)
๒. ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป ทำการช่วยอุปการะ แก่ กโนทการวัชชันจิต ๑ มนราลัณกามช่วงจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่ ในปัตติกาล คือ มโนทการวัชชันจิต ๑ กามช่วงจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอริอิกิญญาจิต ๒ และในมนราลัณกາล คือ มโนทการวัชชันจิต ๑ มนราลัณกามช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
๓. ได้จำนวนปัจจัย ๖ คือ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียน ภัตภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของภาระนักเรียนที่ต้องรู้อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๔. ถ้า尼ปัตต์นรูป ที่น่ารักน่าอยนดี ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัยทำการช่วยอุปการะ แก่ โกลมูลช่วงจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ ได้จำนวนปัจจัย ๖ คือ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียน ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของภาระนักเรียนที่ต้องรู้อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๕. ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป หรือรูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ แก่ มนราลัณโกลมูลช่วง ๔ (๕ ครั้ง) หรือ โกลมูลช่วง ๔ (๗ ครั้ง) ในปัตติกาลที่เป็นผู้มีความผูกพันกันแน่น เป็นปัจจุบันแล้ว ได้จำนวนปัจจัย ๔ คือ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียน ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ภาระนักเรียนที่ต้องรู้ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของภาระนักเรียนที่ต้องรู้อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตาราง แสดงภาระนักเรียนที่ต้องรู้

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	จำนวนปัจจัย	รวม
๑.	ถ้ารู้ปาร์มณ์ ๖ คือนิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → กามจิต ๕๙ อกิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เร้นอัปปัญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
๒.	(ตามมติของท่านโบราณเจ้า) ○ ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป → มโนทการวัชชันจิต ๑ มนราลัณกามช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ○ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → ในปัตติกาล คือ มโนทการวัชชันจิต ๑ กามช่วงจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอริอิกิญญาจิต ๒ และในมนราลัณกາล คือ มโนทการวัชชันจิต ๑ มนราลัณกามช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
๓.	ถ้ารู้ปาร์มณ์ ๖ ที่น่ารักน่าอยนดี คือ นิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โกลมูลช่วงจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ	๑๒ : ๓๐	๖
๔.	ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไป หรือ รูติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ → มนราลัณโกลมูลช่วง ๔ (๕ ครั้ง) หรือ โกลมูลช่วง ๔ (๗ ครั้ง) ในปัตติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัย (๔.๑๖)

- ในบุเรชาต์ปัจจุบันนี้ ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ
- รูปอรามณ์ ๖ คือ นิปัพนธุรูป ๑๘ ที่เป็นปัจจุบัน เป็น ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัย
 - การเจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อน เป็น ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจุบัน
 - จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่ไม่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อนก็ได้
- รูปทั้งหมด คือ จิตชรูป ปฏิสัติกรรมชรูป พาทิรูป อาทารชรูป อุตุชรูป อลัญญาลัตตากัมมชรูป ปัวตตากัมมชรูป เป็น ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจันิก

คำอธิบาย

ธรรมที่เป็นปัจจุบัน และปัจจานิของขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัยนี้ เป็นไปในทำนองเดียวกันกับ ขารัมณ์บุเรชาต์ปัจจัย ทุกประการ กล่าวคือ มี ๒ อย่างคือ ແเนื่องและไม่ແน่อน

○ ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจุบัน

- ແเนื่อง ได้แก่ ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัญญาลามาเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ
- ไม่ແเนื่อง ได้แก่ การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.)

○ ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจันิก

- ແเนื่อง ได้แก่ รูปทั้งหมด มีจิตชรูป เป็นต้น มหัคคลจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบ (เว้น อภิญญา ๒)
- ไม่ແเนื่อง ได้แก่ ปัจจุบันธรรมที่ไม่ແเนื่องแน่นเอิง
(ได้แก่ การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.))

หมายเหตุ:- จิตที่เป็นปัจจันิกทั้งหมด = ๔๙ - ๑๓ (ແเนื่องของปัจจุบัน) = ๒๖ ดาว
จำแนกเป็นແเนื่อง ๓๔ ดาว และไม่ແเนื่อง ๔๙ ดาว ไม่บรวมอภิญญาจิต ๒ ดาว (ที่เป็นไม่ແเนื่องของปัจจุบัน)

□ ตาราง แสดงองค์ธรรมในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัย

ปัจจัย	ปัจจุบัน	ปัจจันิก
รูปอรามณ์ ๖ คือ นิปัพนธุรูป ๑๘ ที่เป็นปัจจุบัน	- การเจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็น ปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อน	- จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่ไม่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็น ปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແน่อนก็ได้ - รูปทั้งหมดคือ จิตชรูป ปฏิสัติกรรมชรูป พาทิรูป อาทารชรูป อุตุชรูป อลัญญาลัตตากัมมชรูป ปัวตตากัมมชรูป
ແเนื่อง	- ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัญญาลามาเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ	- จิต ๓๔ ดาว คือ มหัคคลจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบ (เว้น อภิญญาจิต ๒)
ไม่ແเนื่อง	- การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา)	- การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา)

□ จำแนก ขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัย โดยลักษณะ ชาติ กາລ สัตติ

ในขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัยนี้การช่วยอุปการะແນปัจจุบันธรรมของธรรมที่เป็นขารัมณ์บุเรชาต์ตติปัจจัยนั้น เมื่อว่าโดย ลักษณะ มี ๓ อย่างคือ เป็นอารมณ์ด้วย (อารมณ์) เกิดก่อนด้วย (บุเรชาต)
เป็นสภาพธรรมที่มีอยู่ คือ มีการที่กำลังเกิดอยู่เฉพาะหน้าด้วย (อตุติ) ด้วย
เมื่อว่าโดย ชาติ เป็น ขารัมณชาติ
เมื่อว่าโดย กາລ เป็น ปัจจุบันกาล
เมื่อว่าโดย สัตติ คือ อำนาจ มี ๒ อย่าง คือ ชักสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม เกิดขึ้นอย่างที่นั่ง
อุปถัมภกสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม ตั้งอยู่ อย่างที่นั่ง

□ ปัญหการวิังค์ แห่ง อารัมมณปุเรชาตตติปัจจัย (๔.๓๖๗)

ในการแสดงปัญหการวิังค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎลัติก เป็นต้น โดยดังบทໄວ้เป็น
หลัก ๑ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ อพญาตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยบันธรรม (ปทารสาน)
โดยบทหลัง ในอารัมมณปุเรชาตตติปัจจัย มี ๑ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก.) อพญาตบท มี ๓ วรรค ๑. อพญาตบทวารสาน

๑. กฎลับทวารสาน

๒. กฎลับทวารสาน

ในอพญาตบท (อัพ - อัพ)

ในอพญาตบท (อัพ - กุ)

ในอพญาตบท (อัพ - อกุ)

อารัมมณปุเรชาตตติปัจจัย			
๑ บท ๓ วรรค (สุทธสังขยา vierā = ๐:๐:๓)			
บท/วรรค	กรอบบท	ปจ.	
๑	อพ.- อพ.	๑๐ : ๓๒	๖
๒	อพ.- กุ.	๑๐ : ๓๒	๖
๓	อพ.- อกุ.	๑๒ : ๓๒	๘
รวมเป็น ๙ ลักษณะ (-ตันเอก) ๗			

ก.) อพญาตบท

- อพญาตบททวารสาน ใน อพญาตบท (อัพ - อัพ)

(๔.๓๖๗)

วิธิพระบาลี อพญาตโต ဓมโม อพญาตสส ဓมมสส อารัมมณปุเรชาตตติปจจุย เ�น ปจจุโย.

อพญาตธรรมเป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แก้อพญาตธรรม ด้วยอำนาจอารัมมณปุเรชาตตติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาตโต ဓมโม เป็นกัตตุบท แสดงให้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่
รูปธรรม๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔

อพญาตสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้ถึงปัจจุบัน อ.อ. ได้แก่
กามวิปากจิตตุปบาท ๒๓ กามกิริยาจิตตุปบาท ๑๑ กิริยาอภิญญาจิตตุปบาท ๑
ที่เป็นทิพจักุ ทิพโลตะ (เงิน วิรตี อัปปัญญา)

อารัมมณปุเรชาตตติปจจุย เเป็นกรอบบท แสดงให้ถึงอำนาจแห่งอารัมมณปุเรชาตตติปัจจัยเป็นพิเศษ
ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เจ้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ^๑
อารัมมณปุเรชาตตติ อารัมมณ วัตถ Araṇamṇa วัตถ Araṇamṇa ปุเรชาตต尼สสายะ
อารัมมณปุเรชาตต วัตถ Araṇamṇa ปุเรชาตติวิปปุตตตะ อารัมมณปุเรชาตตอริคตตะ เท่านี้
ปจจุโย เป็นกิริยาบท แสดงให้ถึงความเป็น อันดัด

ความเป็นอารัมมณปุเรชาตตติ ปัจจัย ปัจจุบัน ในบท อพญาตโต อพญาตสส นี้

ว่าโดย การ เป็นไปใน ปัวตติกาล

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน ปัญจ娑การภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุกุชน ๔ ผลบุคคล ๕

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้

รูปวิถี -> ..ธรรมที่เป็นปัจจัยแล้ว เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายใน และภายนอก

นามวิถี -> ..ธรรมที่เป็นปัจจุบัน เป็นไปใน บัญจควรริถี การช่วยโนทการริถี อภิญญาวิถี

๙ อารามณ์ เกิดได้เฉพาะในปัวตติกาล

บุคคล เว้นเมรรคบุคคล เพราะขณะนี้เขาไม่ปัณณรูปเป็นอารามณ์ ไม่ได้เป็นอำนาจเป็นอารามณ์

- กฎสลปทวารasan ใน อพญาคตบท (อัพ - กุ)

วิธิพระบาลี อพญาโกโต ဓမุ.โน กฎสลสส ဓมมสส הארมณปุเรชาตตติปจจเยน ปจจโย.
อพญาคตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วงอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจของรัมณปุเรชาตตติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาโกโต ဓมุ.โน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔

กฎสลสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปั๊บัน อ.อ. ได้แก่

มหากุศลจิตตุปบาท ๔ กฎสลภภัญญาจิตตุปบาท ๑ ที่เกี่ยวกับทิพพเจกุศล ทิพพโลตะ (เว้น อัปปัญญา ๒)

הארมณปุเรชาตตติปจจเยน เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งการรัมณปุเรชาตตติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อำนาจของรัมณปุเรชาตตติ อำนาจของ วัดการรัมณปุเรชาตตโนสัญญา อำนาจของรัมณปุเรชาตต วัดการรัมณปุเรชาตติปปญตตะ อำนาจของรัมณปุเรชาตตอริวิคตะ เหล่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

(๔.๓๖๔)

- กฎสลปทวารasan ใน อพญาคตบท (อัพ - กุ)

วิธิพระบาลี อพญาโกโต ဓมุ.โน กฎสลสส ဓมมสส הארมณปุเรชาตตติปจจเยน ปจจโย.
อพญาคตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วงอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจของรัมณปุเรชาตตติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาโกโต ဓมุ.โน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔

กฎสลสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปั๊บัน อ.อ. ได้แก่ อกุศลจิตตุปบาท ๑๒

הארมณปุเรชาตตติปจจเยน เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งการรัมณปุเรชาตตติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อำนาจของรัมณปุเรชาตตติ อำนาจของ วัดการรัมณปุเรชาตตโนสัญญา อำนาจของรัมณปุเรชาตต วัดการรัมณปุเรชาตติปปญตตะ อำนาจของรัมณปุเรชาตตอริวิคตะ เหล่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตตะ

ความเป็นอำนาจของรัมณปุเรชาตตติ ปัจจัย ปัจจัยปั๊บัน ในบท อพญาโกโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปัตติກາล

ว่าโดย ภුมิ เป็นไปใน ปัณฑิโภภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามสมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีดังต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายใน และภายนอก

..ธรรมที่เป็นปัจจัยปั๊บัน เป็นไปใน ปัณฑิทราบวิถี การชวนมโนทัวริวิถี และรูปวิถี

เป็นไปใน ปัตติภูมิ

เป็นไปใน ปัณฑิโภภูมิ

เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามสมควร

เป็นไปใน วิถีดังต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายใน และภายนอก

..ธรรมที่เป็นปัจจัยปั๊บัน เป็นไปใน ปัณฑิทราบวิถี การชวนมโนทัวริวิถี และรูปวิถี

ความเป็นอำนาจของรัมณปุเรชาตตติ ปัจจัย ปัจจัยปั๊บัน ในบท อพญาคต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปัตติภูมิ

ว่าโดย ภුมิ เป็นไปใน ปัณฑิโภภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามสมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีดังต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายใน และภายนอก

..ธรรมที่เป็นปัจจัยปั๊บัน เป็นไปใน ปัณฑิทราบวิถี การชวนมโนทัวริวิถี และรูปวิถี

 រវាងត្រាជនលេខគម្រិបាយ និង អំពីថ្មី (ន.៤១៥)

ตาราง แสดงการหาจำนวนปัจจัย ในปัญหาการวิภากค์ แห่ง อาจารมณ普เรชาตติปัจจัย

วรรค	ปัจจัย → ปัจจุบัน	อำนาจปัจจัย	รวม
๑. อัพ - อัพ	รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นธุรูป ๑๔ → การวิปากมิตตุปبةท ๒๓ การกิริยาจิตตุปبةท ๑๑ กิริยาอภิญญาจิตตุปبةท ๑ ที่เป็นพิพเจกขุ ทิพโนสีตะ ^(เงี้ยว วิรดี อัปปมัญญา)	๑๐ : ๓๙	๖
๒. อัพ - กุ	รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นธุรูป ๑๔ → มหากุศลจิตตุปبةท ๘ กุศลอภิญญาจิตตุปبةท ๑ ที่เกี่ยวกับพิพเจกขุ ทิพโนสีตะ (เงี้ยว อัปปมัญญา)	๑๐ : ๓๙	๖
๓. อัพ - อกุ	รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปั้นธุรูป ๑๔ → อกุศลจิตตุปبةท ๑๒ (เงี้ยว อัปปมัญญา)	๑๒ : ๓๙	๔

ສູຖາລັບສິນຂໍາວາຮະ

ស្ថិតិជាន់នៅក្នុងប្រព័ន្ធអារមណីរោចចាត់កិច្ចប្រជុំទារវារេ ដែលផែនការនេះ នឹងធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី៣ ក្រោមការគាំទ្រពីរដ្ឋបាល

- ๑.) อพญากาตบก ๑.) อพญากาโต อพญากาตสลสล อารมณ์มนปุเรชาตติปจจุบายน ปจจุโภ.
 ๒.) อพญากาโต ภุสสลสล อารมณ์มนปุเรชาตติปจจุบายน ปจจุโภ.
 ๓.) อพญากาโต ภากสลสล อารมณ์มนปุเรชาตติปจจุบายน ปจจุโภ.

ອາຮັມນັບເຈົ້າຕົກປິບຈະຍສກາຄະ

ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบได้แก่ อารมณ์บุเรขาวัดต่อปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๗ ปัจจัย คือ^{๑๙}
อารมณ์ อาการทางกายภาพ วัตถุภาระ ภาระทางจิตใจ ภาระทางกายภาพ ภาระทางจิตใจ^{๒๐}

ବନ୍ଦିତାଳ

ອຮັບາຍໃນອັດຕິປັຈຈີ່ໂດຍສັງເຊັບ

คำว่า อัตถิ นั้น แปลว่า มีอยู่ ซึ่งในที่นี้หมายความว่า ปัจจัยธรรม และปัจจัยบัณฑิต ทั้ง ๒ ยัง ปรากฏมีอยู่ ยังไม่ตั้งเป็น คือ ปัจจัยธรรมที่เป็นผู้อุปการะ แก่ปัจจัยบัณฑิตธรรมนั้นยังปรากฏมีอยู่ในระหว่าง อุปัทธิ รูติ ภัตตา ยังไม่ตั้งเป็น และปัจจัยบัณฑิตธรรมซึ่งเกิดขึ้น โดยความอุปการะของปัจจัยธรรมนั้น ก็ยัง ปรากฏมีอยู่ในระหว่าง อุปัทธิ รูติ ภัตตา ยังไม่ตั้งเป็นแล้วกัน การมีอยู่ของธรรมซึ่งทำหน้าที่เป็นปัจจัย ช่วยอุดหนุน แก่ปัจจัยบัณฑิตธรรมทั้งหลายที่ยังปรากฏมีอยู่เงินเดียวกันกับตนเงินนี้ จึงได้เชื่อว่าเป็น อัตถิปัจจัย ซึ่งถ้าหากว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปรากฏมีอยู่ คือ ถึงซึ่งความดับไปแล้วนั้น ก็ไม่เชื่อว่า อัตถิ และเป็น อัตถิปัจจัย ไม่ได้

ອຸປະນາ ໃນ ອັຕໂລປ່ຈ່ຍ

อุปมาเหมือน หนึ่งพื้นดินที่ช่วยอุดทันน้ำอุปการะแก่น้ำไม่มีทั้งปวง ให้กองงามเจริญขึ้น และตั้งอยู่ได้ ในการช่วยอุดทันน้ำ เป็นการช่วยอุดทันโดยการที่ปราบภัยมืออยู่ คือ พื้นดินที่เป็นฝ่ายอุดทันน้ำมืออยู่ ต้นไม้ ที่เป็นฝ่ายรับการอุดทันน้ำมืออยู่ ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ฟื้น ก็ช่วยอุดทันไม่ได้ ขอเน้นๆ ให้ ธรรมที่เป็นอัตถิปัจจัย ก็เช่นเดียวกัน คือ ปัจจัยธรรมและปัจจัยปั้บันธรรม ต้องปราบภัย มืออยู่ด้วยกัน จึงจะช่วยอุดทันกันได้

□ ตาราง แสดงการหาคำนำบัจจัย ใน อารัมมณปุเรขาตอวิคตบัจจัย

[ข.๑ ช.๒ : อาปุ.๓ ถ.๔ = ๑๒ : ๓๒]

พระบาลี	อารัมณ์ - ผู้รู้อารมณ์	คำนำบัจจัย	รวม
๑๑.	รูปารมณ์ → จักษุวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๒.	ลักษธรรมณ์ → โลตุสวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๓.	คันธารมณ์ → หมายวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๔.	รสารมณ์ → จิวทาวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๕.	โภภรรพารมณ์ → กายวิญญาณจิต ๒ สัพพ.๗	๑๐ : ๓๐	๔
๑๖.	รูป.-โภภรรพ. → มโนธาตุ ๓ อัญญา.๑๐	๑๐ : ๓๐	๔
๑๗.	นิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน → มโนธาตุ ๓ มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ มโนทavarawatจิต ๑ ตามช่วนจิต ๒๙ ตทำรัมมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมญญา)	๑๒ : ๓๒	๔
แสดงจำแนกพระบาลีข้อ ๑๗ (ไม่ใช่อารัมมณปุเรขาตอวิคตมนูญา)			
๑๗.๑	ถัնนิปัพนธุรูป ที่เป็นปัจจุบัน → มโนธาตุ ๓ มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ มโนทavarawatจิต ๑ ตามช่วนจิต ๒๙ ตทำรัมมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปปัมญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
๑๗.๒	(ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) ○ ถัททัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตดวงที่ ๑๑ ที่นับถอยหลังจากอุตติจิตนี้ไป → มโนทavarawatจิต ๑ รณานลั่นกานงช่วนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทำรัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภากยหลัง) ○ ชีดิปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ →	๑๐ : ๓๒	๖
ในปัจจุบัน คือ มโนทavarawatจิต ๑ ตามช่วนจิต ๒๙ (๘ ครั้ง) ตทำรัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอภิญญาจิต ๒ และ ในรณานลั่นกานง คือ มโนทavarawatจิต ๑ รณานลั่นกานงช่วนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทำรัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)			

พระบาลี	อารัมณ์ - ผู้รู้อารมณ์	คำนำบัจจัย	รวม
	๑๗.๓ ถัททัยวัตถุรูป ๖ ที่น่าวักเน่ายินดี คือนิปัพนธุรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โลภุมูลจวนจิต ๔ เจตสิก ๑๒ ที่ประกอบ	๑๒ : ๓๐	๖
	๑๗.๔ ถัททัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตดวงที่ ๑๑ ที่นับถอยหลังจากอุตติจิต ขึ้นไป หรือ ชีดิปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ → รณานลั่นโลภุมูลจวน ๔ (๔ ครั้ง) หรือ โลภุมูลจวน ๔ (๗ ครั้ง) ในปัจจุบัน	๑๒ : ๓๒	๔

จำแนกบท และเนื้อความของคัมภีร์

การแล่ลงอรรมของพระผู้พิรภพภาคเจ้าใน อารัมมณปุเรขาตอวิคตบัจจยนทเกลพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบท และเนื้อความของคัมภีรรมแล้ว ก็เป็นดังนี้

อวิคตปุจจโย แสดงให้รู้ถึง นิทกิลติพพะ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

รูปายตน จาชุวิญญาณธาตุฯ เป็นตน จนถึง ๑ รูป มโนธาตุฯ ฯ

มโนวิญญาณธาตุฯ ฯ ตสมปุญตอกานณุ ဓမມາන อวิคตปุจจโย.

แสดงให้รู้ถึง นิทกิลติพพะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทกิลติพพะ

พระบาลีข้อที่ ๑๑. รูปายตน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยอรรม คือ ปัจจุบันรูปารมณ์

จาชุวิญญาณธาตุฯ ตสมปุญตอกานณุ ဓမມານ - เป็นลั่นปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยบันอรรม คือ จักษุวิญญาณจิต ๒ สัพพจิตต์ลารามเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ

อวิคตปุจจโย - เป็นกรณะบท แสดงให้รู้ถึงคำนำบัจจัย ๔ คือ

อารัมมณปุเรขาตอวิคต อารัมมณ อารัมมณปุเรขาต อารัมมณปุเรขาตตติ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันตามลั่มควรนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรขาตอวิคต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปุจจโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจยบันอรรม โดยความปรารถนาตัวตน

**พระบารีข้อที่ ๑๒. สุทธายาน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันลักษณะ
โสดวิญญาณธาตุยา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์บท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ
โสดวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตส่าสารณเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ**

**อวิคตปุจจายน - เป็นกรอบบท แล้วดงให้รู้สึกสำนึกปัจจัย ๔ คือ
อวัรรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรรัมณะ อวัรรัมณปุเรชาต อวัรรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวแก้น้ำตามสมควรนั้น สำนักของอวัรรัมณปุเรชาตอวิคต
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน**

**พระบารีข้อที่ ๑๓. คุณชายตัน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันคันธารมณ
ผ่านวิญญาณธาตุยา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์บท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ
ผ่านวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตส่าสารณเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ**

**อวิคตปุจจายน - เป็นกรอบบท แล้วดงให้รู้สึกสำนึกปัจจัย ๔ คือ
อวัรรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรรัมณะ อวัรรัมณปุเรชาต อวัรรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวแก้น้ำตามสมควรนั้น สำนักของอวัรรัมณปุเรชาตอวิคต
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน**

**พระบารีข้อที่ ๑๔. รساಯตัน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันรสารมณ
ชีวหายวิญญาณธาตุยา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์บท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ
ชีวหายวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตส่าสารณเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ**

**อวิคตปุจจายน - เป็นกรอบบท แล้วดงให้รู้สึกสำนึกปัจจัย ๔ คือ
อวัรรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรรัมณะ อวัรรัมณปุเรชาต อวัรรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวแก้น้ำตามสมควรนั้น สำนักของอวัรรัมณปุเรชาตอวิคต
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน**

**พระบารีข้อที่ ๑๕. โภภรพพายตัน - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัจจุบันโภภรพพารมณ
ภายในวิญญาณธาตุยา ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์บท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ**

**ภายในวิญญาณจิต ๒ ลัพพจิตส่าสารณเจตสิก ๗ ดาว ที่ประกอบ
อวิคตปุจจายน - เป็นกรอบบท แล้วดงให้รู้สึกสำนึกปัจจัย ๔ คือ
ภายในวัรรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรรัมณะ อวัรรัมณปุเรชาต อวัรรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวแก้น้ำตามสมควรนั้น สำนักของอวัรรัมณปุเรชาตอวิคต
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน**

**พระบารีข้อที่ ๑๖. รูปายตัน สุทธายานตัน คุณชายตัน รساயตัน โภภรพพายตัน - เป็นกัตตุบท
แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ปัญจารมณ์ที่เป็นปัจจุบัน**

**มโนธาตุ ต่ำสูงปัจจุติกาณณุช ဓมมาน - เป็นลัมป์บท แล้วดงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ
มโนธาตุ ๓ อัญญัติมานเจตสิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ**

**อวิคตปุจจายน - เป็นกรอบบท แล้วดงให้รู้สึกสำนึกปัจจัย ๔ คือ
อวัรรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรรัมณะ อวัรรัมณปุเรชาต อวัรรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวแก้น้ำตามสมควรนั้น สำนักของอวัรรัมณปุเรชาตอวิคต
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน**

**พระบารีข้อที่ ๑๗. ยั่ง รูป - เป็นอนิยมกัมมบท บทที่ยังไม่ได้บ่งลงไว้เป็นรูปชนิดไหน เพียงให้ทราบว่า
เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ปัจจุบันธรรมโดยฐานะเป็นอารมณ์ แต่อย่างไรก็ตาม อาจพิจารณา
ได้จากกัตตุบท คือ มโนธาตุ ๑ มเหตุภูมิ ๑ ที่เป็นผู้รู้อารมณ์ พึงทราบได้ว่า
ยั่ง รูป - นี้คือ นิปัณณรูป นั่นเอง**

**นิสสาย - เป็นกิริยาเลสันบท แล้วดงให้รู้สึกการเกิดขึ้นของปัจจุบันธรรมว่าโดยความเป็นอารมณ์
มโนธาตุ ๑ มโนภูมิ ๑ - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกธรรมที่รับนิปัณณรูปเป็นอารมณ์**

ราตรุนติ - เป็นอาขยาตกิริยาบท กัตตุราจก แล้วดงให้รู้สึกการเกิดขึ้นของปัจจุบันธรรม

ต รูป - เป็นนิยมกัตตุบท บทที่บ่งถึงปัจจัยธรรมโดยแบ่งขั้ด ตามที่ได้แสดงไว้ว่า ย รูป ที่เป็น
อนิยมกัมมบท นั้นเอง องค์ธรรมได้แก่ นิปัณฑรูป
โนโนราตุยา ฯ โนโนวิญญาณธาตุยา ฯ ต สมปุรุตภากานธุ ဓามนา - เป็นลัมปทานบท
แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ โนโนราตุ ๓ และโนโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ โนโนทการวัชชันจิต ๑
การช่วงจิต ๒๙ ตพารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปมัญญา)
อวิคตปุจจาย - เป็นกรบท แสดงให้รู้ว่าในบรรดาปัจจัยที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน
ตามที่จะเป็นไปได้นั้น
๑๗.๓ ถ้า尼ปัณฑรูป ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่โนโนราต ๓ และโนโนวิญญาณธาตุ ๔๓ คือ^{*}
โนโนทการวัชชันจิต ๑ การช่วงจิต ๒๙ ตพารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ
(เว้น อัปมัญญา)* ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ^{*}
อวัรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรัมณะ อวัรัมณปุเรชาต อวัรัมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะ^{*}
ในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตอวิคต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๑๗.๔ (ตามมติของท่านไบรานอาจารย์)
- ถ้าทัยวัตตุรูปที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตขึ้นไป ทำการช่วยอุปการะ^{*}
แก่โนโนทการวัชชันจิต ๑ มนราสันกานาจช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
(ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)
- สูติปัตตหทัยวัตตุรูป ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่
ในปัตติกาล คือ โนโนทการวัชชันจิต ๑ การช่วงจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
อิทธิวิธีอภิญญาจิต ๒
และ ในมนราสันกานาจ คือ โนโนทการวัชชันจิต ๑ มนราสันกานาจช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง)
ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ^{*}
อวัรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรัมณะ วัตตพารัมณปุเรชาตนิสสัญ^{*}
อวัรัมณปุเรชาต อวัรัมณะ วัตตพารัมณปุเรชาตวิปปุยดต อวัรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตอวิคต อย่างเดียวเท่านั้น
เป็นพิเศษ

๑๗.๓ ถ้า尼ปัณฑรูป ที่น่ารักน่า欣ดี ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัย ทำการช่วยอุปการะ แก่โนโนมูลช่วงจิต ๔
เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ * ที่มีความยินดีพอใจ ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ^{*}
อวัรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรัมณะ อวัรัมณะอิปติ อวัรัมณูปนิสสัญ^{*}
อวัรัมณปุเรชาต อวัรัมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น
อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตอวิคต อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๑๗.๔ ถ้าทัยวัตตุรูปที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตขึ้นไป
หรือ สูติปัตตหทัยวัตตุรูป ๔๙ ที่ได้รับการฝึกใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ^{*}
แก่มนราสันโนโนมูลช่วง ๔ (๕ ครั้ง) หรือโนโนมูลช่วง ๔ (๗ ครั้ง) ในปัตติกาลที่เป็นผู้มีความ
ผู้ฝึกหัดนั้น เป็นปัจจัยบันเหล้า ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ^{*}
อวัรัมณปุเรชาตอวิคต อวัรัมณะ อวัรัมณะอิปติ วัตตพารัมณปุเรชาตนิสสัญ^{*}
อวัรัมณูปนิสสัญ อวัรัมณปุเรชาต วัตตพารัมณปุเรชาตวิปปุยดต อวัรัมณปุเรชาตตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอวัรัมณปุเรชาตอวิคต อย่างเดียวเท่านั้น
เป็นพิเศษ

หมายเหตุ:- *

- ๑.) สำหรับ ข้อ ๑๗.๓ เป็นการแสดงองค์ธรรมโดยอ้างถึงพระบาลีข้อ ๑๗ แต่ถ้าหากต้องการแสดง
องค์ธรรมทั้งหมด (คือรวมทวิปปุยวิญญาณจิต ๑๐) แห่งอวัรัมณปุเรชาตอวิคตปกิณอกมภูนา
แสดงเพิ่มเติมดังนี้
- ๒.) ๓. ถ้ารูปอวาระน ๖ คือ นิปัณฑรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่กามจิต ๕๕
อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เว้น อัปมัญญา) หรือพึงดูริที่แสดงในลำดับต่อไป
- ๓.) ในองค์ธรรมข้อที่ ๑๗ ปัจจัยธรรม ได้แก่ นิปัณฑรูป ที่เป็นปัจจุบัน แสดงไว้ เช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตาม
นักศึกษาพึงทราบ หมายເຂາ นิปัณฑรูป ๑๘ ที่เป็นปัจจุบัน (ສារເສ්සනය) แสดงเพิ่มเติมในปัญหาการ-
วิภังค์ แห่งอวัรัมณปุเรชาตตติปัจจัย อนุราพพระบาลี อีกประการหนึ่ง นักศึกษาพึง พิจารณาจาก
ตารางแสดงการทางองค์ธรรมของอวัรัมณปุเรชาตปัจจัย ข้างต้น ก็จะเห็นได้ว่า นิปัณฑรูปทั้ง ๑๔
ที่เป็นปัจจุบัน จะเป็นอารมณ์แก่โนโนวิญญาณธาตุได้ตามลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารของวิศวกรรมชั้นนำ

๑. ถ้ารูปการณ์ ๖ คือนิปัตตนรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน ทำการช่วยอุปการะ แก่กามจิต ๕๙
ภิกขุญาจิต ๗ เจตสิก ๕๐ (-อับปมัญญา) ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ
อารัมมณปุเรชาตอวิคติ อารัมมณะ อารัมมณปุเรชาตะ อารัมมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะ^๒
ในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาตอวิคติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๒. (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)
ถ้าทั้งวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตติจิตเข้าไป ทำการช่วยอุปการะ^๓
แก่กัมโนทวาราวัชชنجิต ๑ บรรณาลัณณกามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) 怛ารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
(ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ฉีดปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่
ในปัตติกาล คือ มโนทวาราวัชชنجิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) 怛ารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)
อิทธิวิธีภิกขุญาจิต ๒
และในบรรณาลัณณกາລ คือมโนทวาราวัชชنجิต ๑ บรรณาลัณณกามชวน ๒๙ (๕ ครั้ง) 怛ฯ.๑๑ (๒ ครั้ง)
ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ อารัมมณปุเรชาตอวิคติ อารัมมณะ วัตถารัมมณปุเรชาตินิสสัย^๔
อารัมมณปุเรชาตะ วัตถารัมมณปุเรชาตวิปปยุตตะ อารัมมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะ^๕
ในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาตอวิคติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๓. ถ้านิปัตตนรูป ที่น่ารักน่าขยันดี ที่เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัยทำการช่วยอุปการะ^๖
แก่โลกมูลชวนจิต ๔ เจตสิก ๒๗ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ ได้อำนาจปัจจัย ๖ คือ
อารัมมณปุเรชาตอวิคติ อารัมมณะ อารัมมณາอิปติ
อารัมมณปุนิสสัย อารัมมณปุเรชาตะ อารัมมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะ^๗
ในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาตอวิคติ อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๔. ถ้าทั้งวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตติจิตเข้าไป หรือฉีดปัตตหทัยวัตถุ-
รูป ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ แก่บรรณาลัณณโลกมูลชวน ๔ (๕ ครั้ง)
หรือ โลกมูลชวน ๔ (๗ ครั้ง) ในปัตติกาลที่เป็นผู้มีความฝึกใจแห้งแหน่ง เป็นปัจจัยบัปนแล้ว
ได้อำนาจปัจจัย ๔ คือ อารัมมณปุเรชาตอวิคติ อารัมมณะ อารัมมณາอิปติ
วัตถารัมมณปุเรชาตินิสสัย อารัมมณปุนิสสัย อารัมมณปุเรชาตะ วัตถารัมมณปุเรชาตวิปปยุตตะ^๘
อารัมมณปุเรชาตตติ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอารัมมณปุเรชาตอวิคติ
อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ตาราง แสดงอัตรัมณเปรชาตอวิคตปกณณกงกาน

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจัยบัน	จำนวนปัจจัย	รวม
๑.	ถ้ารู้ป่ามณฑ์ ๖ คือนิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → การจิต ๕๙ อกภัญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ (เรื่องอัปปัญญา)	๑๐ : ๓๐	๔
๒.	(ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) ๐ ถ้าทายวัดถูรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดตัดซึ่งไป → มโนทาราวาชีวนจิต ๑ พระนาลัคนากาฬชีวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ๐ รูติปัตต์ดททายวัดถูรูป ๕๙ → ในปัจจติกาล คือ มโนทาราวาชีวนจิต ๑ การชีวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธีอกภัญญาจิต ๒ แล้ว ในพระนาลัคนากาล คือ มโนทาราวาชีวนจิต ๑ พระนาลัคนากาฬชีวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
๓.	ถ้ารู้ป่ามณฑ์ ๖ ที่นำรักนำไปนต์ คือ นิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน → โลภมูลชีวนจิต ๔ เจตสิก ๒๒ ที่ประกอบ ที่มีความยินดีพอใจ	๑๒ : ๓๐	๖
๔.	ถ้าทายวัดถูรูปที่เกิดพร้อมกับปัจจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดตัดซึ่งไป หรือ รูติปัตต์ดททายวัดถูรูป ๕๙ ที่ได้รับการใส่ใจ → พระนาลัคนโลภมูลชีวนะ ๔ (๔ ครั้ง) หรือ โลภมูลชีวนะ ๔ (๗ ครั้ง) ในปัจจติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย

ในปูเรชาตปัจจัยทั้งนี้ ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ ดือ

- รูปอรามณ์ ๖ คือ นิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน เป็น ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย
- การเจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແเนื่องon เป็น ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจุบัน
- จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่มิได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແเนื่องก็ได้
รูปทั้งหมด คือ จิตตรรูป ปฏิสัตโนกัมมรูป พาทรรูป อาหารรรูป อุดุรรูป อัลัญญาลัตตอกัมมรูป
ปรัตติกัมมรูป เป็น ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจนิก

คำอธิบาย

ธรรมที่เป็นปัจจุบัน และปัจจนิกของารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัยนี้ เป็นไปในทำนองเดียวกันกับ ารัมณพุเรชาตปัจจัย ทุกประการ กล่าวคือ มี ๒ อย่างคือ ແเนื่องon และไม่ແเนื่องon

○ ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจุบัน

- **ແเนื่องon** ได้แก่ ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัลัญญาลามาเนเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ
- **ไม่ແเนื่องon** ได้แก่ การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.)

○ ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจนิก

- **ແเนื่องon** ได้แก่ รูปทั้งหมด มีจิตตรรูป เป็นตน มหัคคลจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๔
เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบ (เว้น อภิญญา ๒)
- **ไม่ແเนื่องon** ได้แก่ ปัจจุบันธรรมที่ไม่ແเนื่องonนั้นเอง
(ได้แก่ การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (-อัป.))

หมายเหตุ:- จิตที่เป็นปัจจนิกทั้งหมด = ๔๙ - ๑๓ (ແเนื่องของปัจจุบัน) = ๓๖ ดวง
จำแนกเป็นແเนื่อง ๓๔ ดวง และไม่ແเนื่อง ๕๙ ดวง ไม่นับรวมอภิญญาจิต ๒ ดวง (ที่เป็นไม่ແเนื่องของปัจจุบัน)

□ ตาราง แสดงองค์ธรรมในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย

ปัจจัย	ปัจจุบัน	ปัจจนิก
รูปอรามณ์ ๖ คือ นิปัตต์นรูป ๑๔ ที่เป็นปัจจุบัน	- การเจิต ๕๙ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา) ที่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແเนื่องon	- จิต ๗๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓) ที่มิได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นปัจจัย โดยແเนื่องและไม่ແเนื่องก็ได้ - รูปทั้งหมดคือ จิตตรรูป ปฏิสัตโนกัมมรูป พาทรรูป อาหารรรูป อุดุรรูป อัลัญญาลัตตอกัมมรูป ปรัตติกัมมรูป
ແเนื่องon	- ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนธาตุ ๓ อัลัญญาลามาเนเจตสิก ๑๐ ที่ประกอบ	- จิต ๓๔ ดวง คือ มหัคคลจิต ๒๗ โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๔ ที่ประกอบ (เว้น อภิญญาจิต ๒)
ไม่ແเนื่องon	- การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา)	- การเจิต ๕๙ ที่เหลือ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๐ ที่ประกอบ (เว้น อัปปัมัญญา)

□ จำแนก ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย โดยลักษณะ ชาติ กາล สัตติ

ในารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรมของธรรมที่เป็น ารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัยนั้น

เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มี ๓ อย่างคือ เป็นอารมณ์ด้วย (อารมณ์) เกิดก่อนด้วย (ปุเรชาต)
เป็นผู้ยังไม่ปราศจากไปด้วย (อวิคต)

เมื่อว่าโดย **ชาติ** เป็น ารัมณชาติ

เมื่อว่าโดย **กาล** เป็น ปัจจุบันกาล

เมื่อว่าโดย **สัตติ** คือ อำนาจ มี ๒ อย่าง คือ ชนกสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม เกิดขึ้นอย่างที่นั่น
อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม ตั้งอยู่ อย่างที่นั่น

□ ปัญหาการวิังค์ แห่ง ขารัมณะปุเรชาตอวิคตปัจจัย

ในการแล้วตงปัญหาการวิังค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎลัติก เป็นต้น โดยตั้งบทไว้เป็น พลัง ๑ บทก่อนซึ่งเรียกว่า บทหน้า คืออพยากตบท เป็นปัจจัยธรรมและจำแหกปัจจุบันธรรม (ปثارล้าน) โดยบทหลัง ในอารัมณะปุเรชาตอวิคตปัจจัย มี ๑ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก) อพยากตบท มี ๓ วรรค ๑. อพยากตบทปثارล้าน

๒. กุลลปثارล้าน

๓. อกุลลปثارล้าน

ในอพยากตบท (อัพ - อัพ)

ในอพยากตบท (อัพ - กุ)

ในอพยากตบท (อัพ - อกุ)

อารัมณะปุเรชาตอวิคตปัจจัย			
๑ บท ๓ วรรค (สุทธสังขยาวรรค = ๐:๐:๓)			
บท/วรรค	กรณบท	ปจ.	
๑	อพ.- อพ.	๑๐ : ๓๒	๖
๒	อพ.- กุ.	๑๐ : ๓๒	๖
๓	อพ.- อกุ.	๑๒ : ๓๒	๔
รวมเป็น ๔ ลักษณะ (-ตนเอง) ๗			

ก.) อพยากตบท

- อพยากตบทปثارล้าน ใน อพยากตบท (อัพ - อัพ)

วิธิพระบาลี อพยากโต ဓမโน อพยากตสส ဓமมสส อารามณะปุเรชาตอวิคตปจจ yein ปจจ yei.

อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แกอพยากตธรรม ด้วยอำนาจอารัมณะปุเรชาตอวิคตปัจจัย.

จำแหกบทและแสดงองคธรรม ในวิธิพระบาลี

อพยากโต ဓมโน เป็นกัตตบุท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร. ได้แก่ รูปธรรม ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๙

อพยากตสส ဓமมสส เป็นลัมปทานบท และลงให้รู้ถึงปัจจุบัน อ.ร. ได้แก่ การวิปากจิตตุปบาท ๒๓ การกิริยาจิตตุปบาท ๑๑ กิริยาอภิญญาจิตตุปบาท ๑ ที่เป็นพิพัจกุ ทิพฟโลต (เวน วิรตี อัปปมณฑล)

อาการมณะปุเรชาตอวิคตปจจ yein เป็นกรณบท และลงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอาการมณะปุเรชาตอวิคตปัจจัย เป็นพิเตษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อาการมณะปุเรชาตอวิคต อาการมณะ วัตถารัมณะปุเรชาตินิลส์ยัง อาการมณะปุเรชาต วัตถารัมณะปุเรชาตวิปปยุต อาการมณะปุเรชาตตติ เหล่านี้

ปจจ yei เป็นกิริยาบท และลงให้รู้ถึงความเป็น อนัตต

ความเป็นอาการมณะปุเรชาตอวิคต ปัจจัย ปัจจุบัน ในบท อพยากโต อพยากตสส นี้

ว่าโดย กາล เป็นไปใน ปวตติกาล

ว่าโดย ภumi เป็นไปใน ปัญจ娑การภumi

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุตุสัน ๔ ผลบุคคล ๔

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีดังต่อไปนี้

รูปวิถี -> ..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายใน และภายนอก

นามวิถี -> ..ธรรมที่เป็นปัจจุบัน เป็นไปใน ปัญจ娑การวิถี การช่วงแรมโนทการวิถี อภิญญาวิถี

x อารามณ์ เกิดได้เฉพาะในปวตติกาล

บุคคล เว้นมรรคบุคคล เพราะจะเน้นเอานิปัณณรูปเป็นอารมณ์ ไม่ได้อานิพทานเป็นอารมณ์

- กฎสลับทางสาร ใน อพยากตบท (อป - ก)

วิธีพระบาลี อพยากโต ဓမุ.โน กฎสลสส ธรรมสุส อารมณพุเรชาตอวิคตปจจญาณ ปจจโย.
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย.

(๔.๓๖๙)

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากโต ဓมุ.โน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร. ได้แก่ รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔
กฎสลสส ธรรมสุส	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจัน อ.ร. ได้แก่ มหากุศลจิตตุปบาท ๔ กุศลภิกขุญาจิตตุปบาท ๑ ที่เกี่ยวกับพิพพักษุ ทิพพโลตະ (เว้น อปปัญญา ๒)
อารมณพุเรชาตอวิคตปจจญาณ	เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อารัมณพุเรชาตอวิคต อาศัย วัตถารัมณพุเรชาตนิสัย อารัมณพุเรชาต วัตถารัมณพุเรชาติปปุตต อาศัย วัตถารัมณพุเรชาติปปุตต
ปจจโย	เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตตะ

ความเป็นอารัมณพุเรชาตอวิคต ปัจจัย ปัจจัยปัจจัน ในบท อพยากโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กາລ	เป็นไปใน ปรัตติกາລ
ว่าโดย ภຸມື	เป็นไปใน ปັນຈໂວກຣະງົມື
ว่าโดย ບຸດຸຄລ	เป็นไปใน ປຸດຸ່ທຸນ ๔ ພລເສົາຂບຸດຸຄລ ๓ ຕາມສົມຄວຣ
ว่าโดย ວິດີ	เป็นไปใน ວິດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ..ອຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍິນນີ້ เป็นไปໃນ ຮູປົວິດີທີ່ເປັນກາຍໃນ ແລະກາຍນອກ ..ອຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍຸປັນ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທວກວິດີ ການຊ່ວ່ານົມໂທກວຽດີ ແລະຮູປົວິດີ

- อกุสลับทางสาร ใน อพยากตบท (อป - อก)

วิธีพระบาลี อพยากโต ဓມ.โน อกุสลสส ธรรมสุส อารมณพุเรชาตอวิคตปจจญาณ ปจจโย.
อพยากตธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย.

(๔.๓๖๙)

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากโต ဓມ.โน	เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร. ได้แก่ รูปการณ์ ๖ คือ ปัจจุบันนิปัณณรูป ๑๔
อกุสลสส ธรรมสุส	เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจัน อ.ร. ได้แก่ อกุศลจิตตุปบาท ๑๒

อารัมณพุเรชาตอวิคตปจจญาณ	เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอารัมณพุเรชาตอวิคตปัจจัย เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ อารัมณพุเรชาตอวิคต อาศัย วัตถารัมณพุเรชาตນิสัย อารัมณพุนิสัย อาศัย วัตถารัมณพุเรชาต วัตถารัมณพุเรชาติปปุตต อารัมณพุเรชาตตติ เหล่านີ
ปจจโย	เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตตะ

ความเป็นอารัมณพุเรชาตอวิคต ปัจจัย ปัจจัยปัจจัน ในบท อพยากโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กາລ	เป็นໄປໃນ ປົວິດີກາລ
ว่าโดย ภຸມື	เป็นໄປໃນ ປັນຈໂວກຣະງົມື
ว่าโดย ບຸດຸຄລ	เป็นໄປໃນ ປຸດຸ່ທຸນ ๔ ພລເສົາຂບຸດຸຄລ ๓ ຕາມສົມຄວຣ
ว่าโดย ວິດີ	เป็นໄປໃນ ວິດີຕັດຕ່ອໄປນີ້ ..ອຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍິນນີ້ เป็นໄປໃນ ຮູປົວິດີທີ່ເປັນກາຍໃນ ແລະກາຍນອກ ..ອຮຣມທີ່ເປັນປັຈຍຸປັນ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທວກວິດີ ການຊ່ວ່ານົມໂທກວຽດີ ແລະຮູປົວິດີ

වැන්තංගල්ස් ආර්ථික ප්‍රජාත්‍යාමා සංඛ්‍යා නොවුවේ

ตาราง แสดงการห้ามงานปัจจัย ในปัญหาภารวิภัค แห่ง อารัมณ์มนุเรขาตอวิศวะปัจจัย

វរខេត្ត	ប៉ាតីយ៍ → ប៉ាតីយុប៊បន្ថែម	ចំណាត់ថ្នាក់	រយៈពេល
១. ខេត្ត - ខេត្ត	រូបការណ៍ ៦ គឺ ប៉ាតីយុប៊បន្ថែមទូទៅ ១៨ → ការអនុវត្តន៍ពីការស្វែងរកការងារ ៩៣ ការអនុវត្តន៍ពីការងារ ១១ ការងារដែលត្រួតពិនិត្យការងារ ១ ដើម្បីបង្ហាញការងារ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ (រាជរដ្ឋបាល ១៨ និងក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១)	១០ : ៣២	៦
២. ខេត្ត - ភូមិ	រូបការណ៍ ៦ គឺ ប៉ាតីយុប៊បន្ថែមទូទៅ ១៨ → ការអនុវត្តន៍ពីការស្វែងរកការងារ ៩៤ ការអនុវត្តន៍ពីការងារ ១ ការងារដែលត្រួតពិនិត្យការងារ ១ ដើម្បីបង្ហាញការងារ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ (រាជរដ្ឋបាល ១៨ និងក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១)	១០ : ៣២	៦
៣. ខេត្ត - សង្កាត់	រូបការណ៍ ៦ គឺ ប៉ាតីយុប៊បន្ថែមទូទៅ ១៨ → ការអនុវត្តន៍ពីការស្វែងរកការងារ ៩៨ ការអនុវត្តន៍ពីការងារ ១ ការងារដែលត្រួតពិនិត្យការងារ ១ ដើម្បីបង្ហាញការងារ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ នៃក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១ (រាជរដ្ឋបាល ១៨ និងក្រសួងពិសោធន៍យោបាយ ១)	១២ : ៣២	៤

ສູຖຮສັງຂຍາວະ

- ๑.) อพญากาടก ๑.) อพญากาടก สล ๑.) อพญากาടก ภูสล สล
 ๒.) อพญากาടก ภูสล สล ๒.) อพญากาടก ภูสล สล ๒.) อพญากาടก ภูสล สล
 ๓.) อพญากาടก ภากล สล ๓.) อพญากาടก ภากล สล ๓.) อพญากาടก ภากล สล

পার্মমণপ্রেসাত্তুরিক্তপূজ্যশ্রদ্ধাচ

ប័ណ្ណតីថ្លែងការណ៍ដោយបានរាយមនុប្រោចទិវិតប័ណ្ណតី ពេលនេះ នឹង ៧ ប័ណ្ណតី គឺ
បានរាយមនុ បានរាយមនុខ្លួច វត្ថុបានរាយមនុប្រោចនិត្យសម្រាប់បានរាយមនុប្រោចប័ណ្ណតី

ວິທີ

ឧវិគតការេន និទ្ទេរស៊ី បុរិចិត្តី តាមតីស្សែវ មុនមេដ្ឋាន អូបតាមរាជរដ្ឋបាល

ឧបការកិច្ចកម្ម = ឧវត្ថម្ធបទ

ธรรมที่เป็นผู้อุปการะ โดยธรรมว่า เป็นผู้อุปถัมภ์แก่ปัจจยบันธรรม (ที่ยังพือย)

เจนเดียวกันกับตน โดยภาวะที่ไม่ปราศจากไป คือยังไม่ถึงจุดความดีไป เรียกว่า อวิคตปราชัย

ອົບາຍໃນອວິຕປ່ອງຈັກໂດຍສັງເປັນ

คำว่า อวิคต แปลว่า ไม่ปราศจากไป ในที่นี้หมายความว่า ปัจจัยธรรมซึ่งอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรมแห่งเมืองมีอยู่ ยังไม่ปราศจากไป หรือยังไม่ตัดไป และปัจจัยบันธรรมซึ่งเป็นผู้รับอุปการะก็ยังคงมีอยู่ ยังไม่ปราศจากไปเช่นเดียวกันกับปัจจัยธรรม

อุปมา ใน ภวิตปัจจัย

อุปการาเหมือน น้ำในมหาสมุทร ย้อมเป็นที่ခ่าด้วยแกงปลาและเต้า เป็นต้น ให้ได้รับความสุขสบาย
ร่าเริงและเจริญเติบโตขึ้นได้นั้น น้ำในมหาสมุทรต้องมีอยู่ จึงจะอุปการะคอดหนนแกงปลาและเต้าหั้งหลายได้

ผู้ป่วยและเตาทั้งหลายนั้นก็ต้องมีอยู่เช่นเดียวกัน จึงจะรับอุปการะจากน้ำในมหาสมุทรนั้นได้ ถ้าหากผู้ที่นี่ผู้ใดได้มีมีแล้ว ก็ไม่สามารถจะอดทน หรือรับอดทนนักกันได้

ขออีกครั้งนี้ได้ ธรรมที่เป็นอวิคตปัจจัย กับธรรมที่เป็นอวิคตปัจจัยปั้นก็เข่นเดียวกันทั้ง ๒ ฝ่ายต้องมีอยู่คือ ยังไม่ตัดป่าไป จึงจะเป็นผู้อุดหนุนและเป็นผู้รับการอุดหนุนกันได้ เนื่องหันหน้าในแนวทางสู่กรุงฝูงปลาและเต่าอีกหนึ่ง

๗.) វត្តារំរាលុប្បទាននិស្សយប់ជុំ (ន.៧៣)

(พระบาลีข้อที่ ๑๙ ใน นิสสั�ปจญนิทเทล)

อาร์มกบพ

ປ្រុចយុទ្ធពេល ឬ មាតិតិស ប្រុចយិ និសសិយប្រជយិតិ ភាគរតា ឧុទិន្ទូនិ, ស៊ិ តាតិតិស ប្រុចយិ ប្រុចយនិពុពេល, ឃំ រូប និសសាយ មនុនាថុ ឬ មនុវិរុណាមាននាថុ ឬ វតុនុទិ ឬ រូប មនុនាថុយា ឬ មនុវិរុណាមាននាថុយា ឬ ពំសំប្បុទ្ធផាងនាមុជ ធម្មានា និសសិយប្រជយិយេន ប្រជយិតិ ភាគរតា និពុពេនិ. ប៉ុងមីនិងពីរការតែវរែនសេដង វិវិតិយិតិនិប៉ុងយុទ្ធពេលវា និសសិយប្រជយិ

ຢ່າງ ຮູບ ນິສໍສາຍ ມໂນຮາຕຸ ຂ ມໂນວິພະຍາານຮາຕຸ ຂ ວັດທະນີ ຕໍ່ ຮູບ ມໂນຮາຕຸຍາ ຂ ມໂນວິພະຍາານຮາຕຸຍາ ຈ ຕໍ່ສົມປ່ອຕການຈົງ ດົມມານໍ ນິສໍສຳປັບປຸງເຢເນ ປຸຈຄໂຍ.

พระบานาจีและคำแปล

- ๑๑ ย่ รูป นิสสาย มโนธาตุ ฯ มโนวิญญาณธาตุ ฯ วัตตนติ ต รูป มโนธาตุฯ ฯ
มโนวิญญาณธาตุฯ ฯ ต สมปัญชตากานธุ ဓမุกาน นิสสายปจจาย เชน ปจจาย.
มโนธาตุ ๓ ແລະ มโนวิญญาณธาตุ ๗๒ ເຈຕສຶກ ๕໭ (ເວັ້ນ ອຽງປົວປາກຈິຕ ๔) ອາຄີຍທ້າຍວັດຖຸໄດເກີດຈິ່ນ
ທ້າຍວັດຖຸນັ້ນ ເປັນປັຈຍັດຕືອງໜ່າຍອຸປະກຣາຮ ແກ່ມໂນວິญญาณธาຕ ๔ ๓ ເຈຕສຶກ ๕໫ ທີ່ປະກອບກັບ
ມโนວິຫຍານຣາດ ຕ້າວຍອໍານາຈວັດກາຮ້າມຜູນປຣີຕໍ່ນີ້ສະໝັບປັຈຍ

- จากพระราชบัญญัติและองค์กรธรรมชาติที่ ๑๑ หากจะแสดงตนขององค์กรธรรมชาติของแต่ละปัจจัยสามารถแสดงได้ดังนี้
๐ ถ้าเป็นวัตถุที่เปรียบเทียบกับสัญลักษณ์

- ปัจจุบันที่วัตถุ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กมโนธิ ๓ มนต์วิญญาณธาตุ ๗๒ เจตสีก ๕๔ ที่ประกอบด้วยเนื้อดูราภรณ์เรขาคณิตนิสัยเจริญ

ปัจจุบันทั่วโลก เป็นปัจจัยสำคัญในการ แคมป์นิวนิวเคลียร์ ดู ใจลึก ดู ที่ประกาย

(ມໂນວິຫຼຸງຢາດຮາດຖຸ ດີເນັກ ມໂທທາວຣ້ອ່ຈ້ນຈົດ ອ ກາມໜ່ວນຈົດ ແລະ ຕທກຮັ້ມຄົນຈົດ ອອ ອກົງຫຼຸງຢາຈົດ ເຊິ່ງຕືກ ແລະ ທີ່ປ່ຽນກອບ (ເວັ້ນ ອີສ່າ ມັນຍິຣີຍ ພາກຈະຈະ ວິໄຕ ຢ້າປັມຢາ))

- จากพระราชบัญญัติ ๑๙ ท่านแล้วแต่องค์กรรวมกันระหว่าง

วัดถูปเรขาคณิสสยปัจจัย และวัดราرامมณปุเรขาคณิสสยปัจจัย

หากจะแสดงองค์ธรรมตามหลังลือหลักสู่ตรสัมารถแล้วดังได้ตั้งนี้ มโนราทุ๓ มโนวิญญาณราทุ๗ เจตลีก ๕๒ (เว้น อรูปวิปากจิต ๔) อาศัยทั้ยัตถุใดเกิดขึ้น ทั้ยัตถุนั้น เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แกมโนราทุ๓ และมโนวิญญาณราทุ๗ (เว้น อรูปวิปากจิต ๔) เจตลีก ๕๒ ที่ประกอบกับมโนราทุ๓ และมโนวิญญาณราทุ๓ ด้วยอำนาจจัตถุปุเรชาตินิสสัยปัจจัย และวัตถุการรับผู้เรชาตินิสสัยปัจจัย

□ การทางค์ธรรมของ วัตถารัมณปูเรชาตนิสสัยปัจจัย

* วัตถุใน นิปัตติ履ป มี ๖ แต่จะเป็นวัตถุ (ตั้งอยู่) ด้วย + เป็นอารมณ์ด้วย มีเพียง ททท. วัตถุ เท่านั้น

$$x \quad \text{ວັດຖຸ} + \text{ອານັມຄນ} + \text{ປຸເຮົາ} = \text{ວັດທະນັມຄນປຸເຮົາ} \quad \begin{array}{l} \rightarrow \text{ນິສສຍ (ພຣະບາລີ້ຂໍ້ ๑)} \\ \downarrow \text{ວິປປຍຕກ (ພຣະບາລີ້ຂໍ້ ๑)} \end{array} \quad \left. \right\} = \text{ຕາ.ໄສ}$$

□ ตารางแสดงการหาคำนำเจ็บจัง ใน วัดราษฎร์มหาธาตุนิสัยบูรณะ

พระบลี	ารามณ์ - ผู้รู้อารมณ์	คำนำเจ็บจัง	รวม
๑๑.	๑. (ตามมติของท่านโบราณเจ้า) ถ้าท้ายวัดถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชื่นไป → มโนทาวรรษ์นิจิต ๑ มนราสัณกานาชชวนิจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตพารัมมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ฉุติปัตตหทัยวัตถุ ๔๙ → ไนปวัตติกาล คือ มโนทาวรรษ์นิจิต ๑ กานชชวนิจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตพารัมมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๑ และ ไนมนราสัณกานาช คือ มโนทาวรรษ์นิจิต ๑ มนราสัณกานาชนิจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตพารัมมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
	๒. ถ้าท้ายวัดถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชื่นไป หรือ ฉุติปัตตหทัยวัตถุ ๔๙ ที่ได้รับการໄ่ใจ → แก้มราสัณโลภามูลชวนะ ๕ หรือโลภามูลชวนะ ๗ ไนปวัตติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

* หมายเหตุที่ ๒, ๓ ของนิสัยบูรณะนิทเทส

□ ตารางแสดงการเปรียบเทียบว่าทະ วัดราษฎร์มหาธาตุนิสัยบูรณะ

กาล	(ตามมติของท่านโบราณเจ้า)	(ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)
ปวตติกาล	ไม่มีแสดงโดยเฉพาะ หากต้องการแสดง อาจได้ดังนี้ ท้ายวัตถุรูป ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงก่อน → จิต ๔๓ ดวงคือ มโนทาว.๑ กานชชวน.๒๙ (๗ ครั้ง) ตพา.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญ.๒ เ.๔๙	ฉุติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → จิต ๔๓ ดวงคือ มโนทาว.๑ กานชชวน.๒๙ (๗ ครั้ง) ตพา.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญ.๒ เจตเลิศ ๔๙
มนราสัณกานาช	ถ้าท้ายวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชื่นไป → จิต ๔๑ ดวงคือ มโนทาว.๑ มนราสัณกานาชชวน.๒๙ (๔ ครั้ง) ตพา.๑๑ (๒ ครั้ง) เ.๔๙	ฉุติปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → จิต ๔๑ ดวงคือ มโนทาว.๑ มนราสัณกานาชชวน.๒๙ (๔ ครั้ง) ตพา.๑๑ (๒ ครั้ง) เ.๔๙

จำแนกบท และเนื้อความของคัมภีร์

การแสดงธรรมของพระผู้พ_Rendererภากาคเจ้าใน นิสัยบูรณะนิทเทสพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและแสดง องค์ธรรมแล้ว ก็เป็นดังนี้

นิสัยบูรณะ แสดงให้รู้ถึง นิททิลิตพพ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

ํ รูป นิสัย มนธาตุ ฯ มนโนวิญญาณธาตุ ฯ วตตุนติ ํ รูป มนธาตุญา ฯ
มนโนวิญญาณธาตุญา ฯ ตสมปัญตตากานณ ธรรมาน นิสัยปุจจายen ปจโจ.

แสดงให้รู้ถึง นิทัลลนาการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทัลลนาการะพระบาลีนี้

พระบลีที่ ๑๑ ํ รูป - เป็นอนิยมกัมมบท บทที่ยังไม่เดิบ่งลงไปร่วมกับนิตไหหน เพียงให้ทราบว่า เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ปัจจยุปบันธรรม โดยฐานะเป็นที่อาศัยเกิดและเป็นอารมณ์ แต่อย่างไร ก็ตามอาจพิจารณาดูได้จากกัตตุบุท คือ มนธาตุ ฯ มนโนวิญญาณธาตุ ฯ ที่เป็นผู้อ้างอาศัยเกิดและ เป็นผู้รู้อารมณ์ พึงทราบได้ว่า

ํ รูป - นักคือ ท้ายวัตถุนั้นเอง ได้แก่

ท้ายวัตถุที่เกิดกับจิตดวงก่อนฯ มีปฏิสัมจิตร เป็นต้น (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)

หรือ ฉุติปัตตหทัยวัตถุ ๔๙ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)

นิสัย - เป็นกิริยาวิเสสบท แสดงให้รู้ถึงการเกิดชื่นของปัจจยุปบันธรรมว่ามีการอาศัยเกิด และโดยความเป็นอารมณ์

มนธาตุ ฯ มนโนวิญญาณธาตุ ฯ - เป็นกัตตุบุท แสดงให้รู้ถึงธรรมที่อาศัยท้ายวัตถุเกิดชื่น และโดยความเป็นอารมณ์

วตตุนติ - เป็นอาขยาตกิริยาบท กัตตุราชา แสดงให้รู้ถึงการเกิดชื่นของปัจจยุปบันธรรม

ํ รูป - เป็นอนิยมกัตตุบุท บทที่บ่งถึงปัจจัยธรรมโดยแท้ ตามที่ได้แสดงไว้ ํ รูป ที่เป็นอนิยมกัมมบท นั้นเอง อ.ร.ได้แก่ ท้ายวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงก่อนฯ มีปฏิสัมจิตร เป็นต้น หรือฉุติปัตตหทัยวัตถุ ๔๙

วัตถุการ์มณปุเรชาตนิสสยปกิณณกາມງານ

ມໂນຮາຕຸ່ຍາ ແລະ ມໂນວິຜົນພານຮາຕຸ່ຍາ ຈ ຕຳສົມປັບປຸງຕົກການຫຼັງຈ ຮມມານຳ - ເປັນລັ້ນປ່ານບທ

แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปั้นธรรม คือ มโนทวาราวัชชنجิต ๑ การช่วงจิต ๒๙ ตการ์มณจิต ๑๓

ອກີ່ມູນາຈີຕ ໨ ເຈຕລຶກ ໨ ໩ ທີປະກອບ (ເວັນ ອີສສາ ຜັຈະຣິຍະ ກຸກກຸຈະ ວິໄຕ ອັປປັດຸງ)

หมายเหตุ:- ไม่แต่งองค์ธรรมของโนอาตุ เพราแต่งแยกองค์ธรรมระหว่าง วัตถุเรขาคณิตนิสัย และ
วัตถุรัมย์ในเรขาคณิตนิสัย គ្នាគារការណ៍បានត្រួមត្រូវ។

นิสสันปูจญาณ - เป็นกรอบบท แล้วดึงให้ร้าวในบรรดาปัจจัยที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน

ตามที่จะเป็นไปได้แน่ (หมาย) (หน้า ๗๔ เนพาะ ข้อ ๒, ๓ ที่เป็นวัตถุการ์มณประชาตินิลส์ยหมาย)

๓. (ตามมติของท่านประธานาธิการย์)

ถ้าท้ายวันสุดท้ายเกิดพร้อมกันกับปีติดวงที่ ๑๙ ที่นับถอยหลังจากวันดูจิตชีนไป ทำการซ่อมอุปกรณ์เกมโทรศัพท์ไว้ก่อนจะเล่นต่อไป

(ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) จีติปุตตห้วยวัดก ๔๙ ทำการช่วยอุปการะแ

ในปัจจุบัน คือ มโนทวารารักษ์ชนิด ๑ การช่วยเหลือ ๒๙ (๗ ครั้ง) ตัวรับมโนทิ ๑๑ (๒ ครั้ง)
อิทธิพลของภัยณาจิต ๒

และ ในมรณาลัณกากล คือ มโนทวารวัชช์นจิต ๑ มรณาลัณกากามช์นจิต ๒๗ (๔ ครั้ง)

ຕກລາມມະນຸຈິຕ ៣៣ (២ ມັງ)

ปัจจัยที่ทำการช่วยให้คนหันหน้าก้ม ๒ ปัจจัย คือ

วัดถารัมมณเปรษฐาตโนสสยঃ օরামমণঃ օরামমণপ্রেষ্ঠাতঃ วัดถารัมมณপ্রেষ্ঠাতুপ্যতৎ

วัดถารัมมณปเรชาตตถิ วัดถารัมมณปเรชาตอวิคตະ

๒. ถ้าที่ยัวต์ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับอยู่หลังจากจิติจีตี้ไป

ที่รือ จิตติปัตตทัยวัฒน์ ๔๙ ที่ได้รับการไฟฟ้า เช่นปัจจุบัน ศึกษาทำการช่วยอุปกรณ์ ภาระงานล้วนๆ

ໂລກາມຸລ່ວນະ ۵ ທີ່ຮູ້ໂລກາມຸລ່ວນະ ۷ ໃນປັດຕິກາລທີ່ເປັນຜູ້ມີຄວາມສັກໄດ້ທັນກແນ່ນເປັນປັຈຈຸບັນແລ້ວ
ປັຈຍີ່ທີ່ທໍາການຂ່າຍໃນຂະໜາກົມ ۵ ປັຈຍີ່ ຕົກ

วัตถุการรัมภณ์เพรษานิลส์ยัง อารัมภณ์ อารัมภณ์อิปติ อารัมภณ์ปันลิลส์ยัง อารัมภณ์เพรษากะ

วัดถารัมมณป์เรขาตุวิปปยูตตะ วัดถารัมมณป์เรขาตตถี วัดถารัมมณป์เรขาตอวิตตะ

ปูจจโดย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปกรณ์แก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราศจากตัวตน

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจัยบัน	จำนวนปัจจัย	รวม
๑.	<p>(ตามมติของท่านประธานอาจารย์)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ถ้าหากท่านได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการฯ ที่นับถือว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมไป → มโนทาวาระชั้นนิติ ๑ กรณีลั่นกังหันชั้นนิติ ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมมณฑิต ๑๑ (๒ ครั้ง) <p>(ตามมติของท่านอาจารย์ภาษาหลัง)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ รัฐบัตตหทัยวัตถุปฏิ ๔๙ → ในปัจจุติภาษา คือ มโนทาวาระชั้นนิติ ๑ กามชั้นนิติ ๒๙ (๗ ครั้ง) ตพารัมมณฑิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ และ ในกรณีลั่นกังหัน คือ มโนทาวาระชั้นนิติ ๑ กรณีลั่นกังหันชั้นนิติ ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมมณฑิต ๑๑ (๒ ครั้ง) 	๓๐ : ๓๒	๖
๒.	<p>ถ้าหากท่านได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการฯ ที่นับถือว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมไป หรือ รัฐบัตตหทัยวัตถุปฏิ ๔๙ ที่ได้รับการไฟไจ → กรณีลั่นโนโลภามูลชั่วขณะ ๔ (๕ ครั้ง) หรือ โนโลภามูลชั่วขณะ ๔ (๗ ครั้ง) ในปัจจุติภาษา</p>	๑๒ : ๓๒	๔

* ພັນຂອງທີ່ ເມ, ຄ ຂອງປະເທດກູມພາ ທຳ ۴۳

หมายเหตุ:- วัดการมั่นปุ่รเจ้าตัวปัญญา ฝึกการแสดงต่อหน้า
วัดการมั่นปุ่รเจ้าโนสัญญา ทักษะการ

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย (๔๑๔๔)

ในนิสสัยปัจจุทเท่านี้ วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ

*นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)

- ในปัจฉิติกาล (มีได้แล้วด้วยเฉพาะ)
- ในมรณะลัณณกาล ท้ายวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตเข้าไป
ในมรณะลัณณกาล เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
- ในปัจฉิติกาล (มีได้แล้วด้วยเฉพาะ)
- ในมรณะลัณณกาล จิต ๔๑ ดวง คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ มรณะลัณณกามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัป.)
เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยบัน

*นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)

- ทั้งในปัจฉิติกาล และ ในมรณะลัณณกาล
ปัจจุบันท้ายวัตถุ คือท้ายวัตถุที่กำลังตั้งอยู่ ในขณะเป็นที่อาศัย และเป็นอารมณ์ด้วย
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
- ในปัจฉิติกาล จิต ๔๓ ดวง คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ การชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง)
- ในมรณะลัณณกาล จิต ๔๗ ดวง คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ มรณะลัณณกามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัป.)
เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยบัน

- จิต ๔๙ เจตสิก ๕๗ ในขณะที่มีได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
โดยແນ່ອນແລ້ມແນ່ອນ ກີດ,
- รูปทั้งหมด คือ จิตตชรุป เป็นต้นກີດ เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยนิก

หมายเหตุ:-

๑.) หากแสดง นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)

- ในปัจฉิติกาล ไม่มีแสดงโดยเฉพาะ หากแสดงเพิ่มเติมในปัจฉิติกาล อาจแสดงได้ดังนี้
- *นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)

 - ในปัจฉิติกาล ท้ายวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงก่อน
 - ในมรณะลัณณกาล ท้ายวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตเข้าไป
ในมรณะลัณณกาล เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
 - ในปัจฉิติกาล จิต ๔๓ ดวง คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ การชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง)
 - ในมรณะลัณณกาล จิต ๔๗ ดวง คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ มรณะลัณณกามชวนจิต ๒๙
(๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ
กุกุจจะ วิรตี อัปปัญญา)
เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยบัน

๒.) นักศึกษาพึงทราบ องค์ธรรมที่แสดงข้างต้นมีความแตกต่างกันจากหนังสือหลักสูตร เช่น
ธรรมที่เป็นปัจจัยบัน แล้วดังนี้

นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณเจ้า)

- ธรรมลัณณจิต ๔ ขณะ คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ การชวนจิต ๕ ครั้ง ตทารัมณะ ๒ ครั้ง
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยบัน

นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)

- จิต ๙ ขณะ คือ มนโนทavaravacchñajit ๑ การชวนจิต ๕ ครั้ง ในจำนวนช่วง ๒๙
ตทารัมณจิต ๒ ครั้ง ในจำนวนตทารัมณะ ๑๑ อภิญญา ๑ ครั้ง ในจำนวนอภิญญาจิต ๒
เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัปปัญญา) เมื่อในขณะที่ได้รับการ
ช่วยอุปการะจากวัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัย
เป็น วัตถุประสงค์พูเรชาตนิสสัยปัจจัยบัน

ตามนัยที่ ๒ นี้ หนังสือหลักสูตรไม่ได้แสดงแยกปัจฉิติกาลและมรณะลัณณกาล

คำอธิบาย (หน้า ๑๔)

ใน วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุนิก นี้ มี ๒ อย่าง คือ ที่แน่นอน และไม่แน่นอน

- แน่นอน

คือ จิต ๔ ดาว ได้แก่ ทวีปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนญาติ ๓ มหัคคตจิต ๒๗ พร้อมด้วยอภิญญาต่างๆ (เว้น อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒) โลกุตตรจิต ๕ เจ.๓๘ และ รูปทั้งหมด มีจิตชรุป เป็นต้น

- ไม่แน่นอน

คือ จิต ๔ ดาว ได้แก่ มโนหาราวาจฉนจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (อกุศลจิต ๑๒ หลีดุปปาจิต ๑ มหากุศลจิต ๔ มหาการิยาจิต ๕) ตทารัมณจิต ๑ อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้นอิสส่า มัจฉริยะ กฎกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา)

บรรดาเจตลิก ๔ ดาวนี้ เมื่อจะประกอบกับกามชวนแห่งจริง แต่ที่เว้นออกันนั้น ก็เนื่องจาก เจตลิกทั้ง ๔ ดาวนี้ มีทัยวัตถุเป็นอารมณ์ไม่ได้นั่นเอง การที่เป็นตั้งนี้ก็เพราะว่า ทัยวัตถุของตนนี้มิใช่สมบัติของผู้อื่นประการหนึ่ง, มิใช่เป็นสิ่งของที่อยู่ภายนอกประการหนึ่ง, มิใช่เป็นตัวสุจริตทุจริตประการหนึ่ง

เหตุนี้แหล่งจึงเป็นอารมณ์ของ อิสส่า มัจฉริยะ กฎกุจจะ ไม่ได้ ทั้งทัยวัตถุ ของตนแห่งนี้มิใช่เป็น วิติกามตพพวตถุ มิใช่เป็นทุกจิตสัตว์ สุจิตสัตว์ อีกด้วย จะนั้นจึงเป็นอารมณ์ของ วิรตี อัปปมัญญา ไม่ได้

ตาราง แสดงองค์ธรรมในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของ วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย

วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย	วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุยบัณฑุ	วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุนิก
<p>นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทั้งวัดถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตชั้นไป ในเมรณะลักษณะ (ในปัจตุกาล มีได้แสดงโดยเฉพาะ) 	<p>นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)</p> <ul style="list-style-type: none"> - จิต ๔๙ เจตลิก ๕๒ ไขขนะที่สำคัญได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย มโนหาราวาจฉนจิต ๑ ผลกระทบเมรณะช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ครั้ง) เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กฎกุจจะวิรตี อัป.) เมื่อไขขนะที่ได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย 	<p>- จิต ๔๙ เจตลิก ๕๒ ไขขนะที่สำคัญได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย</p> <p>โดยแน่นอนและไม่นั่นเอง ก็ได้,</p> <p>- รูปทั้งหมดคือ จิตชรุป ปฏิสัมพันธ์ชรุป พาทิรูป อาหารชรุป อุตุชรุป อยัญญาลักษณะชรุป ปัจตุกัมมชรุป</p>
<p>นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภัยหลัง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปัจจุบันทัยวัตถุ คือทัยวัตถุที่กำลังตั้งอยู่ ในขณะเป็นท่อสาย และเป็นอารมณ์ตัวย 	<p>นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภัยหลัง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในปัจตุกาล จิต ๔๓ ดาว คือ มโนหาราวาจฉนจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง) - และในเมรณะลักษณะ จิต ๔๙ ดาวคือ มโนหาราวาจฉนจิต ๑ ผลกระทบเมรณะช่วงจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กฎกุจจะวิรตี อัป.) เมื่อไขขนะที่ได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุการ์มณ์บุเรชาตินิสัยบัจจุย 	

□ ตาราง แสดงของคือรวมแน่นอนและไม่แน่นอน ใน วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย

วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย	วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัยบัญปัน	วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัยนิก
หัวที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) - ททัยวัตถุ ที่เกิดพ้ออภัยบังคับด้วยที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากวุตติจิตขึ้นไป ในกรณีลักษณะ (ในปัจจติกาล มีได้แสดงโดยเฉพาะ)	แน่นอน - ไม่มี	แน่นอน - จิต ๔๔ ดวงคือ ทว.๑๐ มโนราหุ ๓ มหัคคตจิต ๒๙ โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๙ และ รูปทั้งหมด มีจิตศาสตร์ เป็นต้น
	ไม่แน่นอน - จิต ๔๑ ดวงคือ มโนทาราวัชชันจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา)	ไม่แน่นอน - จิต ๔๑ ดวงคือ มโนทาราวัชชันจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา)
หัวที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) - ปัจจุบันททัยวัตถุ คือททัยวัตถุที่กำลังตั้งอยู่ ในขณะเป็นที่สำคัญ และเป็นภาระด้วย (แสดงทั้งในปัจจติกาล และในกรณีลักษณะ)	แน่นอน - ไม่มี	แน่นอน - จิต ๔๔ ดวง คือ ทวิปัญจริญญาณจิต ๑๐ มโนราหุ ๓ มหัคคตจิต ๒๙ พร้อมด้วยอภิญญาต่างๆ (เว้น อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒) โลกุตตรจิต ๔ เจตสิก ๓๙ และ รูปทั้งหมด มีจิตศาสตร์ เป็นต้น
	ไม่แน่นอน ในปัจจติกาล : จิต ๔๑ ดวง คือ มโนทารา. ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้นอิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา) ในกรณีลักษณะ : จิต ๔๑ ดวง คือ มโนทาราวัชชันจิต ๑ กรณีลักษณะกามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้นอิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา)	ไม่แน่นอน ในปัจจติกาล : จิต ๔๑ ดวง คือ มโนทารา.๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้นอิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา) ในกรณีลักษณะ : จิต ๔๑ ดวง คือ มโนทาราวัชชันจิต ๑ กรณีลักษณะกามชวนจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้นอิสส่า มัจฉริยะ ถูกกุจจะ วิรตี อัปปมัญญา)

□ จำแนก วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย โดยลักษณะ ชาติ กາລ สตด (๖๐๔๙)

ใน วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย นี้ การเข้าข่ายอุปการะแก่ปัจจัยบัญปันธรรมของธรรมที่เป็น
วัดการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย นั้น

เมื่อว่าโดย ลักษณะ มี ๔ อย่างคือ เป็นที่เกิดด้วย (วัตถุ) เป็นภาระด้วย (ภาระ)
เกิดก่อนด้วย (ปูเรชาต) เป็นที่อาศัยด้วย (นิสสัย)

เมื่อว่าโดย ชาติ เป็น อารัมณชาติ

เมื่อว่าโดย กາລ เป็น ปัจจุบันกาล

เมื่อว่าโดย สตด คือ สำนัก ๒ อย่าง คือ
- สำนักสตด ช่วยอุปการะให้ปัจจัยบัญปันธรรม ภาคี อย่างหนึ่ง
- อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจัยบัญปันธรรม ตั้งอยู่ อย่างหนึ่ง

□ ปัญหาวาริวังค์ แห่ง วัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัยบจจัย (๑. ๒๔๙)

ในการแสดงปัญหาวาริวังค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแล่ดงตามกฎลติกา เป็นต้น โดยดังบทໄວ
เป็นหลัก ๑ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทท้า คือ อพญาตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยปั้นธรรม
(ปثارล้าน) โดยบทหลัง ในวัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัยบจจัย มี ๑ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก.) อพญาตบท มี ๓ วรรค ๑. อพญาตปثارล้าน

๑. กุลลปปثارล้าน

๓. อกุลลปปثارล้าน

ในอพญาตบท (อัพ - อัพ)

ในอพญาตบท (อัพ - กุ)

ในอพญาตบท (อัพ - อกุ)

วัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัยบจจัย			
๑ บท ๓ วรรค			
(สุทธิสังขยาفارق = ๐:๐:๓)			
บท/วรรค	กรอบบท	ปจ.	
๑	อพ.- อพ.	๑๐ : ๓๒	๖
๒	อพ.- กุ.	๑๐ : ๓๒	๖
๓	อพ.- อกุ.	๑๒ : ๓๒	๘
รวมเป็น ๘ ลักษณะ (-ต้นของ) ๗			

ก.) อพญาตบท

- อพญาตบททavarisan ใน อพญาตบท (อัพ - อัพ)

(๑.๓๓)

วิธิพระบาลี อพญาตโต ဓามโน อพญาตสุส ဓามมสส วตถารัมมณปุเรชาตนิสสัยปจจัย ปจจโย.

อพญาตธรรมเป็นปัจจัย คือ ช่วงคุปการะ แก้อพญาตธรรม ด้วยคำนำวัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัยบจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาตโต ဓามโน

เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

- ท้ายวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตเข้าไป
ในมรณะลัณณกาล หรืออภินัยหนึ่ง

- รูติปัตตะทัยวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์

อพญาตสุส ဓามมสส เป็นลัมปทานบท และคงให้รู้ถึงปัจจัยปั้น อ.อ. ได้แก่
มโนทาราวัจชัณจิต ๑ หลิศตุปปาจิต ๑ มหากิริยาจิต ๔ ตทารัมมณจิต ๑๑
กิริยาอภิญญาจิต ๑ เจตลักษณ ๓ (ເງິນວົງຕີ ອັປ່ມໝູງຍາ) ที่เกิดในมรณะลัณณกาล
วตถารัมมณปุเรชาตนิสสัยปจจัย เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัย
ปัจจัยเป็นพิเศษในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยคุปการะในคราวเดียวกัน คือ

วัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัย อาศรมมณ อาศรมมณปุเรชาต ๑ วัดถารัมมณปุเรชาต-
วิปปยุต อาศรมมณปุเรชาตตติ อาศรมมณปุเรชาตอริวิต เหล่านี้

ปจจโย

เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อนัตต

ความเป็น วัดถารัมมณปุเรชาตนิสสัย ปัจจัย ปัจจัยปั้น ในบท อพญาตโต อพญาตสุส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปัตตติກາລ มรณะลัณณกาล

ว่าโดย ກුෂ් ເປັນໄປໃນ ປාදුຈ්වරුගුෂ්

ว่าโดย ບුක්කල ເປັນໄປໃນ ປ්‍රස්ථන ๔ ພ්‍රබුක්කල ๔

ว่าโดย ວිතී ເປັນໄປໃນ ວිතිຕັດຕ່ອໄປນີ້

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนັ້ນ ເປັນໄປໃນ ຮුපවිත්ත් ເປັນໄປໃນ ຮුපවිත්ත් ເປັນໄປໃນ

..ธรรมที่เป็นปัจจัยปั้น ເປັນໄປໃນ ການຈ່ວນໂນທາວຣິຕີ ອົກຟ້າງວິຕີ ມຮນາລັນວິຕີ

- กฎสลปทวารสาน ใน อพญากรบท (อัพ - ก.)

(๙.๒๔๕)

วิธิพระบาลี : อพญากรโต ဓမุ.โน กฎสลสส ဓมมสส วตถารมณปุเรชาตนิสสัยปจจุเยน ปจจโย.

อพญากรธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญากรโต ဓมุ.โน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

- ทั้งวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับอยหลังจากจิตชื่นไปในมรณะลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง

- จิตปัตตาลทั้งวัตถุ เมื่อจะจะเป็นวัตถุและอารมณ์

กฎสลสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจุปัปน อ.อ. ได้แก่

มหากุศลจิตดุปบาท ๔ กุศลอกภิญญาจิตดุปบาท ๑ (เวนวิรตี อัปปมณฑล)
ที่เกิดในมรณะลัณณกาล หรือเกิดในปัตติกาล และมรณะลัณณกาล

วตถารมณปุเรชาตนิสสัยปจจุเยน เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย
ปัจจัยเป็นพิเศษในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ^๑
วัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย อาการณะ อาการณปุเรชาต วัตถารัมณปุเรชาต-
วิปปมุตต อาการณปุเรชาตตติ อาการณปุเรชาตอวิคต เหล่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันดัดดะ

ความเป็นวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย ปัจจัย ปัจจุปัปน ในบท อพญากรโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปัตติกาล มรณะลัณณกาล

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน ปัญจikoการภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลักษณะ

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายในอย่างเดียว

..ธรรมที่เป็นปัจจุปัปน เป็นไปใน การช่วงมโนทารวิถี อกภิญญาวิถี มรณะลัณณวิถี

- กฎสลปทวารสาน ใน อพญากรบท (อัพ - อก.)

(๙.๒๔๕)

วิธิพระบาลี : อพญากรโต ဓมุ.โน กฎสลสส ဓมมสส วตถารมณปุเรชาตนิสสัยปจจุเยน ปจจโย.

อพญากรธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญากรโต ဓมุ.โน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

- ทั้งวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับอยหลังจากจิตชื่นไปในมรณะลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง

- จิตปัตตาลทั้งวัตถุ เมื่อจะจะเป็นวัตถุและอารมณ์

กฎสลสส ဓมมสส เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจุปัปน อ.อ.ได้แก่ อกุศลจิตดุปบาท ๑๒

(เวนอีลา จัลวิรย ภุกุจจะ) ที่เกิดในมรณะลัณณกาล หรือเกิดในปัตติกาล และมรณะลัณณกาล

วตถารมณปุเรชาตนิสสัยปจจุเยน เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย
ปัจจัยเป็นพิเศษในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ^๑
วัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย อาการณะ อาการณปุเรชาติ อาการณปุเรชาติ-
วิปปมุตต อาการณปุเรชาตตติ อาการณปุเรชาตอวิคต เหล่านี้

ปจจโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันดัดดะ

ความเป็นวัตถารัมณปุเรชาตนิสสัย ปัจจัย ปัจจุปัปน ในบท อพญากรโต กฎสลสส นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปัตติกาล มรณะลัณณกาล

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน ปัญจikoการภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคคล ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลักษณะ

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายในอย่างเดียว

..ธรรมที่เป็นปัจจุปัปน เป็นไปใน การช่วงมโนทารวิถี มรณะลัณณวิถี

□ สุทธิสังเขปการประชุม (๔๒๙)

□ แสดงการทบทวนปัจจัยในปัญหาการวิภัค์แห่งวัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย

ราย	ปัจจัย → ปัจจัยบัน្ត	จำนวนปัจจัย	รวม
๑. อัพ - อัพ	ท้ายวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชี้ไปใน retrospection หรืออีกนัยหนึ่ง รู้ดีปัจจัดท้ายวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → มโนทาวรัชเจต ๑ หลักปูป้าทวิจิต ๑ มหากริยาจิต ๘ ตทารัมณเจต ๑๑ กิริยาอภิญญาจิต ๑ (อิทธิวิธ.) เจตลักษณ์ ๓๓ (เว้นวิรตี อัปปัมญญา) ที่เกิดใน retrospection หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดในปัจจิตикаลและ retrospection กາล	๑๐ : ๓๒	๖
๒. อัพ - กุ	ท้ายวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชี้ไปใน retrospection หรืออีกนัยหนึ่ง รู้ดีปัจจัดท้ายวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → มหากุคลจิตตุปูป้า ๘ กุคลอภิญญาจิตตุปูป้า ๑ (อิทธิวิธ.) (เว้นวิรตี อัปปัมญญา) ที่เกิดใน retrospection และ retrospection กາล หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดในปัจจิติกາลและ retrospection กາล	๑๐ : ๓๒	๖
๓. อัพ - อกุ	ท้ายวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตชี้ไปใน retrospection หรืออีกนัยหนึ่ง รู้ดีปัจจัดท้ายวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → อกุคลจิตตุปูป้า ๑๒ (เว้นอิสส่า แมจฉิยะ กุกุจจะ) ที่เกิดใน retrospection กາล หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดใน ปัจจิติกາลและ retrospection กາล	๑๒ : ๓๒	๔

สรุปจำนวนสุทธิรอบทั้งวัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัยปัญหาภาระ ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๓ ประเภท ด้วยกันคือ

อพยากาตบห	๑.) อพยากาต อพยากาตสุล	วัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปุจจาย ปจจอย.
	๒.) อพยากาต กุลสุลสุล	วัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปุจจาย ปจจอย.
	๓.) อพยากาต อกุลสุลสุล	วัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปุจจาย ปจจอย.

□ วัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัยสภาคาย (๔๒๙)

ปัจจัยที่เป็นสภาคายกันได้กับวัตถุการรัมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ มี ๗ ปัจจัย คือ

อรัมมณะ อารัมมณานิปปติ อารัมมณูปนิสสัย อารัมมณปุเรชาตะ
วัตถุการรัมณปุเรชาติวิปปุตตะ อารัมมณปุเรชาตตติ อารัมมณปุเรชาตอวิคตตะ

๔.) วัตถุการณ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการ

(พระบารีข้อที่ ๑ ใน วิปปุยตตบัจจยนิทเทล)

อาชีวภาพ

ปจจุทเทเล่ โย ยาทิโส ปจจโย วิปปุยตตบัจจโยติ ภควตา อุททิภูโธ, โซ ตาทิโส ปจจโย ปจจยนิทเทเล,

๑) รูปโน ဓมมา ဓรูปิน ဓมมาน วิปปุยตตบัจจเยน ปจจโยติ ภควตา นิภทิภูโธ.

ปัจจัยเช่นใด พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยย่อในปจจุทเทลว่า วิปปุยตตบัจจโย

ปัจจัยเช่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสตรในปจจยนิทเทลว่า

๑) รูปโน ဓมมา ဓรูปิน ဓมมาน วิปปุยตตบัจจเยน ปจจโย.

พระบารีและคำแปล

(๔.๑๒๙)

๑) ๑) รูปโน ဓมมา ๑) ဓรูปิน ဓมมาน ๒) วิปปุยตตบัจจเยน ๒) ปจจโย.

๑) ปจจุบันทัยวัตถุนั้น ๒) เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ

๓) แก้มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบกับมนโนวิญญาณธาตุ

๔) ด้วยอำนาจวัตถุการณ์และปัจจัย

□ จากพระบารีและองค์ธรรมชื่อที่ ๑ หากจะแสดงองค์ธรรมของแต่ละปัจจัยสามารถแสดงได้ดังนี้

๐ ถ้าเป็นวัตถุการณ์และปัจจัย

วัตถุรูป ๖ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก้วิญญาณธาตุ ๗ เจตสิกที่ประกอบ

๐ ถ้าเป็นวัตถุการณ์และปัจจัย

ปจจุบันทัยวัตถุ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก้มโนวิญญาณธาตุ ๔๓ เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ

(มนโนวิญญาณธาตุ ๔๓ ได้แก่ มนโนหารวัชช์นิจิต ๑ กามชวนิจิต ๒๙ ตทารัมณนิจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กฎกุจลักษ์ วิรติ อัปปมณฑุ))

□ จากพระบารีข้อ ๑ ท่านแสดงองค์ธรรมรวมกันระหว่าง

สหชาติวิปปุยตตบัจจัย วัตถุการณ์และปัจจัยและวัตถุการณ์และปัจจัย

หากจะแสดงองค์ธรรมตามหนังสือหลักสูตรสำหรับแสดงได้ดังนี้

วัตถุรูป ๖ เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก้วิญญาณธาตุ ๗ เจตสิกที่ประกอบ (เว้นอรุปวิปากจิต ๔)

ด้วยอำนาจสหชาติวิปปุยตตบัจจัยและปุเรชาติวิปปุยตตบัจจัย

ตารางแสดงการทำสำเนาบัญชีใน วัตถุการณ์และปัจจัย

พระบารี	รายการ - ผู้รู้รายการ	จำนวนบัญชี	รวม
๑.	๑. (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) ถ้าหทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตเข้าไป → มนโนหารวัชช์นิจิต ๑ มนโนลักษณะกามชวนิจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตทารัมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) รู้ดีปัตตทัยวัตถุ ๔๙ → ไนปวัตติกาล คือ มนโนหารวัชช์นิจิต ๑ กามชวนิจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตทารัมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอิทธิอภิญญาจิต ๒ และ มนโนลักษณะกามชวนิจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตทารัมณนิจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
๒.	๒. ถ้าหทัยวัตถุที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตเข้าไป หรือ รู้ดีปัตตทัยวัตถุ ๔๙ ที่ศรั้บการไฟ่ใจ → แก่มนโนลักษณะโลภมูลช่วง ๕ หรือโลภมูลช่วง ๗ ไนปวัตติกาล	๑๒ : ๓๒	๔

* หมายเหตุที่ ๒, ๓ ของวิปปุยตตบัจจยนิทเทล (๔.๔๕๓)

ตารางแสดงการเปรียบเทียบว่า แห่ง วัตถุการณ์และปัจจัย

กาล	(ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)	(ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)
ปรัชติกาล	ไนปีแสดงโดยเฉพาะ หากต้องการแสดง อาจได้ดังนี้ ทัยวัตถุรูป ที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงก่อน → จิต ๔๓ ดาวศีรษะ มนโนทว.๑ กามชวน.๒๙ (๗ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอิทธิอภิญญา.๒ เจ.๔๙ (๗ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง)	รู้ดีปัตตทัยวัตถุรูป ๔๙ → จิต ๔๓ ดาวศีรษะ มนโนทว.๑ กามชวน.๒๙ (๗ ครั้ง) (๗ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิอิทธิอภิญญา.๒ เจตสิก ๔๙
มนโนลักษณะ	ถ้าหทัยวัตถุรูปที่เกิดพร้อมกับกิจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุดจิตเข้าไป → จิต ๔๓ ดาวศีรษะ มนโนทว.๑ มนโนลักษณะกามชวน.๒๙ (๕ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) เจ.๔๙	รู้ดีปัตตทัยวัตถุรูป ๔๙ → จิต ๔๓ ดาวศีรษะ มนโนทว.๑ มนโนลักษณะกามชวน.๒๙ (๕ ครั้ง) ตท.๑๑ (๒ ครั้ง) เจ.๔๙

จำแนกบท และเนื้อความของคํารอม

การแสดงธรรมาของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน วิปปุยตตปจยนิพทธะบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและแสดงองค์ธรรมแล้ว ก็เป็นดังนี้

วิปปุยตตปจดโย แสดงให้รู้ถึง นิทกิลิตพะ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

รูปโน ဓามนา อรูปน ဓามนา วิปปุยตตปจดเยน ปจดโย

แสดงให้รู้ถึง นิทสัณนาการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทสัณนาการะพระบาลีน

พระบาลีข้อที่ ๑ รูปโน ဓามนา - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ททัยวัตถุที่เกิดกับจิตดวงก่อนฯ ฝีปฏิลัตนอิจิต เป็นต้น (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

หรือ ฐิติปัตททัยวัตถุ ๔๙ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายในหลัง)

อรูปน ဓามนา - เป็นสัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม คือ

มนิทวาราวัชชنجิต ๑ การช่วงใจต ๒๙ 怛ารัมณจิต ๑๑ อภิญญาจิต ๒ เจตสิก ๕๙ ที่ประกอบ (เงิน อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัปปัญญา)

วิปปุยตตปจดเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ว่าในบรรดาปัจจัยที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน

ตามที่จะเป็นไปได้นั้น (กฎนา) (๔๑๗-๓๓๐, ข ๒, ๓ กฎนาของวัดตรา้มณปุเรชาติวิปปุยตตปจด)

๑.) (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

ถ้าททัยวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตเข้าไป ทำการช่วยอุปการะ แก่โนทวาราวัชชنجิต ๑ กรณีสัณนาการะช่วงใจต ๒๙ (๕ ครั้ง) 怛ารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)

(ตามมติของท่านอาจารย์ภายในหลัง)

ฐิติปัตททัยวัตถุ ๔๙ ทำการช่วยอุปการะ แก่

ในปัตติการ คือมนิทวาราวัชชنجิต ๑ การช่วงใจต ๒๙ (๗ ครั้ง) 怛ารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)

อิทอิวิอิอภิญญาจิต ๒

และ ในกรณีสัณนาการ คือมนิทวาราวัชชنجิต ๑ กรณีสัณนาการะช่วงใจต ๒๙ (๕ ครั้ง)

怛ารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)

ในบรรดาปัจจัยทั้ง ๖ คือ วัดตรา้มณปุเรชาติวิปปุยตตະ อารัมณะ วัดตรา้มณปุเรชาตินิลสัย อารัมณะปุเรชาตະ อารัมณะปุเรชาตตติ วัดตรา้มณปุเรชาตอวิตตະ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ อำนาจของวัดตรา้มณปุเรชาติวิปปุยตตະอย่างเดียวเท่านั้น เป็นพิเศษ

๒.) ถ้าททัยวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตเข้าไป หรือ ฐิติปัตททัยวัตถุ ๔๙ ที่ได้รับการไฟใจ เป็นปัจจัย คือทำการช่วยอุปการะ แก่กรณีสัณโนโภภูมูลช่วง ๕ หรือโนโภภูมูลช่วง ๗ ในปัตติการที่เป็นผู้มีความผูกไฝ่นักแห่ง เป็นปัจจัยบันแล้ว

ในบรรดาปัจจัยทั้ง ๘ คือ วัดตรา้มณปุเรชาติวิปปุยตตະ อารัมณะ อารัมณานิปติ วัดตรา้มณปุเรชาตินิลสัย อารัมณะปุนิลสัย อารัมณะปุเรชาตະ อารัมณะปุเรชาตตติ อารัมณะปุเรชาตอวิตตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ อำนาจของวัดตรา้มณปุเรชาติวิปปุยตตະอย่างเดียวเท่านั้น เป็นพิเศษ

ปจดโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

□ วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจัยบัน្ត	ยานพาณิชย์	รวม
๑.	(ตามมติของท่านนโยบายจารย์) ○ ถ้าหากว่าต้นไม้ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากวันตีตีจนเข้าไป → มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ มนราลัณนากามชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง) ○ จิตปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ → ในปัตตติกาล คือ มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง) ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ และ มนราลัณนากาม คือ มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ มนราลัณนากามชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง) ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง)	๑๐ : ๓๒	๖
๒.	ถ้าหากว่าต้นไม้ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากวันตีตีจนเข้าไป หรือ จิตปัตตหทัยวัตถุรูป ๔๙ ที่ได้รับการฝึกไว → มนราลัณโนภามุลชวนะ ๕ หรือ โนภามุลชวนะ ๗ ในปัตตติกาล	๑๒ : ๓๒	๘

* หมายเหตุที่ ๒, ๓ ของปักกิณสนกภูนา หน้า ๔๓๗

หมายเหตุ:- วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของวัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่ ทุกประการ

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ใน วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่ (๔.๓๑๓)

ในวิปปัตติปัจจัยที่เหล่านี้ วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่มีอยู่ ๓ ประการ คือ

*** นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านนโยบายจารย์)**

- ในปัตตติกาล (มีได้แสดงโดยเฉพาะ)
- ในมนราลัณนากาล หทัยวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากวันตีตีจนเข้าไป
ในมนราลัณนากาล เป็น วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่
- ในปัตตติกาล (มีได้แสดงโดยเฉพาะ)
- ในมนราลัณนากาล จิต ๔๙ ดวง คือ มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ มนราลัณนากามชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง)
ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตลิก ๔๙ ที่ประกอบ (เว็น อิสสา มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัป)
เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่
เป็น วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่

*** นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)**

- ทั้งในปัตตติกาล และ ในมนราลัณนากาล
ปัจจุบันหทัยวัตถุ คือหทัยวัตถุที่กำลังตั้งอยู่ ในขณะเป็นที่สำคัญ และเป็นอารมณ์ด้วย
เป็น วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่
- ในปัตตติกาล จิต ๔๙ ดวง คือ มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง)
ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง)
- ในมนราลัณนากาล จิต ๔๙ ดวง คือ มโนทาวรัชช์นิจิต ๑ มนราลัณนากามชวนจิต ๒๙ (๔ ครั้ง)
ตหารัมมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตลิก ๔๙ ที่ประกอบ (เว็น อิลล่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัป)
เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่
เป็น วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่

- จิต ๔๙ เจตลิก ๔๙ ในขณะที่มีได้รับการช่วยอุปการะจาก วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่
โดยแน่นอนและไม่แน่นอน ก็ได้
- รูปทั้งหมด คือ จิตตัตฐูป เป็นต้น ก็ได้ เป็น วัตถุการรับผิดชอบดูแลป่าไม้ในพื้นที่

หมายเหตุ:-

๑.) หากแสดง นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

- ในปัจตุกิจ ไม่มีแสดงโดยเฉพาะ หากแสดงเพิ่มเติมในปัจตุกิจ อาจแสดงได้ดังนี้

*นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

- ในปัจตุกิจ หทัยวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงก่อน

- ในกรณีลัพนากิจ หทัยวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจิตเดิมไป
ในกรณีลัพนากิจ เป็น วัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัย

- ในปัจตุกิจ จิต ๔๓ ดวง คือ มโนทาราวรช์ชนจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ ครั้ง)
ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธีภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง)

- ในกรณีลัพนากิจ จิต ๔๑ ดวง คือ มโนทาราวรช์ชนจิต ๑ กรณีลัพนากิจชวนจิต ๒๙
(๕ ครั้ง) ตทารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ
กุอกุจจะ วิรตี อัปปัมญญา)

เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจากวัตถุรัมณปุเรชาตินิสัยปัจจัย
เป็น วัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัยปัจจัย

๒.) นักศึกษาพึงทราบ องค์ธรรมที่แสดงข้างต้นมีความแตกต่างกันจากหนังสือหลักสูตร เช่น

ธรรมที่เป็นปัจจัยปัจจัย แสดงดังนี้

นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์)

- กรณีลัพนากิจ ๘ ขณะ คือ มโนทาราวรช์ชนจิต ๑ กามชวนจิต ๕ ครั้ง ตทารัมณะ ๒ ครั้ง
เป็น วัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัยปัจจัย

นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายหลัง)

- จิต ๙ ขณะ คือ มโนทาราวรช์ชนจิต ๑ กามชวนจิต ๕ ครั้ง ในจำนวนชวน ๒๙
ตทารัมณจิต ๒ ครั้ง ในจำนวนตทารัมณะ ๑๑ ภิญญา ๑ ครั้ง ในจำนวนภิญญาจิต ๒
เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ (เว้น อิสส่า มัจฉริยะ กุอกุจจะ วิรตี อัปปัมญญา) เมื่อในขณะที่ได้
รับการช่วยอุปการะจากวัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัยปัจจัย
เป็น วัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัยปัจจัย

ตามนัยที่ ๒ นี้ หนังสือหลักสูตรไม่ได้แสดงแยกปัจตุกิจและกรณีลัพนากิจ

คำอธิบาย (หน้า ๑๔)

ใน วัตถุรัมณปุเรชาติปัจจัยปัจจัย นี้ ฝี ๒ อย่าง คือ ที่แน่นอน และไม่แน่นอน

แน่นอน

คือ จิต ๔๔ ดวง ได้แก่ ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ มโนราฐ ๓ มหัคคตจิต ๒๗
พร้อมด้วยอภิญญาต่างๆ (เว้น อิทธิวิธีภิญญาจิต ๒) โลภุตตรจิต ๔ เจตลิก ๓๔
และ รูปทั้งหมด มีจิตชรุป เป็นต้น

ไม่แน่นอน

คือ จิต ๔๑ ดวง ได้แก่ มโนทาราวรช์ชนจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙
(อกุศลจิต ๑๒ หลิศุปปทาจิต ๑ มหากุศลจิต ๔ มหากริยาจิต ๔)
ตทารัมณจิต ๑๑ อิทธิวิธีภิญญาจิต ๒ เจตลิก ๔๔ ที่ประกอบ
(เว้นอิสส่า มัจฉริยะ กุอกุจจะ วิรตี อัปปัมญญา)

บรรดาเจตลิก ๔ ดวงนี้ แม้ว่าจะประกอบกับกามชวนก็จริง แต่ที่เว้นออกหนึ่ง ก็เนื่องจาก
เจตลิกทั้ง ๔ ดวงนี้ มีหทัยวัตถุเป็นกรรมไม่ได้นั่นเอง การที่เป็นตั้งนักเพราะ
หทัยวัตถุของตนนี้มิใช่สมบัติของผู้อื่นประการหนึ่ง, มิใช่เป็นสิ่งของที่อยู่ภายนอกประการหนึ่ง,
มิใช่เป็นตัวสุริตทุจริตประการหนึ่ง

เหตุนี้แหล่งจึงเป็นกรรมของ อิสส่า มัจฉริยะ กุอกุจจะ ไม่ได้ ทั้งหทัยวัตถุ
ของตนนักมิใช่เป็น วิตกภมตพพวัดถุ มิใช่เป็นทุกจิตสัตว์ สุจิตสัตว์ อีกด้วย
คงนั้นจึงเป็นกรรมของ วิรตี อัปปัมญญา ไม่ได้

□ แสดง อ.ร.ในสรุปเนื้อความ ๓ ประการ ของ วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัย

วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัย	วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัยบัน্ধ	วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัยนิก
นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) - ททัยวัตถุที่เกิดพร้อมกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถือหลังจากอุดมจิตขึ้นไปในปรัชติการณ์ได้แล้วดังโดยเฉพาะ)	นัยที่ ๑ (ตามมติของท่านโบราณอาจารย์) - จิต ๔๙ ดวง คือ มโนท่าวรัฟชั่นจิต ๑ มนโนท่าวรัฟชั่นจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เงิน อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะวิรตี อัป.) เมื่อในขณะที่ได้รับการช่วยอุปการะจาก วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัย	- จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ในขณะที่ มือได้รับการช่วยอุปการะจาก วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัย โดยແນ່ນອນແລະໄຟ່ແນ່ນອນ กີດ, - รูปทั้งหมดคือ จิตชรูป ปฏิสิทธิ์กัมมชรูป พาทิรรูป อาหารชรูป อุตชรูป օລັມພູລັດຕກົມມຈຽບ ปรວຕິກົມມຈຽບ
นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายนอก) - ปัจจุบันที่ยังวัตถุ คือททัยวัตถุ ที่กำลังดึงดูด ในขณะเป็นที่อาศัย และเป็นอารมณ์ตัวอย่าง (แสดงทั้งในปรัชติการ และ ในกรณีลักษณะการ)	นัยที่ ๒ (ตามมติของท่านอาจารย์ภายนอก) - ในปรัชติการ จิต ๔๙ ดวง คือ มโนท่าวรัฟชั่นจิต ๑ กามชวนจิต ๒๙ (๗ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ ครั้ง) อิทธิวิธีอภิญญาจิต ๒ (๑ ครั้ง) - และในกรณีลักษณะการ จิต ๔๙ ดวงคือ มโนท่าวรัฟชั่นจิต ๑ มนโนท่าวรัฟชั่นจิต ๒๙ (๕ ครั้ง) ตพารัมณจิต ๑๑ (๒ครั้ง) เจตสิก ๔๔ ที่ประกอบ (เงิน อิสส่า มัจฉริยะ กุกุจจะ วิรตี อัปປັມພູ)	

□ แสดงองค์ธรรมແນ່ນອນແລະໄຟ່ແນ່ນອນ ใน วัดถารัมณพุเรขาติวิปปัญญาตปัจจัย

วัดถารัมณพุเรஹติวิปปัญญาตปัจจัยบัน្ត	วัดถารัมณพุเรஹติวิปปัญญาตปัจจัยนิก
ແນ່ນອນ - ໄນ່ນີ້	ແນ່ນອນ - ຈิต ๔๙ ดวงคือ ທິບັງພູຈິວຸຍານຈິຕ ๑๐ ມໂນເຕຸ ๓ ມທັຄຄຕຈິຕ ๒๗ ໂຄງດຕຣິຕ ๔ ເຈຕສິກ ๓ - ແລະ ຮູບທັງໝົດ ມີຈິຕຈຽບ ເປັນຕົ້ນ
ໄຟ່ແນ່ນອນ - ຈิต ๔๙ ดวงคือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ກາມຈ່າວນຈິຕ ๒๙ (๕ ครັງ) ຕພາຮັມນຈິຕ ๑๑ (๒ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประกอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ)	ໄຟ່ແນ່ນອນ - ຈิต ๔๙ ดวงคือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ກາມຈ່າວນຈິຕ ๒๙ (๕ ครັງ) ຕພາຮັມນຈິຕ ๑๑ (๒ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประກอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ)

ແນ່ນອນ	ແນ່ນອນ
- ໄນ່ນີ້	- ຈิต ๔๙ ดวงคือ ທິ. ๑๐ ມໂນເຕຸ ๓ ມທັຄຄຕ.๒๗ ພຣອມດ້ວຍ ອົກຳພູມຕ່າງໆ (ເງື່ອ ອິທຼວິວອົກຳພູມຈິຕ ๒) ໂຄງດ.๔ ເ.ຕ.๗ - ແລະ ຮູບທັງໝົດ ມີຈິຕຈຽບ ເປັນຕົ້ນ

ໄຟ່ແນ່ນອນ	ໄຟ່ແນ່ນອນ
- ໃນປັດຕິກາລ : ຈิต ๔๙ ดวง คือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ກາມຈ່າວນຈິຕ ๒๙ (๗ ครັງ) ຕພາ.๑๑ (๒ ครັງ) ອິທຼວິວອົກຳພູມຈິຕ ๒ (๑ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประກอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ) - ໃນມຽນສັນກາລ : ຈิต ๔๙ ดวง คือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ມຽນສັນກາມຫ່ວນຂອງ (๕ ครັງ) ຕພາຮັມນຈິຕ ๑๑ (๒ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประກอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ)	- ໃນປັດຕິກາລ : ຈิต ๔๙ ดวง คือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ກາມຈ່າວນຈິຕ ๒๙ (๗ ครັງ) ຕພາຮັມນຈິຕ ๑๑ (๒ ครັງ) ອິທຼວິວອົກຳພູມຈິຕ ๒ (๑ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประກอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ) - ໃນມຽນສັນກາລ : ຈิต ๔๙ ดวง คือ ມໂນທວາຮັກຈິຕ ๑ ມຽນສັນກາມຈ່າວນຈິຕ ๒๙ (๕ ครັງ) ຕພາຮັມນຈິຕ ๑๑ (๒ ครັງ) ເຈຕສິກ ๔๔ ที่ประກอบ (ເງື່ອ ອີສສໍາ ມັຈອົບຍິຍ ກຸກຸຈຈະ ວິຣຕີ ອັບປັມພູ)

□ ปัญหาริวัติค์ แห่ง วัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย (๔. ๓๖๑)

□ จำแนก วัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย โดยลักษณะ ชาติ กາລ สัตติ (๔.๓๖๑)

ใน วัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย นี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรມของธรรมที่เป็น วัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย นั้น

เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มี ๔ อย่างคือ เป็นที่เกิดด้วย (วัตถุ) เป็นกรรมด้วย (กรรมภณ)
เกิดก่อนด้วย (ปุเรชาต) ไม่ประกอบด้วย (วิปปยุตต)

เมื่อว่าโดย **ชาติ** เป็น อารัมณชาติ

เมื่อว่าโดย **กາລ** เป็น ปัจจัยบันกาล

เมื่อว่าโดย **สัตติ** คือ จำนวน มี ๒ อย่าง คือ
- ชนกลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจัยบันธรรມ เกิดขึ้น อย่างหนึ่ง
- อุปถัมภากลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจัยบันธรรມ ตั้งอยู่ อย่างหนึ่ง

ในการแล้วดงปัญหาริวัติค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎสัลติก เป็นต้น โดยตั้งบทไว้
เป็นหลัก ๑ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ อพญาคตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยบันธรรມ
(ปثارล้าน) โดยบทหลัง ในวัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย มี ๑ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก) อพญาคตบท มี ๓ วรรค ๑. อพญาคตปثارล้าน

๒. กฎลปثارล้าน

๓. อกุลปثارล้าน

ในอพญาคตบท (อัพ - อัพ)

ในอพญาคตบท (อัพ - กุ)

ในอพญาคตบท (อัพ - อกุ)

วัดถารัมณพุเรชาติวิปปยุตตปัจจัย			
๑ บท ๓ วรรค (สุทธลังษายาวะ = ๐:๐:๓)			
บท/วรรค	กรณบท	ปล.	
๑	อพ.- อพ.	๑๐ : ๓๗	๖
๒	อพ.- กุ.	๑๐ : ๓๗	๖
๓	อพ.- อกุ.	๑๒ : ๓๗	๔
รวมเป็น ๘ ลักษณะ (-ตนะเออง) ๗			

ก.) อพยากตบท

- อพยากตบทการสาน ใน อพยากตบท (อัพ - อัพ)

(น.๓๖๑)

วิธีพระบาลี : อพยากโต ဓမูโน อพยากตสส ဓមมສສ ວດຕາຣມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປຈະເຍັນ ປຈໂຍ.

อพยากตธรรมเป็นปัจจัย គື້ອໍານາຈຳວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປັບປຸງ.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากโต ဓມໂນ เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.ร. ໄດ້ແກ່

- ທີ່ຫຍົວຕັຖຸທີ່ເກີດພຣ້ອມກັນກັບຈົດຕວງທີ່ ๑๗ ທີ່ນັບຄອຍຫລັງຈາກຈຸຕິຈິຕິ່ນີ້ໄປ
ໃນມຽນາສັນກາລ ທີ່ອໍານັກຍັ້ງ

- ສູດີປັດຕະທີ່ຫຍົວຕັຖຸ ເມື່ອຂະນະເປັນວັດຖຸແລະອາຮມນ

อพยากตສສ ဓມມສສ เป็นລັນປາທານບທ แสดงให้รู้ถึงປັບປຸງປັບປຸນ อ.ຮ. ໄດ້ແກ່

ມໂນທວາຮ່າງໝັ້ນຈິຕ ๑ ທສີຕຸປາທິຈິຕ ๑ ມທາກີຣຍາຈິຕ ๔ ຕທາວັນມພນຈິຕ ๑๑

ກົມຍາວົງຢາຈິຕ ๑ ເຈຕີສັກ ๓๓ (ເວັ້ນວິຣີຕີ ອັບປັມຢູ່ຢາ) ທີ່ເກີດໃນມຽນາສັນກາລ

ວດຕາຣມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປຈະເຍັນ ເປັນກຣນບທ ແລະດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ
ປັບປຸງປັບປຸດຕະ ອາຮັມມພນ ວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ

ປັບປຸງປັບປຸດຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ

ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕັດຕິ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິວິຄຕະ ເທົ່ານີ້

ປຈໂຍ เป็นກົມຍາບທ ແລດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ ພົມຕະ

ความເປັນວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ ປັບປຸງປັບປຸນ ໃນບທ อพยากໂຕ อพยากຕສສ ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ เป็นໄປໃນ ປັບຕິກາລ ມຽນາສັນກາລ

ວ່າໂດຍ ກົມ ເປັນໄປໃນ ບັນຍາໂວກາງກົມ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນ ๔ ພລບຸກຄລ ๔

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ວິຕີຕັດຕ່ອໄປນີ້

..ຮຣມທີ່ເປັນປັບປຸງນັ້ນ ເປັນໄປໃນ ຮູປົວິຕີທີ່ເປັນກາຍໃນອ່າງເດືອນ

..ຮຣມທີ່ເປັນປັບປຸງປັບປຸນ ເປັນໄປໃນ ການໜ່ວຍມໂທກວາຣິຕີ ອກົມຢາວິຕີ ມຽນາສັນກົມ

- ກຸສສປ່າທາວສານ ใน อพยากຕบท (อัพ - ກຸ)

(ນ.๒๔๔)

ວິທີພຣະບາລີ : อพยากໂຕ ဓມໂນ ກຸສສປ່າທີ່ ດັນກຸສສປ່າທີ່ ວັດຕາຣມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປຈະເຍັນ ປຈໂຍ.

ອພຍາກຕອຮຣມເປັນປັບປຸງ ຕື່ອ ຈົ່ວ່າຍຸປາກະ ແກ່ອົງຄຸກອຣຣມ ດ້ວຍຄໍານາຈຳວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປັບປຸງ.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

ອພຍາກໂຕ ဓມໂນ เป็นກັດຕຸບທ ແລະດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ ພົມຕະ

- ທີ່ຫຍົວຕັຖຸທີ່ເກີດພຣ້ອມກັນກັບຈົດຕວງທີ່ ๑๗ ທີ່ນັບຄອຍຫລັງຈາກຈຸຕິຈິຕິ່ນີ້ໄປ
ໃນມຽນາສັນກາລ ທີ່ອໍານັກຍັ້ງ

- ສູດີປັດຕະທີ່ຫຍົວຕັຖຸ ເມື່ອຂະນະເປັນວັດຖຸແລະອາຮມນ

ກຸສສປ່າທີ່ ດັນກຸສສປ່າທີ່ เป็นລັນປາທານບທ ແລດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ ພົມຕະ

ມທາກຸດ່ລິຈິຕຕຸປາທ ๔ ກຸສລອກວົງຢາຈິຕຕຸປາທ ๑ (ເວັ້ນວິຣີຕີ ອັບປັມຢູ່ຢາ)

ທີ່ເກີດໃນມຽນາສັນກາລ ທີ່ອໍານັກໃນປັບຕິກາລ ແລະມຽນາສັນກາລ

ວດຕາຣມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດປຈະເຍັນ ເປັນກຣນບທ ແລະດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ
ປັບປຸງປັບປຸດຕະ ອາຮັມມພນ ວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ

ປັບປຸງປັບປຸດຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ

ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕະ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕັດຕິ ອາຮັມມພນປຸເຮ່າຕວິວິຄຕະ ເທົ່ານີ້

ປຈໂຍ เป็นກົມຍາບທ ແລດັດໃຫ້ກົມຍາວົງຢາຈິຕ ພົມຕະ

ความເປັນວັດທະນາມພນປຸເຮ່າຕວິປຸປຸດຕະ ປັບປຸງປັບປຸນ ໃນບທ อพยากໂຕ ກຸສສປ່າທີ່ นີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ เป็นໄປໃນ ປັບຕິກາລ ມຽນາສັນກາລ

ວ່າໂດຍ ກົມ ເປັນໄປໃນ ບັນຍາໂວກາງກົມ

ວ່າໂດຍ ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນ ๔ ພລເສັກບຸກຄລ ๓ ຕາມລ່ມຄວ

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ວິຕີຕັດຕ່ອໄປນີ້

..ຮຣມທີ່ເປັນປັບປຸງນັ້ນ ເປັນໄປໃນ ຮູປົວິຕີທີ່ເປັນກາຍໃນອ່າງເດືອນ

..ຮຣມທີ່ເປັນປັບປຸງປັບປຸນ ເປັນໄປໃນ ການໜ່ວຍມໂທກວາຣິຕີ ອກົມຢາວິຕີ ມຽນາສັນກົມ

- อกุสต์พากาน ใน อพยากดบท (อัพ - อก)

วิธีพราบาล : อพยากโด อามโน อกุสต์ส ธรรมศรี วุฒารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุดปจจุณ ปจจุโย.

อพยากดธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แกอกุศลธรรม ด้วยอำนาจวัดถารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุดปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงของศรัธรรม ในวิธีพราบาล

อพยากโด อามโน เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย อ.อ. ได้แก่

- หทัยวัตถุที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไปในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง
- สูติปัตต์แห่งหทัยวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์

อกุสต์ส ธรรมศรี เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณ อ.อ.ได้แก่ อกุศลจิตตุปบาท ๑๒ (เว้อิส่า มัจฉริยะ ภุกภุจจะ) ที่เกิดในมรณาลัณณกาล หรือเกิดในปัวตติกาล และมรณาลัณณกาล

วุฒารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุดปจจุณ เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวัดถารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุด-ปัจจัยเป็นพิเตษในบรรดาอำนาจบัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ วัดถารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุด อารัมมณะ อารัมมณาริบดิ วัดถารัมมณปุเรชาตินิลส์ยະ อารัมมณปฏิบัติส์ยະ อารัมมณปุเรชาติ อารัมมณปุเรชาตอริวิคตະ เหล่านี้

ปจจุโย เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็น อันตตະ

ความเป็นวัดถารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุด ปัจจัย บัณฑุปัณน ในบท อพยากโด อกุสต์ส นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปัวตติกาล มรณาลัณณกาล

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน ปัญจติการภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุตุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓ ตามลัมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน วิถีตั้งต่อไปนี้

..ธรรมที่เป็นปัจจัยนั้น เป็นไปใน รูปวิถีที่เป็นภายในของย่างเดียว

..ธรรมที่เป็นปัจจัยบัณน เป็นไปใน การช่วนมโนทารวิถี มรณาลัณณวิถี

แสดงการหาอำนาจปัจจัยในปัญหาการวิภัคคแห่งวัดถารัมมณปุเรชาติวิปปัญชุดปัจจัย

ภาระ	ปัจจัย → บัณฑุปัณน	จำนวนปัจจัย	รวม
๑. อัพ - อัพ	หทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไปในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง สูติปัตต์แห่งหทัยวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → มนไกรวัชชันจิต ๑ หลิดปุปปายจิต ๑ มหากริยาจิต ๘ ตพารัมมณจิต ๑๑ กิริยาอภิญญาจิต ๑ เจตสิก ๓๓ (เว้อริตี อัปปัมัญญา) ที่เกิดในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดในปัวตติกาลและมรณาลัณณกาล	๑๐ : ๓๒	๖
๒. อัพ - กุ	หทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไปในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง สูติปัตต์แห่งหทัยวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → มหาอกุศลจิตตุปบาท ๔ กุศลภิญญาจิตตุปบาท ๑ (เว้อริตี อัปปัมัญญา) ที่เกิดในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดในปัวตติกาลและ มรณาลัณณกาล	๑๐ : ๓๒	๖
๓. อัพ - อก	หทัยวัตถุ ที่เกิดพร้อมกันกับจิตดวงที่ ๑๗ ที่นับถอยหลังจากจุติจิตขึ้นไปในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง สูติปัตต์แห่งหทัยวัตถุ เมื่อขณะเป็นวัตถุและอารมณ์ → อกุศลจิตตุปบาท ๑๒ (เว้อิส่า มัจฉริยะ ภุกภุจจะ) ที่เกิดในมรณาลัณณกาล หรืออีกนัยหนึ่ง ที่เกิดใน ปัวตติกาลและมรณาลัณณกาล	๑๒ : ๓๒	๔

□ สุทธิผลของภาระ

สรุปจำแนกสู่รอบทั่วไปของภาระตามที่ต้องการจะดำเนินการ ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้

มี ๓ ประเภทด้วยกันคือ

อพยากตบท	๑.) อพยากโต อพยากตส์ล'	วัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจเยน ปจจโย.
	๒.) อพยากโต กุลลส์ล'	วัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจเยน ปจจโย.
	๓.) อพยากโต อกุลลส์ล'	วัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจเยน ปจจโย.

□ วัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจัยสภาค

ปัจจัยที่เป็นลักษณะกันได้บังคับต่อวัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ นี่ ๗ ปัจจัย คือ

อารัมมณะ อารัมมณาอิปติ วัตถุการมุมมองปูเรขาตวิปปุยตตปจจัย อารัมมณูปนิสัย

อารัมมณปูเรขาตะ อารัมมณปูเรขาตตติ อารัมมณปูเรขาตอวิคต

ก. อพยากบท

๑. อรหาน ผล ครุ่ง กตญา ปจจเวกุชติ นิพพาน ครุ่ง กตญา ปจจเวกุชติ.
พระอรหันต์ทำการพิจารณาอรหัตผลและนิพพาน ด้วยจิตใจฝึกให้อ่อน弱ที่สุดแล้ว

๒. นิพพาน ผลสุส สารมุณณาอิปติปจจายน ปจจโย .
พระนิพพาน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่ผู้ลิขิต ๔ ด้วยอำนาจอารัมณาอิปติปจจัย.

๓. เสกษา ผล ครุ่ง กตญา ปจจเวกุชติ นิพพาน ครุ่ง กตญา ปจจเวกุชติ.
พระเล่าเชิงบุคคลทั้งหลาย ทำการพิจารณาผลจิตเบื้องตัว ๓ และนิพพาน
ด้วยจิตใจฝึกให้อ่อน弱ที่สุดแล้ว

๔. นิพพาน โคตรภุสส โวทานสส มคคสส สารมุณนาอิปติปจจายน ปจจโย .
พระนิพพาน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่โคตรภุสส โวทานจิต และมรรคทั้ง ๔
ด้วยอำนาจอารัมณาอิปติปจจัย.

๕. จาช ครุ่ง กตญา อสุส่าเหติ อภินนุทธิ ต ครุ่ง กตญา
ราโค อุปปุชชติ ทิฎฐิ อุปปุชชติ โสด หวาน ชีวุธ กาย รูป ลักษณ์ สุพะ วนตุ
วิปากพุยากรเต กิริยาพุยากรเต ชนเร ครุ่ง กตญา อสุส่าเหติ อภินนุทธิ ต ครุ่ง กตญา
ราโค อุปปุชชติ ทิฎฐิ อุปปุชชติ.

บุคคลใดเมื่อความพรใจ ชอบใจ จักขุปล่าท โลตัสปล่าท พานปล่าท จีวทปล่าท กายปล่าท รูปกรณ์
ลักษณ์ คันธารมณ์ รสร่มณ์ โญภูรพารมณ์ ท้ายวัตถุ วิปากอพยากรตขันธ์ และกิริยาอพยากรตขันธ์
ด้วยจิตใจฝึกให้อ่อน弱ที่สุดแล้ว เมื่อมีจิตใจฝึกให้ต่อ จักขุปล่าทเป็นต้นอ่อน弱ที่สุดแล้ว
ราคค แลนทิฎฐิ ข้อมเกิดเขื่น.

ข้อ ๑-๒ อัพ-อัพ (๔.๒๓๐)

๓. วัดถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย /๔. วัดถารัมมณปุเรชาติปปายุตตปัจจัย

วัดถารัมมณปุเรชาติปปายุตตปัจจัย อนุวาราทพระบาลี แล้วลงให้มีอันกันกับวัดถารัมมณปุเรชาต-
นิสสัยปัจจัยทุกประการ คงเปลี่ยนแต่ชื่อวัดถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย เป็นวัดถารัมมณปุเรชาต-
ปปายุตตปัจจัย เท่านั้น

ก. อพยากบท

๑. วตตุ วิปากพุยากรเต น กิริยาพุยากรเต น ขนธาน
วตถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจายน ปจจโย .

ปรัตติและมรณะลัณณทัยวัตถุ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่วิบากกิริยานามขันธ์ ๔
ด้วยอำนาจวัดถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย.

๒. วตตุ กุลลาน ขนธาน วตถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจายน ปจจโย .
ปรัตติและมรณะลัณณทัยวัตถุ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุลลานนามขันธ์ ๔
ด้วยอำนาจวัดถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย.

๓. วตตุ อากุลลาน ขนธาน วตถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจายน ปจจโย .
ปรัตติและมรณะลัณณทัยวัตถุ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่อกุลลานนามขันธ์ ๔
ด้วยอำนาจวัดถารัมมณปุเรชาตินิสสัยปัจจัย.

อัพ-อัพ (๔.๒๔๔)

อัพ-กุ (๔.๒๔๕)

อัพ-อกุ (๔.๒๔๖)

๔. อาหารมันปูเรขาตัวตัติปัจจัย /๕. อาหารมันปูเรขาตัวตัติปัจจัย /๖. อาหารมันปูเรขาตัววิคตปัจจัย

ในอาหารมันปูเรขาตัวตัติปัจจัย และอาหารมันปูเรขาตัววิคตปัจจัย นี้ อนุญาทพะบาลีแสดงเห็นอ่อนกัน กับอาหารมันปูเรขาตัวปัจจัยทุกประการ คงเปลี่ยนແຕื่องอาหารมันปูเรขาตัวปัจจัย เป็นอาหารมันปูเรขาตัวตัติปัจจัย หรืออาหารมันปูเรขาตัววิคตปัจจัย เท่านั้น

ก. อพญาภบท**๑. อรธา จากรุ่ง อนิจจโต ทุกๆโต อนดุตโต วิปสุสติ**

ข้อ ๑-๔ อพ-อพ (๙.๓๐๓)

โลต งาน ชีวุท กาย รูเป สรุเท คណเด รเล ໂມງ ສຸພເວຕຸ່ມ
อนิจจโต ทุกๆโต อนดุตโต วิปสุสติ .

พระอรหันต์ทำการพิจารณาจักขุปลatha โลตปลatha งานปลatha ชีวหาปลatha กายปลatha
รูปกรณ์ สักการณ์ คันธารமณ์ รลารமณ์ ໂມງຮັບພາຣມນ ແລະທັຍວັດຖຸ
ໂດຍຄວາມເປັນອົນຈັງ ຖຸກຂັງ ອັນຕາ.

๒. ທີພເພນ ຈາກໆນາ ຮູປ ປສສຕິ.

พระอรหันต์ເຫັນຮູປາມນດ້ວຍທີພັກຈຸຂອງກີມູນາ.

๓. ທີພພາຍ ໂສດຮາຕຸ່ມາ ສຖໍທ ສຸນສົດ .

พระอรหันต์ໄດ້ຍືນເລື່ອງດ້ວຍທີພັກໂສດອກີມູນາ.

๔. ຮູປາຍຕິນ ຈາກໆວິນຸມາແສສ, ສຖາຍຕິນ ໂສດວິນຸມາແສສ,

ຄනຫາຍຕິນ ພາວິ ວຸມາແສສ, ຮ່າຍຕິນ ຈຸທາວິ ວຸມາແສສ, ໂມງສພຸພາຍຕິນ ກາຍວິນຸມາແສສ,
ອາຮມາມນປຸເຮາຕປຈຸຍເຍນ ປຈຸໂຍ.

ຮູປາມນ ເປັນປັຈິຍໜ່ວຍອຸປກະກະ ແກ້ຈັກຈຸວິນຸມາແຈຕິ ๒, ສักກາມນ ເປັນປັຈິຍໜ່ວຍອຸປກະກະ
ແກ້ໂສດວິນຸມາແຈຕິ ๒, ຄັນຮາມນ ເປັນປັຈິຍໜ່ວຍອຸປກະກະ ແກ້ພາວິນຸມາແຈຕິ ๒,
ຮ່າມາມນ ເປັນປັຈິຍໜ່ວຍອຸປກະກະ ແກ້ຈັກຫວິນຸມາແຈຕິ ๒, ໂມງຮັບພາຣມນ ເປັນປັຈິຍໜ່ວຍອຸປກະກະ
ແກ້ກາຍວິນຸມາແຈຕິ ๒ ດ້ວຍຄໍານາຈອາຮມາມນປຸເຮາຕປຈິຍ.

๕. ເສົກ່າ ວາ ປຸດຸ່ງໝາ ວາ ຈກ່ຽ່ ອົນຈຸຕີ ຖຸກ່າໂຕ ອັນດຸຕີໂຕ ວິປສຸສົດ ,

ข้อ ๕-๖ อพ-ຖ (๙.๓๐๔)

ໂສຕ ຊານ ຈຶ່ວ່າ ກາຍ ຮູປ ສຸທີ ດັນເຊ ຮເລ ໂມງ ສຸພເວຕຸ່ມ
ອົນຈຸຕີ ຖຸກ່າໂຕ ອັນດຸຕີໂຕ ວິປສຸສົດ .

พระເສົກຂຸບຄຄລກີ ປຸດຸ່ງໝົກີ ທໍາການພິຈາລາຍຈັກຂຸປລາທ ໂສດປລາທ ພານປລາທ ຈົວຫາປລາທ ກາຍປລາທ
ຮູປາມນ ສັກທາຣມນ ຄັນຮາມນ ຮ່າມາມນ ໂມງຮັບພາຣມນ ແລະທັຍວັດຖຸ
ໂດຍຄວາມເປັນອົນຈັງ ຖຸກຂັງ ອັນຕາ.

๖. ທີພເພນ ຈາກໆນາ ຮູປ ປສສຕິ, ທີພພາຍ ໂສດຮາຕຸ່ມາ ສຖໍທ ສຸນສົດ .

(๙.๓๐๕)

พระເສົກຂຸບຄຄລກີ ປຸດຸ່ງໝົກີ ຍ່ອມເຫັນຮູປາມນດ້ວຍທີພັກຈຸຂອງກີມູນາ ຍ່ອມໄດ້ຍືນ
ສັກກາມນດ້ວຍທີພັກໂສດອກີມູນາ.

๗. ຈກ່ຽ່ ໂສຕ ຊານ ຈຶ່ວ່າ ກາຍ ຮູປ ສຸທີ ດັນເຊ ຮເລ ໂມງ ສຸພເວຕຸ່ມ

ອພ-ຖ (๙.๓๐๖)

ອສສາເທີ ອກິນຫຼີ ຕ ດາຣພກ ຮາໂຄ ອຸປປ່ຽດ ທີ່ ອຸປປ່ຽດ
ວິຈິຈຸລາ ອຸປປ່ຽດ ອຸທອຈຳ ອຸປປ່ຽດ ໂທນສສ ອຸປປ່ຽດ .

ບຸຄຄລໄດມີຄວາມພອໃຈ ຈົບໃຈ ຈັກຂຸປລາທ ໂສດປລາທ ພານປລາທ ຈົວຫາປລາທ ກາຍປລາທ
ຮູປາມນ ສັກທາຣມນ ຄັນຮາມນ ຮ່າມາມນ ໂມງຮັບພາຣມນ ແລະທັຍວັດຖຸ
ເນື່ອອາຄັຍຈັກຂຸປລາທເປັນຕົ້ນ ເປັນອາຮມນແລ້ວ ຮາຄະ ທີ່ ວິຈິກິຈຈາ ອຸທອຈຈະ ໂທນສສ ຍ່ອມເກີດຈິ່ນ.

□ อนัตรชาติ

□ ข้อกำหนดในอนัตรชาติ

- NAMES + อันตระ = อนัตรชาติ แปลว่า ไม่มีรัฐทวาร์คั่น สิ่งหนึ่งดับลงไประสึกหนึ่งกันที่
- ปัจจัยธรรม กับปัจจัยบัญญัติธรรม เกิดติดต่อกันโดยไม่มีรัฐทวาร์คั่น

- ปัจจัยที่เป็นอนัตรชาติ มี ๖ ปัจจัย (แสดงตามปัจจัยพิสดาร ๔๗) คือ

๑. อนัตรปัจจัย ๔. อาเสวนปัจจัย

๒. สัมนัตรปัจจัย ๕. นัตถิปัจจัย

๓. อนัตรปฏินิสัยปัจจัย (อุปนิสัยปัจจัย) ๖. วิคตปัจจัย

(เว้น ปากตูปฏินิสัยนักชนกัมปัจจัย หมายເເນພາະມຮຄຈົດນາທີ່ເປັ້ນຜູ້ປາກຮະແກ່ລົດ)

□ ปัจจัยในอนัตรชาติ ๖ ปัจจัยนี้ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

กลุ่ม ๑ ๙.๕	๑. อนัตรปัจจัย	๒. สัมนัตรปัจจัย	๓. อนัตรปฏินิสัยปัจจัย
	๔. นัตถิปัจจัย	๕. วิคตปัจจัย	

กลุ่ม ๒ อาเส.๑ อาเสวนปัจจัย

□ ปัจจัยที่เป็นอนัตรชาติ มีนิทเทลส์ ตั้งต่อไปนี้

๑. อนัตรปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๑๘ ข้อ
๒. สัมนัตรปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๑๘ ข้อ
๓. อนัตรปฏินิสัยปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๗ ข้อ
	คือ ในอุปนิสัยปัจจยนิทเทลส์ พระบาลีชื่อ ๑, ๓, ๔, ๖-๙
๔. อาเสวนปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๓ ข้อ
๕. นัตถิปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๑ ข้อ
๖. วิคตปัจจัย	มี นิทเทลส์ ๑ ข้อ

x ข้อสังเกตเบื้องต้น ใน อนัตรชาติ

- เป็นเรื่องราวของ จิต เจตเลิศ ไม่มีรูป
- ว่าโดยกาลเป็นไปใน อดีตกาล คือ จิตดวงที่เป็นปัจจัย ต้องตัวไปแล้ว จิตดวงที่ ๒ ซึ่งเป็นปัจจยุปบันจึงเกิดขึ้น
- พระบาลีนิทเทลส์ มี ๑๘ ข้อ
- การแปลในอนัตรชาติ ต้องมีคำว่า " ก่อนๆ ช่วย หลังๆ " เสมอ

□ อ.๕. ของปัจจัยต่างๆ ใน อนัตรชาติ

การคิดทางคงคدرธรรม ของธรรมที่เป็นปัจจัย และปัจจยุปบันของ
อนัตรปัจจัย สัมนัตรปัจจัย อนัตรปฏินิสัยปัจจัย นัตถิปัจจัย วิคตปัจจัย เหมือนกันทุกประการ
ส่วนการคิดทางคงคدرธรรมของธรรมที่เป็นปัจจัย และปัจจยุปบันของ อาเสวนปัจจัย นั้น แตกต่าง
อก去ไป เพราะ ธรรมที่เป็นอาเสวนปัจจัย นั้น มีสภาวะต่อไปนี้

๑. จิตที่เป็น " ชวนจิต " เท่านั้น และเป็น " จิตชาติเดียวภักดิ "

๒. เกิดขึ้น ติดต่อกันอย่างน้อย ๓ ขณะ

๓. ต้องไม่เป็นวิภาคิต

ฉะนั้น ธรรมที่เป็นอาเสวนปัจจัย จึงไม่กว้างขวางเท่ากับ อนัตรปัจจัย ส่วนการคิดทางอนัตรปัจจัยและ
อนัตรปัจจยุปบันนั้น จิตนั้นจะทำหน้าที่อะไรก็ได้ จะเป็นชาติอะไรก็ได้ เกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นก็ได้ เป็นวิภาคิต
ก็ได้ เมื่อจิตเหล่านี้เกิดติดต่อกันแล้วก็สามารถเป็นอนัตรปัจจัย และอนัตรปัจจยุปบันได้ทั้งสิ้น

หลักการคิดทางปัจจัย และปัจจยุปบันธรรม ในอนัตรชาตินี้

- ๑) คิดจากหน้าที่ของจิตที่ยกขึ้นเป็นประธาน
- ๒) เมื่อยกจิตดวงใดดวงหนึ่งเป็นประธานแล้ว จะทำปัจจัยและปัจจยุปบันของจิตดวงนี้
ก็ต้องคิดว่าจิตดวงนี้ทำหน้าที่อะไรบ้าง เป็นไปในวิถีอะไรบ้าง อยู่ในตำแหน่งไหนของวิถี
- ๓) และคิดต่อไปว่า เมื่อในขณะที่กำลังทำหน้าที่หนึ่ง อยู่นั้น มีจิตอะไรเกิดก่อน (ปัจจัย)
มีจิตอะไรเกิดหลัง (ปัจจยุปบัน) ได้บ้าง โดยคิดจากนามวิถี

x รูปวิถี เป็นอนัตรชาติไม่ได้ เพราะ รูปที่เกิดก่อนไม่ได้ดับไปแล้วจึงเกิดอีกรูปขึ้นมา แต่มีลักษณะคือ
รูปที่เกิดก่อนยังไม่ทันดับ ก็มีรูปอื่นที่เกิดที่หลังเกิดขึ้นได้เลย รูปที่เกิดก่อนกับรูปที่เกิดหลังจะมีบางช่วง
ตั้งอยู่ (รูติ) พร้อมๆ กันจึงไม่เข้าเกณฑ์อนัตรชาติ

x ช่วยจำ ๙.๕ = ๙ สี่ รูป ๕๖ ตะ (ถ้าเพิ่ม " เส / นา " จะอยู่หลังรูป)

กลุ่ม ๑ น.๔ อนันตร์ปัจจัย/ สมนันตร์ปัจจัย/ อนันตรูปนิสสยปัจจัย/ นัดดิปัจจัย/ วิดดิปัจจัย

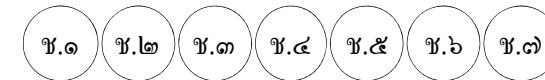
อ.ธ. คือ จิต ๔๙ เ.๔๒ ที่ เกิดก่อนฯ (เว้นชุดจิตของพระอรหันต์) เป็นปัจจัยศีกข้อร้ายอุปการะ แก่ จิต ๔๙ เ.๔๒ ที่ เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)

□ สุรุปองค์ธรรม ของ ๑.อนันตร์ปัจจัย ๒.สมนันตร์ปัจจัย (ตามพระบาลีนิกเกล)

พระบาลีชื่อที่	ปัจจัย	ปัจจัยบัน
๑. ๓. ๕. ๗. ๙ อัพ-อัพ	ทวิปัญจจิวิญญาณจิต ๑๐ สพ.๗ ที่ประกอบ	มโนเอตุ คือ สัมปนิจจนจิต ๒ อัญญ.๑๐ ที่ประกอบ
๒. ๔. ๖. ๘. ๑๐ อัพ-อัพ	มโนเอตุ คือ สัมปนิจจนจิต ๒ อัญญ.๑๐ ที่ประกอบ	มโนวิญญาณธาตุ คือ สัมติรูณจิต ๓ อัญญ.๑๑ ที่ประกอบ
๓ กุ-กุ	โลเกียกุศลชวนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	กุศลชวนะ ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๔ กุ-อัพ	กุศลชวนะ ๒๑ ดาวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ	อพยาகตธรรม คือ สัมติรูณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ (ตพา.๑๑) มหัคคตวิปาก.๙ ผล.๔ ที่เกิดหลังฯ
๕ กุ-อกุ	อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๖ อกุ-อัพ	อกุศลชวนะ ๑๒ ดาวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ	อพยาກตธรรม คือ สัมติรูณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ (ตพา.๑๑) มหัคคตวิปากจิต ๙ ที่เกิดหลังฯ
๗ อัพ-อัพ	อพยาກตธรรม คือ วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นชุดจิตของพระอรหันต์)	อพยาກตธรรม คือ วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)
๘ อัพ-กุ	โวภรรพนจิต ในปัญจกavarวิถี หรือ มโนทการาวัชชน.ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ	ช่วงระหว่างที่ ๑ ของ มหาอกุศลชวนะ ๔ ที่เกิดหลังฯ
๙ อัพ-อกุ	โวภรรพนจิต ในปัญจกavarวิถี หรือ มโนทการาวัชชน.ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ	ช่วงระหว่างที่ ๑ ของ อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ
รวมทั้งล้วน	จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นชุดจิตของพระอรหันต์)	จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)

□ สุรุปองค์ธรรม ของ ๓.อนันตรูปนิสสยปัจจัย (ตามพระบาลีนิกเกล)

พระบาลีชื่อที่	ปัจจัย	ปัจจัยบัน
๑ กุ-กุ	โลเกียกุศลชวนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	กุศลชวนะ ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๓ กุ-อัพ	กุศลชวนะ ๒๑ ดาวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ	อพยาகตธรรม คือ สัมติรูณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ (ตพา.๑๑) มหัคคตวิปากจิต ๙ ผลจิต ๔ ที่เกิดหลังฯ
๔ อกุ-อกุ	อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๖ อกุ-อัพ	อกุศลชวนะ ๑๒ ดาวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ	อพยาກตธรรม คือ สัมติรูณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ (ตพา.๑๑) มหัคคตวิปากจิต ๙ ที่เกิดหลังฯ
๗ อัพ-อัพ	อพยาກตธรรม คือ วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นชุดจิตของพระอรหันต์)	อพยาກตธรรม คือ วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)
๘ อัพ-กุ	โวภรรพนจิต ในปัญจกavarวิถี หรือ มโนทการาวัชชน.ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ	ช่วงระหว่างที่ ๑ ของ มหาอกุศลชวนะ ๔ ที่เกิดหลังฯ
๙ อัพ-อกุ	โวภรรพนจิต ในปัญจกavarวิถี หรือ มโนทการาวัชชน.ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ	ช่วงระหว่างที่ ๑ ของ อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ
รวมทั้งล้วน	จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นชุดจิตของพระอรหันต์)	จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)

เป็นปัจจัยอย่างเดียว ← ๒-๖ เป็น ปจ. และ ปบ. → เป็นปัจจัยบันอย่างเดียว

□ สรุปองค์ธรรม ของ ๔.นัดดับปัจจัย (ตามพระบาลีนิทเทล)

ปัจจัย	ปัจจยุปบัณ
จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ทั้งหลายที่นอกจากจุติจิตของพระอรหันต์ ที่ดับไปแล้วโดยไม่เหลือในลำดับของตน คือ จิต ๔๙ เ.๔๒ ๔.๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์)	จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ทั้งหลาย พร้อมด้วยจุติจิต ของพระอรหันต์ ที่เกิดขึ้นต่อจากตน คือ จิต ๔๙ เ.๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

□ สรุปองค์ธรรม ของ ๕.วิเศษปัจจัย (ตามพระบาลีนิทเทล)

ปัจจัย	ปัจจยุปบัณ
จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ทั้งหลายที่นอกจากจุติจิตของพระอรหันต์ ที่ปราศจากไปแล้วโดยไม่เหลือในลำดับของตน คือ จิต ๔๙ เ.๔๒ ๔.๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์)	จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ทั้งหลาย พร้อมด้วยจุติจิต ของพระอรหันต์ ที่เกิดขึ้นต่อจากตน คือ จิต ๔๙ เ.๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

กัณฑ์ ๒ (เล.) อาเส่วนปัจจัย

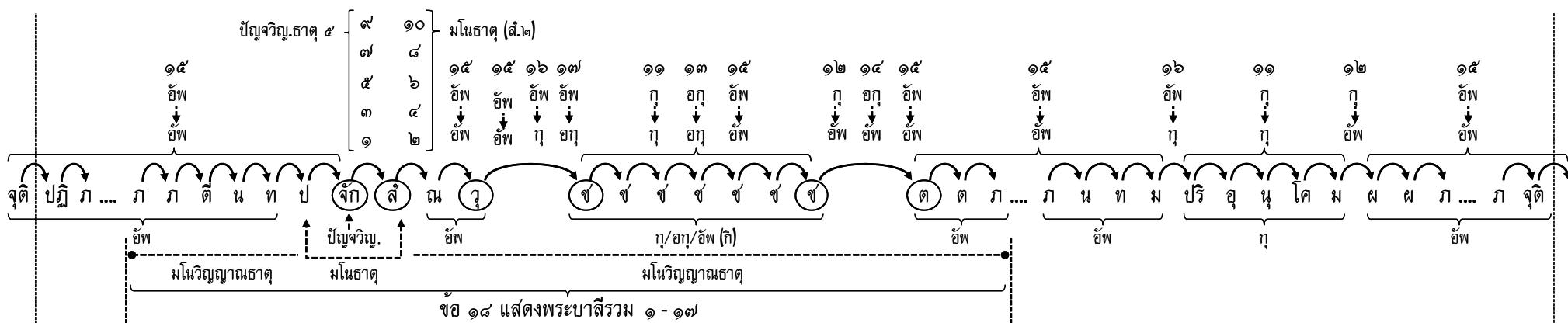
อ.ธ. คือ โลเกียร์วนะ ๔๗ ที่เกิดก่อนฯ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้ายที่เป็นชาติเดียวกัน) เป็นปัจจัยที่ยกุปการะ แก่ช่วนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้นการช่วงระหว่างที่ ๑ และผลช่วนะ ๕)

□ สรุปองค์ธรรม ของ อาเส่วนปัจจัย (ตามพระบาลีนิทเทล)

พระบาลีขอที่	ปัจจัย	ปัจจยุปบัณ
๑ กุ-กุ	โลเกียกุ-ช่วนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	กุ-ช่วนะ ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๒ อกุ-อกุ	อกุ-ช่วนะ ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	อกุ-ช่วนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
๓ กิ-อัพ-กิ-อัพ	กิ-ช่วนะ ๑๘ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย)	กิ-ช่วนะ ๑๘ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)
รวมทั้งล้วน	โลเกียร์วนะ ๔๗ เ.๕๒ ที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้ายที่เป็นชาติเดียวกัน) ** (เว้น มัคคจิต ๔ ผลจิต ๕)	ช่วนะ ๕๑ เ.๕๒ ที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้นการช่วงระหว่างที่ ๑ และผลช่วนะ ๕)

□ แสดงพระบาลี ๑๙ ข้อใน ยัน്തรปัจจัย / สมนัณฑรปัจจัย โดยวิถี

- วิถีที่ยังไม่เกี่ยวกับ ช่วนะ ก็เป็นไปโดยอำนาจ น.๕ คราวได้มีช่วนะเกิด คราวนั้นเป็น อาเส่วนปัจจัย
- มองรากุ ๓ แห่ง พระบาลีแสดง ปัญจวิญญาณรากุ เป็น ป.จ. → มองรากุ เป็น ป.ย. ซึ่งบลเฉพาะ ลํ๒ เท่านั้น เพราะ เกิดหลังฯ และเกิดต่อจากปัญจวิญญาณรากุ ล้วนเป็นจตุราภิชานจิต (ป) เกิดก่อนฯ ปัญจวิญญาณรากุ จึงเป็น ป.ย. ไม่ได้

ข้อ ๑๙ แสดงพระบาลีรวม ๑ - ๑๙

၁.) ອນນັຕຽບຈະຍິທເກສ ແລະ ၂.) ສມນັຕຽບຈະຍິທເກສ

- ๔.) มโนราตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนวิญญาณราชตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๕.) หมายวิญญาณราชตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนราตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๖.) มโนราตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนวิญญาณราชตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๗.) ชีวทาวิญญาณราชตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนราตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๘.) มโนราตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนวิญญาณราชตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๙.) กายวิญญาณราชตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนราตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๐.) มโนราตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนวิญญาณราชตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๑.) บุรีมา บุรีมา ภุสสา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสสา ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๒.) บุรีมา บุรีมา ภุสสา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๓.) บุรีมา บุรีมา ภุสสา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสสา ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๔.) บุรีมา บุรีมา ภุสสา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๕.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตาน ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๖.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตาน ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสสา ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.

- ๑๗.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตาน ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภุสสา ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
- ๑๘.) เยลลี่ เยลลี่ ธรรมาน อนนัตร เย เ yeast ธรรมชา อุปปาร์ชันติ จิตตเตตสิกา ธรรมชา เต เต ธรรมชา เตลล์ เตลล์ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.

พระบารีแล็คคำแปล

- ๑.) ๑) ใจวิญญาณราชตุ ๒) ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา ๓) มโนราตุยา
 ๔) ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน ๕) อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ๖) ปจจโย
 - ๗) จักขุวิญญาณราชตุกีดี
 - ๘) ลัพเพจิตตลาอารามเจตลีก ๙ ดาว ที่ประกอบกับจักขุวิญญาณราชตุกีดี
 - ๙) เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ
 - ๑๐) แคมโนราตุ คือ ลัมปภูจิวนเจต
 - ๑๑) และอัญญาลักษณะเจตลีก ๑๐ ที่ประกอบกับ ลัมปภูจิวนเจต
 - ๑๒) ด้วยอำนาจของนัตตรปัจจัย / สมนัตรปัจจัย.
- ๒.) มโนราตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนวิญญาณราชตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
 มโนราตุ คือ ลัมปภูจิวนเจต ๒ กีดี อัญญาลักษณะเจตลีก ๑๐ ดาว ที่ประกอบกับลัมปภูจิวนเจตกีดี เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะแก่ มโนวิญญาณราชตุ คือ สันติรัณเจต ๓ อัญญาลักษณะเจตลีก ๑๑ ที่ประกอบกับ สันติรัณเจต ๓ ด้วยอำนาจของนัตตรปัจจัย / สมนัตรปัจจัย.
- ๓.) โสตวิญญาณราชตุ ตั้งสมปัญญา ฯ ธรรมชา มโนราตุยา ตั้งสมปัญญาตากานธุจ ธรรมาน อนนัตรปจจายน / สมนนัตรปจจายน ปจจโย.
 โสตวิญญาณราชตุกีดี ลัพเพจิตตลาอารามเจตลีก ๙ ดาว ที่ประกอบกับ โสตวิญญาณราชตุกีดี เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แคมโนราตุ คือ ลัมปภูจิวนเจต ๒ และอัญญาลักษณะเจตลีก ๑๐ ที่ประกอบกับ ลัมปภูจิวนเจต ๒ ด้วยอำนาจของนัตตรปัจจัย / สมนัตรปัจจัย.

๑๔.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ဓမມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน ဓမມານ

อนนัตรปจจาย / สัมนัตรปจจาย ปจจโย.

อกุศลช่วง ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่พยากรธรรม
คือ สันติธรรมจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคติวิปากจิต ๙ ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจจوانัตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

๑๕.) บุรีมา บุรีมา อพญาคตา ဓမມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาคตา ဓມມານ

อนนัตรปจจาย / สัมนัตรปจจาย ปจจโย.

อพยากรธรรม คือ วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์)
เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่พยากรธรรม คือ วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐
(พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจจوانัตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

๑๖.) บุรีมา บุรีมา อพญาคตา ဓມມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน กุสลาน ဓມມານ

อนนัตรปจจาย / สัมนัตรปจจาย ปจจโย.

อพยากรธรรม คือ โภภัสพพนิจิ หรือมองหารา wang-chin-jit ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่มหากุศลช่วงดวงที่ ๑ (เฉพาะช่วงขณะที่ ๑) ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจจوانัตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

๑๗.) บุรีมา บุรีมา อพญาคตา ဓມມາ ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสลาน ဓມມານ

อนนัตรปจจาย / สัมนัตรปจจาย ปจจโย.

อพยากรธรรม คือ โภภัสพพนิจิ หรือมองหารา wang-chin-jit ที่เกิดก่อนฯ
เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่กุศลช่วงดวงที่ ๑ ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจจوانัตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

๑๘.) เยล් เ yeast ဓມມາන อนนัตรา เ夷 เ夷 ဓມມາ อยู่ป่าชนิด จิตตเจตสิกา ဓມມາ

เต เเต ဓມມາ เตස เตส ဓມມາන อนนัตรปจจาย / สัมนัตรปจจาย ปจจโย.

ธรรมทั้งหลาย คือ จิต เจตสิก (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) ที่เกิดหลังฯ ไดๆ
ยอมเกิดขึ้นติดต่อ กันในลำดับแห่งนามขั้นอีทั้งหลายไดๆ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์)
นามขั้นอีทั้งหลาย (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์) นั้นฯ เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่ จิต เจตสิก
(พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) ที่เกิดหลังฯ นั้นฯ ด้วยอำนาจจوانัตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

□ ตาราง การหาคำนำรูปปัจจัย (พจนานุกรม) ในอนันตรปัจจัย และสมนัตตรปัจจัย

พระบลีดี้ที่	ปัจจัย → ปัจจัยบัน	ลำดับ	เส.	หนังก.	รวม
๑. ๓. ๔. ๗. ๙.	ทว.๑๐ ผู้.๑ ๗ ดาวที่ประกาย → มนเธรัต ๒ คือ สัมปภิจฉณิต ๒ อัญญาลามาน.๑๐ ที่ประกอบ	๕'	-	-	๕'
๒. ๔. ๖. ๘. ๑๐.	มนเธรัต ๒ คือ สัมปภิจฉณิต ๒ อัญญาลามาน.๑๐ ที่ประกอบ → มนเธรัต ๒ คือ สัมปภิจฉณิต ๒ อัญญาลามาน.๑๐ ที่ประกอบ	๕'	-	-	๕'
๑๑. กุ.- กุ.	โลเกียกุศลช่วง ๑๗ ที่เกิดก่อน ๑ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย) → กุศลช่วง ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๑๒. *กุ.- อพ.	กุศลช่วง ๒๑ ดาวสุดท้าย (ที่เกิดก่อนฯ) → สัมตีรณจิต ๓ มหาว.๔ มหาค.ว.๙ ผลจิต ๕ (ที่เกิดหลังฯ) ๑๒.๑ โลเกียกุศลช่วง ๑๗ ดาวสุดท้าย (ที่เกิดก่อนฯ) → สัมตีรณจิต ๓ มหาว.๔ มหาค.ว.๙ (ที่เกิดหลังฯ) ๑๒.๒ มัคคจิต ๕ (ที่เกิดก่อนฯ) → ผลจิต ๕ (มัคคานัตต์ผล) (ที่เกิดหลังฯ)	๕'	-	๑	๖*
๑๓. อกุ.- อกุ.	อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย) → อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๑๔. อกุ.- อพ.	อกุศลช่วง ๑๒ ดาวสุดท้าย (ที่เกิดก่อนฯ) → สัมตีรณจิต ๓ มหาว.๔ มหาค.ว.๙ (ที่เกิดหลังฯ)	๕'	-	-	๕'
๑๕. อพ.- อพ.	วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิต.๔) → วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิต.๔) ๑๕.๑ ถ้าเป็นวิปาก.๓๖ กิริยา.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิต.๔) → วิปาก.๓๖ กิริยา.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิต.๔) ๑๕.๒ ถ้าเป็นกิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย) → กิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดหลังฯ (เว้นช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖

พระบลีดี้ที่	ปัจจัย → ปัจจัยบัน	ลำดับ	เส.	หนังก.	รวม
๑๖. ยพ.- กุ.	โวภัสพพนิจ ไนปัญจavaravi หรือ มนเทราบารัชช่นจิต ไนมนเทราบารวี (ที่เกิดก่อนฯ) → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของมหาคุลช่วง ๕ (ที่เกิดหลังฯ)	๕'	-	-	๕'
๑๗. ยพ.- อกุ.	โวภัสพพนิจ ไนปัญจavaravi หรือ มนเทราบารัชช่นจิต ไนมนเทราบารวี (ที่เกิดก่อนฯ) → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของอกุศลช่วง ๑๒ (ที่เกิดหลังฯ)	๕'	-	-	๕'
๑๘. เยล- เยล'	จิต ๔๙ เจ.๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์) อิมมาน์ อันนุตรา → จิต ๔๙ เจ.๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) /สัมนุตรา	๕'	๑	๑	๓

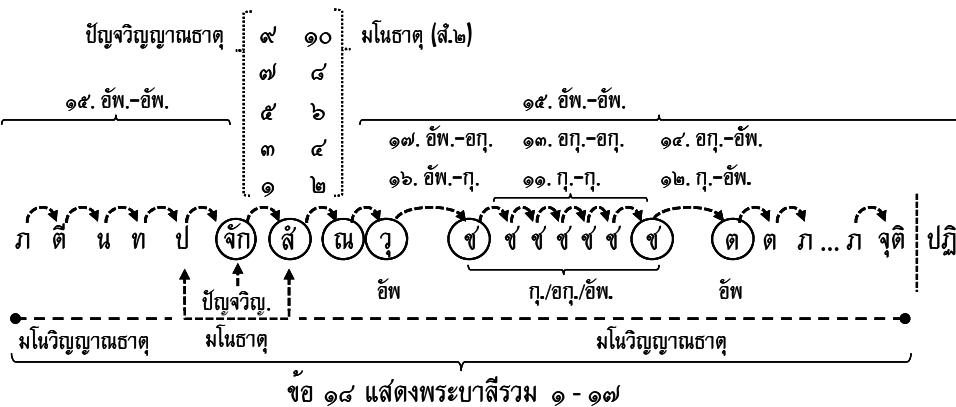
	อนันตร / สมนัตตรปิกัดนองภูนา ๓	๕'	๑	๑	๗)*
๑.	ถ้าเป็นนามขั้น ๕' ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามขั้น ๕' ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิต ของพระอรหันต์)	๕'	-	-	๕'
๒.	ถ้าเป็นโลเกียช่วง ๕๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นช่วงระหว่างสุดท้าย) → ช่วง ๕๙ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑ และผลช่วง ๕')	๕'	๑	-	๖
๓.	ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานัตต์ผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่ง มรรคโดยไม่มีระหะร่างคัม)	๕'	-	๑	๖

หมายเหตุ สำหรับในวงเล็บที่ว่า " (ที่เกิดก่อนฯ), (ที่เกิดหลังฯ)" ควรจะเลื่อนเหล่านี้ไว้ทาง กุ-อพ., อกุ-อพ., อพ-กุ และ อพ-อกุ ด้วย เพื่อให้สำนวนแลดงคล้อยตามพระบลีดี้ **บุริมา บุริมา** และ **ปุจิมาน ปุจิมาน** แห่งบาลีสิทธเทส

x สำนักชนิกกัมม.	กรรรม → วิปาก	ติด	ห่าง
(กุ.๑๐, อก.๑๑)	(วิปาก.๓๖, กัมมชรูป) ↓ มุขยผล สัมภูผล	✓	✗
		✗	✓
		✓	✓

□ แสดงการทำสำเนาบัตรจัย (กฎหมาย) ในอันดับ./สมัชชาบัตรจัยนิทเทล จากภาควิชี

๑.) ปัญญาภารวิธี

๒.) อัปปนาชานมโนภารวิธี

○ อาทิกัมมิกภานวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | ກ | ก | ก | ก

○ ผ่านสณาปัตติวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | | | ก

ม.ก.ส.๕, ม.ก.ส.๕ ม.ท.ค.ม.ก.ส.๕, ม.ท.ค.ก.ส.๕

○ ป่าทกภานวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | | | ก

ม.ก.ส.๕, ม.ก.ส.๕ รูป.ปัญญา.ก.๙, รูป.ปัญญา.ก.๙

○ อกัญญาภิวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | ກ | | ก

ม.ก.ส.๕, ม.ก.ส.๕ รูป.ปัญญา.ก.๙, รูป.ปัญญา.ก.๙

○ ผัคคภิวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | | ก

ม.ก.ส.๕

○ ผลสณาปัตติวิธี

ก น ท | ນ | ນ | ນ | ນ | ນ | | | ก

ม.ก.ส.๕, ม.ก.ส.๕

○ โนเรอสณาปัตติวิธี

ก น ท | ນ | ປ | ร | อ | ນ | ໂ | ອ | | | ก

ม.ก.ส.๕, ม.ก.ส.๕ เนว.ก.๒, เนว.ก.๒

จำแนกบท และเนื้อความของคํอรรัม

(น.๕๖)

การแล่ดงธรรມของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน อันดับปัจจัย / สัมนัตระปัจจัยนิทเทสพระบาลีนี้ เป็นจำแนกบทและเนื้อความของคํอรรัมแล้ว ก็เป็นดังนี้

อนุตรปจจุโภ / สัมนัตระปจจุโภ แล่ดงให้รู้ถึง นิพทิสิตพพ (บทที่ยกขึ้นแล่ดงก่อน)

จากวิญญาณธาตุ ตํสมปุยตตากา ฯ ဓามมา เป็นต้น จนถึง เ yeast ဓามมาน อนุตรา เ yeast ဓามมา อุปปุชชันติ จิตตเจตสิกา ဓามมา เต เ ဓามมา เตล เตล ဓามมาน อนุตรปจจุเยน ปจจุโภ / สัมนัตระปจจุเยน ปจจุโภ

แล่ดงให้รู้ถึง นิทส์สนาการะ (บทที่แล่ดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทส์สนาการะพระบาลีน

พระบาลีข้อที่ ๑. จากวิญญาณธาตุ ตํสมปุยตตากา ฯ ဓามมา - เป็นกัตตุบท

แล่ดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ จักขุวัญญาณจิต ๒ สัพเพจิตลักษณะเจตสิก ๗ ดาวที่ประกอบ

มโนธาตุฯ ตํสมปุยตตากาณุฯ ဓามมาน - เป็นลัมปทานบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจุบันธรรม คือ

ลัมปภูจจันติ ๒ อัญญาณเจตสิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ

อนุตรปจจุเยน / สัมนัตระปจจุเยน - เป็นกรณบท แล่ดงให้รู้ถึงยานาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมนัตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น ยานาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจุโภ - เป็นนามกิริยาบท แล่ดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๒. มโนธาตุ ตํสมปุยตตากา ฯ ဓามมา - เป็นกัตตุบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ลัมปภูจจันติ ๒ อัญญาณเจตสิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ

มโนวิญญาณธาตุฯ ตํสมปุยตตากาณุฯ ဓามมาน - เป็นลัมปทานบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจุบันธรรม คือ

ลัมตีรนจิต ๓ อัญญาณเจตสิก ๑๑ ดาว ที่ประกอบ

อนุตรปจจุเยน / สัมนัตระปจจุเยน - เป็นกรณบท แล่ดงให้รู้ถึงยานาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมนัตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น ยานาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจุโภ - เป็นนามกิริยาบท แล่ดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๓. โสดวิญญาณธาตุ ตํสมปุยตตากา ฯ ဓามมา - เป็นกัตตุบท

แล่ดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ โสดวิญญาณจิต ๒ สัพเพจิตลักษณะเจตสิก ๗ ดาวที่ประกอบ

มโนธาตุฯ ตํสมปุยตตากาณุฯ ဓามมาน - เป็นลัมปทานบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจุบันธรรม คือ

ลัมปภูจจันติ ๒ อัญญาณเจตสิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ

อนุตรปจจุเยน / สัมนัตระปจจุเยน - เป็นกรณบท แล่ดงให้รู้ถึงยานาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมนัตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น ยานาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจุโภ - เป็นนามกิริยาบท แล่ดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๔. มโนธาตุ ตํสมปุยตตากา ฯ ဓามมา - เป็นกัตตุบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ลัมปภูจจันติ ๒ อัญญาณเจตสิก ๑๐ ดาว ที่ประกอบ

มโนวิญญาณธาตุฯ ตํสมปุยตตากาณุฯ ဓามมาน - เป็นลัมปทานบท แล่ดงให้รู้ถึงปัจจุบันธรรม คือ

ลัมตีรนจิต ๓ อัญญาณเจตสิก ๑๑ ดาว ที่ประกอบ

อนุตรปจจุเยน / สัมนัตระปจจุเยน - เป็นกรณบท แล่ดงให้รู้ถึงยานาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมนัตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น ยานาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจุโภ - เป็นนามกิริยาบท แล่ดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๘. แผนวิญญาณฐานต ต สมปุยตุตกา ๑ ธมมา - เป็นกัตตบท

ແສດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງປັຈຍໍອຣມ ຄື່ອ ພາວິໄງໝາຜານຈີຕ ໂລັບພິຈິຕສ່າරາຮາຮາເຈຕລືກ ດ ດວງທີ່ປະກອບ
ມໂນຮາດຖາ ຕໍສ່ມປຸດຕະການຜຸ່ມ ຮຸມມານ - ເປັນລັບປານບທ ແສດງໃຫ້ຮູ້ຄຶງຢູ່ປັບອຣມ ຄື່ອ
ສັ້ນໄກສົລລະເຈີຕ ໂລັບພິຈິຕສ່າරາຮາຮາເຈຕລືກ ໂດຍ ທີ່ຈະຮັກລູກ

**ອນນຸຕຽບຈຸດເຍນ / ສມນຸຕຽບຈຸດເຍນ - ເປັນກາຮັບທິ ແລ້ວດັງໃຫ້ຮູ້ຄື່ງຂໍານາຈປັ້ງຈັຍ ۵ ຕື່ອ
ອັນຕັດຮະ ສົມນັດຕະ ອັນນຸຕປິສົລະຍະ ນັຕືລີ ວິຕະຕ**

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเตี้ยวันนี้ สำนักของอัฟตรี/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจโจย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราดจากด้วย

พระบารมีข้อที่ ๖. มนตราต คำสมปัญญา ฯ ဓမ្មາ - เป็นกัตตุบท แล้วตั้งให้รูปถังปัจจัยธรรม คือ^๑
ลัมปภิจฉนนิจ ๒ อัญญลพานเจตสิก ๓๐ ดวง ที่ประกอบ

ນໂවິດຸນາເນຣາຕູຢາ ຕໍ່ສົມປະລຸດຕການຄຸນ ອຸມານັ້ນ - ເປັນສັນພາກນບທ ແລ້ວຕິງໄຫວ້ຕຶ້ງປັຈຈຸບັນຂອງຮຽນ ດືອນ
ສັນຕິරົນຈີຕ ລ ອົງປະນາເຈຕສັກ ອົ ດວງ ທີ່ປະກອບ

พระบานีชื่อที่ ๓. ชีวุทาภิญญาณราชต ตัํสุมปุยตตากา จ ธรรมชา - เป็นกัตตุบพ

ແສດງໃຫ້ເຖິງປັຈຢ່ອຮຽມ ດີອ ຈົ່ວທາວິຫຼຸງຍານເຈີຕ ແລ້ວພິຈິຕສ່າຮານເຈຕລືກ ລ ດວງທີ່ປະກອບ
ນໂຮາຕາຍາ ຕຶ່ສົມປັບຕົກການຜູ້ ຮົມມານ ເປັນລັ້ນປົກນບທ ແສດງໃຫ້ເຖິງປັຈຢ່ອປັບນອຮຽມ ດີອ

ລັດປະຈິບຈະນິຈີຕ ແລ້ວມານເຈດສຶກ ۱۰ ດວງ ທີ່ປະກອບ
ອນນຸຕຽບປະຍັນ / ສມນຸຕຽບປະຍັນ - ເປັນກຣະບທ ແສດຕິໃຫ້ສຶກຂໍານາງປັຈຈີຍ ຊື້ອີ

อันดับที่ ๑ ล้มเหลว ล้มเหลวบินส์ลีย์ นัตติ วิคตั๊บ
ที่ทำการซ่อมบำรุงการรักษาความเสียหายที่เกิดขึ้น สำหรับเครื่องจักรที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรม เช่น แมชชีน รถบรรทุก ฯลฯ

พระบาริชือที่ ๔. โนราต ตัํสุมปุญตตากา ๗ รุ่มพา - เป็นกัตตูบท แล้วดึงให้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ສັນປະກິດຈຸດທີ່ ២ ອົ້ນຢູ່ສຳນາງເຈຕລືກ ១០ ດວງ ທີ່ປະກອບ

มโนวิถีภูมานธาราดุญา ตัสมปญุตตากานถุ ธรรมาน - เป็นลัทธิปaganism แสลงให้รู้ถึงปัจจัยบุปผับนธรรม คือ สัตต์เตราณจิต ๓ อัญญลักษณะเจตเล็ก ๑๑ ดวง ที่ประกอบ

ອນນຸຕຣປ່ຈະເຍນ / ສມນນຸຕຣປ່ຈະເຍນ - ເປັນກຣຄນບທ ແລ້ວຕິ່ງຫຼູສຶກຂໍາໜາກປັຈິຍ ۵ ດືອນ
ອນນຸຕຣວະ ສມນຸຕຣວະ ອນນຸຕຣປິ່ນສລຍະ ນັດຕີ ວິຕະ

ที่ทำการช่วยอุปกรณ์ในครัวเตียวกันนั่นเอง สำนักงานอนัตระ/ส่วนต่อร่องอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจอย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปกรณ์แก่ปัจจยบันธรรม โดยความปรารถนาจากตัวตน

พระบารีข้อที่ ๙. ภาษาวิถีภานุชาต ตั้งสมปัยตตกา ๑ ธมมา - เป็นกัตตดบท

ແສດງໃຫ້ຕຶກປັບປຸງຈົດຮຽນ ດືອ ກາຍວິໄນມາແຈຕີ ແລ້ວພົມຈົດສ່າງຮຽນເຈົ້າລົກ ລະ ດວງທີ່ປະກອບ

มโนราชาตุฯ ต่ำสูงปัจจุบันนี้ - เป็นล้มปทานบท แล้วดึงให้รู้สึกปัจจุบันธรรม คือ
ล้มปวิจิณณ์เจต ๒ อัญญาลักษณะเจตลักษณ์ ๑๐ ดวง ที่ประกอบ

ອນນຸຕຣປ່ຈະເຍນ / ສົມນຸຕຣປ່ຈະເຍນ - ເປັນກຣອນບທ ແລ້ວດິນ ອັນແຕຮະ ສົມແຕຮະ ອັນນຸຕຣປິສສະຍະ ນັດຖື ວິຕາ

ที่ทำการช่วยอุปกรณ์ในครัวเตียวกันนั่น อำนาจของอนันตราช / สมัยนั้นตระหนอย่างเตียวกันนั่นเป็นพิเศษ
ปูจจอย - เป็นนามกิริยาท แสดงการช่วยอุปกรณ์แก่ปัจจยุปบัณฑอรรรม โดยความปราศจากด้วยตน

พระบานิชท์ ๑๐. โนราตุ คำสมปยุตตากา จ รุณา - เป็นกัตตบท แลดงให้รึ่งปัจจัยธรรม คือ

ສັນປະກິດຈະນົມຕີ ໭ ອົ່ມຄູລົມານເຈຕີລືກ ۱۰ ດວງ ທີ່ປະກອບ

ອນນຸຕົຮປ່ຈຸຍັນ / ສົມນຸຕົຮປ່ຈຸຍັນ - ເປັນກຣະບທ ແລ້ວຕິຫຼວງສຶກສຳນາງປັຈຍີ ຊ່າງເປົ້າ

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียว กันคน อำนวยของนั้นตระ/สมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปฐม - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบปั้นธรรม โดยความปรารถนาด้วย

พระบາลี๊ช้อที่ ๑๙. บุรีมา บุรีมา ภูสลา ဓမມາ - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ
โลภากุศลชานะ ๑๗ ที่เกิดก่อ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)
ปจฉิมาน ปจฉิมาน ภูสลา ဓມມາ - เป็นลัมปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยบันธรรม คือ
กุศลชานะ ๒๑ ที่เกิดหลัง (เว้น ช่วงระหว่างที่หนึ่ง)
อนุตรปจจาย / สัมนตรปจจาย - เป็นกรณบท แล้วดงให้รู้สึกอำนาจปัจจัย ๖ คือ
อันตระ สัมนัตระ อันตรูปนิสัย สามาំ นัตติ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอันตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉิม - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน
หมายเหตุ:- แล้วดงการช่วยอุปการะโดยพิสدار คือ (แล้วดงแผนภาพประกอบต่อท้ายจนตัดและคำอธิบาย)
 ๑. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๑ ถึงระหว่างที่ ๖
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๒ ถึงระหว่างที่ ๗ โดยเฉพาะ ๆ ตามลำดับ
 ๒. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๑ โดยฐานะที่เป็นโคตรกฎ หรือโวทาน
ทำการช่วยอุปการะ แก่โสมนัสลัมหัคคตากุศล ๔ โสมนัสลัมมรรค ๑๖
 ๓. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๓ โดยฐานะที่เป็นโคตรกฎ หรือโวทาน
ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาหัคคตากุศล ๕ อุเบกษามรรค ๕
 ๔. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็น ปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกันเป็นต้น
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่หัคคตากุศลช่วงที่ ๘ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกัน
เป็นต้น ในลามป์ชนวนวี
 > รวมองค์ธรรมของปัจจัยบันทั้งหมด คือ มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๒ ถึงระหว่างที่ ๗ โดยเฉพาะฯ
ตามลำดับ และหัคคตากุศลช่วงที่ ๘ (โสมนัสลัมหัคคตากุศล ๔ อุเบกษาหัคคตากุศล ๕)
มรรคชานะ ๒๐ (โสมนัสลัมมรรค ๑๖ อุเบกษามรรค ๕)

พระบາลี๊ช้อที่ ๑๒. บุรีมา บุรีมา ภูสลา ဓມມາ - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ
กุศลชานะ ๒๑ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อ
ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาກตาน ဓມມາ - เป็นลัมปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยบันธรรม คือ
ลันตีรณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคติวิปากจิต ๙ ผลจิต ๔ ที่เกิดหลังฯ
อนุตรปจจาย / สัมนตรปจจาย - เป็นกรณบท แล้วดงให้รู้สึกอำนาจปัจจัย ๕ คือ
อันตระ สัมนัตระ อันตรูปนิสัย นัตติ วิคตະ
ส่วนมรรคเจตนาทั้ง ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลจิต ๔ (มัคคคานัตตผล) นี้ได้อำนากปัจจัย ๖ คือ
อันตระ สัมนัตระ อันตรูปนิสัย นาណักชนิกกัมมະ นัตติ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอันตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉิม - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน
หมายเหตุ:- แล้วดงการช่วยอุปการะโดยพิสدار คือ (แล้วดงแผนภาพประกอบต่อท้ายจนตัดและคำอธิบาย)
 ๑. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๗
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ตทารัมมณจิต ๑๙ ในตทารัมมณวาระหรือภวังคจิต ๑๙ ในช่วงวาระ
 ๒. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๑ โดยฐานะที่เป็นอนุโนโฒ
ทำการช่วยอุปการะ แก่โสมนัสลัมหัคคตจิต ๑๒ ของผลจิตเบื้องตា
 ๓. มหากุศลช่วงระหว่างที่ ๓ โดยฐานะที่เป็นอนุโนโฒ
ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาหัคคตจิต ๓ ของผลจิตเบื้องตា
 ๔. รูปวัจจกุศลช่วง ๕ ดวงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโวการภวังค์ ๙
 ๕. อาการล้านัญญาตโนภานกุศลช่วงระหว่างสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโวการภวังค์ ๙ และอาการล้านัญญาตโนภานภวังค์ ๑
วิญญาณัญญาตโนภานกุศลช่วงระหว่างสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโวการภวังค์ ๙ และอาการล้านัญญาตโนภานภวังค์ ๑
อาการล้านัญญาตโนภานกุศลช่วงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโวการภวังค์ ๙ และอาการล้านัญญาตโนภานภวังค์เบื้องตា ๓

แนวัญญาณลัญญาตโนมาณกุศลช่วงระหว่างสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุภรรยา ๑๓ กับอนาคตมิผลจิต ๑ ในขณะที่ออกจากนิโรสามาบัติ
(ได้จำนวนปัจจัย ๕ = ๖๕)

มรรคช่วง ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลจิต ๔ ที่เป็นของตนฯ (ได้จำนวนปัจจัย ๖ = ๖๕ + ๖)

พระบาลีข้อที่ ๑๓. บุรีมา บุรีมา อภิสัล ธรรมชาต - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ
อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อภิสัล ธรรมาน - เป็นลัมปนาบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจุบันธรรม คือ
อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่หนึ่ง)

อนุตรปจจุยена / สัมนุตรปจจุยена - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงจำนวนปัจจัย ๖ คือ
อันตระ ลัมณตระ อันตตรูปนิสัย อาسئนะ นัตติ วิคตะ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอันตระ/สัมนัณตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

หมายเหตุ:- แสดงการช่วยอุปการะโดยพิลัตารคือ (แสดงแผนภาพประกอบต่อท้ายจนัตตะและคำอธิบาย)
อกุศลช่วงระหว่างที่ ๑ ถึงระหว่างที่ ๖

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่อกุศลช่วงระหว่างที่ ๒ ถึงระหว่างที่ ๗ โดยเฉพาะ ๗ ตามลำดับ

พระบาลีข้อที่ ๑๔. บุรีมา บุรีมา อภิสัล ธรรมชาต - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ
อกุศลช่วง ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาคตาน ธรรมาน - เป็นลัมปนาบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจุบันธรรม คือ
ลัตติรูปนิจิต ๓ มหาวิปากจิต ๘ มหาศตวิปากจิต ๙ ที่เกิดหลังฯ

อนุตรปจจุยена / สัมนุตรปจจุยена - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงจำนวนปัจจัย ๕ คือ
อันตระ สัมนัณตระ อันตตรูปนิสัย นัตติ วิคตะ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอันตระ/สัมนัณตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

หมายเหตุ:- แสดงการช่วยอุปการะโดยพิลัตาร คือ (แสดงแผนภาพประกอบต่อท้ายจนัตตะและคำอธิบาย)

๑. โลกมูล โมทมูลช่วงระหว่างสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ตัวรัมมณจิต ๑๑ ในตัวรัมมณาระ หรือภรรยาจิต ๑๙ ในช่วงวาระ

๒. โถส์มูลช่วงระหว่างสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาตัวรัมมณ ๖ ในตัวรัมมณาระ หรือ
กามอุเบกษาภรรยาจิต ๖ ในช่วงวาระ

พระบาลีข้อที่ ๑๕. บุรีมา บุรีมา อพญาคตาน ธรรมชาต - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ
วิปากจิต ๑๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาคตาน ธรรมาน - เป็นลัมปนาบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัจจุบันธรรม คือ
วิปากจิต ๑๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วย จุติจิตของพระอรหันต์)

อนุตรปจจุยена / สัมนุตรปจจุยена - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงจำนวนปัจจัย ๖ คือ

๑. ถ้าเป็นวิบาก และกิริยา ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ทำการช่วยอุปการะ แก่วิบากและกิริยา ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วย จุติจิตของพระอรหันต์) และ
ได้ปัจจัย ๕ คือ อันตระ สัมนัณตระ อันตตรูปนิสัย นัตติ วิคตะ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอันตระ/สัมนัณตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๒. ถ้าเป็นกิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

ทำการช่วยอุปการะแก่ กิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑) และ ได้ปัจจัย ๖ คือ
อันตระ สัมนัณตระ อันตตรูปนิสัย อาسئนะ นัตติ วิคตะ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอันตระ/สัมนัณตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปจฉโย - เป็นนามกริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

หมายเหตุ:- แสดงการช่วยอุปการะโดยพิลัตาร คือ (แสดงแผนภาพประกอบต่อท้ายจนัตตะและคำอธิบาย)

๑. ปฏิสันธิจิต ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ปฐมภรรยา และปฐมภรรยาเป็นต้นถึงภรรยาที่ ๑๕

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทุติยภรรยา เป็นต้นจนถึงภรรยาที่ ๑๖ ในวิถีมุตตจิต (ปฏิสันธิจิต, ภรรยาจิต)

ที่เกิดต่อจากจุติจิตในgapก่อน

๒. ปัญจาริยาภัณฑ์ ๑๕ โดยฐานะที่เป็นภารังคุปัจเจทะ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ชาวชั้นเจต ๒,
๓. อรูปภัณฑ์ ๔ โดยฐานะที่เป็นภารังคุปัจเจทะ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โนทาราราชชั้นเจต ๑,
๔. ปัญจาริยาชั้นเจต ๑ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทวีปัญจวิญญาณเจต ๑๐,
๕. ทวีปัญจวิญญาณเจต ๑๐ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ลัมปภิจฉเจต ๒,
๖. ลัมปภิจฉเจต ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ลัมตีรอนเจต ๓,
๗. ลัมตีรอนเจต ๓ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภรรพเจต
โภภรรพเจตดาวที่ ๑ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภรรพเจตดาวที่ ๒ และ^๑
โภภรรพเจตดาวที่ ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภรรพเจตดาวที่ ๓ ใน ปริตารามณ์วิถี,
๘. โภภรรพเจต ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามกิริยาชั่น ๙ ดาวที่ ๑
ในอดิมหันตารามณ์ หันตารามณ์ และวิญญาณ อวิญญาณวิถี,
๙. กามกิริยาชั่น ๙ ดาวที่ ๑ ถึงดาวที่ ๖
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามกิริยาชั่นดวงที่ ๒ ถึงดวงที่ ๗,
๑๐. หลีดุปบาทชั่นดวงสุดท้าย (ต้องเกิดในปัญจาริยาภูมิ)
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โลมนัสสติธรรมะ ๕ ในตทารัมณavarะ หรือ
ติเหตุกภังค์ ๗ ในช่วงวาระ
๑๑. มหากิริยาโลมนัสสติชั่นดวงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โลมนัสสติธรรมะ ๕ ในตทารัมณavarะ หรือ
ติเหตุกภังค์ ๑๓ ในช่วงวาระ
๑๒. มหากิริยาอุเบกษาชั่นดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาตทารัมณะ ๖
ในตทารัมณavarะ หรือติเหตุกภังค์ ๑๓ ในช่วงวาระ
๑๓. ตทารัมณะดวงที่ ๑ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ตทารัมณะดวงที่ ๒
๑๔. ตทารัมณะดวงที่ ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามภังค์ ๑๐
๑๕. มหากิริยาชั่นคู่ที่ ๑ โดยฐานะเป็นโคตรภูหรืออนุโลม
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัศคติกิริยาอุเบกษา ๕ อรหัตผลอุเบกษา ๑
๑๖. มหากิริยาชั่นคู่ที่ ๓ โดยฐานะเป็นโคตรภูหรืออนุโลม
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัศคติกิริยาอุเบกษา ๕ อรหัตผลอุเบกษา ๑

๑๗. มหัคคติกิริยาชั่น ๙ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็นปฐมধาน ทุติยধาน ด้วยกันเป็นต้น
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัศคติกิริยาชั่น ๙ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นปฐมধาน ทุติยধาน
ด้วยกันเป็นต้นในสฟาปัชชันวิถี
๑๘. รูปารักษาริยาชั่น ๔ ดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภังค์ ๗
๑๙. อาการลัมปุญญาตโนมานกิริยาชั่นดวงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภูปัญจาริยาภังค์ ๙ และอาการลัมปุญญาตโนมานภังค์ ๑
๒๐. วิญญาณลัมปุญญาตโนมานกิริยาชั่นดวงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภูปัญจาริยาภังค์ ๙ และอรูปภังค์เบื้องตា ๒
๒๑. อาการลัมปุญญาตโนมานกิริยาชั่นดวงสุดท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภูปัญจาริยาภังค์ ๙ และอรูปภังค์เบื้องตា ๓
๒๒. เนวัลปุญญาโนเวลปุญญาตโนมานกิริยาชั่นดวงลุตท้าย
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภังค์จิต ๑๓ กับอรหัตผลจิต ๑ ในขณะที่ออกจาก
โนโรสนาบติวิถี
๒๓. ผลชั่น ๔ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็นโนสดาปัตติผล ลักหาความิผล ด้วยกันเป็นต้น
ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลชั่น ๔ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นโนสดาปัตติผล ลักหาความิผล ด้วยกัน
เป็นต้น ในโนสนาบติวิถี
๒๔. ผลชั่น ๔ ดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภังค์จิต ๑๓
๒๕. ตทารัมณะจิตดวงที่ ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามจุติจิต ๑๐ ในมรณะลัมปุญวิถี
ที่เป็นตทารัมณavarะ
๒๖. มหากิริยาชั่นดวงที่ ๕ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกจิต ๑๓ ในมรณะลัมปุญวิถี
ที่เป็นช่วงวาระ
๒๗. ภังค์จิต ๑๙ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่จุติจิต ๑๙ ในมรณะลัมปุญวิถีที่เป็นตทารัมณavarะ
หรือช่วงวาระ
๒๘. ทวิเหตุกจิต ๔ และอหेतุกจิต ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามปวิสันธิจิต ๑๐
๒๙. ติเหตุกามจุติจิต ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ปวิสันธิจิต ๑๙
๓๐. รูปารักษรุติจิต ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่สเหตุกปวิสันธิจิต ๑๙

๓๑. อากาสานัญญาตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกากมปภิสโนจิต ๔ อรูปปภิสโนจิต ๔

๓๒. วิญญาณัญญาตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกากมปภิสโนจิต ๔ อรูปปภิสโนจิตเบื้องบน ๓

๓๓. อาภิญญาณัญญาตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกากมปภิสโนจิต ๔ อรูปปภิสโนจิตเบื้องบน ๒

๓๔. เนวัญญาณัญญาตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกากมปภิสโนจิต ๔ และเนวัญญาณัญญาตโนมานปภิสโนจิต ๑

**พระบาลีข้อที่ ๑๖. บุรีมา ปริมา อพญาคตา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ
โภภรรพเจต ในปัญจทรารวี หรือ มนโนทรารวีซันจิต ในมนโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ**

ปุณฑiman ปุณฑiman ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัญปันธรรม คือ

๗ วงศตางที่ ๑ ของมหาคุลลงานะ ๔ ที่เกิดหลังฯ

อนุตรปจจายen / สมนุตรปจจายen - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมනัตระ อนันตறุปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนั้น อำนาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบัญปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๑๗. บุรีมา ปริมา อพญาคตา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

โภภรรพเจต ในปัญจทรารวี หรือ มนโนทรารวีซันจิต ในมนโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ

ปุณฑiman ปุณฑiman ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัญปันธรรม คือ

๗ วงศตางที่ ๑ ของอกุคุลลงานะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ

อนุตรปจจายen / สมนุตรปจจายen - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๕ คือ

อนัตระ สัมනัตระ อนันตறุปนิสสัย นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนั้น อำนาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบัญปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๑๘. เยลล์ เยลล์ ธรรมาน - เป็นลัมปทันธโนนิยบท บทที่แสดงถึง จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒

ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) อันเป็นปัจจัยที่ยังไม่ได้รับลงไปโดยแน่นัด

**อนุตรา - เป็นกาการาบท แสดงให้รู้ถึงการช่วยอุปการะของปัจจัยธรรมแก่ปัจจัยบัญปันธรรม นั้น
ติดต่อ กันโดยลำดับไม่มีระหว่างคัน**

เย เย ธรรมาน - เป็นอนิยมกัตตุบท บทที่แสดงถึง จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ (พร้อมด้วยจุติจิตของ พระอรหันต์)

ที่เกิดหลังฯ อันเป็นปัจจัยบัญปันธรรมที่ยังไม่ได้รับลงไปโดยแน่นัด

อุปปชุชนติ - เป็นอาชยาตกิริยาบทกัตตุราจ แสดงให้รู้ถึงการเกิดขึ้นของปัจจัยบัญปันธรรมเหล่านั้น

**จิตตเดตสิกา ธรรมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัญปันธรรม อันเป็นองค์ธรรมของ เย เย ธรรมาน
ที่เป็นอนิยมกัตตุบทนั้นเอง**

**เต เต ธรรมาน - เป็นนิยมกัตตุบท บทที่บ่งถึงปัจจัยธรรมโดยแน่นัดตามที่ได้แสดงไว้ว่า เ�ลล์ เยลล์ ธรรมาน
ที่เป็นลัมปทันธโนนิยบทนั้นเอง ลงทะเบียนองค์ธรรมจึงได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดก่อนฯ
(เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)**

เตลล์ เตลล์ ธรรมาน - เป็นนิยมลัมปทานบท แสดงถึงปัจจัยบัญปันธรรมโดยแน่นัดตามที่แสดงไว้ว่า

เย เย ธรรมาน ที่เป็นอนิยมกัตตุบทนั้นเอง องค์ธรรมได้แก่ จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒

(พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) ที่เกิดหลังฯ

อนุตรปจจายen / สมนุตรปจจายen - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๗ คือ

อนัตระ สัมනัตระ อนันตறุปนิสสัย อาเส่วนะ นาังกชนิกกัมมะ นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในครัวเดียวกันนั้น อำนาจของอนัตระ/สัมนัตระอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบัญปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

□ อนัตร และสัมภาษณ์ภาษา ๓ (๔.๖๒)

๐ ถ้าจะแสดงให้รู้สึกง่ายๆ สำหรับเด็กๆ แล้ว ก็จะได้จำวันปัจจัยลงเคราะห์ (ภาษา) ดังต่อไปนี้

๑. ถ้าเป็นนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ทำการช่วยอุปการะแก่ นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) และ ก็ได้ปัจจัย ๕ คือ อนัตระ สัมภาษณ์ อนันตaruปniลslย় นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอนัตระ/สัมภาษณ์อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๒. ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย)

ทำการช่วยอุปการะแก่ ชวนะ ๔๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๔) และ ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ อนัตระ สัมภาษณ์ อนันตaruปniลslย় อาสูวะ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอนัตระ/สัมภาษณ์อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๓. ถ้าเป็นมรรคเจตนา

ทำการช่วยอุปการะ แก่มัคคานันต์รผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น) และ ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ อนัตระ สัมภาษณ์ อนันตaruปniลslย় นานักชนิกัมมะ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น จำนวนของอนัตระ/สัมภาษณ์อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตารางแสดง อนัตร / สัมภาษณ์ภาษา

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจัยบั้น	น.๔	เส.	นาตติ	รวม
๑.	ถ้าเป็นนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔.	-	-	๔.
๒.	ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → ชวนะ ๔๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๔)	๔.	๑.	-	๖.
๓.	ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานันต์รผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔.	-	๑.	๖.

หมายเหตุ:- ในอนันตaruปniลslย়ปัจจัย นัตติปัจจัยและวิคตปัจจัย มีการแสดงชนวนคล้อยตาม อนัตร/สัมภาษณ์ภาษาทุกประการ ดังนี้ทั้ง ๔ ปัจจัย จึงมีภูมิรวม ๑๔ ภาษา เมื่อรวม อาสูวะปัจจัย ๑ ภาษา ในอนัตรชาติ มีภูมิรวมทั้งสิ้น ๑๖ ภาษา

คำอธิบาย (๔.๖๓-๖๔)

การช่วยอุปการะแก่ปัจจัยบั้นธรรมของอนัตรปัจจัยนี้มีความสำคัญยิ่ง การที่เป็นตั้งนี้ก็ เพราะว่า ในการเห็น การได้ยิน เป็นต้น จะถึงการคิดนึกติดต่อกันไม่ขาดสายก็ตี ที่สัตว์ทั้งหลายมีกายกับใจแยกออกจากกันไม่ได้ก็ตี ตายแล้วเกิดใหม่ โดยไม่ขาดสายวนเวียนไปมาอยู่ดังนี้ก็ตี เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ได้รับการช่วยอุปการะจากธรรมที่เป็นอนัตรปัจจัย กล่าวคือนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ แล้วตัวไปแล้วน่อง เหมือนกันกับวันเวลาที่ปรากฏขึ้นใหม่ โดยไม่ขาดสายได้นั้น ก็เพราะเมื่อจากวันเวลา ก่อนฯ ที่ล่วงไปแล้วน่อง หรือจะกล่าวว่าวันเวลา ก่อนฯ ที่ล่วงไปแล้วน่องทำการช่วยอุปการะให้วันเวลาใหม่ ปรากฏขึ้นโดยไม่ขาดสาย ดังนี้ก็ตี ฉะนั้น นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ ทำการช่วยอุปการะ แก่นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจอนัตรปัจจัย ดังที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้แสดงไว้

yle สเนธุ สพเพสมบี อนุตรปจจัยธรรมาน สุเชปลกุณ ความว่าคำบาลีที่ว่า yle สเนธ เป็นต้นนี้ เป็นเครื่องลังกาดุการแสดงเนื้อความย่อแห่งธรรมที่เป็นอนัตรปัจจัยແນ້ທັກດ

อีกประการหนึ่งนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดขึ้นใหม่ โดยลำดับไม่ก้าวก้าวแก่กันและกันได้นั้น เพราะเมื่อมาจากนามขั้นที่ ๔ ที่ตัวไปแล้วน่อง ทำการช่วยอุปการะตัวยานาจอนัตรปัจจัย ตามธรรมเนียมของจิตนิยามนั้นเอง กล่าวคือ เมื่อปัญญาเริ่มจิตตับลงแล้ว จักชุวิญญาณจิตก็เกิดต่อ จิตอื่นๆ จะมาเกิดต่อไม่ได้ครั้นจักชุวิญญาณจิตตับลงแล้ว สัมปริจณเจตก็เกิดต่อ จิตอื่นๆ จะเกิดต่อไม่ได้เช่นกันเป็นไปตามลำดับดังนี้ เป็นต้นโดยไม่ต้องรอเวลา การเป็นไปตามลำดับดังนี้ เพราะเมื่อจากจำนวนของนามขั้นที่ ๔ ที่ตัวไปแล้วน่อง ทำการช่วยอุปการะโดยเป็นอนัตรปัจจัยให้เกิดเป็นลำดับมีให้ก้าวก้าวแก่กันได้นั้นเอง

อุปมาเหมือนกับการเปลี่ยนถูกุลากหั้ง ๓ คือ ถูกุลากหั้งผ่านเข้ามา ก็ เพราะได้รับการอุปการะจากถูกุลากหั้ง ผ่านเข้ามา ก็ เพราะได้รับการอุปการะจากถูกุลากหั้ง ถูกุลากหั้งผ่านเข้ามา ก็ เพราะได้รับการอุปการะจากถูกุลากหั้ง ขอเนื่องใน นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดขึ้นใหม่ ที่ได้รับการอุปการะจากนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ แล้วตัวไปแล้วน่อง ส่วนตัวที่พระมหาพุทธอโ钵ด�เจ้าในปัจจุบันอธิบายว่า

อตุโน อตุโน อนุตร อนุรูปสส จิตตุปปทาสส อุปปุปทาสนโน อนุตรปจจัย

ความว่า นามขั้นที่ ๔ ที่ตัวไป ที่มีความเหล่านารถทำให้จิตตุปปทาท้อนล้มควรแก่จิตนิยามในลำดับแห่งตนฯ โดยไม่มีระหว่างคั่น ซึ่งว่า อนัตรปัจจัย

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ในอันดับ/สมนับตรบจจัย

ในอันดับบจจุทเทล / สมนับตรบจจุทเทลนี้ สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ (๑.๑๔๓)

- จิต ๔๙ เจตสิگ ๕๒ ที่เกิดก่อนๆ (เร้น ชุดจิตของพระอรหันต์)
เป็น อันดับบจจัย / สมนับตรบจจัย
- จิต ๔๙ เจตสิگ ๕๒ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยชุดจิตของพระอรหันต์)
เป็น อันดับบจจุปัตน / สมนับตรบจจุปัตน
- รูปทั้งหมด คือ
จิตครรภ ปฏิลักษณ์รูป พาทิรรูป อาหารครรภ อุตุรูป อลัญญาลักษณะรูป ปรัตติกัมมรูป^๑
เป็น อันดับบจจุนิก / สมนับตรบจจุนิก
[รูป ๗ หมวด ย่อเป็น จิรุ ปก พา หา อุ ณ ติ]

□ จำแนก อันดับ / สมนับตรบจจัย โดยลักษณะ และชาติ การถ สัตติ (๑.๑๔๓)

ในอันดับ/สมนับตรบจจัยนี้ การช่วยอุปการะแก่บจจุปัตนธรรมของธรรมที่เป็นอันดับ/สมนับตรบจจุนี้

เมื่อว่าโดย ลักษณะ มือย่างเดียวคือ ให้เกิดขึ้นติดต่อกันโดยไม่มีรีระห่างคั้น
เลือกหนึ่งเป็นจิตดวงเดียว (**อันดับ**)

เมื่อว่าโดย ลักษณะ มือย่างเดียวคือ ให้เกิดขึ้นติดต่อกันโดยไม่มีรีระห่างคั้นที่เดียว
เลือกหนึ่งเป็นจิตดวงเดียว (**สมนับตร**)

เมื่อว่าโดย ชาติ เป็น อันดับชาติ

เมื่อว่าโดย การถ เป็น อตีตภาน

เมื่อว่าโดย สัตติ คือ อร名家 มือย่างเดียว คือ ชนกลัสดี ช่วยอุปการะให้บจจุปัตนธรรม เกิดขึ้น

x เป็นอตีตภาน เพราะ ปจ. ต้องตัวไปก่อน (เป็นอตีต) ปย. จึงจะเกิดขึ้นได้
เป็นอุปถัม. ไม่ได้ เพราะ ตัวเองซึ่งเป็น ปจ. จะต้องตัวไปก่อนแล้ว จิตที่ติดกันดวงตัวไป จึงจะเกิดขึ้นเป็น ปย. ได้
ปจ. ที่ตัวไปแล้วซึ่งไม่มีอำนาจช่วยอุปถัม. ปย. ที่เกิดทีหลังให้ตั้งอยู่ได้

□ ปัญหาการวิจัย

บจจัยที่เป็นอันดับชาติ ๖ บจจัย (เร้น ปกตุปนิลลส์ยานักขณิกกัมปจจัย) นั้น (๑.๑๔๔)

๐ อันดับบจจัย สมนับตรบจจัย อันดับบจจุนิกส์บจจัย นั้นดีบจจัย วิเศษบจจัย
รวม ๕ บจจัยนี้ มี ๓ บท ๗ วาระ เทเมื่อแรก ดังนี้ (๒:๒:๓)

ก) ภุส์ลับท มี ๒ วาระ	๑. ภุส์ลปทาวล้าน	ในภุส์ลับท (กุ - กุ)
	๒. อพญาภตปทาวล้าน	ในภุส์ลับท (กุ - อพ)
๑) อภุส์ลับท มี ๒ วาระ	๓. อภุส์ลปทาวล้าน	ในอภุส์ลับท (อกุ - อกุ)
	๔. อพญาภตปทาวล้าน	ในอภุส์ลับท (อกุ - อพ)
๒) อพญาภตบพ มี ๓ วาระ	๕. อพญาภตปทาวล้าน	ในอพญาภตบพ (อพ - อพ)
	๖. ภุส์ลปทาวล้าน	ในอพญาภตบพ (อพ - กุ)
	๗. อภุส์ลปทาวล้าน	ในอพญาภตบพ (อพ - อกุ)

๐ อาสาวบจจัย มี ๓ บท ๗ วาระ คือ (๑:๑:๑)

๑. ภุส์ลปทาวล้าน	ในภุส์ลับท (กุ - กุ)
๒. อภุส์ลปทาวล้าน	ในอภุส์ลับท (อกุ - อกุ)
๓. อพญาภตปทาวล้าน	ในอพญาภตบพ (อพ - อพ)

อันดับชาติ	๖.๕ (๖ ลั่น รู น ต)		อาสาว.		
	๓บท ๗วาระ (๒:๒:๓)	๓บท ๗วาระ (๑:๑:๑)	๓บท	๗วาระ	
บท/วาระ	กรณบพ	ปจ.	กรณบพ	ปจ.	
๑	กุ.- กุ.	๖.๕ เล'	๖	๖.๕ เล'	๖
๒	กุ.- อพ.	๖.๕ นา	๖		
๓	อภุ.- อภุ.	๖.๕ เล'	๖	๖.๕ เล'	๖
๔	อภุ.- อพ.	๖.๕	๕		
๕	อพ.- อพ.	๖.๕ เล'	๖	๖.๕ เล'	๖
๖	อพ.- กุ.	๖.๕	๕		
๗	อพ.- อภุ.	๖.๕	๕		
		รวม ๗ ส่วน	๖	รวม ๖ ส่วน	๕

๔.) อกุสลบก

- อกุสลบกทาวน์ ใน อกุสลบก (อกุ - อก)

(๙.๒๔๗)

วิธิพระบาลี

อกุสโล ဓမโม อกุสลสุส ဓမມສ්ස ອນන්තරපුජයෙන පුජායි / සමන්තරපුජයෙන පුජායි.

อกุศලธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่อกุศลธรรม ด้วยอำนาจอนันตarpจัจย / සමන්තරපුජායි.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อกุสโล ဓමໂມ - เป็นกัตตุบก แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนจิตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

อกุสลส්ස ဓමම්ස් - เป็นลัมปทกานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบั้น องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนจิตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดหลังๆ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)

อนන්තරපුජයෙන / සමන්තරපුජයෙන - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตร / සමන්තරපුජායි

เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตระ සමන්තරะ ອහැනුປ්‍රපිෂ්වය ආශ්‍රේන් න්‍යත් වික්‍රාද ගෙළානී

පුජායි - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นอนันตระ/สมන්තරะ පුජායි บັජයුප්පන ໃນບກ อกุสโล อกุසลส්ස ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກුມີ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກຸມີ ປັ້ນຈໂວກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຊັ້ນ ດ ພລເສົກຂບຸຄຄລ ຕ

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ປັ້ນທວກວິຖີ ກາພຈ່ານໂທກວິຖີ

- පථຍາກຕປທගන් සහ อกุสลบก (อกุ - ඡັກ)

(๙.๒๔๘)

วิธิพระบาลี

อกุสโล ဓມໂມ පථຍາກຕස්ස ဓමම්ස් වනන්තරපුජයෙන පුජායි / සමන්තරපුජයෙන පුජායි.

อกุศලธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่ພථຍາກຕປරම ด้วยอำนาจอนันตร/ສමන්තරපුජායි.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อกุสโล ဓມໂມ - เป็นกัตตุบก แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนจิตตุปบาท ๑๒ ດວງລຸດທ້າຍ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ

ພථຍາກຕස්ස ဓමම්ස් - เป็นลัมปทกานบท แสดงให้รู้ถึงຢູ່ຢູ່ປັජයුປັນ ອົງຄ່ອຽມໄດ້ແກ່

ລັນຕີຣະນິຈິຕ ๓ ມທວິປາກຈິຕ ۴ ມທັກຕວິປາກຈິຕ ۸ ທີ່ເກີດຫຼັ້ງໆ

ທີ່ອ ແສດຕາມກິຈ ດທກຳມມະນິຈິຕຕຸປະບາດ ๑๑ ກວັງຄົງຈິຕຕຸປະບາດ ๑๙ (ວ.ຂ.๑๐ ດວງ)

อนන්තරපුජයෙන / සමන්තරපුජයෙන - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตร / සමන්තරපුජායි

เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตรະ සමන්තරະ ອහැනුປ්‍රපිෂ්වය ນ්‍යත් වික්‍රාද ගෙළානී

පුජායි - เป็นກิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นອັຕຕະ

ความเป็นอนันตรະ/ສමන්තරະ පුජායි บັජයුປັນ ໃນບກ อกุสโล පථຍາກຕස්ස ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກුມີ ເປັນໄປໃນ ຈດໍໂວກາຮກຸມີ ປັ້ນຈໂວກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຊັ້ນ ດ ພລເສົກຂບຸຄຄລ ຕ

ວ່າໂດຍ ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ປັ້ນທວກວິຖີ ກາພຈ່ານໂທກວິຖີ ມຣະສັ້ນແວິຖີ

ค.) อพยากตอบ

- อพยากตอบทั่วไปสำหรับ ใน อพยากตอบทั่วไป - อพยาก (อัพ - อัพ)

(น.๑๔๒)

วิธีประชาสัมพันธ์

อพยากโดย ร่มโม อพยากสรุส์ ร่มมูลส์ อนุตรปจจุายน ปจจโย / สัมนัตรปจจุายน ปจจโย.

อพยากต่อรวม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก้อพยากต่อรวม ด้วยอำนาจอนันตรปัจจัย / สัมนัตรปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีประชาสัมพันธ์

อพยากโดย ร่มโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

วิภาคจิตตุปบาท ๓๖ กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่เกิดก่อนๆ (เงิน จุดจิตของพระอรหันต์)

อพยากตสรุส์ ร่มมูลส์ - เป็นลัมปaganบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

วิภาคจิตตุปบาท ๓๖ กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

อนุตรปจจุายน / สัมนัตรปจจุายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตร/สัมนัตรปัจจัย

เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตระ สัมนัตระ อนันตรูปนิสัย อาเสวนะ นัตติ วิคตະ เทล่านີ

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นอนัตตะ/สัมนัตระ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท อพยากโดย อพยากสรุส์ นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปัตติກາລ ปฏิสันເອົກາລ ມຣນາລັ້ແກາລ ຈຸຕິກາລ

ว่าโดย ກູມື ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກູມື ປັບປຸງໂວກາຮກູມື

ว่าโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນໍ ۴ ພລບຸຄຄລ ۴ ຕາມລ່ມຄວ

ว่าโดย ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັງຈທວຣິຕີ ກາມຈ່ານມໂທວຣິຕີ ມຣນາລັ້ແກາລ
ພາວິຕີ ອກີສູ້ໝາວິຕີ ນິໂຮສຳພາບຕົວຕີ ພລສ່ມາບຕົວຕີ

- ຖຸສົປທາວສານ ໃນ อพยากตอบทั่วไป (อัพ - ຖ)

(น.๑๔๓)

วิธีประชาสัมพันธ์

อพยากโดย ร่มโม ຖຸສົປທາວສານ ຖຸສົປທາວສານ ປຸດຸ່ນໍ ປຸດຸ່ນໍ / ສົມນັຕປຸດຸ່ນໍ ປຸດຸ່ນໍ.

อพยากต่อรวม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก່ກຸສ່ລອຮົມ ด້ວຍอำนาจอนันตรปัจจัย / สัมນัตรปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีประชาสัมพันธ์

อพยากโดย ร่มโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

ໂວກູຈັພພັຈີຕ ໃນປັງຈທວຣິຕີ ທີ່ອ ມໂທວຣາວັ້ຊ່ນຈີຕ ໃນມໂທວຣິຕີ ທີ່ເກີດກອ່າງ

ຖຸສົປທາວສານ ຖຸສົປທາວສານ - เป็นลัມปaganบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

ຈົວນະຕົວທີ່ ๑ ຂອງມຫກສ່ວນະ ៤ ທີ່ເກີດກຳລັງ

อนุตรปจจุายน / สัมນัตรปจจุายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตร/สัมນัตรปัจจัย

เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตรະ ສົມນັຕຣະ ອນັນຕຽບນິສລ່ຍະ ນັຕຕີ ວິຄຕະ ແກລ່ານີ

ປຸດຸ່ນໍ - เป็นກิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นอนัตตะ/ສົມນັຕຣະ ປຸດຸ່ນໍ ປຸດຸ່ນໍບັນ ໃນบท อพยากโดย ຖຸສົປທາວສານ นີ້

ວ່າโดย ກາລ ເປັນໄປໃນ ປັດຕິກາລ ປັດຕິກາລ ມຣນາລັ້ແກາລ ຈຸຕິກາລ

ວ່າโดย ກູມື ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກູມື ປັບປຸງໂວກາຮກູມື

ວ່າโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ນໍ ۴ ພລບຸຄຄລ ۴ ຕາມລ່ມຄວ

ວ່າโดย ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັງຈທວຣິຕີ ມໂທວຣິຕີ

- อกสสปทารasan ใน อพยากตบท (อัพ - อก)

(น.๒๕๙)

วิธีพิธีบาลี

อพยากโต ဓမูโน อกสสส ဓမุສສ อนนตรปจดเยน ปจดโย / สมนนตรปจดเยน ปจดโย.

อพยากตธรรม เเป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่อกุศลธรรม ด้วยอำนาจอนันตรปัจจัย / สมนนตรปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพิธีบาลี

อพยากโต ဓมูโน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โภภรรพนเจต ในปัญจทรารวี หรือ มโนทรารวจเจต ในมโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ

อกสสส ဓมุສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณฑิต องค์ธรรมได้แก่

ชวนะดวงที่ ๑ ของอกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ

อนนตรปจดเยน / สมนนตรปจดเยน - เป็นกรอบบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตร/สมนนตรปัจจัย

เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๔ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตระ สมนนตระ อนันตรูปนิลลยะ นัดติ วิตตะ เทลานี

ปจดโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนันตะ

ความเป็น อนันตระ / สมนนตระ ปัจจัย ปัจจัยบัณฑิต ในบท อพยากโต อกสสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາล

ว่าโดย ภුමි เป็นไปใน จตุโภภารภුมิ บัญจิโภภารภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุตุชน ๔ ผลເສාกบุคคล ๓

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน บัญจทรารวี มโนทรารวี

หมายเหตุ:- มโนทรารวจเจต ทำกิจ ๒ อาย่าง คือ

๑. มโนทรารวจเจต กิจ ในมโนทรารวี ๒. โภภรรพนกิจ ในปัญจทรารวี

ตาราง แสดงการทำบัจจัย ใน ปัญจทรารวจก์ แห่งอนันตร / สมนนตรปัจจัย

ราย	ปัจจัย → ปัจจัยบัณฑิต	ลำดับ	เส.	นาฬก.	รวม
๑. กุ - กุ	โลเกียกุศลชวนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๒. กุ - อัพ *	อกุศลชวนะ ๑๑ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ผลจิต ๔ ที่เกิดหลังฯ ๒.๑ โลเกียกุศลชวนะ ๑๗ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ ๒.๒ มัคคจิต ๔ ที่เกิดก่อนฯ → ผลจิต ๔ (มัคคานัตผล) ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	๑.	๖.*
๓. อกุ - อกุ	อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → อกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๔. อกุ - อัพ	อกุศลชวนะ ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๕. อัพ - อัพ	วิ.๓๖ กิ.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจิตของพระอรหันต์) → วิ.๓๖ กิ.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจิตของพระอรหันต์)	๕.	๑.	-	๖.
๖. อัพ - กุ	โภภรรพนกิจ ในปัญจทรารวี หรือ มโนทรารวจเจต ในมโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ → ชวนะดวงที่ ๑ ของอกุศลชวนะ ๔ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๗. อัพ - อกุ	โภภรรพนกิจ ในปัญจทรารวี หรือ มโนทรารวจเจต ในมโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ → ชวนะดวงที่ ๑ ของอกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.

หมายเหตุ:-

มโนทรารวจเจต ทำกิจ ๒ อาย่าง คือ

๑. มโนทรารวจเจต กิจ ในมโนทรารวี ๒. โภภรรพนกิจ ในปัญจทรารวี

ສູຖຮສັ່ງຊຍາວາຮະ (ນ.ເມດລ)

ស្ថូរតាមនុវត្តន៍ទៅក្នុងពាណិជ្ជកម្ម / សំណង់ពាណិជ្ជកម្មប៉ុណ្ណោះទារាយ ចំណេះចំណាំឡើងទៅនៃ នឹង ព្រះរាជទាហ៖
ពីរាជការណ៍

១.)ក្រសួង	១.) ក្រសួង ក្នុងស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
	២.) ក្រសួង ឧបឃាកាតស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
២.)ក្រសួង	៣.) ក្រសួង ក្នុងស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
	៤.) ក្រសួង ឧបឃាកាតស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
៣.)ឧបឃាកាតបឋម	៥.) ឧបឃាកាតចំ ឧបឃាកាតស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
	៦.) ឧបឃាកាតចំ ក្នុងស៊ត់	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.
	៧.) ឧបឃាកាតចំ ក្រសួង	អនុទរប្បុជាយេន ប្រជាគិយ / សំណងគ្រប្បុជាយេន ប្រជាគិយ.

ອນນັຕຣ / ສມນັຕຣປ່ຈຈຍສກາຄະ

ปัจจัยที่เป็นส่วนภายนอกนี้ได้ก่อปัจจัย / ส่วนตัวปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้มี ๖ ประการ คือ
(สมันตระ / อันนตระ) อันตรบินลักษณะ อาเจริญ นาักชัณกิกรรมะ นัดถี วิศวะ

រៀនច្បាមនូវការស្ថិតិបាយ និង ការអនុវត្តន៍

(১০৩)

ମୁଦ୍ରଣ

ອນຕຽບຕີ ອນຕໍຣໍ ກໂຣຕີຕີ = ອນຕໍຣໍ

บรรรอมชาติที่คุ้น คือ ที่กระทำให้มีระหง่าน ซึ่งว่า อันตราย

នំពី មេស៊ី អនតរនតិ = អននតរា

ຮະຫວາງຄົນແທກຮຽມທ່ລ່າໄຕໄມ້ມີ ກຣຽມນີ້ຈຶ່ງຄ່າໄມ້ມີຮະຫວາງຄົນ

ພັນຕຽກາວເນ ພັບກາຣໂກ ຕະມໂມ = ພັນຕຽບປັງຈໍໂຍ

กรรมที่อดทนโดยความไม่มีระหงค์ จึงกว่า อนุสรณ์อีกสิบ

ມານະ ໄນ ອັນນຕຣາຈີ່ຈັ້ງ

อุปมาเหมือน พระเจ้าจักรพรรดิที่ทรงลั่นราชาญมบดีออกผนวช เมื่อพระเจ้าจักรพรรดิไม่ได้ครองราชย์ญมบดีแล้ว โกรลงคุณพระเจ้าจักรพรรดินั้นก็ครองราชย์ญมบดีอีกด้วยเหตุแทนทันที และการลี้ภัยคราวญมบดีนี้

ก็ต้องได้แก่ ราชโกรส่องค์ที่ ๑ ก่อน จะตามไปอีกรส่องค์ที่ ๒ หรือองค์ที่ ๓ นั้นย่อมเป็นไปไม่ได้ ต่อเมื่อ
โกรส่องค์ที่ ๑ ไม่ได้ครองแล้ว องค์ที่ ๒ จึงจะรับลีบต่อได้ตามลำดับกันไป ดังนี้ ข้ออุปมาณีย์ได้
พระเจ้าจักรพรรดิซึ่งล่อลวงสมบัตินั้น ก็เปรียบได้แก่จิตดวงแรกที่เกิดขึ้นแห่งเมือง เมื่อตอนล่อลวงสมบัตินั้น
ก็เปรียบเหมือนจิตดวงแรกที่ตั้งไป พระราชนอรส์ทั่วบรรดาษสมบัติเป็นพระเจ้าจักรพรรดิแห่งนั้น ก็เปรียบได้แก่
จิตดวงที่ ๒ ที่เกิดขึ้นลีบต่อจากจิตดวงแรกที่ตั้งไปแล้ว และการที่พระราชนอรส์ต้องรับลีบราษฎร์สมบัติกันตาม
ลำดับนั้น ก็เปรียบได้แก่จิตที่เกิดขึ้นลีบต่อภัยตามลำดับของตนฯ

រវាងនៃពតេលនៃគម្រោងបាយ និង សម្រាប់ប្រជុំ

(ନେଟ୍‌କୋର୍ଟ)

ମୁଦ୍ରଣ

សំណើ នន្តរាតិ = សំណន្តរា.

ອຽມທີ່ໄມ້ມີຮວ່າງຕົ້ນເລຍ ປຶ້ງວ່າ ສ່ມນັ້ນຕະຣາ

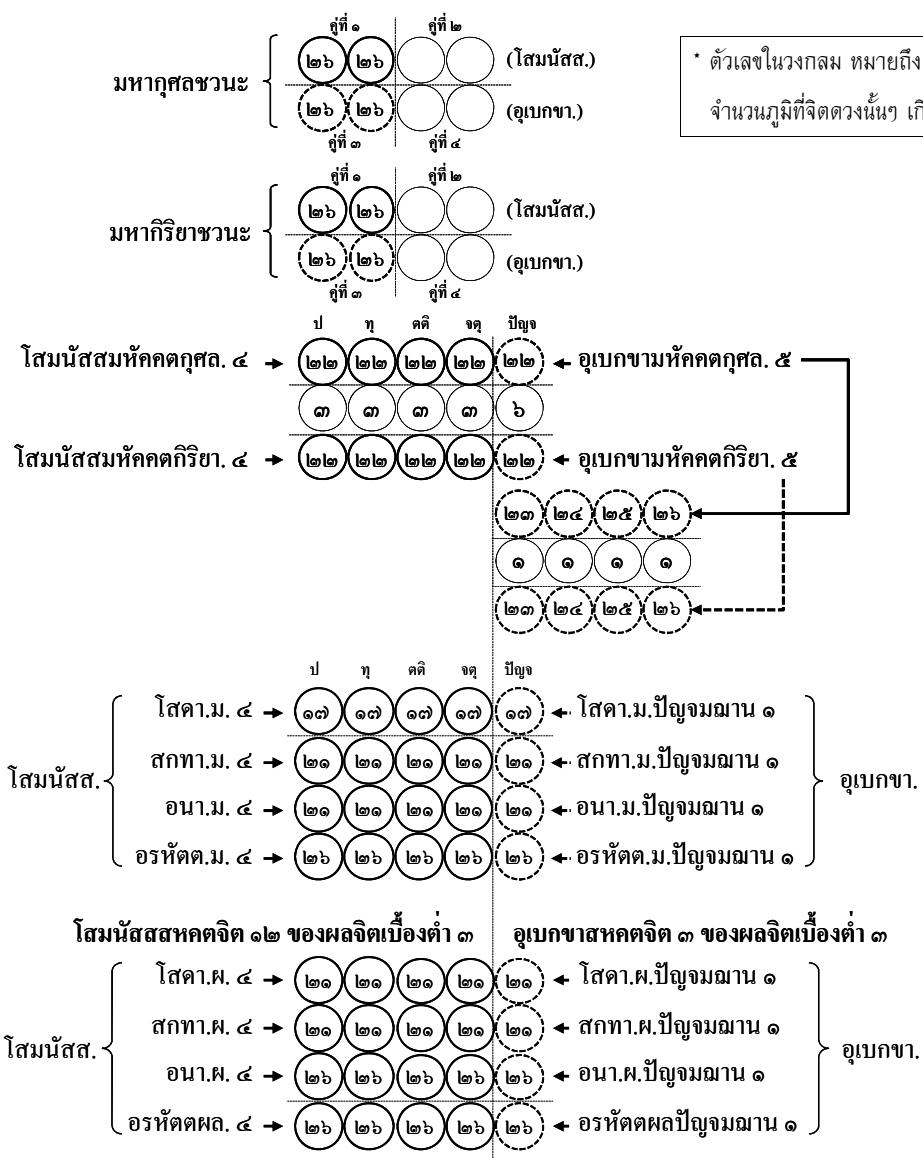
សមន្តរំ ទទួល ឯការណ៍ ទម្រូ = សមន្តរប្បុជា។

ธรรมที่ไม่มีรหงส์ว่าคุณเลียนฉัน เป็นธรรมชั่วๆอยอดหนน ปี้อ้วว่า ส้มฉันตรบจัญ.

คู่มือการใช้งาน

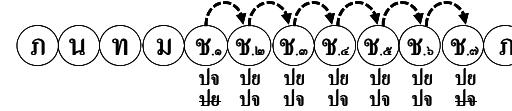
อุปมาเหมือน พระเจ้าจักรพรรดิที่สวรรคตไปแล้ว พระราชาโกรล์ของพระเจ้าจักรพรรดินั้น ต้องเลือบราชลูกบัดແທนพระราชนิตาต่อไปอย่างแน่นอน บุคคลอื่นไม่สามารถเข้ามาคุ้นเคยแห่งนี้ได้เลย ขอนี้มันได้นามธรรมก็เงินเดียว ก็คือ เมื่อจิตดวงแรกเกิดขึ้นเป็นปัจจัยแล้วตัวไปนั้น จิตดวงหลังก็ย่อมเกิดขึ้นเป็นปัจจัยปับลีบต่อ กันทั้นที่ ปัจจัยธรรมและปัจจัยปับนธรรม ย่อมติดต่อ กันโดยไม่มีธรรมอื่นมาคุ้นระหว่างเลย

แสดงการซ้ายอุปกรณ์โดยพิสตาร พระบາลี๊ช ๑๙-๑๕ (คู่มือทัน ๑๓)

แสดงรายละเอียดภาควิช ใน ยันต์ปรัชญาพิทเทส พระบາลี๊ช ๑๙ กุ-กุ

๑๙.๑) มหากุลชوانะ ๔

มหากุลชوانะ ดวงที่ ๑-๖ เป็นปัจจัย (ทั้ง ๔ ดวง) ได้ปัจจัย ๖ (๖+๔+๑)

มหากุลชوانะ ดวงที่ ๗-๑๗ เป็นปัจจัยบั้น (ทั้ง ๔ ดวง) ได้ปัจจัย ๖ (๖+๔+๑)

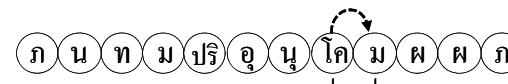
๑๙.๒) มหากุลชوانะคู่ที่ ๑ (ดวงที่ ๑, ๒) โดยฐานที่เป็นโค./ໄວ. → โสมนัสสมหัค.กุ.๔, โสมนัสสมรรค ๑๖

ก. อาทิกัมมิกภานวิช หรือ ผานสณาปัตติวิช

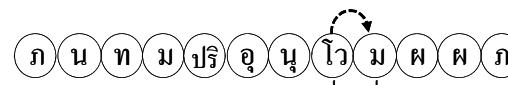
มหากุลชوانะคู่ที่ ๑ (๑, ๒) → ๔' โสมนัสสมหัคคกตกุศล ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)

ข. โสดาปัตติมรรควิช

มหากุลชوانะคู่ที่ ๑ (๑, ๒) → ๔' โสมนัสสโදดาปัตติมรรค ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)

ค. มรรควิชเบื้องบน ๓

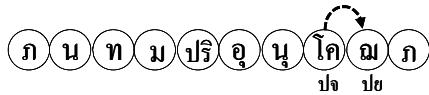

มหากุลชوانะคู่ที่ ๑ (๑, ๒) → ๑๒ โสมนัสส. ลักษามิมรรค ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)

ลักษามิมรรค ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)
อนาคตามิมรรค ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)
อรหัตมรรค ๔' (ป., ท., ตต., จตุต.)

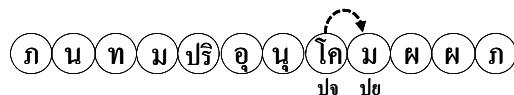
รวมเป็น โสมนัสสมรรค ๑๖ (๖+๔)

๑๓.๓) มหากุศลชวนะดูที่ ๓ (ดวงที่ ๕,๖) โดยฐานที่เป็นโศ.//โ. → อุเบกษาณ์ทศ.ก.๕, อุเบกษาณ์รรค ๔ ก. อาทิกமิกพานวิถี หรือ พานสมบัติวิถี

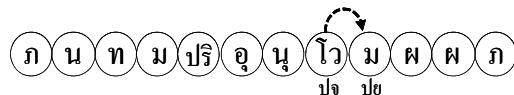
มหากรุศล咒วัฒน์คู่ที่ ๓ (๕, ๖) → ๕ อุเบกขามหัตถศรุตุกรุศล ๕ (รูปปั้นจมูกาน ๑ อรูปกรุศล ๕)

๖. ສົດາປັດຕິມຽນຄວິບີ່

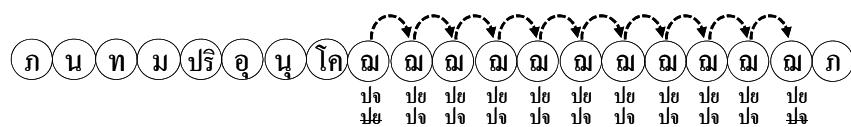
มหากรุศลจวนะคุที ๓ (๕, ๖) → ๑ อุเบกษาโนสดาปัตติมรรค ๑ (ปัญจมพานโนสดาปัตติมรรค

๘. អរគិតបៀវងបន ៣

ພທາກຸສ່ລວມແຈ້ງທີ ៣ (៥, ៦) → ຕ ອຸເບເກຊາ. [ສັກທາຄາມີມຮຽນປໍ່ຢູ່ຈົມພານ ១
ອະນາຄາມີມຮຽນປໍ່ຢູ່ຈົມພານ ១
ອຣທັດມຮຽນປໍ່ຢູ່ຈົມພານ ១]
—————
ຮວມເປັນ ອຸເບເກຊາມຮຽນ ៥ (ຫຼື ៥)

๑๑.๔) มหัคคตากุศลช่วงฯ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกัน เป็นต้น
→ มหัคคตากุศลช่วงฯ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกัน เป็นต้น

รูป虢รปญจมণกุศลชวะ ที่เกิดก่อนๆ → รูป虢รปญจมणกุศลชวะ ที่เกิดหลังๆ

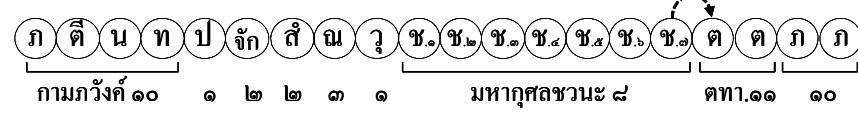
□ ผลงรายละเอียดภาควิชานี้ ใน อนันตปรีดิยนทเทส พระบารีชื่อ ๑๒ ก-อัพ

๑๒.๑) ມທາກົມລ່າງວະ ດຣ

◦ ពារ៉ាមនវារេ

๔. ปรัชญาการณ์วิจัย

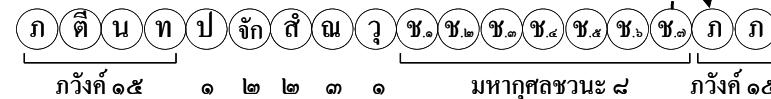

◦ ជោនវារៈ

ก. ผู้ดูแลการณ์วิถี

๔. อัติมหันตรา�ณีวิจิ

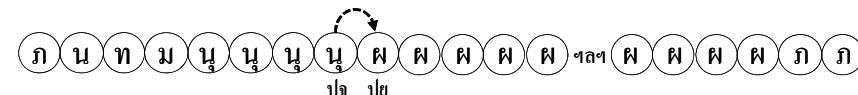

(วิภูทารมณ์วิถี กีฬาเดียวที่ยกันกับอุติวิภูทารมณ์วิถี, แห่งนั่นตารมณ์วิถี กีฬาเดียวที่ยกันกับอุติมหัตตารมณ์วิถี)

๑๒.๒) มหาศลั�นค์ที่ ๑ โดยจำนำที่เป็นอนโลง

→ ໂສມນັ້ນສ່ວນທາງຕະຫຼາດ ອີເມ ຂອງຜລຈິຕເປົ້ອງຕໍ່າ ຕ

០ ផលសមាប្តិតិវិធីបៀនៅតាំ (៣)

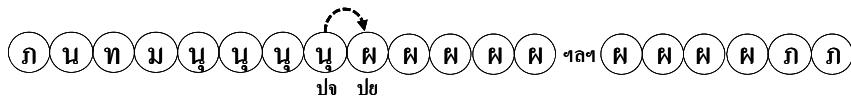
มหากรุศลัษณะคู่ที่ ๑ (๑,๒) → ๑๒ โสมนัลส์ศกตจิต ๑๒ ของผลเบื้องตា ๓

[ໂສຕາ.ແ ສກທາ.ແ ອນາຄາ.ແ (ປ. ຖ. ຕຕ. ຈຕຸຕ.)]

๑๒.๓) มหากรุศลชวนะคุที่ ๓ (ดาวที่ ๕,๖) โดยฐานะที่เป็นอนุโลม

→ อุเบกษาส์หคติจิต ๓ ของผลเบื้องตា ๓

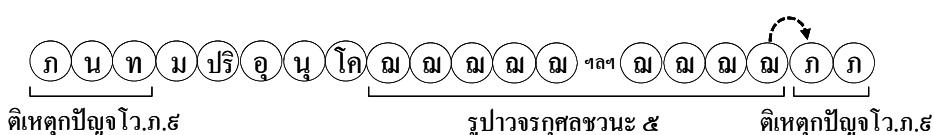
๐ ผลสมบัตติวิถีเบื้องตា (๓)

มหากรุศลชวนะคุที่ ๓ (๕,๖) → ๓ อุเบกษาส์หคติจิต ๓ ของผลเบื้องตា ๓
[โสดา.๑ สักทา.๑ อนาคต.๑ (ปัญจมภาน)]

๑๒.๔) รูปการกรุศลชวนะ ๔ ดวงสุดท้าย → ติเหตุกปัญจกรรมการวังค์ ๙

ก. แผนสมบัตติวิถี, สมบัตชวนวิถี ๒๒ ภูมิ (กามสุคติภูมิฯ, รูปภูมิ ๑๕)

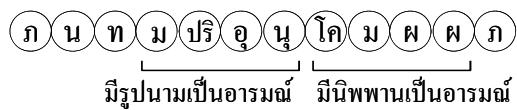

๔. ผลสมบัตติวิถีทั้ง ๔

มีสังขธรรมรูปนามเป็นอารมณ์ ผลจิตทั้ง ๔ มีนิพพานเป็นอารมณ์

ค. โสดาบัตติมรรควิถี

๑๒.๕) อรุปการกรุศลชวนะ ๔ ดวงสุดท้าย

→ ติเหตุกปัญจกรรมการวังค์ ๙ และอรุปวังค์ ๔

ก. แผนสมบัตติวิถี

อากาศ.ก.๗ → ติเหตุกปัญจ.ก.๙ และอากาศ.ก.๑

วัญญา.ก.๔ → ติเหตุกปัญจ.ก.๙ และอรุป.ก.เบื้องตា

อากาศ.ก.๗ → ติเหตุกปัญจ.ก.๙ และอรุป.ก.เบื้องตា

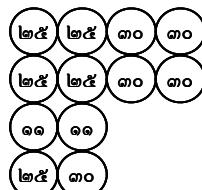
แนว.ก.๔ → ติเหตุกปัญจ.ก.๙

๔. นิโรธลสมบัตติวิถี

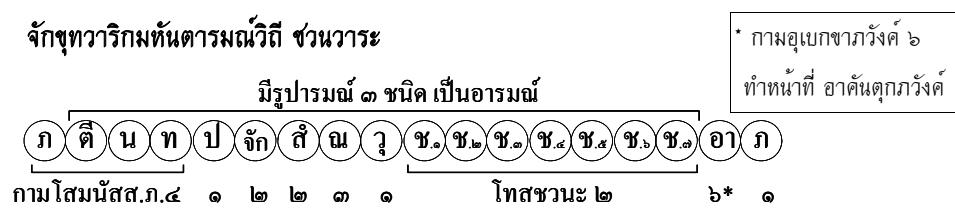
๒๒ ภูมิ แนวลัณญาณลัณญา.ก.ชวนะขณะที่ ๒ → อนาคตมิผลในขณะที่ออกจากนิโรธลสมบัตติแล้ว

□ แสดงรายละเอียดภาพวีดีโอ ใน อันดับปัจจุบันที่เทลส์ พระบาลีข้อ ๑๓ อก-อก

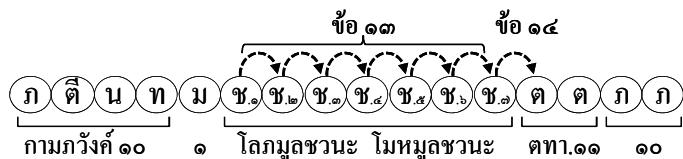

- ອາກຸ່ມລົງຈິຕ ອັນ ເກີດໄດ້ ຕອນ ຖູມ ຕາມລົມຄວຣ
 - ເຊີ ພູມ = ການພູມ ອັນ ຮູປພູມ ອັນ (ເວັ້ນ ສຸທອກວາລ.ຂ ອລື້ມ.ຂ) ອຽບພູມ ດ
 - ໂກສ່ມູລົງຈິຕ ແລະ ມີກວ້າງຄໍເກີດຕ່ອໄດ້ ນ ດວງ ຄື່ອ ການອຸເປະກາກວ້າງຄໍ ນ
ມີຕາຫາ. ເກີດຕ່ອໄດ້ ນ ດວງ ຄື່ອ ອະເປັນກາຮັມມັນຈິຕ ນ

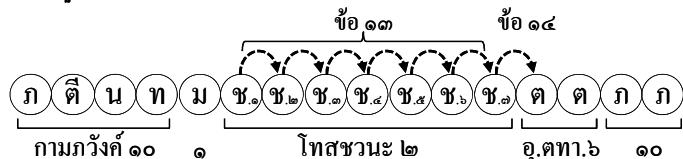
ก. จักษุทรัพย์ที่หันตารมณ์วิถี ช่วงware

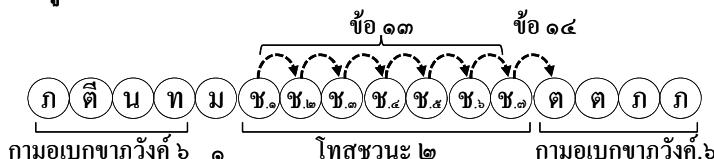
๔. อดีตวิภูติการมณฑลวีตี ตทาร์มมณavarะ

គ. ឧទិវក្ខាតារមនុស្ស ពាណិជ្ជកម្មរារៈ

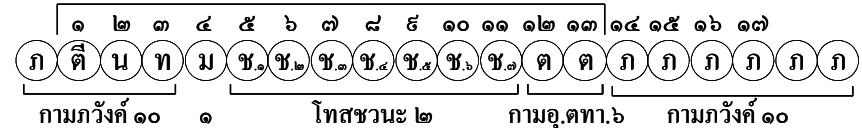
๔. วิภารมณ์วิถี ตหารัมมณาระ

เอกสารรายละเอียดภาษีที่ต้องชำระในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๗ ประจำปีภาษี ๒๕๖๖

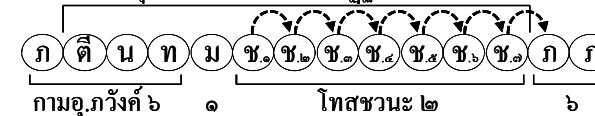
ก. อติวิภูมิการณ์ ที่มีโถส์ชวนะ ตพารัมมณวาระ

มีปัจจุบันนิปัตตันรูป ๑๙ ที่เป็นอิฐรูมัช. หรือ อนิภูมิ. เป็นอาราม

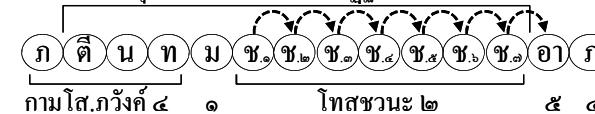
๗. อติวิภูตรมณ์ ที่มีโถส่วนจะช่วยรักษามิ้มีอา.

มีปัจจัยบันนิป.๙๙ ที่เป็นอติอิทธิ์ เป็นอารมณ์

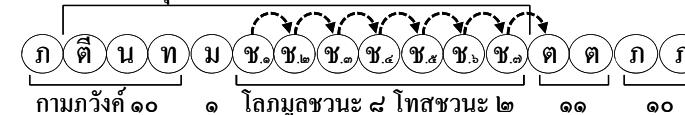

ค. อดิวิภูตกรรมน์ ที่มีโถส่วนหัว จำนวน มี ๐.

มีปัจจัยบันนิพ.๙ ที่เป็นอติอิภูต เป็นอารมณ์

มีปัจจัยบันนิพ.๑๙ ๓ ชนิด เป็นอารมณ์

เมืองดีต.อนาคตนิป.๑๙ และชั้นmargin' โลเกีย.๘๙ เจ.๕๒ อนิป.๑๐ บัญ.๓ ชนิด เป็นอารมณ์

□ แสดงรายละเอียดภาพวิถี ใน อนันตป์จยนทเทส พระบารีชื่อ ๑๕ อัพ-อัพ

๔.)
 ปัจจุบัน
 ป ช ฎ น ท ป ท ว ิ ส ิ ณ ว ุ ช ช ช ช ช ช ช ช ต ต ภ ภ

ปัญญาหาร้าวชัชนะ เป็นอนันตรีปัจจุบัน (เป็นชวนวรากก์ได้)
 ปัญญาการกวังษ์ ๑๕ ໂຄຍຽນະเป็นกวังษ์ปັນເຈທະ เป็นอนันตรีปัจจัย

๓.)

ນ້າມທົງປັນ

డ-ల.) (ఆంగ్ల ల)

๗.) ปริตรตามนิร্঵ิถี โภภัจพนวาระ

ກ ຕ ຕ ຕ ຕ ຕ ນ ທ ປ ກວ ສ ໝ ວ ວ ວ ວ ຂ ຂ

๙๐.) มีปัจจุบันนิป.๑๘ ที่เป็นอติดอิทธิราเมณ์เป็นอารมณ์ โสมนัสสตಥา.๔

 ก ต น ท ม ช.๑ ช.๒ ช.๓ ช.๔ ช.๕ ช.๖ ช.๗ ช.๘ ช.๙ ต ต ภ ภ ภ
 ดิเหดูกปญญา โว.ก.๕

๑๙.) อารมณ์เป็นอดิภูติaramṇ

 โสมนัสสตท.๔
 ติเหตุกวางค์ที่ ๑๗

๑๒.) อารมณ์เป็นอิภูติรูปช. หรือ อนิภูติรูป

มหาติ อุบกษาทา.๖
ติเหตุกวางัค ๑๗

๓๓-๓๔.) มีนิ้ว๑๗ ๙ นิ้ว เป็นกรรมภัย

๑๕.) อาทิగัมมิกพานวิถี ของพระอรหันต์

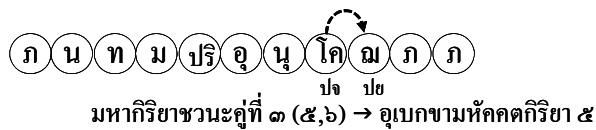
ມາກົມ ອົງຮ່ວມ

លេខសមាជិក

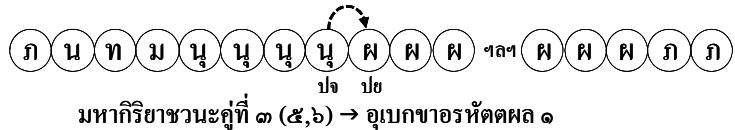
ປ ປ

ມາກີຣຍາຂວານະກົກທີ່ ๑ (๑๒) → ໂສມບັນສຕອຮ້ຫັດພດ ດ

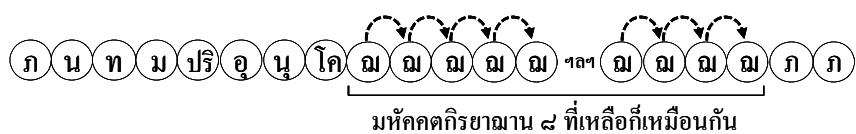
๑๖.) อาทิగัมมิกานวิถี ของพระอรหันต์

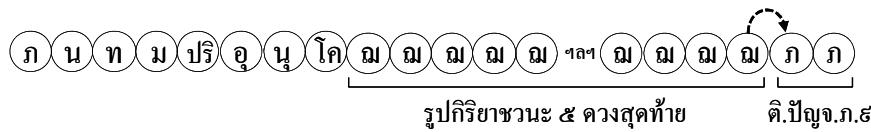
លេខាំពិវិត្ត

๑๗.) ผ่านสัมภาษณ์วิธี ของพระอรหันต์ (รูปทรงปูชนียากร ๑)

୭୯

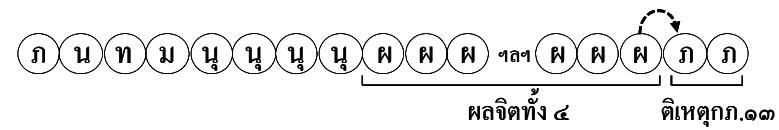

๑๙-๒๒.) อรูป่าวรักริพยาช่วยด้วย เทม่อนกันกับอรูป่าวรกรุศล ด้วยสุดท้าย
คงเปลี่ยนแต่การลามเป็นกิริยาลามเท่านั้น

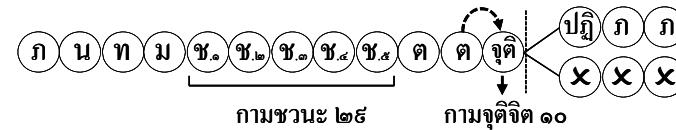
๒๓.) ໂສຕາປັດຕິຜລສໍມາປັດຕິວິທີ

๒๔.) ผลสมบัตติวิถีทั้ง ๔

๒๕.) การช่วยเหลือการณ์ลั่นไหที่เป็นด้วยการรับมุมภาระ

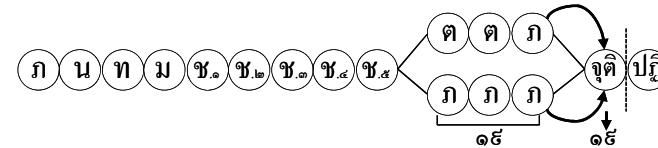

๒๖.) มหากริยาชรุณะ ขณะที่ ๕ (๕ ดาว) ในมรณสันนิวตีที่เป็นช่วงวาระ

ຕີເຫດກາຈົກລືດ ອຳ ຂອງພຣະອຣໜັນຕີ ປຣິນິພພານໃນ ແລ້ວ ກຸມ = ອ + ອຊ + ອຍ

๒๗.) ในมรดกสันนิวตี้ ที่เป็น ตทาร์มณavarะ หรือ ปุ่นavarะ

๒๔.) 湿润氣候

๒๙.) มนต์ลั่นทวี

๓๐.) 湿润な森林

เอกสารนี้จ่ายตนบุตติจิต ๑ → คิเหตุกรรมปฎิ.๔ อรูป.ปฎิ.

วิญญาณัญญาตันจุติจิต ๑ → ติเหตุกรรมปฎิ.๔ อรูป.ปฎิ.เมืองบน ๓

อกกิจญัติภูมิคุณวุฒิชิต ๑ → ติเหตุกิจกรรมปฐ.๔ อรูป.ปฐ.เบื้องบน ๒

เนวสัญญานาสัญญาตนบุติจิต ๑ → ติเหตุกรรมปฎิ.๔ เนวสัญญานาสัญญาตนปฎิ.๑

๓.) อนันตรูปนิสัยปัจจัยนิทเทล

(มีพระบालี ๗ ข้อ คือ พระบालีข้อที่ ๑, ๒, ๔, ๖, ๗, ๘, ๙ ของอุปนิสัยปัจจัยนิทเทล) (น.๔๓)
ชาร์มภบท

ปัจจัยทุกเทล โย ยาทิโส ปจจโย อุปนิสัยปจจโยติ ภาควตา อุทิญโธ, โล ตาทิโส ปจจโย ปจจยนิทเทล,

- ๑.) บุรีมา บุรีมา กุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน กุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๒.) บุรีมา บุรีมา กุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๓.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๔.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๕.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๖.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๗.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๘.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.

- ๙.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๑๐.) บุรีมา บุรีมา อกุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๑๑.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๑๒.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน กุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๑๓.) บุรีมา บุรีมา อพญาภตา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.

พระบালีและคำแปล

ปัจจัยเข่นได พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยย่อในปัจจัยทุกเทลว่า อุปนิสัยปจจโย
ปัจจัยเข่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิส्तารในปัจจยนิทเทลว่า

- ๑.) บุรีมา บุรีมา กุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน กุสลาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.
- ๒.) บุรีมา บุรีมา กุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจเยน ปจจโย.

- ๑.) ๑) บุรีมา บุรีมา ๒) กุสลา ธรรมชา ๓) ปจฉิมาน ปจฉิมาน ๔) กุสลาน ธรรมาน
๕) อุปนิสัยปจจเยน ๖) ปจจโย. (กุ.-กุ.)
๗) โลเกียกุศลช่วง ๑๗ ๘) แก่น้ำขันอ็ คือ กุศลช่วง ๒๑
๙) ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงดวงสุดท้าย) ๑๐) ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงดวงที่ ๑)
๑๑) เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ ๑๒) ด้วยอำนาจอนันตรูปนิสัยปัจจัย.
- ๒.) บุรีมา บุรีมา กุสลา ธรรมชา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภตาน ธรรมาน อุปนิสัยปจจโย. (กุ.-อัพ.)
กุศลช่วง ๒๑ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แก้อพยากรณ์ คือ^{๑๓)}
ลันตีรณะ ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหาคติวิปากจิต ๕ ผลจิต ๔ ที่เกิดหลังฯ
ด้วยอำนาจอนันตรูปนิสัยปัจจัย.

ຂໍ້າ ໃນ ອັນຕຽບປິສສະບັບຈົ່ງ

- ๔.) บุรีมา บุรีมา อกุสตา รามา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสตาน รามาน
อุปนิสัยปจจุณาย ปจจอย. (อก.-อก.)

อกุศลชวน ๑๒ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ชวนดวงสุดท้าย) เป็นปัจจัย คือ จิตยุคภาระ แก่อกุศลชวน ๑๒ ที่เกิดหลังๆ (เว้น ชวนดวงที่ ๑) ด้วยอำนาจของตระปูนสิลปัจจัย.

- ๖.) บุรีมา บุรีมา อกุสตา รมนา ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุยากตาน รมนา
อุปนิสสัยปจจายน ปจจอย. (อก.-อัพ.)

ອາກຸສ່ລ່ວນະ ອາ ດຽວສຸດທ້າຍ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ ເປັນປັຈຸຍ ຕື່ອ ຊ່ວຍອຸປະກາຮະ ແກ່ອພໍາຍາຕອຮຣມ ຕື່ອ ສັນຕິරຸນາມີຕິ ມທລວມກາງຈິຕ ດ ມທັດຕວິປາກຈິຕ ລ ທີ່ເກີດຫລັ້ງ ດ້ວຍອໍານາຈອນຕຽບປິລສ່ລຍປັຈຸຍ.

อพยากตธรรม คือ วิปากมิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะ แก้อพยากตธรรม คือ วิปากมิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ (พร้อมด้วยจิตติจิตของพระอรหันต์) ที่เกิดหลังๆ ด้วยคำแนะนำของนัตรบุนลัญญ์เจริญ.

- ๔.) ปริวีมา บุรีมา อยพญาภต้า ธรรมชาติ ปชุชนิมาน ปชุชนิมาน กุศล้าน ธรรมาน ปชุนิสสัญปจจัยเน ปจจัย. (อีพ.-ก.)

อพยากรณ์ธรรม คือ โภชนา พนนิจ หรือโนทาราวัชชันนิจ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุดหนุนการแก้เกมหากศาสตร์ช่วงตัวที่ ๑ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจจอนัณตรบันสัญปัจจัย.

- ๙.) บุรีมา บุรีมา อพญาคดา ธรรมมา ปฐมินาน ปฐมินาน อกุสสาນ ธรรมาน
อปนิสสขปจดเยน ปจดโย. (อัป.-อก.)

อพยากตธรรม คือ โภภรรยาพนิช หรือมโนทวาราวัชชนิจ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัย คือ ช่วยอุปการะแก่ก่อศลัวงศ์ดูแลที่ ๑ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจจนัตรบันสัญญาปัจจัย.

หมายเหตุ : การแสดงคำแปล แสดงตามอำนาจของอนันตรูปนิสสัยปัจจัย

ตามหนังสือหลักสูตรหน้า ๔๕-๙๓

ตาราง การทำสำเนาจปจชย (มภาน) ในอันตรypnisstypbjjch

พระบลําชี้ที่	ปัจจุบัน → ปัจจุบัน	น.ส.	เส.	ナンก.	รวม
๑. กุ.- กุ.	โลเกียกุศลช์วนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → กุศลช์วนะ ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๓. *กุ.- อพ.	กุศลช์วนะ ๒๑ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ผลจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ ๓.๑ โลเกียกุศลช์วนะ ๑๗ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ ๓.๒ มัคคุจิต ๕ ที่เกิดก่อนฯ → ผลจิต ๕ (มัคคานัมตรผล) ที่เกิดหลังฯ	๕'	-	๑	๖*
๔. อกุ.- อกุ.	อกุศลช์วนะ ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → อกุศลช์วนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๖. อกุ.- อพ.	อกุศลช์วนะ ๑๒ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ	๕'	-	-	๕
๗. อพ.- อพ.	วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิต.๔) → วิปากจิต ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิต.๔) ๗.๑ ถ้าเป็นวิปาก.๓๖ กิริยา.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิต.๔) → วิปาก.๓๖ กิริยา.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิต.๔) ๗.๒ ถ้าเป็นกิริยาช์วนะ ๑๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → กิริยาช์วนะ ๑๔ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๘. อพ.- กุ.	โภภรรพนเจต ใบปัญจทรารวี หรือ มโนทรารวัชชนจิต ในมโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของมหากุศลช์วนะ ๕ ที่เกิดหลังฯ	๕'	-	-	๕
๙. อพ.- อกุ.	โภภรรพนเจต ใบปัญจทรารวี หรือ มโนทรารวัชชนจิต ในมโนทรารวี ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของอกุศลช์วนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ	๕'	-	-	๕

พระบลําชือที่	เบ็ดฯ → ปัจจุบัน	นำ.	เส.	หน้าก.	รวม
	อันดับปนิสัยปฏิณเณรกฎหมาย ๓	๔*	๑	๑	๗*
๑.	ถ้าเป็นมาชั้น๕ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุดจิตของพระอรหันต์) → นามชั้น๕ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุดจิตของพระอรหันต์)	๔	-	-	๔
๒.	ถ้าเป็นโลภีชวนะ ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → ชวนะ ๕๐ ที่เกิดหลังฯ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕)	๔	๑	-	๖
๓.	ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานัตตผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่ง มรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔	-	๑	๖

จำแนกบท และเนื้อความของคํารูป

การแสดงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน อุปนิสัยปัจจยนิทเทสพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและเนื้อความของคํารูปแล้ว ก็เป็นดังนี้

อุปนิสัยปจจโย แสดงให้รู้ถึง นิทกิลตพพ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

บุรีมา บุรีมา ภูมิฯ เป็นต้น จนถึง บุรีมา บุรีมา อพญาคตา ภูมิฯ
ปจฉิมาน ปจฉิมาน อภุสสาນ อุปนิสัยปจจಯน เปรูป.

แสดงให้รู้ถึง นิทัลลนาการ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทัลลนาการพระบาลีนี้

(๖๔๕)

พระบลําชือที่ ๑. บุรีมา บุรีมา ภูมิฯ - เป็นกัตตุบุท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ โลภีชวนะ ๑๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย)

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อภุสสาນ ภูมิฯ - เป็นลัมปทานบุท แสดงให้รู้ถึงปัจจุบันธรรม คือ ภูสสาลชวนะ ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑)

อุปนิสัยปจจายน - เป็นกรณบุท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๖ คือ

อันดับปนิสัย ๘ อนันตระ สัมันตระ อาสาวะ นัตติ วิคตະ

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอนันดรูปนิสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบุท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

หมายเหตุ:- แสดงการช่วยอุปการะโดยพิสدار คือ (เหมือนกันกับอนันตรปัจจยนิทเทล ข้อ ๑๑)

๑. มหาคุลชวนะดวงที่ ๑ ถึงดวงที่ ๖

ที่ทำการช่วยอุปการะ แgam มหาคุลชวนะดวงที่ ๒ ถึงดวงที่ ๗ โดยเฉพาะฯ ตามลำดับ

๒. มหาคุลชวนะคุลที่ ๑ โดยฐานะที่เป็นโโคตรภู หรือโวทาน

ที่ทำการช่วยอุปการะ ဂาโสมนัสสัมหัคคตากุสุล ๔ โสมนัสสัมරรค ๑๖

๓. มหาคุลชวนะคุลที่ ๓ โดยฐานะที่เป็นโโคตรภู หรือโวทาน

ที่ทำการช่วยอุปการะ ဂาอุเบกขามหัคคตากุสุล ๕ อุเบกขามรรค ๕

๔. มหัคคตากุสุลชวนะ ๘ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็น ปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกันเป็นต้น

ที่ทำการช่วยอุปการะ გาหัคคตากุสุลชวนะ ๙ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกันเป็นต้น ในสमำปัชชันวิธี

> รวมของคํารูปของปัจจุบันทั้งหมด คือ มหาคุลชวนะดวงที่ ๒ ถึงดวงที่ ๗ โดยเฉพาะฯ

ตามลำดับ และมหัคคตากุสุลชวนะ ๘ (โสมนัสสัมหัคคตากุสุล ๔ อุเบกขามหัคคตากุสุล ๕)

มรรคชวนะ ๑๐ (โสมนัสสัมรรค ๑๖ อุเบกขามรรค ๕)

พระบลํอที่ ๓. บุรีมา บุรีมา อกุสสา ธรรม - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ กุศลช่วง ๒๙ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยปั้นธรรม คือ สันติรนิจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคติวิปากจิต ๕ ผลจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสัยปจจุยน - เป็นกรณบท แล้วดงให้รู้สึกสำนักปัจจัย ๕ คือ อนันตรูปนิลล์ยะ อนันตระ สมนัตระ นัตติ วิคตะ ล้วน บรรคเจตนาทั้ง ๕ ที่ทำการช่วยอุปการะ (มัคคานัตตรผล) นั่น ได้สำนักปัจจัย ๖ คือ อนันตรูปนิลล์ยะ อนันตระ สมนัตระ นักชนิดกัมมະ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั่น สำนักของอนันตรูปนิลล์ยะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราศจากตัวตน หมายเหตุ - แล้วดงการช่วยอุปการะโดยพิลدار คือ (เหมือนกับอนันตรบปัจจยนิกเทล ข้อ ๑๑)

๑. มหากุศลช่วง ดวงที่ ๗ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ตัวรัมมณจิต ๑๑ ในตัวรัมมณวาระหรือภวังคจิต ๑๙ ในช่วนวาระ
๒. มหากุศลช่วงคู่ที่ ๑ โดยฐานที่เป็นอนุโลม ทำการช่วยอุปการะ แก่โสมนัสลัทธคติ ๑๒ ของผลจิตเบื้องตា
๓. มหากุศลช่วงคู่ที่ ๓ โดยฐานที่เป็นอนุโลม ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาสหคตจิต ๓ ของผลจิตเบื้องตា
๔. รูปารจรกุศลช่วง ๕ ดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโครงการภวังค์ ๙
๕. .. อาการล้านัญญาตโนผ่านกุศลช่วงดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโครงการภวังค์ ๙ และอาการล้านัญญาตโนผ่านภวังค์ ๑ .. วิญญาณัญญาตโนผ่านกุศลช่วงดวงสุดท้าย
- ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโครงการภวังค์ ๙ และอรุปภวังค์เบื้องต่า ๒ .. อาการล้านัญญาตโนผ่านกุศลช่วงดวงสุดท้าย
- ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจิโครงการภวังค์ ๙ และอรุปภวังค์เบื้องต่า ๓ .. แวนัญญาตโนผ่านกุศลช่วงดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภวังค์ ๑ กับอนาคตมิผลจิต ๑ ในขณะที่ออกจากโนรธ์ลามบต (ได้สำนักปัจจัย ๕ = ๖.๕)
- บรรคช่วง ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลจิต ๕ ที่เป็นของนา (ได้สำนักปัจจัย ๖ = ๖.๕ + นา)

พระบลํอที่ ๔. บุรีมา บุรีมา อกุสสา ธรรม - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงดวงสุดท้าย)

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสสา ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยปั้นธรรม คือ อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงดวงที่ ๑)

อุปนิสัยปจจุยน - เป็นกรณบท แล้วดงให้รู้สึกสำนักปัจจัย ๖ คือ อนันตรูปนิลล์ยะ อนันตระ สมนัตระ อาเสวะ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั่น สำนักของอนันตรูปนิลล์ยะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราศจากตัวตน หมายเหตุ แล้วดงการช่วยอุปการะโดยพิลدار คือ (เหมือนกับอนันตรบปัจจยนิกเทล ข้อ ๑๑)

อกุช่วงดวงที่ ๑ ถึงดวงที่ ๖ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กุช่วงดวงที่ ๗ ถึงดวงที่ ๗ โดยเฉพาะฯ ตามลำดับ

พระบลํอที่ ๖. บุรีมา บุรีมา อกุสสา ธรรม - เป็นกัตตุบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ อกุศลช่วง ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อพญาภาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แล้วดงให้รู้สึกปัจจัยปั้นธรรม คือ สันติรนิจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคติวิปากจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสัยปจจุยน - เป็นกรณบท แล้วดงให้รู้สึกสำนักปัจจัย ๕ คือ อนันตรูปนิลล์ยะ อนันตระ สมนัตระ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั่น สำนักของอนันตรูปนิลล์ยะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แล้วดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยปั้นธรรม โดยความปราศจากตัวตน หมายเหตุ แล้วดงการช่วยอุปการะโดยพิลدار คือ (เหมือนกับอนันตรบปัจจยนิกเทล ข้อ ๑๕)

- .. โลหมูล โมหมูลช่วงดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ตัวรัมมณจิต ๑๑ ในตัวรัมมณวาระหรือภวังคจิต ๑๙ ในช่วนวาระ .. โลหมูลช่วงดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาทั้งหมดทั้งหมด ๖ ในตัวรัมมณวาระหรือภวังคจิต ๖ ในช่วนวาระ .. โลหมูลช่วงดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภวังค์ ๖ ในขณะที่ออกจากภวังค์ ๖ ในช่วนวาระ

พระบลังก์ที่ ๙. บุรีมา บุรีมา อพญาภิรด สมมาน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

วิปากมิตร ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ปฐมินทร์ ปฐมินทร์ อพญาภิรด สมมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปัญญาธรรม คือ

วิปากมิตร ๓๖ กิริยาจิต ๒๐ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

อุปนิสัยปญญา - เป็นกรอบบท แสดงให้รู้ถึงอagnaปัจจัย คือ

๑. ถ้าเป็นวิบาก และกิริยา ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ทำการช่วยอุปการะ แก้วิบาก และกิริยาที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) และ
ก็ได้ปัจจัย ๕ คือ อนันตtruปนิสัย อนันตระ สัมนัตระ นัตติ วิคติ

ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สำนักของอนันตtruปนิสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

๒. ถ้าเป็นกิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

ทำการช่วยอุปการะ แก่กิริยาช่วง ๑๔ ที่เกิดหลังๆ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑) และ

ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ อนันตtruปนิสัย อนันตระ สัมนัตระ อาเสนาะ นัตติ วิคติ

ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สำนักของอนันตtruปนิสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยปัญญาธรรม โดยความปราศจากตัวตน

หมายเหตุ แสดงการช่วยอุปการะโดยพิสดาร คือ (เหมือนกันกับอนันตราชยนิทเทส ข้อ ๑๕)

๑. ปฏิสันธิจิต ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ปฐมภวังค์ และปฐมภวังค์ เป็นต้นจนถึงภวังค์ที่ ๑๕ ที่ทำการช่วย
อุปการะ แก่ทุติยภวังค์ เป็นต้นจนถึง ภวังค์ที่ ๑๖ ในวิถีมุตติจิต (ปฏิสันธิจิต, ภวังค์จิต) ที่เกิดต่อจาก
จุติจิตในภาพก่อน,

๒. ปัญจ Kovavang ๑๕ โดยฐานะที่เป็นภวังค์คุปจเฉท ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ภวังค์ชั้นจิต ๒,

๓. อรูปภวังค์ ๔ โดยฐานะที่เป็นภวังค์คุปจเฉท ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โนทาราชชั้นจิต ๑,

๔. ปัญจทาราชชั้นจิต ๑ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐,

๕. ทวิปัญจวิญญาณจิต ๑๐ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ลัมปภูจจันจิต ๒,

๖. ลัมปภูจจันจิต ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่สันติรอนจิต ๓,

๗. สันติรอนจิต ๓

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภูรปพเจต

โภภูรปพนิจิตดาวที่ ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภูรปพนิจิตดาวที่ ๒ และ

โภภูรปพนิจิตดาวที่ ๒

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โภภูรปพนิจิตดาวที่ ๓ ในปริตรตามนิรวิที,

๘. โภภูรปพนิจิต ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามกิริยาช่วง ๙ ดาวที่ ๑ ในอดิมทันตราหมณ์ มหันตราหมณ์
และวิภูตารหมณ์ อวิภูตารหมณ์นิรวิที,

๙. กามกิริยาช่วง ๙ ดาวที่ ๖ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามกิริยาช่วงดาวที่ ๒ ถึงดาวที่ ๗,

๑๐. หลีดุปปาทช่วงดาวสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โสมนัสสติธรรมมณะ ๕ ในธรรมมณavarะ หรือ
ติเหตุกปัญจ Kovavang ๗ ในช่วนavarะ

๑๑. มหากิริยาโสมนัสช่วงดาวสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่โสมนัสสติธรรมมณะ ๕

ในธรรมมณavarะ หรือติเหตุกปัญจ Kovavang ๑๓ ในช่วนavarะ

๑๒. มหากิริยาอุเบกษาช่วงดาวสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่อุเบกษาติธรรมมณะ ๖
ในธรรมมณavarะ หรือติเหตุกปัญจ Kovavang ๑๓ ในช่วนavarะ

๑๓. ติธรรมมณะดาวที่ ๑ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติธรรมมณะดาวที่ ๒

๑๔. ติธรรมมณะดาวที่ ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามภวังค์ ๑๐

๑๕. มหากิริยาช่วงคุ้งที่ ๑ โดยฐานะเป็นโคตຽุทธหรืออนุโถม

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัคคติกิริยาโสมนัส ๕ หรือตตผลโสมนัส ๕

๑๖. มหากิริยาช่วงคุ้งที่ ๓ โดยฐานะเป็นโคตຽุทธหรืออนุโถม

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัคคติกิริยาอุเบกษา ๕ หรือตตผลอุเบกษา ๑

๑๗. มหาทัคคติกิริยาช่วง ๙ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน ด้วยกันเป็นต้น

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ทัคคติกิริยาช่วง ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นปฐมภาน ทุติยภาน
ด้วยกันเป็นต้นในสماปัชชันวิถี

๑๘. รูปารจรกิริยาช่วง ๔ ดาวสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจ Kovavang ๗

๑๙. อาการล้านัญญาตโนภานกิริยาช่วงดาวสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจ Kovavang ๗ และอาการล้านัญญาตโนภานภวังค์ ๑

๒๐. วิญญาณัญญาตโนภานกิริยาช่วงดาวสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปัญจ Kovavang ๗ และอรูปภวังค์เบื้องตា ๒

๒๑. อาภิญญาณายตโนมานกิริยาช่วงสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกปญจโครงการวังศ ๙ และอุปภารังค์เบื้องต่อ ๓

๒๒. เนรลัญญาณารัตนายตโนมานกิริยาช่วงสุดท้าย

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภารังค์จิต ๑๓ กับอรหัตผลจิต ๑ ในขณะที่ออกจากนิโรสนาบัตรี

๒๓. ผลช่วง ๔ ที่เกิดก่อนฯ ซึ่งเป็นโสดาปัตติผล สกทาคามิผล ด้วยกันเป็นต้น

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ผลช่วง ๔ ที่เกิดหลังฯ ซึ่งเป็นโสดาปัตติผล สกทาคามิผลด้วยกัน เป็นต้น ในผลสนาบัตรี

๒๔. ผลช่วง ๔ ดวงสุดท้าย ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกภารังค์จิต ๑๓

๒๕. ตพารัมมณจิตดวงที่ ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามจุติจิต ๑๐ ในมรณะลัณவิถีที่เป็น ตพารัมมณวาระ

๒๖. มหากิริยาช่วงสุดท้ายที่ ๕ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกจิต ๑๓ ในมรณะลัณவิถีที่เป็น ช่วงวาระ

๒๗. ภวังคจิต ๑๙ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่จุติจิต ๑๙ ในมรณะลัณவิถีที่เป็นตพารัมมณวาระ หรือช่วงวาระ

๒๘. ทิวเหตุกจิต ๔ และอุเทตุกจิต ๒ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่กามปฏิสันธิจิต ๑๐

๒๙. ติเหตุกามจุติจิต ๔ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ปฏิสันธิจิต ๑๙

๓๐. รูปารจรจุติจิต ๕ ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่สเหตุกปฏิสันธิจิต ๑๙

๓๑. อากาลลัณญาณยตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกการปฏิสันธิจิต ๔ อรูปปฏิสันธิจิต ๔

๓๒. วิญญาณลัณญาณยตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกการปฏิสันธิจิต ๔ อรูปปฏิสันธิจิตเบื้องบน ๒

๓๓. อาภิญญาณลัณญาณยตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกการปฏิสันธิจิต ๔ อรูปปฏิสันธิจิตเบื้องบน ๑

๓๔. เนรลัญญาณารัตนายตโนมานจุติจิต ๑

ที่ทำการช่วยอุปการะ แก่ติเหตุกการปฏิสันธิจิต ๔ และเนรลัญญาณารัตนายตโนมานปฏิสันธิจิต ๑

พระบาลีข้อที่ ๔. บุรีมา บุรีมา อพญากร ธรรมชาต - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

โวภัสสพนจิต ในปัญจกavarīti หรือ โมโนทาวราหัชชนจิต ในโมโนทาวรี ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน กฎสาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ช่วงสุดท้ายที่ ๑ ของอกุคคลช่วง ๔ ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสัยปจฉิเมย - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๕ คือ

อนันตaruṇislaya อนันตระ สัมผัตระ นัตติ วิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอนันตaruṇislaya อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจฉิโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๕. บุรีมา บุรีมา อพญากร ธรรมชาต - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

โวภัสสพนจิต ในปัญจกavarīti หรือ โมโนทาวราหัชชนจิต ในโมโนทาวรี ที่เกิดก่อนฯ

ปจฉิมาน ปจฉิมาน อกุสสาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

ช่วงสุดท้ายที่ ๑ ของอกุคคลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ

อุปนิสัยปจฉิเมย - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๕ คือ

อนันตaruṇislaya อนันตระ สัมผัตระ นัตติ วิคต

ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของอนันตaruṇislaya อย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจฉิโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจัยธรรม โดยความปราศจากตัวตน

□ อนันตรูปนิสสัยภูมิฯ ๓ (๔๖๗)

๐ ถ้าจะแสดงให้รู้สึกสำนึกรักจัจจย์ และปัจจุบัน โดยเฉพาะฯ แล้ว ก็จะได้จำนวนปัจจัยลังเคราะห์ (ภูมิฯ) ดังต่อไปนี้

๑. ถ้าเป็นนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)
ทำการช่วยอุปการะแก่ นามขั้นที่ ๕ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) แล้ว ก็ได้ปัจจัย ๕ คือ อนันตรูปนิสสัย อนันตระ สมนันตระ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนាជของอนันตรูปนิสสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๒. ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุตท้าย)
ทำการช่วยอุปการะแก่ ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕) แล้ว ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ อนันตรูปนิสสัย อนันตระ สมนันตระ อาสาเวนะ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนាជของอนันตรูปนิสสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
๓. ถ้าเป็นมรรคเจตนา
ทำการช่วยอุปการะ แกมคคานัตตผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น) แล้ว ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ อนันตรูปนิสสัย อนันตระ สมนันตระ นาณักชามิกกัมมະ นัตติ วิคตะ ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น สำนាជของอนันตรูปนิสสัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตารางแสดง อนันตรูปนิสสัยภูมิฯ

ข้อที่	ปัจจัย → ปัจจุบัน	น.๔	เส.	หนัก.	รวม
๑.	ถ้าเป็นนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามขั้นที่ ๕ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔.	-	-	๔.
๒.	ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุตท้าย) → ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕)	๔.	๑.	-	๖.
๓.	ถ้าเป็นมรรคเจตนา → แกมคคานัตตผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔.	-	๑.	๖.

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ในอนันตรูปนิสสัยปัจจัย

ในอุปนิสสัยปัจจุบันนี้ อนันตรูปนิสสัยปัจจัย สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ

- จิต ๔๙ เจตสิกา ๕๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)
เป็น อนันตรูปนิสสัยปัจจัย
- จิต ๔๙ เจตสิกา ๕๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)
เป็น อนันตรูปนิสสัยปัจจุบัน
- รูปทั้งหมด คือ
จิตชรูป ปฏิสนธินิกัมมชรูป พาทิรูป อาหารชรูป อุตชรูป อสัญญาลัตtagมชรูป ปรัตติกัมมชรูป
เป็น อนันตรูปนิสสัยปัจจนิก

□ จำแนก อนันตรูปนิสสัยปัจจัย โดยลักษณะ และชาติ การ สัตติ

ในอนันตรูปนิสสัยปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรมของธรรมที่เป็นอนันตรูปนิสสัยปัจจัยนี้

เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มี ๒ อย่าง คือ

- ให้เกิดขึ้นติดต่อกันโดยไม่มีระหว่างคั่น เลือกหนึ่งเป็นจิตดวงเดียว (**อนันตร**)
- เป็นที่อาศัยที่มีกำลังมากด้วย (**อุปนิสสัย**)

เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มีอย่างเดียวคือ ให้เกิดขึ้นติดต่อกันโดยไม่มีระหว่างคั่นที่เดียว

เลือกหนึ่งเป็นจิตดวงเดียว (**สมนนตร**)

เมื่อว่าโดย **ชาติ** เป็น อนันตรชาติ

เมื่อว่าโดย **กาล** เป็น อตีตกาล

เมื่อว่าโดย **สัตติ** คือ สำนາจ มีอย่างเดียว คือ ชั่นกาสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุบันธรรม เกิดขึ้น

□ ปัญหารวิภัค์ แห่ง อนันตรูปนิสสัยปัจจัย

ในการแสดงปัญหารวิภัค์ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎสติก เป็นต้น โดยตั้งที่ไว้เป็นหลัก ๓ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ กุลลบท อกุลบท อพยากตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจัยบันธรรม (ปทารสาน) โดยบทหลัง แสดงคล้อยตามกันไป ในอนันตรูปนิสสัยปัจจัย มี ๓ บท ๗ วรรค (แสดงเทมีองกันกับอนันตรูปนิสสัยทุกประการ) ดังนี้ (๒๔:๓)

ก) กุลลบท มี ๒ วรรค	๑. กุลลปทารสาน	ในกุลลบท (กุ - กุ)
	๒. อพยากตปทารสาน	ในอกุลลบท (กุ - อพ)
ข) อกุลลบท มี ๒ วรรค	๓. อกุลลปทารสาน	ในอกุลลบท (อกุ - อกุ)
	๔. อพยากตปทารสาน	ในอกุลลบท (อกุ - อพ)
ค) อพยากตบท มี ๓ วรรค	๕. อพยากตปทารสาน	ในอพยากตบท (อพ - อพ)
	๖. กุลลปทารสาน	ในอพยากตบท (อพ - กุ)
	๗. อกุลลปทารสาน	ในอพยากตบท (อพ - อกุ)

อนันตรูปชาติ	ห้อง (ห้อง รูป ๓)		
	แบบ ๗ วรรค (๒๔:๓)		
บท/วรรค	กรณบพ	ปจ.	
๑	กุ.- กุ.	๖.๔ เล'	๖
๒	กุ.- อพ.	๖.๔ พา	๖
๓	อกุ.- อกุ.	๖.๔ เล'	๖
๔	อกุ.- อพ.	๖.๔	๕
๕	อพ.- อพ.	๖.๔ เล'	๖
๖	อพ.- กุ.	๖.๔	๕
๗	อพ.- อกุ.	๖.๔	๕
		รวม ๗ ส่วน ๖	

ก.) กุลลบท

- กุลลปทารสาน ใน กุลลบท (กุ - กุ)

วิธีพระบาลี กุลลิ ဓมโม กุลลสส ဓมมසส อนันตรูปนิสสัยปจจัย ปจจโย.

กุลลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยคุณภาระ แก่กุลธรรม ด้วยคำนำของอนันตรูปนิสสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

กุลลิ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โลเกียกุลชวนเจตตุปบท ๑๙ ที่เกิดก่อน (เว้น กุลชวนจะดูดท้าย)

กุลลสส ဓมมසส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบันธรรม องค์ธรรมได้แก่

กุลชวนเจตตุปบท ๒๑ ที่เกิดหลัง (เว้น กุลชวนจะท้ายที่ ๑)

อนันตรูปนิสสัยปจจัย - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนันตรูปนิสสัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อนันตรูปนิสสัย อนันตระ สัมนัตระ ญาเสนาะ นัดติ วิคตະ เทลวິ

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นอนันตรูปนิสสัย ปัจจัย ปัจจัยบันธรรม ในบท กุลลิ กุลลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ກົມື เป็นไปใน ຈດຸໂວກກົມື ປັນຈໂວກກົມື

ว่าโดย ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸກຊູ້ນ ៥ ອຣຍບຸກຄລ ๗ (เว้น ພຣະອຮທັນຕີ)

ว่าโดย ວິຖີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທວາວິຖີ ການຈ່ວນໂທວາວິຖີ ພາແວິຖີ ອກີຢູ່ຢູວິຖີ ແລະ ພຣຄວິຖີ

- อพญาคตปثارสารน ใน อกุสลบ� (อกุ - อัพ)

วิธีพระบาลี อกุสโล ဓมโม อพญาคตสส ဓမມສສ อนනත្សបិនិសសម្បជុយេន ប្រជួយ .

ក្នុងគន្លឹមរំរាល់បែងចែង គីឡូកុំពារី និងអិរិយាកតវរម តាមវាទោនធណីនុបិនិសសម្បជួយ .

ជាំនាយកបឋមនៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

อกุสโล ဓមโม - เปេនក័តគុបុបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

ក្នុងសម្រាប់ ២១ ពីកើតកំណែ (តូកីឱកក្នុងសម្រាប់ ៣៧ គងសុទ្ធតាម និង
អន្តរកតិត្តបាបាព ៥)

អិរិយាកតសស ဓមມສສ - เปេនតិំនុញ្ញបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

ស៊ន្តីរោនជិត ៣ មហាវិកាគិត ៤ ម៉ោគគិតវិកាគិត ៥ ធម៌រិត ៥ (ម៉ោគនៃព្រោល) ពីកើតអំឡុង

ទីនៅ នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី ៣៩ រាជកិច្ចតុបាបាព ៣៩ ធម៌រិត ៥ (វ.២៨៤ គង)

អនុញ្ញបិនិសសម្បជុយេន - เปេនក្រុមបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

នៃប្រព័ន្ធគារបែងចែង ៦ ពីខោខោុំពារីនៃគារបែងចែង គីឡូកុំពារី

នៃប្រព័ន្ធគារបែងចែង ៦ ពីខោខោុំពារីនៃគារបែងចែង គីឡូកុំពារី

ប្រជួយ - เปេនកិរិយាបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

គារបែងចែង នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

វាតិំនុញ្ញ ឬ ធនធាន និងវិធីរបាលី

ធនធាន និងវិធីរបាលី ឬ ធនធាន និងវិធីរបាលី

៤.) ឧក្រសលប

- ឧក្រសលបពារាសាន និង ឧក្រសលប (ឧកុ - ឧកុ)

វិធីរបាលី ឧក្រសលស ឧក្រសលស ឌមមសស អនុញ្ញបិនិសសម្បជុយេន ប្រជួយ .

ក្នុងគន្លឹមរំរាល់បែងចែង គីឡូកុំពារី និងអិរិយាកតវរម តាមវាទោនធណីនុបិនិសសម្បជួយ .

ជាំនាយកបឋមនៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

ឧក្រសល ឌមโม - เปេនក័តគុបុបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

ឧក្រសលស ឌមមសស - តូកីឱកក្នុងសម្រាប់ ៣៧ គងសុទ្ធតាម និងវិធីរបាលី

ឧក្រសលសស ឌមមសស - เปេនតិំនុញ្ញបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

ឧក្រសលសស ឌមមសស - តូកីឱកក្នុងសម្រាប់ ៣៩ គិតអំឡុង និងវិធីរបាលី

អនុញ្ញបិនិសសម្បជុយេន - เปេនក្រុមបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

នៃប្រព័ន្ធគារបែងចែង ៦ ពីខោខោុំពារីនៃគារបែងចែង គីឡូកុំពារី

នៃប្រព័ន្ធគារបែងចែង ៦ ពីខោខោុំពារីនៃគារបែងចែង គីឡូកុំពារី

ប្រជួយ - เปេនកិរិយាបឋម នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

គារបែងចែង នៃសេដ្ឋកិច្ចនៃធនធាន និងវិធីរបាលី

វាតិំនុញ្ញ ឬ ធនធាន និងវិធីរបាលី

ធនធាន និងវិធីរបាលី ឬ ធនធាន និងវិធីរបាលី

- อพญาคตปทการสาน ใน อกุลลบท (อกุ - อัพ)

วิธีพระบาลี อกุลลโล ဓมโม อพญาคตสส ဓမມສສ อนนතຽປ尼ສ්සයපුජයෙන ප්‍රජෝ .

อกุคคลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อพญาคตธรรม ด้วยอำนาจจอมัตรียປนิස්සຍප්‍රජෘ.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อกุลลโล ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่
อกุคคลชวนเจิตตุปบาท ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

อพญาคตสส ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่
ลัตเตรนจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคดวิปากจิต ๗ ที่เกิดหลังฯ
หรือ แสดงตามกิจ ตทารัมณเจิตตุปบาท ๑๑ ภวังคจิตตุปบาท ๑๙ (ว.๒๐ ดวง)

อนนතຽປニສ්සයපුජයෙන - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนนතຽປนิස්සຍප්‍රජෘเป็นพิเศษ
ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ
อนนතຽປนิස්සຍ อนนතරะ ลัมහันตระ นัตติ วิคตະ เท่านี้

ප්‍රජෝ - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตะ

ความเป็นอนนතຽປนิස්සຍ ป්‍රජෘ ป්‍රජයුປນ ໃນບත อกุลลโล อพญาคตสส น්

ว่าโดย กາລ เป็นໄປໃນ ປວັດຕີກາລ ມຣະລ້ັນກາລ

ว่าโดย ກුນ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກුນ ປັນຈິວກາຮກුນ

ว่าโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸຈຸນ ۴ ພລເລັກບຸຄຄລ ۳

ว่าโดย ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈິວກາຮວິຕີ ການຈົວນໂທກາຮວິຕີ ມຣະລ້ັນກາຮວິຕີ

ค.) อพญาคตบท

- อพญาคตปทการสาน ใน อพญาคตบท (อัพ - อัพ)

วิธีพระบาลี อพญาคตໂຕ ဓມໂມ อพญาคตสส ဓມມສສ อนนතຽປニສ්සයපුජයෙන ප්‍රජෝ .

อพญาคตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก้อพญาคตธรรม ด้วยอำนาจจอมัตรียປนิස්සຍප්‍රජෘ.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพญาคตໂຕ ဓມໂມ - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

ວິປາກຈິຕຸປະບາດ ๓๖ ກິຣີຍາຈິຕຸປະບາດ ๒๐ ທີ່ເກີດກ່ອນฯ (ເວັນ ຈຸດືຈິຕຂອງພຣະອຣຫັນດີ)

อพญาคตສສ ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

ວິປາກຈິຕຸປະບາດ ๓๖ ກິຣີຍາຈິຕຸປະບາດ ๒๐ ທີ່ເກີດທັງໆ (ພຣ້ອມດ້ວຍຈຸດືຈິຕຂອງພຣະອຣຫັນດີ)

อนนතຽປニສ්සයපුජයෙන - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอนนතຽປනิස්සຍප්‍රජෘเป็นพิเศษ

ໃນบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ທີ່ເຂົ້າຂ່າຍອຸປະກະໃນຄຣາວເດີຍກັນ คือ

อนนතຽປනิස්සຍ อนນතරະ ສົມນ້າຕຣະ ອາເສວະ ນັດຕີ ວິກຕະ ເທົ່ານີ້

ප්‍රජෝ - เป็นກິຣີຍາบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตะ

ความเป็นอนนතຽປනิස්සຍ ປ්‍රජෘ ປ්‍රජයුປນ ໃນບත อพญาคตໂຕ อพญาคตສສ ນ්

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕີກາລ ປົກລິສ່ອກາລ ມຣະລ້ັນກາລ ຈຸດືກາລ

ວ່າໂດຍ ກුນ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກුນ ປັນຈິວກາຮກුນ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸຈຸນ ۴ ພລບຸຄຄລ ۴ ຕາມລ່ມຄວ

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈິວກາຮວິຕີ ການຈົວນໂທກາຮວິຕີ ມຣະລ້ັນກາຮວິຕີ
ພານວິຕີ ອົກິດູ້ມາວິຕີ ນິໂຮລົມກຳບັດວິຕີ ພລສມາບຕິວິຕີ

- กฎลปทการสาน ใน อพยากตบท (อัพ - ก)

วิธีพระบาลี อพยากตโธ ဓมโม กฎลสส ဓမມສສ อนนตรูปนิสสัยปจจายen ปจจโย .

อพยากตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอันตรูปนิสสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากตโธ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โภภูตพนจิต ในปัญญาหรือวิถี หรือ มโนทาราวาชชنجิต ในมโนทาราวิถี ที่เกิดก่อนฯ

กฎลสส ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน องค์ธรรมได้แก่

ชวนะดวงที่ ๑ ของมหากุศลชวนะ ๔ ที่เกิดหลังฯ

อนนตรูปนิสสัยปจจายen - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอันตรูปนิสสัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อันตรูปนิสสัย อนนตระ สมนัตระ นัตติ วิคตະ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตະ

ความเป็น อนนตรูปนิสสัย ปัจจัย ปัจจัยปุบัน ในบท อพยากตโธ กฎลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ภຸນີ เป็นไปใน ຈຕຸໂວກຣ່າງໝີ ປັນຈໂວກຣ່າງໝີ

ว่าโดย ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ານ ۴ ພລເລກຂບຸກຄລ ۳

ว่าโดย ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທາວຽກ ມໂນທາວຽກ

- กฎลปทการสาน ใน อพยากตบท (อัพ - อก)

วิธีพระบาลี อพยากตโธ ဓมโม อกกฎลสส ဓມມສສ อนนตรูปนิสสัยปจจายen ปจจโย .

อพยากตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจอันตรูปนิสสัยปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากตโธ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โภภูตพนจิต ในปัญญาหรือวิถี หรือ มโนทาราวาชชنجิต ในมโนทาราวิถี ที่เกิดก่อนฯ

กฎลສສ ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน องค์ธรรมได้แก่

ชวนะดวงที่ ๑ ของอกุศลชวนะ ๑๒ ที่เกิดหลังฯ

อนนตรูปนิสสัยปจจายen - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งอันตรูปนิสสัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

อันตรูปนิสสัย อนนตระ สมนัตระ นัตติ วิคตະ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตະ

ความเป็น อนนตรูปนิสสัย ปัจจัย ปัจจัยปุบัน ในบท อพยากตโธ กฎลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ภຸນີ เป็นไปใน ຈຕຸໂວກຣ່າງໝີ ປັນຈໂວກຣ່າງໝີ

ว่าโดย ບຸກຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ານ ۴ ພລເລກຂບຸກຄລ ۳

ว่าโดย ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທາວຽກ ມໂນທາວຽກ

□ สุนทรียะภาษาฯ

สรุปจำแนนสุนทรีย์บัญญัติ แห่งอนันตรูปนิสัยปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้ นี่ ๗ ประเภท ด้วยกันคือ

ภาระ	ปัจจัย → ปัจจัยบัญญัติ	น.๔	เส.	หมายก.	รวม
๑. กุ - กุ	โลเกียกุศลช่วง ๑๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → กุศลช่วง ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๒. กุ - อัพ *	กุศลช่วง ๒๑ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหัค.วิ.๙ ผลจิต ๕ ที่เกิดหลังฯ ๒.๑ โลเกียกุศลช่วง ๑๙ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหัค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ ๒.๒ มัคคุจิต ๕ ที่เกิดก่อนฯ → ผลจิต ๕ (มัคคานัมตรผล) ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	๑.	๖.*
๓. อกุ - อกุ	อกุศลช่วง ๑๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๔. อกุ - อัพ	อกุศลช่วง ๑๒ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหัค.วิ.๙ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๕. อัพ - อัพ	วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุติจิตของพระอรหันต์) → วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๕.	๑.	-	๖.
๖. อัพ - กุ	โวภรรพนิจิต ในปัญญาหรือ หรือ มโนทการวิชานิจิต ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของมหากุศลช่วง ๘ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๗. อัพ - อกุ	โวภรรพนิจิต ในปัญญาหรือ หรือ มโนทการวิชานิจิต ในมโนทการวิถี ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของอกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.

๑.) กุลลิ่ง กุลลิลส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๒.) กุลลิ่ง อพญาตส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๓.) อกุลลิ่ง อกุลลิลส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๔.) อกุลลิ่ง อพญาตส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๕.) อพญาโกโต อพญาตส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๖.) อพญาโกโต กุลลิลส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

๗.) อพญาโกโต อกุลลิลส์ อนันตรูปนิสัยปจจัย

□ อนันตรูปนิสัยปจจัยสภาคະ

ปัจจัยที่เป็นสภาคະกันได้กับอนันตรูปนิสัยปัจจัย ดังแสดงมาแล้วข้างต้นนี้มี ๖ ปัจจัย คือ^{*}
อนันตระ สมนันตระ ဓาเรewan นาังขณีกัมมะ นัตติ วิคตະ

□ ราษฎรณะและคำอธิบาย ใน อุปนิสัยปัจจัย

(๔.๓๔๖)

ราษฎรณะ

กุส นิสส้อย = อุปนิสสอย.

ธรรมอันเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า ซึ่งอว่า อุปนิสสยะ.

(ก) พลวตโกร นิสสอยติ = อุปนิสสอย.

หรือ ธรรมอันเป็นที่อาศัยที่มีกำลังมาก ซึ่งอว่า อุปนิสสยะ.

อุปนิสสยะภาวน อุปการโกร ဓมโม = อุปนิสสยะปจจอย.

ธรรมที่เป็นผู้อุปการโดยความเป็น ที่อาศัยอย่างแรงกล้า ซึ่งอว่า อุปนิสสยะปัจจัย.

(ก) พลวตภาวน อุปการโกร ဓมโม = อุปนิสสยะปจจอย.

หรือ ธรรมที่เป็น ผู้อุปการโดยความเป็นที่มีกำลังมาก ซึ่งอว่า อุปนิสสยะปัจจัย.

□ อุปมา ใน อุปนิสสัยปัจจัย

□ คำอธิบายในอุปนิสสัยปัจจัย

อุปนิสสัยปัจจัย หมายความว่า เป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า คือ ปัจจัยธรรมอันเป็นที่อาศัยแก่ ปัจจยุปบัณฑรรน นั้น มีกำลังอย่างแรงกล้าไม่ใช้อย่างธรรมชาติ

อุปนิสสัยปัจจัย นี้ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ด้วยกัน คือ

๑. อารัมณูปนิสสัยปัจจัย
๒. อันตรูปนิสสัยปัจจัย
๓. ปกตุปนิสสัยปัจจัย

๑.) อารัมณูปนิสสัยปัจจัย

หมายความว่า ที่อาศัยอันมีกำลังอย่างแรงกล้า ได้แก่ อารัมณ์นั้นเอง และต้องเป็นอารมณ์ชนิด ที่เป็นอิบิตดี ดังกันกับอารมณ์อิบิตปัจจัยเพียงว่า

- .. อารัมณ์อิบิตปัจจัยนั้น หมายถึง อารัมณ์ที่เป็นอิบิตดีช่วยอุดทันให้ปัจจยุปบัณฑรรนเกิดขึ้น
- .. ส่วนอารัมณูปนิสสัยปัจจัยนี้ หมายถึง อารัมณ์ที่เป็นอิบิตดีนั้นเป็นเหตุเป็นผลรวมมีกำลังมาก เป็นที่อาศัยแก่ปัจจยุปบัณฑรรนให้เกิดขึ้น

๒.) อันตรูปนิสสัยปัจจัย

คำอธิบายของปัจจัยนี้เหมือนกับอันตรูปนิสสัย แต่อันตรูปนิสสัยปัจจัย มีความหมายพิเศษกว่าคือ หมายถึง ปัจจัยธรรมนั้นเป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้าแก่ปัจจยุปบัณฑรรน ประการหนึ่ง และ ปัจจัยธรรมนั้นช่วยอุดทันให้ปัจจยุปบัณฑรรนเกิดขึ้นโดยไม่รีระหัวงค์ ประการหนึ่ง

รวม ๒ ประการนี้ เรียกว่า อันตรูปนิสสัยปัจจัย

๓.) ปกตุปนิสสัยปัจจัย

หมายความว่า เหตุธรรมอันเป็นที่อาศัยมีกำลังแรงกล้าที่ได้ทำมาแล้วด้วยตัวนั้น ซึ่งว่า ปกตุปนิสสัยปัจจัย

อุปมาเหมือน น้ำฝน ยอมเป็นที่อาศัยของมนุษย์ และลัตต์ ตลอดจนพีชพันธุ์ ต่างๆ ฉันใด อุปนิสสัยปัจจัยนี้ ก็จะนเดิมภัก คือ ปัจจัยธรรมของอุปนิสสัยปัจจัยนี้เปรียบเหมือนน้ำฝน และ ปัจจยุปบัณฑรรน เปรียบเหมือนลัตต์ทั้งหลาย และพีชพันธุ์ ต่างๆ ฉันนั้น

อุปมาว่า ข้าวสุกที่เราได้อาศัยกินอยู่ทุกวันนี้ ต้องอาศัยประกอบด้วยเหตุ ๗ อย่างคือ

๑. เมล็ดข้าว ๒. ที่นา ๓. น้ำฝน ๔. พ่อครัว ๕. หม้อข้าว ๖. ฟืน ๗. ไฟ

ทั้ง ๗ อย่าง นี้ เป็นที่อาศัย (นิสสัย) ให้เกิดเป็นข้าวสุกขึ้นได้ แต่ในบรรดาที่อาศัยทั้ง ๗ อย่าง นี้ ที่อาศัยอันเป็นส่วนสำคัญนั้นได้แก่ เมล็ดข้าว ที่นา และน้ำฝน ๓ อย่างนี้ เรียกว่าเป็น อุปนิสสัย คือ เป็นที่อาศัยที่มีกำลังมาก เพราถ้าไม่มีเมล็ดข้าว ที่นาและน้ำฝน ๓ อย่างนี้แล้ว พ่อครัว หม้อข้าว ฟืน ไฟเหล่านี้ ไม่สามารถทำให้เกิดเป็นข้าวสุกขึ้นได้ ฉะนั้น จึงเชื่อว่า เป็นเพียงนิสสัย คือเป็นที่อาศัยอย่างธรรมชาติเท่านั้น

ข้อนี้อุปมาฉันได้ ธรรมที่เป็นนิสสัยปัจจัยกับอุปนิสสัยปัจจัยนี้ก็มีความหมายแตกต่างกันเป็นพิเศษ คือ ธรรมที่เป็น นิสสัยปัจจัย หมายความว่า ปัจจัยธรรมช่วยอุดทันเป็นที่อาศัยแก่ปัจจยุปบัณฑรรโนข้างธรรมชาติ อันเปรียบเหมือน พ่อครัว หม้อข้าว ฟืน และไฟ ส่วนอุปนิสสัยปัจจัย หมายความว่า ปัจจัยธรรมช่วยอุดทัน เป็นที่อาศัยอย่างแรงกล้า หรือเป็นที่อาศัยที่มีกำลังมากแก่ปัจจยุปบัณฑรรน อันเปรียบเสมือน เมล็ดข้าว ที่นา และน้ำฝน ฉันนั้น

หมายเหตุ:-

วจนัตถะและคำอธิบาย ที่แสดงในอันตรูปนิสสัยปัจจัยนี้ แสดงเหมือนกับที่แสดงไว้ในอารัมณูปนิสสัยปัจจัย เพราะต่างก็เป็นปัจจัยพิสดารของ อุปนิสสัยปัจจัยนิทเทล ไม่มีการแสดงຈวนตถะเฉพาะของปัจจัยทั้งสอง

๔.) ອາເສັນປໍຈະຍົດເທິຣ (ນ.ລລ)

สาร์มภท

ปจจุทกเทเล โย ยาทิส ปจจอย อาเสวนปจจอยติ ภาควตา อุททิกูร, ส ตาทิส ปจจอย ปจจยนิทกเทเล,

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเจ้าของธุรกิจในประเทศไทย

ปัจจัยเข่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสูจน์ในปัจจุบันที่เหล่าว่า

- ១.) បុរិមា បុរិមា ក្រសត្រា នុមាតា ប្រជិតិមានំ ប្រជិតិមានំ ក្រសត្រា នុមាតា ប្រជិតិមានំ
យាត់សេវាប្រជាមួយ.
 - ២.) បុរិមា បុរិមា ក្រសត្រា នុមាតា ប្រជិតិមានំ ប្រជិតិមានំ ក្រសត្រា នុមាតា ប្រជិតិមានំ
យាត់សេវាប្រជាមួយ.
 - ៣.) បុរិមា បុរិមា កិរិយាបុរាណកាតា នុមាតា ប្រជិតិមានំ ប្រជិតិមានំ កិរិយាបុរាណកាតា នុមាតា ប្រជិតិមានំ
យាត់សេវាប្រជាមួយ.

พระบาลีและคำแปล

- ၉.) ၁) ပုရိမာ ပုရိမာ ၂) ဂူရဲဆ ဓမ္မမာ ၃) ပရုမီမန် ပရုမီမန် ၄) ဂူရဲဆန် ဓမ္မမန် ၅) ခာ-ဆောပုရုရေး ၆) ပရုရွှေး (ဂူ.-ဂူ.)

- ๑) ໂຄງໝາກຸລ໌ຈ່ວນະ ๑๗
๒) ກໍານຳມັນອີ ຄືອ ກຸລ໌ຈ່ວນະ ๒๑
๓) ທີເກີດກ່ອນ່າງ (ເວັນ ຈ່ວນະຕວງສຸດທ້າຍ)
๔) ທີເກີດທັສັງ (ເວັນ ຈ່ວນະຕວງທີ ๑)
๕) ເປັນປັຈຍ ຄືອ ຈ້າຍອຸປະກະ

๖) ດ້ວຍຄໍາຈາຈາລັງປັງປັຈຍ.

- ๒.) บุรีมา บุรีมา อกุสต้า ຮມມາ ປັດສິນານໍ ປັດສິນານໍ ອກຸສລານໍ ແຮມມານໍ
ອາເສວນປະຈເຍນ ປັຈຢໂ. (ອກ.-ອກ.)

ອາກຸສລ່ວນະ ១២ ທີ່ເກີດກ່ອນງ (ເວັນ ຜົນຕວງສຸດທ້າຍ) ເປັນປັຈຸຍ ຕື່ອ ຈົ່ວຍຄູກປາຣະແກ່ອກຸສລ່ວນະ ១២ ທີ່ເກີດທລ້າງ (ເວັນ ຜົນຕວງທີ ១) ດ້ວຍຄຳນາຈາເລີ່ວມປັຈຸຍ.

- ๓.) ปริมา ปริมา กิริยาพุยกตา ဓမ္မ၊ ပရုဂီမန် ပရုဂီမန် ကြော်ချိန်၊ အာဆောင်ပျော်ရေး၊ ပရုဂီ၍. (က.-က.)

ကြော်ချိန် ၁၈ ဒီဂောက်၊ (သော်ချောင်တွင်ဆုံး) ပေါ်ပြားထဲ ပျော်ရေး၊ ကြော်ချိန် ၁၉ ဒီဂောက်၊ (သော်ချောင်တွင်၏။) အာဆောင်ပျော်ရေး၊ ပရုဂီ၍.

ตาราง การทำสำเนาปัจจัย (มภาน) ในอาเสวนปัจจัยนิทเทล

พระบลํอจ์ที่	ปัจจัย → ปัจจัยปั้น	น.ส'	เล.	หน้าก.	รวม
๑. กุ.- กุ.	โลเกียกุ.ช่วงนะ๑๗ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช.ดวงสุดท้าย) → กุ.ช่วงนะ ๒๑ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงนะดวงที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๒. อกุ.- อกุ.	อกุ.ช่วงนะ ๑๒ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช.ดวงสุดท้าย) → อกุ.ช่วงนะ ๑๒ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงนะดวงที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
๓. กิ.- กิ.	กิ.ช่วงนะ ๑๘ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช.ดวงสุดท้าย) → กิ.ช่วงนะ ๑๘ เจ.ที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงนะดวงที่ ๑)	๕'	๑	-	๖
อาเสวนปักดันภาก్యుนา ๑					
๑) ถ้าเป็นโลเกียช่วง ๔๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงนะดวงสุดท้าย) → ช่วงะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงนะดวงที่ ๑ และผลช่วงะ ๕')		๕'	๑	-	๖

จำแนกบท และเนื้อความของค์ธรรม

การแสดงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน อาสาวันปัจจยนิทเทลสพระบาลีนี่ เมื่อจำแนกบทและเนื้อความของค์ธรรมแล้ว ก็เป็นดังนี้

อาสาวันปุจจิ แสดงให้รู้สึก นิททิสตัพพะ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

บุรีมา บุรีมา ภุสสา ဓมมา เป็นต้น จนถึง **ปุจฉามาน ปุจฉามาน** ภิรยาพุยกذا ဓมมาน

อาสาวันปุจจายน ปุจจิ. แสดงให้รู้สึก นิทสัณนาการ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทสัณนาการพระบาลีน

(๙.๔๕)

พระบาลีข้อที่ ๑. **บุรีมา บุรีมา ภุสสา ဓมมา** - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ โลภิกุลช่วง ๑๗ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงดวงสุดท้าย)

ปุจฉามาน ปุจฉามาน ภุสสา ဓมมา - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุปันธรรม คือ ภุสสาช่วง ๒๑ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงดวงที่หนึ่ง)

อาสาวันปุจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกอ่านจับจัย ๖ คือ
อาสาวัน อันตตระ สัมนัตตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อ่านจากของอาสาวันอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๒. **บุรีมา บุรีมา ภุสสา ဓมมา** - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ อกุศลช่วง ๑๒ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงดวงสุดท้าย)

ปุจฉามาน ปุจฉามาน ภุสสา ဓมมา - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุปันธรรม คือ อกุศลช่วง ๑๒ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงดวงที่ ๑)

อาสาวันปุจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกอ่านจับจัย ๖ คือ

อาสาวัน อันตตระ สัมนัตตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อ่านจากของอาสาวันอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

พระบาลีข้อที่ ๓. **บุรีมา บุรีมา ภิรยาพุยกذا ဓมมา** - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้สึกปัจจัยธรรม คือ ภิรยาช่วง ๑๘ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงดวงสุดท้าย)

ปุจฉามาน ปุจฉามาน ภิรยาพุยกذا ဓมมา - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้สึกปัจจุปันธรรม คือ ภิรยาช่วง ๑๘ เจตสิกที่ประกอบ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงดวงที่ ๑)

อาสาวันปุจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้สึกอ่านจับจัย ๖ คือ

อาสาวัน อันตตระ สัมนัตตระ อันตตรูปนิสสัย นัตติ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อ่านจากของอาสาวันอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
ปุจจิ - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุปันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

□ อาเสวนพญานา ๑ (น.๔๓๙)

๑. ถ้าโลเกียร์ช่วย ๔๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงเดวงศุตท้าย) ทำการช่วยอุปการะ
แก่ช่วย ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงเดียวที่ ๑ และผลช่วย ๕) แล้ว ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ
อาเสวนะ อันดัตระ สัมเนตระ อันตุรูปนิสส์ลย์ นัตติ วิตตะ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ จำนวนของอาเสวนะอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

พระบารีข้อที่	บจจย → บจจชุปบัน	น.๔	เส.	หนัก.	รวม
๑.	ถ้าเป็นโลเกียร์ช่วย ๔๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงเดวงศุตท้าย) → ช่วย ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงที่ ๑ และผลช่วย ๕)	๕	๑	-	๖

หมายเหตุ : ใน อาเสวน ไม่แสดงปกินณกชญา แต่แสดงในส่วนของอาเสวนพญานาข้อ ๑ หน้า ๔๓๙

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ในอาเสวนปัจจัย

ในอาเสวนปัจจัยเหล่านี้ สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ

- โลเกียร์ช่วย ๔๗ ที่เกิดก่อนฯ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น ช่วงเดวงศุตท้ายที่เป็นชาติเดียวกัน)
เป็น อาเสวนปัจจัย
- ช่วย ๕๑ ที่เกิดหลังฯ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ (เว้น กามชวนจิตดวงที่ ๑ และผลช่วย ๕)
เป็น อาเสวนปัจจุปัน
- ช่วงเดียวที่ ๑ ของกามช่วย ๒๗, อารักษ์เจต ๒, วิปากเจต ๓๖ เจตสิก ๕๒ ที่ประกอบ
และรูปทั้งหมด จิตตชรูป ปฏิลัษณอิถกมชรูป พาทรรูป อาหารชรูป อุดุชรูป อลัญญาลัตตกัมมชรูป
ปัตติกัมมชรูป เป็น อาเสวนปัจจันก

□ จำแนก อาเสวนปัจจัย โดยลักษณะ และชาติ กាល สัตติ

ในอาเสวนปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะแบ่งจุปบันธรรมของธรรมที่เป็นอาเสวนปัจจัยนั้น

เมื่อว่าโดย ลักษณะ มือย่างเดียว คือ เกิดขึ้นเฉพาะกรณีบ่อยๆ (อาเสวน)

กล่าวคือ การเห็น การได้ยิน การรู้สึก การรู้สึก การถูกต้อง การติดนึก
การให้ร่างกายเคลื่อนไหวบ่อยๆ

เมื่อว่าโดย ชาติ เป็น อันดัตรชาติ

เมื่อว่าโดย กាល เป็น อดีตกាល

เมื่อว่าโดย สัตติ คือ จำนวน มือย่างเดียว คือ ชนกลัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุปันธรรม เกิดขึ้น

□ ปัญหาภารวิภัค แห่ง อาเสวนปัจจัย (น.๓๐๑)

ในการแสดงปัญหาภารวิภัค พระผู้พิরภากเจ้าทรงแสดงตามกฎลัติกา เป็นต้น โดยตั้งบทไว้
เป็นหลัก ๓ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ กฎลับท อกุลับท อพยากรณ์ และจำแนก
ปัจจุปันธรรม (ปثارล้าน) โดยบทหลัง แสดงคล้อยตามกันไป ในอาเสวนปัจจัย มี ๓ บท ๓ วรรค ดังนี้

ก) กฎลับท มี ๑ วรรค	๑. กฎลับทวารล้าน	ในกฎลับท (กุ - กุ)
ข) อกุลับท มี ๑ วรรค	๒. อกุลับทวารล้าน	ในอกุลับท (อกุ - อกุ)
ค) อพยากรณ์ มี ๑ วรรค	๓. อพยากรณ์ปثارล้าน	ในอพยากรณ์ (อัพ - อัพ)

บ	อันดัตรชาติ	อาเสวน.	
		๓บท ๓วรรค (๑:๑:๑)	บก./วรรค
๑	กุ.- กุ.	๖.๔ เส'	๖
๒	กุ.- อพ.		
๓	อกุ.- อกุ.	๖.๔ เส'	๖
๔	อกุ.- อพ.		
๕	อพ.- อพ.	๖.๔ เส'	๖
๖	อพ.- กุ.		
๗	อพ.- อกุ.		
		รวม ๖ ส่วนละ ๔	

ก.) กุสลงบท

- กุสลงบททางสำนักงาน ใน กุสลงบท (กุ - กุ)

(๔.๓๑๑)

วิธีพิพากษา กุสลงบท หมายความว่า เอกสารที่มีไว้สำหรับการตัดสินใจในคดีที่มีความสำคัญ

กุศลธรรมเป็นปัจจัย คือข้อกฎหมาย แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจจากเอกสารปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพิพากษา

กุสลงบท - เป็นกัตตุบท และลงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โกลีกุศลชวนใจตุปบาท ๑๗ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

กุสลงบท - เป็นลัมปนาบท และลงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่
กุศลชวนใจตุปบาท ๒๑ ที่เกิดหลังๆ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)

เอกสารปัจจัย - เป็นกรณบท และลงให้รู้ถึงอำนาจแห่งเอกสารปัจจัย เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัย
ทั้ง ๖ ที่เข้าข่ายอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

เอกสารนั้น อนันตระ สัมนัตระ อนันตรูปนิสัย นัดถวิคตะ เหล่านี้

ปัจจัย - เป็นกิริยาบท และลงให้รู้ถึงความเป็นอนันตระ

ความเป็นเอกสารนั้น ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท กุสลงบท กุสลงบท นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปรัตติกาก

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุโวภารภูมิ ปัญจโวภารภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคุณ ๔ อริยบุคคล ๗ (เงิน พระอรหันต์) ตามสมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทรัพย์ ภารวิถี การช่วยเหลือ ภารวิถี

ข.) อกุสลงบท

- อกุสลงบททางสำนักงาน ใน อกุสลงบท (อกุ - อกุ)

(๔.๓๑๒)

วิธีพิพากษา อกุสลงบท หมายความว่า เอกสารที่มีไว้สำหรับการตัดสินใจในคดีที่มีความสำคัญ

อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือข้อกฎหมาย แก่อกุศลธรรม ด้วยอำนาจจากเอกสารปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพิพากษา

อกุสลงบท - เป็นกัตตุบท และลงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนใจตุปบาท ๑๗ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย)

อกุสลงบท - เป็นลัมปนาบท และลงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่
อกุศลชวนใจตุปบาท ๒๑ ที่เกิดหลังๆ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)

เอกสารปัจจัย - เป็นกรณบท และลงให้รู้ถึงอำนาจแห่งเอกสารปัจจัย เป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัย
ทั้ง ๖ ที่เข้าข่ายอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

เอกสารนั้น อนันตระ สัมนัตระ อนันตรูปนิสัย นัดถวิคตะ เหล่านี้

ปัจจัย - เป็นกิริยาบท และลงให้รู้ถึงความเป็นอนันตระ

ความเป็นเอกสารนั้น ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท อกุสลงบท อกุสลงบท นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปรัตติกาก

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุโวภารภูมิ ปัญจโวภารภูมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคุณ ๔ อริยบุคคล ๗ ตามสมควร

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทรัพย์ ภารวิถี การช่วยเหลือ ภารวิถี

□ สุทธรังษ์ฯภาระ (น. ๓๑๔)

ค.) อพญาคตบท

- อพญาคตป่าวสัน ใน อพญาคตบท (อัพ - อัพ) (น.๓๑๓)

วิธีพระบາลี อพญาคโต ဓမุโน อพญาคตສ්ස ဓමມත්ස ອາເສວນປූජයෙන ປූජໂຍ.

ອພຍາກຕරම ເປັນຈຳຈັດທີ່ຢ່າງຄຸກພາກຮະ ກຳອພຍາກຕරມ ດ້ວຍຄໍານາຈອາເສວນປັ້ງຈັດ.

ຈຳແກບທແລະແສດງອົງຄ່ອຮຣມ ໃນວິທີພຣະບາລີ

ອພญาคโต ဓමුโน - ເປັນກັດຕຸບທ ແລະດົງໃຫ້ຮູ້ສຶ່ງປັ້ງຈັດ ອົງຄ່ອຮຣມໄດ້ແກ່

ກົມຍາໜຸນຈົດຕຸປະບາທ ១៨ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວສຸດທ້າຍ)

ອພญาคຕສ්ස ဓມມත්ස - ເປັນລັ້ມປາທນບທ ແລະດົງໃຫ້ຮູ້ສຶ່ງປັ້ງຈັດຢູ່ປັບນ ອົງຄ່ອຮຣມໄດ້ແກ່

ກົມຍາໜຸນຈົດຕຸປະບາທ ១៩ ທີ່ເກີດທັງໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວທີ່ ១)

ອາເສວນປූජයෙන - ເປັນກຣນບທ ແລະດົງໃຫ້ຮູ້ສຶ່ງຄໍານາຈແທ່ງອາເສວນປັ້ງຈັດເປັນພິເຕັ້ນ ໃນບຣດາຄໍານາຈປັ້ງຈັດ
ທັງ ៦ ທີ່ເຂົ້າໜ່າຍຄຸກພາກໃນຄຣາວເດີຍກັນ ຕື່ອ

ອາເສວນະ ອັນນຕະຣະ ສົມນັນຕະຣະ ອັນນຕຽບປັນລົ່ມຍະ ນັຕຟີ ວິຕຕະ ເກລົ່ານີ້

ປූජໂຍ - ເປັນກົມຍາບທ ແລະດົງໃຫ້ຮູ້ສຶ່ງຄວາມເປັນອົ້ຕຕະ

ຄວາມເປັນອາເສວນະ ປັ້ງຈັດຢູ່ປັບນ ໃນບທ ອພญาคโต ອພญาคຕສ්ස ນີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າໂດຍ ກົມ ເປັນໄປໃນ ຈຕຸໂວກຮົມ ປັ້ນຈົວກຮົມ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ພຣອຮທັນຕ

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັ້ນທວຣວິຕີ ການຈົວນະ ອັບປາໜ່ານມໂນທວຣວິຕີ

□ ຕາງ ແສດງກາທປັ້ງຈັດ ແທ່ງອາເສວນປັ້ງຈັດ

ກະຮ	ປັ້ງຈັດ → ປັ້ງຈັດຢູ່ປັບນ	ນ.ຊ	ເລ.	ໜ້າກ.	ຮາມ
១. ກຸ - ກຸ	ໂລກີຍກຸ່ຈົວຈົດຕຸປະບາທ ១៩ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວສຸດທ້າຍ) → ກຸດ່ລ່ວຈົດຕຸປະບາທ ២០ ທີ່ເກີດທັງໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວທີ່ ១)	៥.	១.	-	៦.
២. ອກຸ - ອກຸ	ອກຸດ່ລ່ວຈົດຕຸປະບາທ ១៧ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວສຸດທ້າຍ) → ອກຸດ່ລ່ວຈົດຕຸປະບາທ ១៨ ທີ່ເກີດທັງໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວທີ່ ១)	៥.	១.	-	៦.
៣. ອັພ - ອັພ	ກົມຍາໜຸນຈົດຕຸປະບາທ ១៨ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວສຸດທ້າຍ) → ກົມຍາໜຸນຈົດຕຸປະບາທ ១៩ ທີ່ເກີດທັງໆ (ເວັນ ຈົວນະຕົວທີ່ ១)	៥.	១.	-	៦.

ສຸຮັປຳຈຳນວນລຸ່ງອົບທແທ່ງອາເສວນປັ້ງຈັດຢ້າງທາວາຮະ ດັ່ງແລ້ດັ່ງມາແລ້ວຂ້າງຕັ້ນນັ້ນ ມີ ៣ ປະເກດ ດ້ວຍກັນຕື່ອ

១.)ກຸສລບທ ១.) ກຸລໂລ ກຸສລສສ ອາເສວນປຖຈຢෙන ປຖຈໂຍ

២.)ອກຸສລບທ ២.) ອກຸລໂລ ອກຸສລສສ ອາເສວນປຖຈຢෙන ປຖຈໂຍ

៣.)ອພญาคຕບທ ៣.) ອພญาคຕໂ ອພญาคຕສ්ස ອາເສວນປຖຈຢෙන ປຖຈໂຍ

□ ອາເສວນປັ້ງຈັດສຳກະຕະ

ປັ້ງຈັດທີ່ເປັນສຳກະຕະກຳໄດ້ກັບອາເສວນປັ້ງຈັດ ດັ່ງແລ້ດັ່ງມາແລ້ວຂ້າງຕັ້ນນັ້ນມີ ៥ ປັ້ງຈັດ ດື່ອ
ອັນນຕະຣະ ສົມນັນຕະຣະ ອັນນຕຽບປັນລົ່ມຍະ ນັຕຟີ ວິຕຕະ

□ ວັນຕະຣະແລະຄໍາອົບນາຍ ໃນ ອາເສວນປັ້ງຈັດ

ວັນຕະຣະ

ອາປຸນປຸນໆ ເສັ່ນ = ອາເສັ່ນ. ກາຣເລີພອຣມນັບໝ່ອຍາ ຈຶ່ວວ່າ ອາເສວນະ

ອາເສົວຕີ ປຸນປຸນໆ ປວັດຕິຕີ = ອາເສັ່ນ. ຈົດຕາວເດີຍວ່າທີ່ເກີດຫັກນັບໝ່ອຍາ ຄວ້າ ຈຶ່ວວ່າ ອາເສວນະ

ອາເສວນຕົເຕັນ ອັນນຕຣານ ປຸດຸພລວກວາຍ ອຸປກຮໂກ ດຳໂນ = ອາເສວນປຖຈໂຍ.

ອຣຣມທີ່ອຸດທນຸນໂດຍຄວາມຕິດຕ່ອກັນໄມ້ມີຮ່ວ່າງຫົ່ວ່າ ເປັນສັກພົມທີ່ມີກຳລັງຄລ່ອງແຄລ່ວ
ເພຣະອຣຄວ່າເສີພອຣມນັບໝ່ອຍາ ຈຶ່ວວ່າ ອາເສວນປັ້ງຈັດ

□ ອຸປາ ໃນ ອາເສວນປັ້ງຈັດ

ອຸປາເໜີ້ອນ ກິນັ້ນບຸຄຄລທີ່ເຄີຍຜ່ານກາທຕິກ່າໃນວິຫ່າຍອ່າຍທີ່ກິນັ້ນພາແລ້ວເນື່ອຈະຕ້ອງກາທຕິກ່າໃໝ່ວິຫ່າຍ
ເດີຍວ່າກັນນັ້ນຕ່ອໄປ ກີ່ອມຈະເຮັດໄດ້ງາຍ ແລະເຂົ້າໃຈໄດ້ມາກຈັນ ທັນນີ້ກີ່ພຣະອາດີຍຄວາມຮູ້ທີ່ຕິດໄດ້ເຄີຍຜ່ານມາແລ້ວໃນ
ວິຫ່າຍແລ້ວເປັນເຄື່ອງອຸດທນຸນສົ່ງເຮັດໄທເຮັດໄດ້ງາຍຈັນ ແລະຮູ້ເວົ້າຈົນກະຮທີ່ກຳລັງກາທເຮັດໄວໃນວິຫ່າຍນັ້ນ ຈຶ່ວນີ້ແດ່ໄດ້
ອຣຣມທີ່ເປັນອາເສວນປັ້ງຈັດນີ້ເກີດທີ່ເກີດກ່ອນໆ ດື່ອ ຈົວນະຕົວທີ່ I ກີ່ເປີຍບ່ານ໌ອຸປາເໜີ້ອນທີ່ເປັນເບື້ອງຕົ້ນ ຈົວນະຕົວທີ່ II
ຄົງດົງຕົວທີ່ ៦ ກີ່ເປີຍບ່າດີ ເທົ່ານີ້ອຸປາເໜີ້ອນຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນເບື້ອງຕົ້ນ ຈົວນະຕົວທີ່ ៧
ຄົງດົງຕົວທີ່ ៦ ກີ່ເປີຍບ່າດີ ເທົ່ານີ້ອຸປາເໜີ້ອນຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ຮັບໃໝ່ຕ່ອງໆ ມາ ຈະກຣທີ່ຈົບທັກສູ່ຕົ້ນໃນວິຫ່າຍນັ້ນ ອັນເປີຍບ່າດີເທົ່ານີ້ອຸນ
ກັນກັບຈົວນະຕົວທີ່ ៧ ຈຶ່ວນີ້ປັບຈົວນະຕົວສຸດທ້າຍນີ້ແອງ

□ ๙.) นัตถิปัจจยนิทเทลส์ (๔.๓๔)

สาระสำคัญ

ปัจจัยทุกเทเล่ โย ยาทีโล ปจจโย นตถิปจจโยดิ ภาครา อยุทธยา, โย ตาทีโล ปจจโย ปจจยนิทเทเล่,
สมนนตรนิรุธรา จิตตเจตสิกา ธรรม ปภุปุบันนาน จิตตเจตสิกาน ธรรมาน

นตถิปจจเยน ปจจโยดิ ภาครา นิททิภูโย.

ปัจจัยเข่นได พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยอิริยาบถในปัจจัยทุกเทเล่ ว่า นตถิปจจโย

ปัจจัยเข่นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสูจน์ให้ในปัจจัยนิทเทเล่ ว่า

สมนนตรนิรุธรา จิตตเจตสิกา ธรรม ปภุปุบันนาน จิตตเจตสิกาน ธรรมาน
นตถิปจจเยน ปจจโย.

พระบารีและคำแปล

สมนนตรนิรุธรา จิตตเจตสิกา ธรรม ปภุปุบันนาน จิตตเจตสิกาน ธรรมาน นตถิปจจเยน ปจจโย.

จิตเจตลักษณะขั้นที่ ๔ ทั้งหลาย ที่นอกจากจุติจิตของพระอรหันต์ ที่ตั้ปไปแล้ว โดยไม่มีเหลือในลำดับของตน ที่เป็นปัจจัย เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่จิต เจตสิก นามขั้นที่ ๔ ทั้งหลาย พろ้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์ ที่เกิดขึ้นต่อจากตน ด้วยอำนาจจัตติปัจจัย.

□ ตาราง การทำอำนาจปัจจัย (ภูมาน) ในนัตถิปัจจยนิทเทลส์

ปัจจัย → ปัจจยุปบัน	๔*	๕	๖	๗	รวม
จิต เจตลักษณะขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → จิต เจ.นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔	๑	๑	๗*	
นตถิปกิณณกภภูนา ๓	๔	๑	๑	๗*	
๑.) ถ้าเป็นนามขั้นที่ ๔ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามขั้นที่ ๔ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔	-	-	๔	
๒.) ถ้าเป็นโลกียชวนะ ๔๗ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → ชวนะ ๔๙ ที่เกิดหลังๆ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๔)	๔	๑	-	๖	
๓.) ถ้าเป็นวรคเจตนา → มัคคานัณตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔	-	๑	๖	

จำแนกบท และเนื้อความของคัมภีร์

การแสดงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน นัตถิปัจจยนิทเทลพระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและเนื้อความ ของคัมภีร์รวมแล้ว ก็เป็นดังนี้

นตถิปจจโย แสดงในเรื่อง นิททิลิตพพ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

สมนนตรนิรุธรา จิตตเจตสิกา ธรรม ปภุปุบันนาน จิตตเจตสิกาน ธรรมาน

นตถิปจจเยน ปจจโย. แสดงในเรื่อง นิทลสนาการ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทลสนาการพระบาลีนี้

สมนนตรนิรุธรา จิตตเจตสิกา ธรรม - เป็นกัตตุบุท แสดงในเรื่องปัจจัยธรรม คือ
จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ปภุปุบันนาน จิตตเจตสิกาน ธรรมาน - เป็นลัมปทานบท แสดงในเรื่องปัจจัยปัจจุบันธรรม คือ
จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

นตถิปจจเยน - เป็นกรณบท แสดงในเรื่องอำนาจปัจจัย ๗ คือ

นตถิ อนันตระ สมันตระ อนันตรูปนิลสัย อาเสวนะ นาหักณิกกัมมะ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของนัตถิอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจุบันธรรม โดยความปราศจากตัวตน

* นิรุธรา = การตัปไป, วิคต = การปราศจากไป

□ นัดพิมพ์ฯ ๓

- ๑.) ถ้าเป็นนามชั้นธ์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)
ทำการช่วยอุปการะ แก่นามชั้นธ์ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์) และ
ก็ได้ปัจจัย ๕ คือ นัตติ อนันตระ สัมนัตระ อนันดรูปนิสสัย วิคตະ
ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สำนักของนัตติปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
- ๒.) ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๕๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย)
ทำการช่วยอุปการะ แก่ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕) และ
ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ นัตติ อนันตระ สัมนัตระ อนันดรูปนิสสัย ยาเสวนะ วิคตະ
ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สำนักของนัตติปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
- ๓.) ถ้าเป็นมรรคเจตนา
ทำการช่วยอุปการะ แก้มคานัตตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น) และ
ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ นัตติ อนันตระ ลุมนัตระ อนันดรูปนิสสัย นาังชนิกกัมมະ วิคตະ
ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สำนักของนัตติปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตาราง แสดงนัดพิมพ์ฯ

ปัจจย → ปัจจยุปบัน	๙.๔	๘.	๙.๙	รวม
๑.) ถ้าเป็นนามชั้นธ์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามชั้นธ์ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๕	-	-	๕
๒.) ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๕๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕)	๕	๑	-	๖
๓.) ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานัตตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๕	-	๑	๖

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ในนัดพิมพ์ฯ

- ในนัดพิมพ์ฯ จุติจิต เท่านี้ สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ (๑๖๑๗)
- จิต ๔๙ เจตสีก ๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)
เป็น นัดพิมพ์ฯ
 - จิต ๔๙ เจตสีก ๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)
เป็น นัดพิมพ์ฯ บัญญัติ
 - รูปทั้งหมด คือ จิตชรูป ปฏิลักษณ์ชรูป พาหิรรูป อาทารชรูป อุตุชรูป อัลัญญาลักษณ์ชรูป
ปรัตติกัมมชรูป เป็น นัดพิมพ์ฯ นิกาย

□ จำแนก นัดพิมพ์ฯ โดยลักษณะ และชาติ การ สัตติ

ในนัดพิมพ์ฯ นี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจยุปบันธรรมของธรรมที่เป็นนัดพิมพ์ฯ นี้
เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มีอย่างเดียว คือ ความตั้งไปโดยไม่มีเหลือ เล่มอนหนึ่งดวงไฟที่ตั้งไปแล้ว
กลับเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่ความมีดให้ปรากฏ (นัดพิมพ์ฯ)

เมื่อว่าโดย ชาติ	เป็น อนันตรชาติ
เมื่อว่าโดย กาล	เป็น อดีตกาล
เมื่อว่าโดย สัตติ	คือ ยำนาจ มีอย่างเดียว คือ ชนกสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจยุปบันธรรม เกิดขึ้น

□ ปัญหาร่วมกัน แห่ง นัดติปัจจัย

ในการแสดงปัญหาร่วมกัน พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงตามกฎสัติก เป็นต้น โดยตั้งบทไว้ เป็นหลัก ๓ บทก่อน ซึ่งเรียกว่า บทหน้า คือ กุลลบท อกุลลบท อพญาภตบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนก ปัจจยุปบัณฑรรມ (ปทารสาน) โดยบทหลัง แสดงคล้อยตามกันไป ในนัดติปัจจัย มี ๓ บท ๗ วาระ ดังนี้

ก) กุลลบท มี ๒ วาระ	๑. กุลลปทารสาน	ในกุลลบท (กุ - กุ)
	๒. อพญาภตปทารสาน	ในกุลลบท (กุ - อพ)
ข) อกุลลบท มี ๒ วาระ	๓. อกุลลปทารสาน	ในอกุลลบท (อกุ - อกุ)
	๔. อพญาภตปทารสาน	ในอกุลลบท (อกุ - อพ)
ค) อพญาภตบท มี ๓ วาระ	๕. อพญาภตปทารสาน	ในอพญาภตบท (อพ - อพ)
	๖. กุลลปทารสาน	ในอพญาภตบท (อพ - กุ)
	๗. อกุลลปทารสาน	ในอพญาภตบท (อพ - อกุ)

อันดับที่	บท/วาระ	๙.๕ (๙ สัน รูน ๘)	
		๙.๕ (๙:๙:๗)	๙.๕ (๙:๙:๗)
๑	กุ.- กุ.	๙.๕ เส'	๖
๒	กุ.- อพ.	๙.๕ นา	๖
๓	อกุ.- อกุ.	๙.๕ เส'	๖
๔	อกุ.- อพ.	๙.๕	๔
๕	อพ.- อพ.	๙.๕ เส'	๖
๖	อพ.- กุ.	๙.๕	๔
๗	อพ.- อกุ.	๙.๕	๔
รวม ๗ ส่วน ๖			

ก.) กุลลบท

- กุลลปทารสาน ใน กุลลบท (กุ - กุ)

วิธิพระบาลี กุลลิ ဓมโม กุลลสส ဓมมසส 怛ถิปจจายน ปจจโย.

กุลลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยคุ้มครอง แก้กุลลธรรม ด้วยคำแนะนำนัดติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

กุลลิ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โลเกียกุลลชวนเจิตตุปบท ๑๗ ที่เกิดก่อน (เว้น ช่วงดวงสุตท้าย)

กุลลสส ဓมมසส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัณ องค์ธรรมได้แก่

กุลลชวนเจิตตุปบท ๒๑ ที่เกิดหลัง (เว้น กุลลชวนดวงที่ ๑)

怛ถิปจจายน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนัดติปัจจัยเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

นัดติ อนันตระ สมนัตระ อนันตຽปนิสสัย อาเสนานะ วิคตະ เทล่านี

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นนัดติ ปัจจัย ปัจจยุปบัณ ในบท กุลลิ กุลลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ງມີ เป็นไปใน ຈດຸໂວກງມີ ປັນຈໂວກງມີ

ว่าโดย ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸດຸ່ານ ๔ ອຣຍບຸຄຄລ ๗ (เว้น ພຣອຮທັນຕິ)

ว่าโดย ວົດີ ເປັນໄປໃນ ປັນຈທວຣວິດີ ກາພຈ່ວນໂທວຣວິດີ ພາແວດີ ອົກົງຫຼວງວິດີ ແລະ ພຣຄວິດີ

- อพยพกตปทการสอน ใน อกุสลบ� (อกุ - อัพ)

วิธีพระบาลี อกุสโน อพยพกตสส ธรรมสส นตถิปจจเยน ปจจโย.

อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อพยพกตธรรม ด้วยคำน้ำใจนั้นตั้งปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อกุสโน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนเจตตุปบาท ๒๑ ที่เกิดก่อนฯ (โลกียกุศลชวนเจตตุปบาท ๑๗ ดาวสุตท้าย และ มนต์คตตุปบาท ๕)

อพยพกตสส ธรรมสส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

สั่นตีรณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคดวิปากจิต ๘ ผลจิต ๔ (มัคคานั่นตรผล) ที่เกิดหลังฯ

หรือ แสดงตามกิจ ตทารัมณเจตตุปบาท ๑๑ ภวังคจิตตุปบาท ๑๙ ผลจิตตุปบาท ๔ (ว.๒๔ ดาว)

นตถิปจจเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนัตถิปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

นัตถิ อนัตตระ สัมนัตตระ อนัตตรูปนิลสัย นานักชนิกกัมมะ วิคตະ เทล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นนัตถิ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท อกุสโน อพยพกตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปวัตติกາລ มนณลัณกາລ

ว่าโดย ภුමิ เป็นไปใน จตุโวการภුมิ ปัญจโวการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุถุชน ๔ อริยบุคคล ๘

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทavarวิถี การช่วงมองทavarวิถี มนณลัณนวิถี

ณาเวที อกิญญาวิถี มนต์คติ ผลสมนาบตวิถี นิโรธสมนาบตวิถี

หมายเหตุ:- ในกรณบท แยกแสดงตามองค์ธรรมที่แสดงไว้ในกัตตุบทได้ดังนี้

๑. โลกียกุศลชวน ๑๗ ดาวสุตท้าย → สั่นตีรณจิต ๓ ม.ว.๔ มหัค.ว.๙ ได้อำนາจปัจจัย ๕ คือ ๖.๕

๒. มัคคจิต ๔ → ผลจิต ๔ (มัคคานั่นตรผล) ได้อำนາจปัจจัย ๖ คือ ๖.๕ + ๖.

๔.) อกุสลบ�

- อกุสลบพากตปท ใน อกุสลบ� (อกุ - อุ)

(๔.๒๔๙)

วิธีพระบาลี อกุสโน อกุสลบสส ธรรมสส นตถิปจจเยน ปจจโย.

อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อกุศลธรรม ด้วยคำน้ำใจนั้นตั้งปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อกุสโน - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนเจตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนดวงสุตท้าย)

อกุสลบสส ธรรมสส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนเจตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนดวงที่ ๑)

นตถิปจจเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนัตถิปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

นัตถิ อนัตตระ สัมนัตตระ อนัตตรูปนิลสัย นานักชนิกกัมมะ วิคตະ เทล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นนัตถิ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท อกุสโน อกุสลบสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปวัตติกາລ

ว่าโดย ภුมิ เป็นไปใน จตุโวการภුมิ ปัญจโวการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน ปุถุชน ๔ ผลเล็กบุคคล ๓

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทavarวิถี การช่วงมองทavarวิถี

- อพญาคตปทการสาน ใน อกุลลบท (อกุ - อัพ)

วิธิพระบาลี อกุลลิ ဓมโม อพญาคตสส ဓမມສສ 念佛ิปจจเณ ปจจโย.

อกุคัลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่อพญาคตธรรม ด้วยอำนาจตัตติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อกุลลิ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่
อกุคัลชวนเจิตตุปบาท ๑๒ ดวงสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

อพญาคตสส ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน องค์ธรรมได้แก่
นัตติรนจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคดวิปากจิต ๗ ที่เกิดหลังฯ

หรือ แสดงตามกิจ ตทารัมณเจิตตุปบาท ๑๑ ภังคจิตตุปบาท ๑๙ (ว.๒๐ ดวง)

念佛ิปจจเณ - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนัตติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕
ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ^๑
นัตติ อนันตระ สัมන्नตระ อนันตรูปินิสสัย วิคตະ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตະ

ความเป็นนัตติ ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท อกุลลิ อพญาคตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ รณາลัณณกาລ

ว่าโดย ภුමิ เป็นไปใน จตุโวการภුมิ ปัญจโวการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคุছน ๔ ผลເລගະบุคคล ๓

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจතටට් ການຈ්වම්ໂනතටට් ຮඛາලັ້ນවිත්

ค.) อพญาคตบท

- อพญาคตปทการสาน ใน อพญาคตบท (อัพ - อัพ) (๘.๒๕๒)

วิธิพระบาลี อพญาคติ ဓມໂມ อพญาคตสส ဓມມສສ 念佛ิปจจเณ ปจจโย.

อพญาคตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่อพญาคตธรรม ด้วยอำนาจตัตติปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธิพระบาลี

อพญาคติ ဓມໂມ - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

วิปากจิตตุปบาท ๓๖ กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เง้น จุติจิตของพระอรหันต์)

อพญาคตสส ဓມມສສ - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจยุปบัน องค์ธรรมได้แก่

วิปากจิตตุปบาท ๓๖ กิริยาจิตตุปบาท ๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

念佛ิปจจเณ - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนัตติปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖
ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

นัตติ อนันตระ สัมන्नตระ อนันตรูปินิสสัย อาท්‍රේණ วิคตະ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตະ

ความเป็นนัตติ ปัจจัย ปัจจยุปบัน ในบท อพญาคติ อพญาคตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ ປ්‍රඩ්‍රාන්තිකාລ รณາลัณณกาລ จුตිກාລ

ว่าโดย ภුමิ เป็นไปใน จตුโවการภුมิ ปัญจාවการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคුছන ๔ ผลບุคคล ๓ ตามສම්කර

ว่าโดย วิถී เป็นไปใน ปัญจතටට් ການຈ්වම්ໂනතටට් ຮඛາලັ້ນවිත්
ພානවිත් මානුෂාවිත් නිරෝස්මාබ්දිවිත් ຜລສමාබ්දිවිත්

- กุสลปทวารสาณ ใน อพญาภตบท (อัพ - ก)

វិធីរបៀបាតិ អូម្យាកែវ ទម្រូវ ក្នុងសាសនា ទម្រូវត្រួតពិនិត្យយោង ប្រចាំឆ្នាំ.

อพยากรต่อรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่การล่อรรม ด้วยอำนาจแห่งตีปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงของค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพญาโกโต สมโน - เป็นกัตตบท แล้วดงให้ร่องปูจัย องค์ธรรมได้แก่

ໂວກຈັບພັນຈິຕ ໃນປຸງຈທາວຣົວື ທ້ອງ ມໂນທາວຣາວ່າໜີຈິຕ ໃນມໂນທາວຣົວື ທີ່ເກີດກ່ອນໆ

ກສລສສ ດົມມສສ - ເປັນລັ້ມປາທານບທ ແລ້ວຕົງໃຫ້ຮູ້ເປັນປິຈະຍຸປັນ ອົງຄອຽຣມໄດ້ແກ່

กุศลชั่วขณะที่ ๑ ของมหากุศลชั่วขณะ ๔ ที่เกิดหลังๆ

นศติปจด - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งนศติปจดยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

ปุจโจ - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นนักถิ่น ปัจจัย ปัจจัยปั้บัน ในบท อพญาโกโต กุสตุสส์ นี้

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปัจจุบัน

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุรภารภูมิ ปัญจตุรภารภูมิ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປະຈິນ ດ ຜລເສັກຂບຄຄລ ພ

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัจจุบัน มนต์พารวิถี

- อากลลปทวสาน ใน อพุยากรบท (อัพ - อก)

ວິທີພະບາດ ອພຍາກໂຕ ຮມ່ວນ ອກູສລສຸສ ຮມມສຸສ ນຕົມປຈຸເຍັນ ປຈຸໂຍ .

อพยากรดอร์รอม เป็นปัจจัยคือช่วงเวลาของการ แก้ไขศัลลกรด ด้วยจำนวนนัดถิ่นปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากรโต รุ่งโน - เป็นกัตตูบห แล้วดงให้รึ่งปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

ໂກງລັພພົຈິຕ ໃນປະຈທວາຣວິຖ ທີ່ມ ໂນທວາຣວັ່ງໝົຈິຕ ໃນມໂນທວາຣວິຖ ທີ່ເກີດກ່ອນໆ

ยกสลับสั่ง ธรรมนัส - เป็นลัมปุกานบท แสดงให้ร้องปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชั่วณะดวงที่ ๓ ของอกุศลชั่วณะ ๑๒ ที่เกิดหลัง

นัตถี อนันตระ สมนัตระ อนันตรูปนิลส์ยุทธ์ วิคตະ เทลานີ

ปุจจโย - เป็นกิริยาบท แล้วตงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นนัตถิ ปัจจัย ปัจจัยปั้น ในบท อพยากโโต อกุสต์ลสต์ นี่

ว่าโดย กาก เป็นไปใน ปัจจตุกิจ รณรงค์สนับสนุนกาก

ว่าโดย ภูมิ เป็นไปใน จตุโภภารภูมิ ปัญจโภภารภูมิ

ວ່າໂດຍ ບົຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປະຈຸນ ດ ຜລເສົກຂບຄຄລ ຕ

ສູຖາລັບພະຍາວະ (ນ.ເມດ)

ตาราง แสดงการหาปัจจัย ใน ปัญหาการวิภัค์ แห่งนักศิษย์

រារេ	ប្រចុះ → ប៉ារីមូបំបាត់	ល.ផ.	លេ.	នាយក.	រាម
១. កុ - កុ	តូកើយកុសល័វង់ ១៧ ទៅកើតកំណែ (វេន ខ្លួនគងសុទ្ធតាម) → កុសល័វង់ ២១ ទៅកើតអល់ (វេន ខ្លួនគងទាំង ១)	៥.	១.	-	៦.
២. កុ - អ៊ិះ *	កុសល័វង់ ២១ គងសុទ្ធតាម ទៅកើតកំណែ → តិះតីរិនិច ៣ មហាវិ.៤ មហិ.៩ ធមិត ៤ ទៅកើតអល់ ២.១ តូកើយកុសល័វង់ ១៧ គងសុទ្ធតាម ទៅកើតកំណែ → តិះតីរិនិច ៣ មហាវិ.៤ មហិ.៩ ទៅកើតអល់ ២.២ អ៊ិះគិច ៤ ទៅកើតកំណែ → ធមិត ៤ (អ៊ិះគិចនៃព្រឹក) ទៅកើតអល់	៥.	-	១.	៦.*
៣. ឧកុ - ឧកុ	ឧកុសល័វង់ ១២ ទៅកើតកំណែ (វេន ខ្លួនគងសុទ្ធតាម) → ឧកុសល័វង់ ១២ ទៅកើតអល់ (វេន ខ្លួនគងទាំង ១)	៥.	១.	-	៦.
៤. ឧកុ - អ៊ិះ	ឧកុសល័វង់ ១២ គងសុទ្ធតាម ទៅកើតកំណែ → តិះតីរិនិច ៣ មហាវិ.៤ មហិ.៩ ទៅកើតអល់	៥.	-	-	៥.
៥. អ៊ិះ - អ៊ិះ	វិ.៣១ កិ.២០ ទៅកើតកំណែ (វេន ជុំិតិចិតិខែងព្រះខ្សោយ) → វិ.៣១ កិ.២០ ទៅកើតអល់ (ព្រះខ្សោយជុំិតិចិតិខែងព្រះខ្សោយ)	៥.	១.	-	៦.
៦. អ៊ិះ - កុ	វិរាមិតិ និងប៉ូលិកទារវិតិ ទីវី និងនោរាប់ចំណុច និងនោរាប់ចំណុច ទៅកើតកំណែ → ខ្លួនគងទាំង ១ ខែងមហាកុសល័វង់ ៤ ទៅកើតអល់	៥.	-	-	៥.
៧. អ៊ិះ - ឧកុ	វិរាមិតិ និងប៉ូលិកទារវិតិ ទីវី និងនោរាប់ចំណុច និងនោរាប់ចំណុច ទៅកើតកំណែ → ខ្លួនគងទាំង ១ ខែងឧកុសល័វង់ ១២ ទៅកើតអល់	៥.	-	-	៥.

สรุปจำพวกล้วนที่รอบทั่วไปจะมีอยู่ในท้องที่ต่างๆ ดังนี้

១.) ក្រសួលបឋម	១.) ក្នុងតាម ក្រសួលតែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
	២.) ក្នុងតាម ឧបឃាកាត់តែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
២.) ក្រសួលបឋម	៣.) ក្នុងតាម ក្រសួលតែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
	៤.) ក្នុងតាម ឧបឃាកាត់តែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
៣.) ឧបឃាកាត់បឋម	៥.) ឧបឃាកាត់ ឧបឃាកាត់តែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
	៦.) ឧបឃាកាត់ ក្នុងតែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល
	៧.) ឧបឃាកាត់ ក្នុងតែងតាំង	នគរូបរាយនៃ ព្រះរាជរដ្ឋបាល

ନେଟ୍‌ଟାଇପ୍‌ରେଖାମଣି

ปัจจัยที่เป็นลักษณะกันได้กับนัตติปัจจัย ดังแล้วดามาแล้วข้างต้นนั่นมี ๖ ปัจจัย คือ คุณธรรม สมมุติธรรม คุณธรรมนิรลักษณ์ ความสุนทรีย์ หน้ากากภัยกัมมัง วิเศษ

រៀងចក្ខុដសាសនា និងបណ្តុះបណ្តាល

ପ୍ରକାଶକ

ប្រមព័ន្ធសាស្ត្រ នទពិតាយ សាប្តារក្រុង នទពិភ័យ

กรรมที่ว่ายอดหนาแน่น โดยลักษณะที่ไม่มีอยู่โดยลักษณะของรูมัต้า เรียกว่า นัตโน้มิจฉรุญ.

อปมา ใน นัตถิปัจจัย

อุปมาเทม็อก แสงสว่างกับความมืด ธรรมชาติของความมืดจะมีไม่ได้ในเมื่อแสงสว่างยังประกายอยู่ ต่อเมื่อแสงสว่างไม่มีแล้วความมืดจึงจะปรากฏขึ้นได้ ดังนั้นความมืดจึงเป็นผลของแสงสว่างที่ตัดไปแล้ว ข้อนี้นั้นได้ ธรรมที่เป็นแต่ปฏิปัจจัยนี้ก็เงี่ยนเดียว ก็คือ ปัจจัยบันธรรມที่เกิดขึ้นนั้นต้องให้ปัจจัยธรรมตักก่อน จึงจะเกิดขึ้นได้ ฉะนั้นความตัดไปหรือความไม่มีของปัจจัยธรรมนี้ จึงทำคุณอุปการะให้แก่ปัจจัยบันธรรມ คือให้ปัจจัยบันธรรມเกิดขึ้นได้.

□ ๖.) วิศตปัจจยนิทเทลส์ (๔.๓๓)

สาระสำคัญ

ปัจจัยทุกเทลส์ โย ยาทิโส ปจจโย วิศตปัจจยนิทเทลส์ กัวตา อุทิทิภูโธ, โย ตาทิโส ปจจโย ปจจยนิทเทลส์,
สมนุตรวิคต้า จิตตเจตสิกา ဓมร ปญ ปุปนุน จิตตเจตสิกา ဓมร น
วิศตปัจจายน ปจจโย ด กัวตา นิทิภูโธ.
ปัจจัยเข็นได พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยย่อในปัจจัยทุกเทลส์ว่า วิศตปัจจโย^๑
ปัจจัยเข็นนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงโดยพิสูจน์ในปัจจัยนิทเทลส์ว่า
สมนุตรวิคต้า จิตตเจตสิกา ဓมร ปญ ปุปนุน จิตตเจตสิกา ဓมร น
วิศตปัจจายน ปจจโย.

พระบลสและคำแปล

สมนุตรวิคต้า จิตตเจตสิกา ဓมร ปญ ปุปนุน จิตตเจตสิกา ဓมร น วิศตปัจจายน ปจจโย.
จิตตเจตสิกนามขันธ์ ๔ ทั้งหลาย ที่นอกจากจุติจิตของพระอรหันต์ ที่ปราศจากไปแล้วโดยไม่มีเหลือ^๒
ในลำดับของตนที่เป็นปัจจัย เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่จิต เจตสิก นามขันธ์ ๔ ทั้งหลาย พร้อมด้วย^๓
จุติจิตของพระอรหันต์ที่เกิดขึ้นต่อจากตน ด้วยอำนาจจิตปัจจัย.

ตาราง การหาอำนาจปัจจัย (กฎหมาย) ในวิศตปัจจยนิทเทลส์

ปัจจัย → ปัจจยุปบัน	๔	๕	๖	๗
จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → จิต เจตสิกนามขันธ์ ๔ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔	๑	๑	๗*
วิศตปัจจยนิทเทลส์ ๓	๔	๑	๑	๗*
๑.) ถ้าเป็นนามขันธ์ ๔ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์) → นามขันธ์ ๔ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)	๔	-	-	๔
๒.) ถ้าเป็นโลภิชชานะ ๕๗ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น ช่วงดรงสุตท้าย) → ช่วง ๕๙ ที่เกิดหลังๆ (เว้นช่วงดรงที่ ๑ และผลช่วง ๕)	๔	๑	-	๖
๓.) ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานัณตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔	-	๑	๖

จำแนกบท และเนื้อความของคั่นรวม

การแสดงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าใน วิศตปัจจยนิทเทลส์พระบาลีนี้ เมื่อจำแนกบทและเนื้อความ^๘ ของคั่นรวมแล้ว ก็เป็นดังนี้

วิศตปัจจโย แสดงให้รู้ถึง นิทิลิสตพพ (บทที่ยกขึ้นแสดงก่อน)

สมนุตรวิคต้า จิตตเจตสิกา ဓมร ปญ ปุปนุน จิตตเจตสิกา ဓมร น

วิศตปัจจายน ปจจโย. แสดงให้รู้ถึง นิทัลสนาการะ (บทที่แสดงขยายเนื้อความให้เห็นเป็นตัวอย่าง)

ในนิทัลสนาการะพระบาลีนี้

สมนุตรวิคต้า จิตตเจตสิกา ဓมร - เป็นกัตตุบุท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยธรรม คือ

จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดก่อนๆ (เว้น จุติจิตของพระอรหันต์)

ปญ ปุปนุน จิตตเจตสิกา ဓมร น - เป็นลัมปทานบุท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณธรรม คือ

จิต ๔๙ เจตสิก ๕๒ ที่เกิดหลังๆ (พร้อมด้วยจุติจิตของพระอรหันต์)

วิศตปัจจายน - เป็นกรณบุท แสดงให้รู้ถึงอำนาจปัจจัย ๗ คือ

วิศตํ อนัณตร สมนัณตร อนัณตรูปนิลสย อาเสวนะ นานักชนิกกัมมะ นัตติ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนั้น อำนาจของวิศตํอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

ปจจโย - เป็นนามกิริยาบท แสดงการช่วยอุปการะแก่ปัจจยุปบันธรรม โดยความปราคจากตัวตน

* นิรุทธา = การตัดปีปี, วิศต้า = การปราคจากไป

□ วิศวกรรมฯ ๓

- ๑.) ถ้าเป็นนามขั้นร์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุดจิตของพระอรหันต์)
ทำการช่วยอุปการะ แก่นามขั้นร์ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุดจิตของพระอรหันต์) และ
ก็ได้ปัจจัย ๕ คือ นัตถि อนันตระ สัมโนตระ อนันดรูปนิสสัย วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สามารถของวิคตปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
- ๒.) ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๕๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย)
ทำการช่วยอุปการะ แก่ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕) และ
ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ นัตถि อนันตระ สัมโนตระ อนันดรูปนิสสัย ยาเสวนะ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สามารถของวิคตปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ
- ๓.) ถ้าเป็นมรรคเจตนา
ทำการช่วยอุปการะ แก้มคานัตตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น) และ
ก็ได้ปัจจัย ๖ คือ นัตถि อนันตระ ลุมโนตระ อนันดรูปนิสสัย นาังชนิกกัมมະ วิคตະ
ที่ทำการช่วยอุปการะในคราวเดียวกันนี้ สามารถของวิคตปัจจัยอย่างเดียวเท่านั้นเป็นพิเศษ

□ ตาราง แสดงวิศวกรรมฯ

ปัจจัย → ปัจจุปัน	๙.๔	๑.	๙.	รวม
๑.) ถ้าเป็นนามขั้นร์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น จุดจิตของพระอรหันต์) → นามขั้นร์ ๔ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุดจิตของพระอรหันต์)	๔	-	-	๔
๒.) ถ้าเป็นโลเกียชวนะ ๕๗ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ชวนะดวงสุดท้าย) → ชวนะ ๕๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้นชวนะดวงที่ ๑ และผลชวนะ ๕)	๔	๑	-	๖
๓.) ถ้าเป็นมรรคเจตนา → มัคคานัตตรผล (ผลที่เกิดขึ้นในลำดับแห่งมรรคโดยไม่มีระหว่างคั่น)	๔	-	๑	๖

□ สรุปเนื้อความ ๓ ประการ ไนวิคตปัจจัย

- ในวิคตปัจจุบันเหล่านี้ สรุปเนื้อความมีอยู่ ๓ ประการ คือ (๑.๑๖๙)
- จิต ๔๙ เจตสีก ๕๒ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นจุดจิตของพระอรหันต์)
เป็น วิคตปัจจัย
 - จิต ๔๙ เจตสีก ๕๒ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยจุดจิตของพระอรหันต์)
เป็น วิคตปัจจุปัน
 - รูปทั้งหมด คือ จิตชรูป ปฏิสเนธิกัมมชรูป พาหิรรูป อาทิรรูป อุตุรรูป อัลัญญาลักษณะกัมมชรูป
ปรัตติกัมมชรูป เป็น วิคตปัจจันิก

□ จำแนก วิคตปัจจัย โดยลักษณะ และชาติ กາล สัตติ

ในวิคตปัจจัยนี้ การช่วยอุปการะแก่ปัจจุปันธรรมของธรรมที่เป็นวิคตปัจจัยนั้น^๑
เมื่อว่าโดย **ลักษณะ** มีอย่างเดียว คือ ปราศจากไป เล淼นหนึ่งแลงส่วนของดวงอาทิตย์
ที่อัสดงคตไปแล้ว เป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก่แลงส่วนของดวงจันทร์
ให้ปรากฏชื่น (**วิคต**)

เมื่อว่าโดย ชาติ	เป็น อนันตรชาติ
เมื่อว่าโดย กາล	เป็น อตีตกາล
เมื่อว่าโดย สัตติ	คือ ยามาจ มีอย่างเดียว คือ ยังกสัตติ ช่วยอุปการะให้ปัจจุปันธรรม เกิดขึ้น

□ ปัญหาร่วมกัน แห่ง วิศวกรรมชั้น

ในการแสดงปัญหาร่วมกัน พระยมีพระราชเจ้าทรงแสดงตามกฎสติก เป็นต้น โดยตั้งที่ไว้เป็นหลัก ๓ บทก่อน จึงเรียกว่า บทหน้า คือ กฎลับท อกุลับท อพญาดบท เป็นปัจจัยธรรม และจำแนกปัจจุบันธรรม (ปทารสาน) โดยบทหลัง แสดงคล้อยตามกันไป ในวิศวกรรมชั้น มี ๓ บท ๗ วรรค ดังนี้

ก) กฎลับท มี ๒ วรรค	๑. กฎลับทารสาน	ในกฎลับท (กุ - กุ)
	๒. อพญาดบทารสาน	ในกฎลับท (กุ - อพ)
ข) อกุลับท มี ๒ วรรค	๓. อกุลับทารสาน	ในอกุลับท (อกุ - อกุ)
	๔. อพญาดบทารสาน	ในอกุลับท (อกุ - อพ)
ค) อพญาดบท มี ๓ วรรค	๕. อพญาดบทารสาน	ในอพญาดบท (อพ - อพ)
	๖. กฎลับทารสาน	ในอพญาดบท (อพ - กุ)
	๗. อกุลับทารสาน	ในอพญาดบท (อพ - อกุ)

อันดับที่	บท/วรรค	๙.๕ (๙ สัน รูน ต)	
		๓บท ๗วรรค (๒๘๒๓)	๔.๕ (๔ เส ๔)
๑	กุ.- กุ.	๙.๕ เส	๖
๒	กุ.- อพ.	๙.๕ หา	๖
๓	อกุ.- อกุ.	๙.๕ เส	๖
๔	อกุ.- อพ.	๙.๕	๔
๕	อพ.- อพ.	๙.๕ เส	๖
๖	อพ.- กุ.	๙.๕	๔
๗	อพ.- อกุ.	๙.๕	๔
รวม ๗ ส่วน ๖			

ก.) กฎลับท

- กฎลับทารสาน ใน กฎลับท (กุ - กุ)

วิธีพระบาลี กฎโล ဓมโม กฎลัสส ဓมมසส วิศวกรรมชั้น ปจจโย.

กฎธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยคุยกับการ แก้กฎธรรม ด้วยคำนาวิศวกรรมชั้น

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

กฎโล ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โลเกียกุลชวนเจตตุปบาท ๑๗ ที่เกิดก่อน (เว้น ชวนดวงสุดท้าย)

กฎลัสส ဓมมසส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจุบัน องค์ธรรมได้แก่

กุลชวนเจตตุปบาท ๒๑ ที่เกิดหลัง (เว้น กุลชวนดวงที่ ๑)

วิศวกรรมชั้น - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิศวกรรมเป็นพิเศษ

ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ
วิศว อนัตระ สมนัตระ อนันตรูปนิลสยะ อาลีวะ นัตติ เทลัน

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตะ

ความเป็นวิศว ปัจจัย ปัจจุบัน ในบท กฎโล กฎลับท นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາล

ว่าโดย ภົມ เป็นไปใน จตุโวการภົມ ปູຈຈໂວการภົມ

ว่าโดย ບຸກຄລ เป็นไปใน ປຸກຊ່າງ ຂ ອຣຍບຸກຄລ ๗ (เว้น ພຣອຮທັນຕິ)

ว่าโดย ວົດີ เป็นไปใน ປູຈຈທວຣວົດີ ການຈ່ວນໂທວຣວົດີ ພາແວົດີ ອົກສູງສູງວົດີ ແລະ ພຣຄວົດີ

- อพยพกตปทการสอน ใน กุสลงบท (กุ - อัพ)

วิธีพระบาลี กุสลง ဓมโม อพยพกตสส ဓමມສ්ස විකුතපුෂයෙන පුෂණි.

อกุศลธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อพยพกตธรรม ด้วยคำนำเจวิคตปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

กุสลง ဓมโม - เป็นกัตตุบท และดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

กุศลชวนเจิตตุปบาท ๒๑ ที่เกิดก่อนฯ (โลกียกุศลชวนเจิตตุปบาท ๑๗ ดาวสุตท้าย และ บรรคจิตตุปบาท ๕)

อพยพกตสส ဓມມສ්ස - เป็นลัมปทานบท และดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

ลั่นตีรณจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคดวิปากจิต ๘ ผลจิต ๔ (มัคคานั่นตรผล) ที่เกิดหลังฯ

หรือ แสดงตามกิจ ตทารัมณเจิตตุปบาท ๑๑ ภ่วงคจิตตุปบาท ๑๙ ผลจิตตุปบาท ๔ (ว.๒๔ ดาว)

วิคตපුෂයෙන - เป็นกรณบท และดงให้รู้ถึงอำนาจของวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

วิคตฯ อนันตระ ลัมเนตระ อนันตຽปนิสสัย นาනักชนิกกัมมะ นัตติ เทล่านี้

පුෂණි - เป็นกิริยาบท และดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตະ

ความเป็นวิคตະ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท กุสลง อพยพกตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปวัตติกາລ မဏາລັນກາລ

ว่าโดย ກුම් เป็นไปใน ຈຕුໂවගරුම් ປාඨුຈໂවගරුම්

ว่าโดย ບුක්කල ເປັນໄປໃນ ປ්‍රාග්ධන ۴ ອරියບුක්කල ۸

ว่าโดย ວිතී ເປັນໄປໃນ ປාඨුຈທවරවිතී ກາມຈ්‍රහමໂනທවරවිතී ມຣາລັ້ນවිතී
ພාເච්ං ອກිණුණුවිතී ມຣකට්ටි ພ්‍රස්මනාບຕ්ටි නිໂරෝස්මනාບຕ්ටි

หมายเหตุ:- ในกรณบท แยกแสดงตามองค์ธรรมที่แสดงไว้ในกัตตุบทได้ดังนี้

๑. โลກීยกุศลชวน ๑๗ ดาวสุตท้าย → สัնตีรณจิต ๓ ม.ว.๔ ມහක.ว.๙ ໄດ້อำนาจปัจจัย ๕ คือ ໫.៥

๒. ມัคคจิต ๔ → ผลจิต ๔ (มัคคานั่นตรผล) ໄດ້อำนาจปัจจัย ๖ คือ ໫.៥ + ໬.ກ.

๔.) อกุศลงบท

- อกุศลงบทการสอน ใน อกุศลงบท (อกุ - อกุ)

(๔.๒๔๙)

วิธีพระบาลี อกุสลง ဓමໂມ ອກුසลงස්ස ဓມມສ්ස විකුතපුෂයෙන පුෂණි.

อกุศลงธรรมเป็นปัจจัย คือช่วยอุปการะ แก้อกุศลงธรรม ด้วยคำนำเจวิคตปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อกุสลง ဓມໂມ - เป็นกัตตุบท และดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

อกุศลงชวนเจิตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดก่อนฯ (ເວັນ ຈ່ານະດວງສුตຫ້າຍ)

ອກුසลงස්ස ဓມມສ්ස - เป็นลัมปทานบท และดงให้รู้ถึงปัจจัยบัน องค์ธรรมได้แก่

อกุศลงชวนเจิตตุปบาท ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (ເວັນ ຈ່ານະດວງທີ່ ๑)

විකුතපුෂයෙන - เป็นกรณบท และดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

විකුත ອනັນຕະ ລົມນັ້ນຕະ ອනັນຕຽປູນສ්සຍະ ອາເສ්වະ ນັຕື ເທົ່ານີ

පුෂණි - เป็นกิริยาบท และดงให้รู้ถึงความเป็นອනຕະ

ความเป็นวิคตະ ปัจจัย ปัจจัยบัน ในบท อกุสลง อกුසลงස්ස นີ

ວ່າโดย ກາລ เป็นໄປໃນ ປວັດຕິກາລ

ວ່າโดย ກුම් เป็นໄປໃນ ຈຕුໂວກරුම් ປාඨුຈໂວກරුම්

ວ່າโดย ບුක්කල ເປັນໄປໃນ ປ්‍රාග්ධන ۴ ຜລເລැກຫບුක්කල ๓

ວ່າโดย ວිතී ເປັນໄປໃນ ປාඨුຈທවරවිතී ກາມຈ්‍රහමໂනທවරවිතී

- อพยากตปทการสาน ใน อกุลสบท (อกุ - อัพ)

วิธีพระบาลี อกุลสโล ဓมโม อพยากตสส ဓමມສ්ස විකຕපුජයෙන පුජໂය.

อกุคลธรรมเป็นปัจจัย គේද්‍යාත්‍යාච්‍යාත්‍ය ගැටුවයාත්‍රම දායාත්‍රමවිකුත්‍යාත්‍ය.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อกุลสโล ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่
อกุคลช්‍රව්‍යාච්‍යාත්‍ය ๑๒ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ

อพยากตสส ဓມມສ්ස - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณฑิต องค์ธรรมได้แก่
ลัมตีเรนจิต ๓ มหาวิปากจิต ๔ มหัคคดวิปากจิต ๗ ที่เกิดหลังฯ

หรือ แสดงตามกิจ ตทารัมณเจตตุปบาท ๑๑ ภวังคจิตตุปบาท ๑๙ (ว.๒๐ ดาว)

วิคຕපුජයෙන - เป็นกรรมบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕
ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน គේද්‍ය
วิคຕະ อนันตรະ สਮන्नตระ อนันตรูปนิส්සຍະ นัตติ เหล่านี้

පුජໂය - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตะ

ความเป็นวิคตະ ปัจจัย ปัจจัยบัณฑิต อกุลสโล อพยากตสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรັດຕິກາລ ມຣນາລັ້ນກາລ

ວ່າໂດຍ ກຸມີ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກຸມີ ປັບປຸງຈົວກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸຖຸ່ນ ۴ ພລເລັກຂບຸຄຄລ ۳

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັບປຸງທວາຮວິຕີ ການຈ່ວນໂນທວາຮວິຕີ ມຣນາລັ້ນວິຕີ

ค.) อพยากตบท

- อพยากตปทการสาน ใน อพยากตบท (อัพ - อัพ) (๘.๒๕๒)

วิธีพระบาลี อพยากໂຕ ဓມໂມ อพยากตสส ဓມມສ්ස විකຕපුජයෙන පුජໂය.

อพยากตธรรม เป็นปัจจัยគේද්‍යාත්‍ය ගැටුවයාත්‍රම ගැටුවයාත්‍රම දායාත්‍රමවිකුත්‍යාත්‍ය.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากໂຕ ဓມໂມ - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

ວිපාජිතදුປາත ๓๖ ກිරියාජිතදුປາත ๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (ເວັນ ຈຸດຈີຕອງພຣະອຣහັນດີ)

อพยากตສ්ස ဓມມສ්ස - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยบัณฑิต องค์ธรรมได้แก่

ວිපාජිතදුປາත ๓๖ ກිරියාජිතදුປາත ๒๐ ที่เกิดหลังฯ (ພຣ້ອມດ້ວຍຈຸດຈີຕອງພຣະອຣහັນດີ)

විකຕපුජයෙන - เป็นกรรมบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๖

ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน គේද්‍ය

විකຕະ อนันตรະ ສມන້නຕະ อนັນຕຽບນິສ්සຍະ ອາເສෙວະ ນັຕີ ເຫັນ

පුජໂය - เป็นກิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนตตะ

ความเป็นวิคตະ ปัจจัย ปัจจัยบัณฑิต ในบท อพยากໂຕ อพยากตສ්ස นີ້

ວ່າໂດຍ ກາລ ເປັນໄປໃນ ປັດຕິກາລ ປັບປຸງທວາຮວິຕີ ມຣນາລັ້ນກາລ

ວ່າໂດຍ ກຸມີ ເປັນໄປໃນ ຈຸດວິກາຮກຸມີ ປັບປຸງຈົວກາຮກຸມີ

ວ່າໂດຍ ບຸຄຄລ ເປັນໄປໃນ ປຸຖຸ່ນ ۴ ພລບຸຄຄລ ۳ ຕາມສົມຄວຣ

ວ່າໂດຍ ວິຕີ ເປັນໄປໃນ ປັບປຸງທວາຮວິຕີ ການຈ່ວນໂນທວາຮວິຕີ ມຣນາລັ້ນວິຕີ
ພານວິຕີ ອກິພູ້ນິວິຕີ ນິໂຮລສົມບັດຕິວິຕີ ພລສມາບຕິວິຕີ

- กฎสลปทการสอน ใน อพยากตบท (อัพ - ก)

วิธีพระบาลี อพยากตโ ဓมโม กฎสลสส ธรรมสส วิคตปจจเยน ปจจโย.

อพยากตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจวิคตปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากตโ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โภภรรพนเจต ในปัญจทรารวี หรือ มนไทรารวัชช์นเจต ในมนไทรารวี ที่เกิดก่อนฯ

กฎสลสส ธรรมสส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน องค์ธรรมได้แก่

กุศลชวนดวงที่ ๑ ของมหากุศลชวน ๔ ที่เกิดหลังฯ

วิคตปจจเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

วิคตํ อนันตระ สัมนันตระ อนันตรูปนิสสัย นัตติ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตํ

ความเป็นวิคตํ ปัจจัย ปัจจัยปุบัน ในบท อพยากตโ กฎสลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ

ว่าโดย ภුමิ เป็นไปใน จตุโวการภුมิ ปัญจโวการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคุණ ๔ ผลเล็กบุคคล ๓

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทรารวี มนไทรารวี

- กฎสลปทการสอน ใน อพยากตบท (อัพ - อก)

วิธีพระบาลี อพยากตโ ဓมโม อกุสลสส ธรรมสส วิคตปจจเยน ปจจโย.

อพยากตธรรม เป็นปัจจัยคือช่วยอุปการะ แก่กุศลธรรม ด้วยอำนาจวิคตปัจจัย.

จำแนกบทและแสดงองค์ธรรม ในวิธีพระบาลี

อพยากตโ ဓมโม - เป็นกัตตุบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัย องค์ธรรมได้แก่

โภภรรพนเจต ในปัญจทรารวี หรือ มนไทรารวัชช์นเจต ในมนไทรารวี ที่เกิดก่อนฯ

อกุสลสส ธรรมสส - เป็นลัมปทานบท แสดงให้รู้ถึงปัจจัยปุบัน องค์ธรรมได้แก่

อกุศลชวนดวงที่ ๑ ของอกุศลชวน ๑๒ ที่เกิดหลังฯ

วิคตปจจเยน - เป็นกรณบท แสดงให้รู้ถึงอำนาจแห่งวิคตปัจจัยเป็นพิเศษ ในบรรดาอำนาจปัจจัยทั้ง ๕ ที่เข้าช่วยอุปการะในคราวเดียวกัน คือ

วิคตํ อนันตระ สัมนันตระ อนันตรูปนิสสัย นัตติ เหล่านี้

ปจจโย - เป็นกิริยาบท แสดงให้รู้ถึงความเป็นอนัตตํ

ความเป็นวิคตํ ปัจจัย ปัจจัยปุบัน ในบท อพยากตโ อกุสลสส นี้

ว่าโดย กາລ เป็นไปใน ปรัตติกາລ รณานัสนกາລ

ว่าโดย ภුมิ เป็นไปใน จตุโวการภුมิ ปัญจโวการภුมิ

ว่าโดย บุคคล เป็นไปใน บุคุණ ๔ ผลเล็กบุคคล ๓

ว่าโดย วิถี เป็นไปใน ปัญจทรารวี การช่วงแรมมนไทรารวี

□ สุทธิสังเขปภาระ (๔.๒๕๗)

สรุปจำนวนลูกค้าทั้งวิศวะปัจจัยบัญหาระ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม ประจำเดือน มีนาคม คือ

ราย	ปัจจัย → ปัจจัยปั้น	นำ.	เส.	นำนัก.	รวม
๑. กุ - กุ	โลเกียร์กุศลช่วง ๑๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → กุศลช่วง ๒๑ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๒. กุ - อพ *	กุศลช่วง ๒๑ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาวิ.๙ ผลิต ๕ ที่เกิดหลังฯ ๒.๑ โลเกียร์กุศลช่วง ๑๙ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาวิ.๙ ที่เกิดหลังฯ ๒.๒ มัคคุจิต ๕ ที่เกิดก่อนฯ → ผลิต ๕ (มัคคานัมตรผล) ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	๑.	๖.*
๓. อกุ - อกุ	อกุศลช่วง ๑๙ ที่เกิดก่อนฯ (เว้น ช่วงระหว่างสุดท้าย) → อกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ (เว้น ช่วงระหว่างที่ ๑)	๕.	๑.	-	๖.
๔. อกุ - อพ	อกุศลช่วง ๑๒ ดาวสุดท้าย ที่เกิดก่อนฯ → สันติธรรมจิต ๓ มหาวิ.๔ มหาวิ.๙ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๕. อพ - อพ	วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดก่อนฯ (เว้นดูดจิตของพระอรหันต์) → วิ.๓๖ ก.๒๐ ที่เกิดหลังฯ (พร้อมด้วยดูดจิตของพระอรหันต์)	๕.	๑.	-	๖.
๖. อพ - กุ	โวภัสสพนิจิ ใบปัญจทรัพย์ หรือ โนทการวัชชนิด ในใบโนททรัพย์ ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของมหากุศลช่วง ๘ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.
๗. อพ - อกุ	โวภัสสพนิจิ ใบปัญจทรัพย์ หรือ โนทการวัชชนิด ในใบโนททรัพย์ ที่เกิดก่อนฯ → ช่วงระหว่างที่ ๑ ของอกุศลช่วง ๑๒ ที่เกิดหลังฯ	๕.	-	-	๕.

๑.) กุลลับท ๑.) กุลลิ กุลลับส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๒.) กุลลิ อพญาคตส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๒.) อกุลลับท ๓.) อกุลลิ อกุลลับส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๔.) อกุลลิ อพญาคตส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๓.) อพญาคตบ ๕.) อพญาคติ อพญาคตส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๖.) อพญาคติ กุลลับส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

๗.) อพญาคติ อกุลลับส์ วิศวะปัจจัย ปัจจัย.

□ วิศวะปัจจัยสภาคະ

ปัจจัยที่เป็นสภาคະกันได้กับวิศวะปัจจัย ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม ประจำเดือน มีนาคม คือ^{*}
อนันตระ ลัมนันตระ อนันตระบุนิสสัย ยาเส้นะ นานักชนิกัมมะ นัตติ

□ รณรงค์และคำอธิบาย ใน วิศวะปัจจัย

(๔.๒๕๗)

รณรงค์

วิศวะware โนร์อสส ปตติตา คุปารากิ ဓมโน = วิศวะปัจจัย.

ธรรมที่อุดหนุนกันโดยสภาจะที่ปราศจากไป หมายความว่า ถึงจังหวัดดับไป
เรียกว่า วิศวะปัจจัย.

□ อุปมา ใน วิศวะปัจจัย

อุปมาเห็นอน พrho.co.ทิ.ดย.และพร.จ.เม.ทร. ตามธรรมดายังจังหวัดในเมืองเพื่อพระอาทิตย์
ยังไม่ปราศจากไป ต่อเมื่อพระอาทิตย์ป่าค์จากไปแล้วนั้นแหลก แสงสว่างของพระจันทร์จะปรากฏขึ้นได้
พระอาทิตย์จึงเป็นผู้อุปการะช่วยอุดหนุนให้ปัจจัยบันธรณ์เกิดขึ้นได้ เกม่อนหนึ่งพระอาทิตย์ที่ปราศจากไปแล้ว
ย่อมทำให้แสงสว่างของพระจันทร์ปรากฏขึ้นได้ นั่นเอง.

□ อนุวัติพระราชบัญญัติ แห่งจังหวัดราชบุรี ที่ ๖ ปัจจุบัน

๑. ยันต์ตราปัจจัย

ก. ภูมิพล

๑. บุรีมา บุรีมา ภูมิพล ปัจฉิมาน ภูมิพล ภูมิพล อนุราห์ ปุ่มโย.

ข้อ ๑-๓ กุ-กุ (๔๒๕๕)

ภูมิพลนามชั้นธํ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามชั้นธํ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๒. อนุโลม โศตรภูมิสุส อนุโลม โวทานสุส อนุตรปุ่มโย.

อนุโลม เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่โศตรภูมิ และโวทาน ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๓. โศตรภูมิ มงคลสุส โวทาน มมงคลสุส อนุตรปุ่มโย.

โศตรภูมิและโวทาน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่汞รค ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๔. ภูมิพล ภูมิพล อนุตรปุ่มโย.

ข้อ ๔-๗ กุ-อพ (๔๒๕๗)

ภูมิพลช่วยดูแลทั้งสุส ที่เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามชั้นธํ ๔ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๕. มงคล มงคล อนุตรปุ่มโย.

汞รค เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่汞 ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๖. อนุโลม เลากา ผลสม่าปตดิยา อนุตรปุ่มโย.

อนุโลม เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่ผลสม่าบัดที่เป็นของพระเล็กบุคคล ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๗. นิโรธา ภูมิสุนทรสส เนวสัญญาณสัญญาณภูมิสุนทรสส ผลสม่าปตดิยา

อนุตรปุ่มโย.

เนวสัญญาณสัญญาณภูมิสุนทรสส เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่องค่ามิผลจิตของพระองคามีที่ออกจาก นิโรธสม่าบัด ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๒. ภูมิพล

๑. บุรีมา บุรีมา ภูมิพล อนุราห์ ปัจฉิมาน ปัจฉิมาน ภูมิพล อนุราห์ ปุ่มโย.

อภูมิพลนามชั้นธํ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามชั้นธํ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๒. ภูมิพล ภูมิพล อนุตรปุ่มโย.

อภูมิพลช่วยดูแลทั้งสุส ที่เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามชั้นธํ ๔ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๓. อพยากตบ

๑. บุรีมา บุรีมา วิปากพุยกตา กิริยาพุยกตา อนุราห์

ข้อ ๑-๔ กุ-กุ (๔๒๕๙)

ปัจฉิมาน ปัจฉิมาน วิปากพุยกตา ภูมิพล อนุตรปุ่มโย.

วิบากและกิริยานามชั้นธํ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก้วิบาก และกิริยานามชั้นธํ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๒. ภวัต ภวัต อนุตรปุ่มโย.

ภวัต เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่อวารช์ชนิด ๒ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๓. กิริย ภูมิพล ภูมิพล อนุตรปุ่มโย.

กิริยาระดับต่ำ ภูมิพลช่วยดูแลทั้งสุส และไวรัสพันธุ์ต่างๆ ๒ หรือ ๓ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามชั้นธํ ๔ ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๔. อรทโต อนุโลม ผลสม่าปตดิยา อนุตรปุ่มโย.

อนุโลมของพระอรหันต์ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่อรหันต์ผลสม่าบัด ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๕. นิโรธา ภูมิสุนทรสส เนวสัญญาณสัญญาณภูมิสุนทรสส ผลสม่าปตดิยา อนุตรปุ่มโย.

เนวสัญญาณสัญญาณภูมิสุนทรสส กิริยาจิต เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่อรหันต์ผลจิตของพระอรหันต์ที่ออกจาก นิโรธสม่าบัด ด้วยอำนาจของนั้นตราปัจจัย.

๖. อาวุธยาน ภูสลา ชนูราน อนนตรปจดเยน ปจจโย .

อัพ-กุ (น.๒๕๔)

โวภูสุพะนะและมโนทาราวช์ชัน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลชีวนะดวงที่ ๑ นามขันธ์ ๔ ด้วยอำนาจของนัตตรปัจจัย.

๗. อาวุธยาน ภูสลา ชนูราน อนนตรปจดเยน ปจจโย .

อัพ-อกุ (น.๒๕๔)

โวภูสุพะนะและมโนทาราวช์ชัน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลชีวนะดวงที่ ๑ นามขันธ์ ๔ ด้วยอำนาจของนัตตรปัจจัย.

๘. สัมนัตตรปัจจัย

ในสัมนัตตรปัจจัย นี้ อนุวัทพระบาลีแสดงเพิ่มอีกนักบับอนัตตรปัจจัยทุกประการ คงเปลี่ยนแต่ชื่อ จากอนัตตรปัจจัย เป็น สัมนัตตรปัจจัย เท่านั้น

๙. อนัตตรปนิสัยปัจจัย

อนัตตรปนิสัยปัจจัย เพิ่มอีกนักบับอนัตตรปัจจัยทุกประการ

๑๐. อาเสวนปัจจัย**ก. กุสรบท****๑. บุรีมา บุรีมา ภูสลา ชนูราน ปจดิمان ปจดิمان ภูสลา ชนูราน อาเสวนปจดเยน ปจจโย .**

ช้อ ๑-๓ กุ-กุ (น.๓๑๑)

กุศลนามขันธ์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามขันธ์ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย.

๒. อนุโลม โคตรภูส อนุโลม โวทานสส อาเสวนปจดเยน ปจจโย .

อนุโลม เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่โคตรภูและโวทาน ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย.

๓. โคตรภู มคคลสส โวทาน มคคลสส อาเสวนปจดเยน ปจจโย .

โคตรภูและโวทาน เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่พรต ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย.

๔. ภูกสรบท**๑. บุรีมา บุรีมา ภูสลา ชนูราน ปจดิمان ปจดิمان ภูสลา ชนูราน อาเสวนปจดเยน ปจจโย .**

อาก-อกุ (น.๓๑๑)

กุศลนามขันธ์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กุศลนามขันธ์ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย.

ค. อพญาภตบท**๑. บุรีมา บุรีมา กิริยาพญาภต ชนูราน ปจดิمان ปจดิمان กิริยาพญาภต ชนูราน อาเสวนปจดเยน ปจจโย .**

อัพ-อัพ (น.๓๑๓)

กิริยาชีวนามขันธ์ ๔ ที่เกิดก่อนฯ เป็นปัจจัยช่วยอุปการะ แก่กิริยาชีวนามขันธ์ ๔ ที่เกิดหลังฯ ด้วยอำนาจอาเสวนปัจจัย.

๔. นัตติปัจจัย และ ๖. วิคตปัจจัย

แสดงเพิ่มอีกนักบับอนัตตรปัจจัยทุกประการ

□ สมการรัมฐาน ๑๐

	อารมณ์ ๒		ภารนา ๓			นิมิต ๓			รูป. แผน ๕					อรูป. แผน ๔				
	ปรัมพ์	บัญญัติ	บริ. ก.	อุป. ก.	ขัป. ก.	บริ. ก.	อุป. ก.	นิมิต ๓	บริ. ก.	อุป. ก.	นิมิต ๓	บริ. ก.	อุป. ก.	นิมิต ๓	บริ. ก.	อุป. ก.	นิมิต ๓	
									๔๐	๕๐	๓๐	๔๐	๕๐	๓๐	๔๐	๕๐	๓๐	
๑) กลิ่น ๑๐	-	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	
๒) อสุก ๑๐**	-	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	๑๐	-	-	-	-	-	
๓) อนุสรณ์ ๑๐																		
> อนุสรณ์ ๘ (x กะพ)	8	-	8	8	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ตี, สี, ชา, เท, อุ, ม.																		
> กากยคตคลาสติ ๑** (√ กะพ) (√ วิปัส)	๑	๑	๑	๑	๑	-	๑	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-	-	-
> อาณาปานัลลสติ ๑ (√ กะพ) (√ วิปัส)	๑	๑	๑	๑	๑	-	๑	-	๑	-	๑	๑	๑	๑	๑	-	-	-
๔) อัปปัมัญญา ๔ (x กะพ)	๔	๔	๔	๔	๔	-	๔	-	๔	(- อ.)	๑ อ.	-	-	-				
> เม., กะร., မ., อ.																		
๕) อาทารეปฏิกูลสัญญา I	I	-	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๖) จตุราตริวัตถาน I	I	-	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗) આરૂપ્. ૪			ા'	ા'	ા'	-	ા'	-	ા'									
> એ., કિયુ. (x કાફ)	-	૨								-	-	-	-	-	૧	-	૧	-
> વિષ્ણ., ને.	૨	-								-	-	-	-	-	-	I	-	I
รวม	I2	૨૮	૫૦	૧૦	૩૦	→	૩૦	૨૭	૭૫	૨૭	૭	૨૫	૭૫	૭૫	૭	૨૭		

หมายเหตุ : ๑) อารมณ์บัญญัติ ต้องมีกะพปราาก្ស (เว้น อัปปัมัญญา เป็นลักษณะบัญญัติ แต่ไม่มีกะพ)

๒) อารมณ์ได้เป็นบัญญัติ เช่น อัปปนาภารนา ได้ทั้งหมด

๓) วิญญา, แนว, เป็นปรัมพ์ แต่เข้าถึง แผน ได้ เพราะ

๔) อาศัยการทั้งอารมณ์เก่าที่ทယาบ เพื่อให้ได้แผนที่สูงขึ้น ๕. อารมณ์เก่าที่ทั้งนั้น เป็นบัญญัติ

๖) อารมณ์ที่เป็นปรัมพ์ จะไปได้ถึง อุปจาร. เท่านั้น ไม่มีโอกาสได้ แผน

๗) อารมณ์ที่เป็นบัญญัติ จะไปได้ถึง ๓ ภารนา ๓ นิมิต และได้ถึง แผน

๘) อสุก.๑๐ และ กากยคตคลาสติ ๑ ได้แค่ปฐมแผน เพราะ เป็นอารมณ์ทယาบ ต้องมีวิตกช่วย ในทุติยแผน ไม่วิตกจะไปต่อไม่ได้

□ ตารางแสดงจำนวนปัจจัย (จำแนกตามขาติ) ในปัจจัยนิพท์ [แสดงตามหนังสือหลักสูตรอภิปรัฟโภติกวิทยาลัย]

ນີ້ສໍາເລັດ ປຸ່ມໍາ ອົບ ອົບ ຕີ ຂອບ ອົບ ສະບິ ກົງກົງ ອົບ	ດ. ຕ້າ ♠ ຂ. ຕ້າ ♠ ສ. ຕ້າ ♠	$\heartsuit = \text{ຖ້າ } \heartsuit \text{ (ເວັ້ນປຸ່ມເຈົ້າທີ່ນ}$ $\clubsuit = \text{ອາ } \clubsuit \text{ ປຸ່ມ } \text{ ຕ້າ } \clubsuit$ $\diamondsuit = \text{ອາ } \diamondsuit \text{ ຕ້າ } \diamondsuit \text{ ປຸ່ມ } \text{ ດີ }$	ນໂນ ๓ ດັບ ມໂນວິໄຫຼູ ລັບ ຊັບ / ຈິດຕຸປຸປາກ ດັບ ດວກ ມ.ຈ.ຕ. ຕ.ເຂ ມ.ຈ.ຕ. / ຈ.ຕ. ໂລກະ ດ/ລ
---	---	--	--

วิป. ข้อ ๑ สท ๖ ตุ ๕,๖ ถ้า ๖,๕	\Rightarrow	๑. ถ้า $w = 6$ \therefore (เงื่อนไขเรขาคณิต)	วิญญาณธาตุ ๗
ข้อ ๒ สท ๗ ถ้า ๔		๒. ถ้า $p = 4$ \therefore ๔	ปัญจวิญญาณ
		๓. ถ้า $\heartsuit = 6$ \therefore ๖	ม.๔.๕ ต.๑๑
		๔. ถ้า $\heartsuit = 8$ \therefore ๘ ปุ ๓ ถ้า ๒	โภภ. ๔

「 ตา (ป. ตี. อว.) - แล้วดงส์รปตามหนังสือหลักสตร ซึ่งแล้วดงนอกเหนือจากปัจจัยพิสูตร ๔๙ 」

สรุป ปัญหาการวิภักต์ (บท/วาระ/อำนาจปัจจัย/สภาพคง) ในปัจจัย ๒๔ หรือ ๔๗ จำแนกโดย ๙ ชาติ

[ต.= ปรัชญา, ป.= ปฏิสัมพันธ์]

១ សហគមនាជាតិ ១៥ បែងចែក

ລົງປະ	໨ ວາຣະ ໬ ປ.ສ.	໩ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.	໩ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.	໨ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.	໩ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.	໨ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.	໨ ວາຣະ ໭ ດັກ ປ.ສ.
໤່ງ	ປ.ມ.ຊ. ອາ. ຕູ້	ປ.໭ ມ.ປິ.ນຸ.ເນ.໬ໍ້	ອປຸ. ຄົມ ວິປ. / ອາປຸ.ຕ ດາ.ເ / ຖ.ຊ. ເສ.ອ. ສາ.ເ	ນານັກໝົດກ.	ປ.າ. ທາ.ຕ ດິນ. ຮູບ.ຕ	ນໍ.ຊ ແກ = ໬	ນໍ.ຊ ແກ = ໬